

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

320-4.2

2.10-41

ՊԻՐ ԳԱՐԸՆԸՆ
ԻՆԹԻԳԱՄԸ

ԳԸՍԱԸ ՆԱԿԻ

ՄԻԻԵԼԼԻՑ

ԺԻԻԼ ՏԸ ԿԱՍԹԻՆ

—0—

ՄԻԻԵԼԻՃԻՄ

Յ. ԲՕԼԱՅԵԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՅԲԵԱՐ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ

—1884—

259-62

36935-66

2004

ՊԻՐ ԳԱՐԸՆԸՆ

№ 442

Ի Ն Թ Ի Գ Ա Մ Ը

1932 թ. հունիսի 1
ԳԼՍԾԸ ՍՍ.ՆԻ

1

ՔԵՏԻ ԻԼԵ ՖԱՐԵՆԻՆ ԳԱՐԾԸ ՊԵ ԳԱՐԾԸ ԿԵԼՄԵԼԵՐԻ

Զապիիեի նէգարէթինտէ, իֆատէյի հալիթ-
մէք իւզրէ կէլէնլէրէ մախսուս օլան սալճնտա,
էրքէք վէ դատընլարըն հէր սընըֆընա մախսուս
օլարադ պիր խայլի ճէմլլէթ պուլունուպ, պուն-
լարըն լէհէլէրինտէ պիր սիեագ իւզրէ էսէրը
մահգունլլէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի:
Չիւնքի ճիւմլէսի տախի, ֆամիլեանա պիր սըրը
պէեան իթմէք, եախօտ բօլիթիդա միւթթէ-
հիմի օլան վէ եա աաի պիր դապահաթլա բէն-
չէի աաալէթէ տիւշմիւշ պուլունան շու եա պու-
պիւշարէ քիմնէ լէհինտէ իսթիտահը մէրհամէթ
կլլէմէք իւզրէ կէլմիշ իտիլէր: Պու ճէմլլէթտէ
դատընլար, քեամիլէն սիեահ էլպիսէլէր կլլիւշ,
վէ եիւզլէրինտէ վէլօ դոյմուշ օլտուդլարը հալտէ:

էլլէրինտէ պիրէր չօճուգ թուլթարագ վէ կէօղ-
լէրի գըզարմըլ պուլունարագ, մահզուն մահ-
զուն օթուրուպ, հալպու քի պիր թագըմ սի-
նիրլի վէ աթէչի մէշրէպ էրքէքլէր, պիրտէն
պիրէ աեաղա դալգարագ, միւնասիպէթսիզ
պիր միւլահադաեը տէֆ իթմէք մագսէտիյլէ
եօգարը աշաղը տօլաշմագտա իտիլէր: Վագըթ
վագըթ գաբու աշըլարագ, զապթիւեէ չալուշ-
լարընտան պիրի, հազըրունտան պիրինն իամի-
նի չըղըրմագտա իտի, զիրա կէլէնէրին, օրա-
եա կէլտիքլէրի սըրա իւղրէ չաղըլմալարը դայ-
տէ իգթիզասընտան օլուպ, պու մահէլլտէ հիշ
պիր քիմսէ հագգընտա իսթիսնայեթ իճըասը
թէճվիզ օլունամագ իտի:

Սապահլաեըն մէղքիւր զապթիւեէ նէզարէթի-
նի զիեարէթ իթմիշ օլանլար միեանընտա, ու-
զուն պօյլու, սիեահ էլտիվէնլի վէ էլպիսէրի,
բարլագ կէօղլիւ, վէ սօլմուշ չէհրէլի պիր շախս
պուլունուպ, մէրդում, տախիլէն ազիմ հէեէ-
ճանա կիրիֆթար օլմուշ օլտուղու հասէպիլէ,
տալիմի սուրէթտէ եէրինտէ օթուրամամագտա,
վէ լէհճէսինտէ քէտէրի ազիմ միւշահէտէ օ-
լունտուղունտան, հազըր պուլունան դատընլար,
մէրդումուն քէտէրինտէ պիր աշո ու սէվտա
ֆաճիասը մէվճուտ օլտուղունու հիսս իլէ, նա-

զարը րիգգաթ ու մէրհամէթլէ քէնտիսինէ
պագտըզլարը միտիլու, հիւսնի ճէմալինտէն վէ
մահզունիյեթպախշ հալ ու թավընտան տախի
միւթէէսսիր օլմագտա իտիլէր:

Պիր արալըգ սալօն գաբուսու աշըլըպ, գապ-
թիւեէ չալուշու, Բարիսին պիլճիւմլէ էլլէնճէ
մահէլլէրինտէ պուլունմուշ օլմասըլլա, ամիէ-
նին մալիւմիւ պուլունան պիր իամի, եանի « Մ.
գօնթ տը Գրուա-Տիէօ » իամինի տիհանընտան
չըգարընճա, սալօնտա պէքլէեէնէրին կէօղլէրի
անինտէ մէրգում գօնթա աթֆ օլունտու:

Գրուա-Տիէօ, նազարը տիգգաթը ումումի
քէնտիսինէ աթֆ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, ա-
եաղա գալգըպ, չալուշտան իլէրի կէչտի, վէ
անընլա պիրիքտէ պիր միւտտէթ եիւրիւեիւպ,
պատէհու չալուշ, զապթիւեէ նազըրընըն գա-
բուսունու աշտը:

Նազըրը միւմաիլէյհ, ինսանիյեթլի, տիրա-
եէթլի վէ միւլահաղալը պիր զաթ օլուպ, գօն-
թու պիր իսկէմլէտէ օթուրմագլըղա տալլէթ
իթտիքտէն սանրա,

— Միւսիւ գօնթ, զաթընըզըն պուրաեա կէլ-
մէսի սէպէպինի պիրիբիմ, տէտի: Պաշընըղա կէ-
լէն ֆէլաքէթի ազիմէյի, պու սապահ, թամ
սաաթ պիրտէ խապէր ալտըմ, վէ թէէմին օ-

լունուղքի, սիգէ մուսվէնէթտէ պուլունմագ-
իչին, էլիմոէն կէլէն զայրէթի տիրիւ իթմէեէ-
ճէկիմ: Շիմտի զաթընըլը, թահգըգաթը ատ-
լիեէ միւտիրի նէգտինէ կէօնտէրէյիմտէ, օրա-
տա իֆատէյի հալէ միւսարաաթ իյլէյին: Սիւ-
տիրի մէրգում զաեէթ մահիր պիր զաթ տըր, վէ
սիգլին էմլինիգէ իբի նէֆէր էմնիյեէթլի մէմուր
թայեին իտէճէկինտէն, պունլարըն, հիւսնի նէ-
թիճէ իսթիհասալինէ մուվաֆֆագ օլաճագլարը-
նա շիւպհէմ եօգ տուր:

Գօնթ, զապթիեէ նագըրընա թագտիմի թէ-
չէքըիւր իթտի, վէ միւմալիլէյհին չափուչլարըն-
տան պիրինին ըիֆագաթըլա, թահգըգաթը
ատլիեէ միւտիրի օտաընա կիթտի:

Թահգըգաթը ատլիեէ միւտիրի, զապթիեէ
նագըրը միսիլլու, չըգան կիճէնին վուգուաթըն-
տան խապէրտար օլուպ, հաթթազապթիեէ նէ-
զարէթինին քեաֆֆէյի տէվայիրինտէ վուգուա-
թը մէգըիւրէ հագգընտա թա՝ սապահտան մու-
պահասաեա պաչլանմըչ օլտուղու հալտէ, Օթէլ
Գօնթ ինանթ ալտա իճրա օլունան տիւեիւնէ մահ-
ղունիյեէթլէ խիթամ վիրմիչ օլան իչպու դարիպ
մատտէեէ տայիր աշլա էսպապը մագուլէ պու-
լունմամագտա, վէ շու գատար քի, պու վա-
գըաեը մէվգըլ իճրտեէ գօյմուչ օլանլարըն մէ-

հարէթի ումումէն թագտիր վէ թահսին իտի-
լիպ, իշճէսինտէ չօգլուգ մալիւմաթ օլմամագլա
պէրապէր, զաեէթ էրպապ վէ մահիր քիմէ-
լէր թարաֆընտան պէյլէ պիր վագըաեա ճիւ-
րէթ իտիլմիչ օլտուղու, ըէվիչի հալտէն անլա-
չըլմագտա իտի: Թահգըգաթը տայիեէ միւտի-
րի, պու իչի, պիր ինթիգամը իուտուտիեէ իս-
նատ իտիպ, հալպու քի տիկէրլէրի, վագըպլի
մալիւմէ, պու սուրէթլէ բարա ալմագ մագսէ-
տիլլէ օլմուչ պիր թէճրիւպէյի վասիա վէ քիւս-
թախանէ օլմասը զէհապընտա պուլունմագտա
իտիլէր: Անճագ, զայպ օլան գըգըն, մէմալիքի
էճնէպիեէեէ աչըրըլմըչ օլմասը խաթըրա կէլմէյիպ,
չիւնքի էկէր մէգպուրէ պիր էճնէպի մէմէքէթէ
աչըրըլմըչ օլտա իտի, ֆէվգէլատէ սահիպ սէր-
վէթ մագամընտա թանըլմըչ օլան բէտէրի իւ-
ղէրինէ, մէրգումէյի գաչըրանլար թարաֆըն-
տան բօլիչա չէքիլէճէկի տէրքեար իտի: Հասը-
լը, հէր ճիհէթլէ պու պիր դարիպ վէ անլաչըլ-
մագ մատտէ օլմասը հասէպիլլէ, պիր սաաթ-
տան պէրի իտի քի, քեաֆֆէյի զապթիեէ
մէմուրլարընըն ֆիբրինի իշղալ իյլէմէքտէ իտի:
Պինապէրին գօնթ տը Գրուա-Տիէօնին վիրուտի
խապէր վէրիտիկինտէ, թահգըգաթը ատլիեէ
տայիրէսինտէ պիր ֆըսըլթը հասըլ օլտու:

Սնինատէ միւտիր, քէնտի խուսուսի տայիրէ-
սինէ կիտիւ, գօնթուն իչէրի կիրտիրիւմէսինի
էմի կըլէտի:

Պիչարէ զէվճ, սապահա գատար եաթաղըն-
տա, քէտէր ու հիտտէթլէ պիհուղուր օլուպ,
ալէսապահ էլպիսէսինի կիյմիշ վէ զէվճէսինի
նասըլ պուլաճաղընը պիլմէտիկինտէն, պիթ-
թապի, վուգուլի հալի զապթիսէ նազըրընա
նագլ իթմէքլիկի, վէ անըն մուսվէնէթինի իս-
թիրհամ կըլմէքլիկի տիւշիւնմիշ իտի: Մէրգում
իշպու թասավլուրու հագգընտա գաեըն բէտէ-
րինէ պիր շէյ սէօյլէմիշ օլմաեըպ, ֆագաթ պու
թասավլուրընը անտէն քէթմ կըլմէսի, գաեըն
բէտէրինին, պու իշէ զապթիսէ նէզարէթինի
միւտալսէլէ իթտիրմէք իսթէմէմէկէ սէպէպլէրի
պուլունտուղունու շիւպհէ իթմէսինտէն օլմա-
եըպ, իլլա քէնտինին, անընլա պիրլիքտէ տայի-
րէյի զապթիսէ կէլէրէք, բրէնս Մաթարօ-
ֆուն մաշուգէսինին քէնտիսինէ վագը օլան վի-
զիթասընը վէ իթտիկի թէհտիտլէրի, անըն հու-
ղուրունտա իգրար իթմէք իսթէմէմէսի իչին ի-
տի, չիւնքի, վուգուաթը մէգըրլէրէյի էվվէլճէ
քէնտիսինէ խապէր վիրմէտիկինտէն, վէ գըղը-
նը հիմաեթ իթմէք իւղրէ թէտապիրի իհթի-
եաթքեարանէյի լագըմէյի իթթիլսազ իթմէմիշ

օլտուղունտան տօլայը սըր Յապիուստան իթապ
օլունաճաղընա տայիր վէսվէսէ իթմէքտէ իտի:

Պինաէն ալէյհ գօնթ տը Դրուա-Տիէօ, զապ-
թիսէ նէզարէթինէ եալընըլճա վէ բէք էր.քէն
կէլմիշ իտի:

Մէրգում, թահգըգաթը աալիսէ միւտիրի-
նին տայիրէյի խուսուսիսինի իլէրիսինտէ պու-
լունան տայիրէտէն կէլէրէքէն, օրատա թօքլան-
միշ օլան քեաֆֆէյի մէմուրլար վէ զապթիսէ-
լէր, քէնտիսինէ աթֆընազար իթտլէր իսէ տէ,
գօնթ տը Դրուա-Տիէօնին ֆիրրի զաեթթ մէշ-
ղուլ օլտուղու ճիհէթլէ, պունլարըն պագըլլա-
րընա աալա տիգըլաթ ոլիլէ իթմէտի, վէ տայի-
րէսէ կիրտիկինտէ, միւտիրին, պաղը էվրագըսր
մուայեէնէ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրտի: Միւ-
տիրի մէրգում, տէլհալ շու եօլտա քէլամա
պաշատը:

— Մի'ւսիւ գօնթ, պիլիմ իչին հէնուղ անլա-
շըլմազ պիր սուրէթտէ պուլունան գօնթէս տը
Դրուա-Տիէօնին աշըրըլմաուք քէյթիսէթի հագ-
գընտա, պու սապահ պիրինճի բարօրթօնու
ախզ կըլէտիմ: իշպու բարօրթօ, էն միւսթալիտ
զապթիսէ մէմուրլարըմըլտան օլուպ, պուրաճա
Սուրի կրիղլագապընը իհրագիթմիշ օլան լագու-
րօ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ տիր: Մէրգում,

վազբա էսնասընտա , Օթէլ Գօնթինանթալ ճի-
վարընտա պուլունմուշ օլտուղունտան , վուգուի
հալի պիր խըղմէթ քերտան խապեր ալմըշ տըր :
Անճաղ մէրգումուն վիրտիկի մալիւմաթըն նա-
թէմամ օլտուղունու զաթընըգա պէհանէ միւ-
սարաաթ իյլէրիմ : Իմտի , էկէր սէհվիեաթ վար
իսէ , զաթընըլ թասհիհ իտէր , վէ պիղիմ պիլ-
մէտիքլէրիմիղի պիլտիրիրոնիղ : Փագաթ , միւ-
սիւ գօնթ , սիղէ էվվէլճէ շունու խապեր վէրի-
րիմ քի , էկէր թահարրիեաթըմըղըն միւէսսիր
օլմասընը արղու իտէրսէնիղ , պիղտէն հիշ պիր
շէյ կիղլէմէմէքլիկինիղ լաղըմ կէլիր :

— Միւսթէրիհ օլուն , էֆէնտիմ , տէտի Գը-
րուա-Տիէօ , հէր շէյի սիղէ սէյլէեէճէկիմ ,
չիւնքի զէվճէմի թէքրար պուլմաեա , վէ անը
պէնտէնղասպ իտէն ճանիլէրին էլլէրինտէն գուր-
թարմաեա էշէտտի արղում վաք տըր :

— Էյլէ իսէ , պէնի տինլէյին , պիղիմ մէ-
մուրուն գալլինճէ , աչըրմաղլըգ վաղըասը , սա-
աթ պիր իլէ պիր պուչուգ արասընտա վուգու
պուլմուշ տուր :

— Էվվէթ :

— Ձաթընըգ քէնտի արապանըղը իսթէմիշսինիղ :

— Էվվէթ :

— Ձէնտ տաղըգա սօնրա պիր արապա ու-

շաղը կէլիպ , արապանըղըն հաղըր օլտուղունու
սէյլէմիշ :

— Էվվէթ :

— Պու արապանըն , կիւնտիւզ օթուրմուշ օլ-
տուղունուղ արապատան պաղը ճիհէթլէ ֆարգ-
լը օլտուղունա տիգ գաթ իթմէտինիղ մի :

— Ասլա :

— Պիղիմ մէմուր տախի , կիճէ պինտիկինիղ
արապանըն , կիւնտիւզքի արապաեա պէնղէտի-
նի պիլտիրմիշ տիր :

— Էվվէթ , էվվէթ :

— Էյ արապանը :

— Տօղրուսու արապանընա տիգ գաթ իթմէ-
տիմ , վէ եալընըգ քէնտիսիլլէ ուղրաշաղըմսը-
րատա , արապանըն արգասընտա օթուրան ու-
շաղըն եիւչիւնէ պիր տագըգաճըգ պագապիլ-
տիմ իսէ տէ , գարանլըգ օլտուղունտան , կէօրէ-
մէտիմ :

— Տլմէք տիր քի մէրգումու կէօրսէնիղ թա-
նըմաեաճաղսընըլ :

— Խա'յր :

— Իշթէ պուրասը ֆէնա . . . Պատէհու պի-
ղիմ մէմուր , արապանըն իմալ իտիլտիկի մահէլ-
լի պիլտիրիպ , պու իշին պիր ինթիգամը խու-
սուսի օլմասը զանընտա պուլունմուշ տըր :

— Զանն խտրիմ քի, հազդը տա վար տըր :

— Աճապա, միւսիւ գօնթ, զաթընըղըն հիչ պիր տիւշմէնի պուլունտուղունու պիլիբիսինիղ :

— Եալընըղ պիր դատըն տիւշմէնիմ վար քի, օ տախի բրէնս Մաթարօֆուն մաշուգէսի տիր, վէ պէնիմ տախի մաշուգէմ օլմուշ տուր : Իշթէ պու դատըն, պէնիմ աղաը իգտիվաճըմտան ինթիգամ ալաճաղընա տայիր եէմին իթմիշ տիր :

— Իշպու ինթիգամ մուամէլէսինի եալընըղճա իճրա իթմէքլիկէ իգթիտաըը պուլունտուղունու զանն իտէրմիսինիղ :

— Խա'յր :

— Տիմէք սիղճէ, մէգպուրէնին պազը շէրիքլէրի օլմալը աըր :

— Շիւսլհէսիղ :

— Էյ պու շէրիքլէրինին տէ, սիղին շախսի տիւշմէնլէրինիղ օլմատըղլարընը պիլիբիսինիղ :

— Մէգպուրէտէն զայրի պէնիմ տիւշմէնիմ պուլունտուղունու պիլմէհօրում :

— Կէնճ դըղըն տախի հիչ պիր տիւշմէնի, մէսէլա քիպարճա եօլա գօնուլմուշ հիչ պիր աշըղը հօգ մու տուր :

— Պիչարէ հէնուղ Բարիսի լաերդըյլա թաշընամամըշ տըր պիլէ :

— Պէօյլէ պիր վազըաեա ճիւրէթ իթմէքլիք,

սալթ Բարիսի օլմաղլըղա մախսուս օլմատըղընտան, մէմալիքի էճնէպիեէտէ, պիր տիկէր քիմսէ իլէ էվլէնմէք իւզրէ վատ իտիլմէմիշ մի, վէ պու վատ, մուախարէն Ֆէսխ օլունմամըշ մը աըր :

Գօնթ, թէրէտաիւտ իւզրէ, թահգըգաթը աալիեէ միւտիրինէ պազարագ,

— Պէնիմ պիլաիկիմտէ, պէօյլէ պիր հալվտղը օլմամըշ տըր, տէտի :

— Էյ բէտէրի իշին նէ՝ տէրսինիղ : Մէրգումաղ վազըթտան պէրու Բարիստէ պուլունմադտա տըր, վէ Ամէրիգատան, հազդընտա պազը շայեալար վիրուտ իյլէմիշ տիր . . . Պու աաէմին, քիմ օլտուղունա վէ նէրէտէն կէլտիկինէ տայիր տօղրու պիր մալիւմաթ օլմատըղը կիպի, զաթէն արա սըրա, իսթիֆատէ վէ իլթիճա մագսէտիյլէ Բարիսէ կէլէն պիր թագըմ սայիր իգլիմ էհալիսինին էօմիւրլէրի հազդընտա տախի մալիւմաթը սահէհէ ալընամաաըղըղը տէրքեար տըր :

Գրուա-Տիւէօ, գաեըն բէտէրի հազդընտա Զաֆրանատան իշիթմիշ օլտուղու շէյլէրի խաթըրլաեարագ, թահգըգաթը աալիեէ միւտիրինն սէօղլէրի իւզէրինէ լէհճէսի սօլտու, վէ "ըր Ֆապիուս իլէ վուղու պուլան միւլագա-

Թընտա, մէրգումուն, քէնտինէ գալը զոհուրի գապիւլուն պաղը իմնատաթ վէ աղվիւեաթ ալէյհինտէ քէնտինի բէշինէն միւտաֆաա իյլէտիկինի թէֆէքքիւր իտէրէք, սէվապըգը ահվալէրինէ տայիր զանէթ նա թէմամ սուրէթտէ մալիւմաթ ալմըջ օլտուղու պիր ֆամիլեա տէրունինէ, կէօզլէրի գաբալը օլտադ կիրմիշ օլմասը պասիրէթսիղլիկինի, պէլքի տէ քէնտի քէնտիսինէ իգըար իթմէքտէ իտի: Պինապէրին մէրգում գօնթ, թահգըգաթ միւտիրինին գուրնադճա պաղըլընտան գըղարմագտա վէ սիւալէրինտէն միւզտարըպ օլմագտա իքէն, միւտիրի միւմալիէյհ, շու եօլտա իֆատէյի հալ իյլէտի:

— Միւսիւ գօնթ, սիղէ պու սիւալէրի արղ իթտիկիմտէն, վէ հագըգի սուրէթտէ զաթընըղը իսթինթագ իյլէտիկիմտէն տօլայը աֆլընըղը թէմէննի իտէրիմ, ֆագաթ նէ չարէ քի, իշի քէնտի հալինտէ մէյտանը վաղիհա չըղարմագ միւշքիւլ օլտուղունտան, օլ պապտէ հէր կիւնա մալիւմաթ իսթիհսալինէ իհթիեաճըմըղ պուլունմագտա տըր:

— Սէօյլէյին, էֆէնտիմ, իճապ իտէն ճէվապը սիղէ վիրմէկէ հաղըրըմ, տէտի գօնթ, պիր ճահտ իտէրէք:

— Տիմէք տիր քի, գանըն բէտէրինիղին պունտան ագտէմնէ եաբմըջ օլտուղունու, վէ նէ եօլտա միւնասէպաթը պուլունտուղունու պիլմէեօրսունուղ:

— Պէն քէնտիսինի Բարիստէ թանըտըմ, վէ իլք տէֆա, ադրապամտան պիրինին խանէսինտէ կէօրտիւմ: Մէրգումուն քէրիմէսինին հիւսնի ճէմալի, պիրտէն պիրէ պէնի ճէլպ իթտի, վէ իգըար իտէրիմ քի, մէզպուրէ հագըլնտա մութթաըֆ օլտուղում աշգ ու սէվտա հիասիեաթը, պիր տէրէճէ կէօզլէրիմի քէօրլէթտի:

— Պէն զաթընըղա, ագտը իղտիվաճընըղըն սէպէպլէրինի սօրմաեօրում, իլլա սիղտէն մալիւմաթ իսթէեօրում: Իմտի, մալիւմաթը մաթլուպէյի պանա վիրէպիլիճիսինիղ:

— Շիւպհէսիղ վիրէպիլիրիմ:

— Կէնճ գըղ սիղի սէվիեօ՞ր մու:

— Զանն իտէրիմ, վէ հաթթա էկէր եանըլմաեօր իսէմ, օլ պապտէ էմիյեթթիմ տալի պէր քէմալ տըր:

— Իշթէ պու իյի, չիւնքի պու խօստուս իշիմիղէ եարաեաճագ տըր, վէ աշգ ու սէվտա ինսանը աղըրիլ գըլտըղընտան, պէլքի մէզպուրէ, քէնտի հագըլնտա պիրէ մալիւմաթ վիրմէքլիկէ պիր չարէ թէտարիք իտէպիլէճէք տիր:

— Էկէր պիշարէ հէնուզ հաեաթտախսէ, տէ-
տի գօնթ մահզուն պիր հալ իլէ :

Թահգըզաթ միւտիրի իսէ , գօնթա պաղա-
րադ ,

— Տիմէք օլուր քի , սիզ մէղպուրէնին հա-
եաթը էօլում թէհլիքէսինտէ պուլունտուղունու
ղանն իտիւօրսունուզ , տէեու պէեան իյլէտի :

— Պիլմէմ , վէ շունու սիզէ իգրար իտէրիմ
քի , պէօյլէ պիր մէմուլին զայրի ֆէլաքէթ գար-
չըսընտա , ատէթա ագլըմլը գաչըրմագ մէրթէ-
պէսինէ կէլմէքտէ , վէ թագաթըմ գալմաեըպ ,
նէ տիւշիւնէճէկիմի պիլմէմէքտէյիմ :

— Քէտէր վէ աճընըզ պէնտէնիզճէ տախի
թասափօլուր օլունմագտա տըր :

— Ահ , էֆէնտիմ , քէտէր վէ աճըմքէք տէհ-
շէթլի տիր , գիրա ատէթա մէճնուն կիպի Սվար-
կաեը սէվէրիմ :

— Իսմի Սվարկա՞ մը տըր :

— Էվվէթ :

— Տիւշիւնիւն պիր քէրրէ քի , թա էվլէնտի-
կիմիլ ագչամ , մէղպուրէյի պէնտէն աչըրմա-
լարը , նէ՛ գատար տէհշէթլի շէյ տիր :

— Էվվէթ , էվվէթ , քէք աէհշէթլի տիր :

— Եալընըզ պիր գաչ սաաթ գարֆընտա ,
պէլքի օն սէնէլիք էօմիլում թիւքէնտի : Պաւ ա-

նէ աէկին , պէն , էյլէնճէ վէ ֆիսք ու ֆիւճուր
իչինտէ իմլարը էվգաթ իյլէմիշ իտիմ : Գապիլ
տիր քի , տիւշար օլտուղում պու ֆէլաքէթ ,
խէթալարըմըն ճէգասը տըր . . . Իմտի , Սվար-
կաեը թէքրար պուլմագ վէ թէքրար կէօրմէք
իչին , տէյիլ թէքմիլ վարիտաթըմը վիրմէկէ ,
շիւնքի շիմտիքի հալտէ բէք ճիւզի շէյէ մալի-
քիմ , իլլա գանըմը վէ հաեաթըմը էգ ճան ու տիլ
վիրմէկէ ըաղըեըմ , խուսուսիյլէ էկէր պիշարէ
գըզճըղազ , պէնիմ ուղրումա միհն ու մէշադ-
գաթ իչինտէ պուլունուէօր իսէ . . .

Գօնթ տը Գրուա-Տիէօ , պալէատէքի սէօզլէրի
իրաա իթտիկի սըրատա , կէօզլէրի եաշարաթը
կիպի , թահգըզաթը աալինէ միւտիրի տախի ,
միւտտէթի մէմուրինէթի հէնկեամքնտա բէք
չօդ աճը վէ քէտէրլէր կէօրմիւշ օլտուղու հալ-
տէ , գօնթուն մէղքիւր սամիմի վէ ագլիմ քէտէ-
րինտէն տօլալը պիղզաթ միթէէսսիր օլմագ-
տան քէնտիյի մէնն իտէմէմէքտէ իտի :

Պատէհու Գրուա-Տիէօ , տիթըք պիր սէտա
իլէ ,

— Էֆէնտիմ , աճապա թէշէպպիւսիւմիւզին
պաշա չըդաճաղընը մէմուլ իտէրմիսինիլ , վէ
պանա պիր տէրէճէ իւմիտ վիրէպիլիւրմիսինիլ ,
տէտի :

— Պէնտէնիդ , էմին օլմատըղըմ պիր մուվաֆ֊
ֆազըլեթ հազըղնտա բէշինէն սէօզ վիրէմէմ ,
ֆազաթ մալիք օլտուղումուզ պաղը միւսթա֊
յիտ մէմուրլարըն , էղծիւմէ պու իշ հազըղն֊
տա մալիւմաթ քէսպ իթմիշ օլտուղունու պիր
աղ էվլէլ պէհան իյլէտիկիմ մէմուրուն զայրէ֊
թիյլէ , պու խուսուստա մուվաֆֆազըլեթ
քէսպ իտիլէճէկինի մէմուլ իտէրիմ : Հէր հալ
ու քեարտէ , զաթընըզ գաթիէն պիղէ կիւվէ֊
նէպիլիրսինիզ , զիրա պիղիմ թարաֆըմըզտան
պու մատտէտէ ասլա իհմալ վաղը օլմաեաճազ֊
տըր :

— Տիւշար օլտուղում ֆէլաքէթէ պու տէ֊
րէճէ ալէադատար օլտուղունուղտան տօլայը
զաթընըզա թէշէքըլը իտէրիմ , էֆէնտիմ , վէ
թէշէպպիւսիւմիւղիւն նէթիճէսի հէր նէ տախի
օլսա , վաղը օլան խըտմէթ ինիղտէն տօլայը սի֊
ղէ տայիմա միւթէշէքըլը պուլունաճաղըմ :

Գրուա-Տիէօ , մահէլլի մէղըլըտէն մուֆա֊
րազաթ իթմէք իւզրէ իքէն , պիր մէմուր իշէրի
կիրիպ , թահզըզաթը աալիեէ միւտիրինին գու֊
լաղընտան պաղը շէյլէր ֆըսըլտատը , վէ միւ֊
տիրի միւմաիլէյհ , մէրգում մէմուրա ,

— Քէնտիսի պուրատա՞ մշ տըր , տէեու սիւալ
իթաիլինտէ , մէմուր ,

— Լվվէթ , էֆէնտիմ , տէեու ճէվապ վիրաի :

— Բէք իյի , պիր աղ տուրուն :

Պատէհու միւտիրի միւմաիլէյհ , գօնթա տօղ֊
րու տէօնէրէք ,

— Մ. գօնթ , տէտի , կէօնտէրտիկի լաբօր֊
թօունուն միւնտէրիճաթընը սիղէ թէպլիլ իթ֊
միշ օլտուղում Լապուրօ նամ մէմուրուն կէլմիշ
իտուկինի պէնտէնիդէ խապէր վէրտիլէր . . .
չիւնքի մատտէյի մալիւմէ հազըղնտա մէրգում֊
տան լիսանէն թաֆսիլաթ ալմազ իշին , քէնտի֊
սինի ճէլպ իթմիշ իտիմ : Իմտի , մէրգումուն վի֊
րէճէկի մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթ , սիղճէ է֊
հէմիլիէթի պուլունտուղու ճիհէթլէ , էկէր իս֊
թէրսէնիզ , պիղզաթ սիղին մուվաճճէ հէնիպտէ
իֆատէյի հալ իյլէմէսինէ միւսաատէ իտէյիմ :

— Իսթէմէք տէ սէօզ միւ , հաթթա պու
պապտէ սիղէ բէճա տախի իտէրիմ :

— Մէմուրլարըմըզ աաի քիմէսնէլէր տէյիլ
տիրէր :

Գօնթ , պու սէօզէ գարշըլըդ վազիֆէսիղճէ
պիր հարէքէթ իյլէյիպ , միւտիր իսէ , մէրգու֊
մա տօղրու տէօնէրէք ,

— Սէյլէյին , Մ. Լապուրօ իշէրի կիրսին ,
տէտի .

Միւնի վաղըթտա , Սուրի Կրիլ իշէրի կիրիպ ,

մէրդում, միւտիրինն օտաւորնտա պիր էճնէպի քիմնէ կէօրմիւշ օլտուղունտան տօլայը թէաճ-
ճիւպ ալէամէթի կէօթէրտի, վէ թահգըգա-
թը աալիսէ միւտիրի իսէ, Սուրի Կրիղին Ֆիք-
րինի անլատըղընտան,

— Էֆէնտի՛ գօնթ աը Գրուա-Տիէօ տիւր, տէտի :

Սուրի Կրիղ, գօնթուն օրատա պուլունմասըն-
տան խապէրտար օլմատըղը հասէպիյլէ, մէգ-
քիւր իսմի իշիտինճէ, իսթէմէեէրէք պիր հա-
րէքէթ իճրասընտա պուլունաճադ իքէն, քէն-
աիյի զապթ իթտի, վէ պիր քէտի, էյլէնմէք
իսթէտիկի պիր Ֆարէեէ նասըլ պազար իսէ,
Սուրի Կրիղ տաիի, գօնթ աը Գրուա-Տիէօեէ
ղաեէթ գուրնաղճա աթֆը նազար իյլէտի,

2

ԵՐԹԸՃԸ ՀԱՅՎԱՆԱՐԸՆ ՍՕՆ ԲԵՆՁԷԼԵՐԻ

Թահգըգաթը աալիսէ միւտիրի, կէլէն զապ-
թիսէ մէմուընտ իիթապ իտէրէք,

— Գօնթէս աը Գրուա-Տիէօնիւն աշըրըլմասը
քէյֆիեէթի հաղընտա պու սապահ պանա

կէօնտէրտիկինիղ րաբօրթօեու Մ. գօնթա թէպ-
լիղ իթտիմ, տէտի :

— Վիւրմիշ օլտուղում մալիւմաթ աօղրու՞ մու-
տուր, տէեու Սուրի Կրիղ պէեան իյլէտի, Ֆա-
սիտճէ պիր թէպէսսիւմ իլէ :

— Լվլէթ, բէք աօղրու տուր, տէտի գօնթ :

— Տօղրու տուր ամմա, զաեէթ մուխթասար
տըր, տէեու թահգըգաթ միւտիրի իլալէ իյ-
լէտի :

— Մուխթասար օլտուղունու, պէնտէնիղ տա-
խի թաստիգ իտէրիմ : Մալիւմաթը մէզպուրէյի
զալէմէ ալտըղըմ զէման, պունտան Ֆաղլա շէյ
պիլիէեօրտում, վէ լաքին շիմաի սայիր պազը
շէյլէր տաիի խապէր ալմըշըմ տըր :

Գրուա-Տիէօ իղթ իրապլա տիթրէեէրէք,

— Սէօյլէյին, միւսիւ, սէօյլէյին, տէտի :

— Ալտըղըմ մալիւմաթ, հէնուղ նա թէմամ
տըր : — Թէեմին օլուն քի, միւսիւ գօնթ, մատտէ
բէք պիւյիւք վէ ճալիպի մէրադ տըր, վէ գօն-
թէսին աշըրըլմասը քէյֆիեէթի իսէ, իշպու-
հիքեաեէնին պիր Ֆըգըտաը տիմէք աիր : Պա-
զաթ պիլմէմ քի, զաթընըղա սէօյլէմէքլիկիւմ . .

— Պիտիքլէրինիղի սէօյլէյինիգ, տէեու թահ-
գըգաթ միւտիրի պէեան իյլէտի :

— Էվլէթ, Էվլէթ, պիլտիքէճէկինիղ խու-

սուս հէր նէ տախի օլսա, սիգէ մէմնուն օլա-
ճաղըմ, աէտի գօնթ տը Գրուա-Տիէօ :

Սուրի Կրիզ, քէնտիյի թօբլատը, չիւնքի սէօյ-
լէ եէճէկի հէր քէլիմէյի վէզն իթմէք, վէ պիւ-
տիկի շէյլէրտէն, եալընըզ իսթէտիկի շէյլէրի
սէօյլէմէք, վէ քէնտիյի մուխաթարաեա իլգա
լիթմէքսիզին, ամիրի նէզտինտէ կիւեա մալիւ-
մաթընը խարիճտէն իսթիհսալ իյլէմիշ կիպի
կէօրիւնմէք լաղըմ իտի : Շու տա վար քի, միւ-
տիրի միւմաիլէյհ զաեէթ գուրնազ պիր քիմնէ
օլտուղունտան, քէնտիսինտէն պիր շէյ կիզլէնիպ
կիզլէնմէտիկինին Ֆէրգինէ վարմաեա միւզթէտիր
իտի : Տիէկէր թարաֆտան, Սուրի Կրիզ, սըր
Ֆապիուսու զայպ իթտիրմէք, վէ անըն հագգընտա
պաղը շիւպհէլէր վիրտիրէրէք, քէնտիսինի թէհ-
լիքէեէ գօյմագսըզըն մէրգումու իթհամ իյլէ-
մէք, վէ շիւպհէսիզ քէնտիսինէ իհալէ օլունմագ
իւզըէ, պիր թահգըգաթ իճրասընա իպթլտար
լիթտիրմէք, վէլհասըլ Պէգ-ան-Ֆէօ իլէ պիրլիք-
տէ մուվաֆֆագըլիէթլէ պաշա չըգարմըշ օլ-
տուղու գըզ գաչըրմագլըգ քէյֆիեթլինի կիզ-
լէմէք իչին, պէլքի պունտան տահա իյի ֆըր-
սաթ պուլամազ իտի : Հաթթա պու իչին թահ-
գըգաթը քէնտիսինէ հէվալէ օլունմասը արղու-
սունա մէպնի իտի քի, մէրգում զապթիեէ մէ-

մուրը, ալէլ աճէլէ պիր լաբօրթօ եաղըպ, քէն-
տի ամիրի եէտինէ իրիշտիրմիշ իտի : Մէրգում,
պիզգաթ խաֆիեէլիք իճրասընա մէմուր օլտու-
ղու հալտէ, եալընըզ քէնտի միւրատ իթտիկի
շէյլէրին մէյտանա չըգարըլաճաղընա էմին ի-
տի : Սուրի Կրիզ, հայիզ օլտուղու մէհարէթլէ
տիւշիւնտիւկիւ իշպու թէրթիպի, Պէգ-ան-Ֆէօ-
եէ պլիտիրտիկինտէ, անըն թաշաֆընտան տախի
ֆէվգէլատէ թահսին օլունտու :

Հէր նէ հալ իսէ, պիզ կէլէլիմ եինէ պրագ-
աղըմըզ եէրէ :

Թահգըգաթը ապիեէ միւտիրի իլէ գօնթ տը
Գրուա-Տիէօ, զապթիեէ մէմուրունուն լաղըր-
տըեա պաշլամասընա, սապըրսըզլըզլա պէքլէ-
մէքտէլէր իքէն, Սուրի Կրիզ, գօնթա տօղրու
տէօնէրէք,

— Մ. գօնթ, գաեըն բէտէրինիզի թանըրմը-
սընըզ, տէեու սիւալ իթտի :

— Շիւպհէսիզ թանըրմ, տէեու Գրուա-Տիէօ
թէաճճիւպլէ ճէվապ վէրտի :

— Իսմինի պիլիեօրմուսունուզ :

— Իսմի սըր Ֆապիուս ժագօպըն տըր :

Սուրի Կրիզ, իսթիհզաքեարի պիր թէպէո-
սիւմ իլէ,

— Նէ թէպատան տըր, տէտի :

— Սմէրիգալը տըր, տէեու զօնթ պէեան իյլէտի, թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթարագ: Բարիսէ կէլմէղտէն էվվէլ, Նիւ-եօրգտա պանքէրլիք իթմիշ տիր:

— Մէմուլիմ սողրու չըղըեօր... եանի անլաեօրումքի, զաթընըղըն պու պապտէ հիչ պիր մալիւմաթը եօգ իմիշ, տէտի զապթիեէ միւֆէթթիշի:

— Էկէրչի պաղը բիվաեէթլէրի իյմա իտիեօր իսէնիղ, տէտի Դրուա-Տիէօ, զաթէն քէնտիսի պանա ծնլարը սէօյլէմիշ, վէ քէնտինին կէնճիկի հազգընտա մալիւմաթ վիրմիշ տիր... Մէրգում, վաղթիյլէ իթալիատա օտա խըղմէթքեարլըղը իթմիշ իտուկինի իգրար իթտիկի կիպի, Ամէրիգալը օլմատըղընը տախի քէթմ իյլէմէմիշ տիր: Զանն իտէրիմքի Դօնէթթիդութտա սօղմուշ վէ էօմրիւնիւն իպթիտալարընը, զաեէթ մէչազգաթ վէ զարուրէթլէ կէչիրմիշ տիր:

Զապթիեէ միւֆէթթիշի, թէքրար գուրնազճա կիւլիւմէյիպ,

— Հէր վազըթ զարուրէթ վէ մէչազգաթ չէքմիշ տէյիլ տիր, տէտի:

— Միւսիւ, Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ, տէեու Դրուա-Տիէօ պէեան իյլէտի:

— Զաթընըղըն զանն վէ մէմուլէրի հազըղա-

թէն բէք զարիպ տիրէր, տէեու Սուրի Կրիղ տէվամ իյլէտի: Վազաա պէնիմ տէ եէտիմտէ հէնուղ իսպաթլար եօգ իսէ տէ, եազընտա վէ չաբուգ սուրէթտէ օլաճագ տըր: Շու դատարքի, շիմտիլիք պիլտիկիմ շէյլէրէ հէման էմին կիպիյիմ... Զաթէն պիր վաղըթտան պէրու շու պանքէր տէտիկինիղ ատէմ, պէնիմ կէօղիւմէ չարմագաա օլտուղունտան, կիւնիւն պիրլնտէ պունուն պաշը ալթընտան պաղը ֆաճիա զուհուր իտէճէկինի քէնտի քէնտիմէ տիւշիւնմէքտէ իտիմ, վէ հաթթա անաթթըմըղ իղթիզաթնճա, հազգընտա պաղը մալիւմաթ տախի իսթիհաալ իյլէտիմ: Հալ պու քի ալտըղըմ մալիւմաթըն, իշիմէ պու գատար չաբուգ եարաեաճազընը մէմուլ իթմէեօրտում, Նասըլ քի, մահղա մալիւմաթ սլմագ ֆիքրիյլէ Օթէլ Դօնթինանթալըն իստէմէսի Նէզտինէ կիթմիշ իքէն, գըղ գաշըրըլմասը քէյֆիեէթինէ խապէրատար օլտում... իմտի, պու կիւնքի կիւն, սըր Ֆապիուս Ժագօպսընըն Սմէրիգալը օլմատըղընը, վէ իթալիատա սօղմուշ օլուպ, ասըլ իսմի Լօթօրէլլօ պուլունտուղունու, վէ քէնտի նազլիեէթի կիպի, պիր Նաբօրիլի բրէնս Նէզտինտէ օտա խըղմէթքեարլըղը իթմիշ օլտուղունու, վէ պիղզաթ քէնտիսինին տախի բրէնս իտուկինի, վէ պունտան օն սէնէ

մուգատտեմ Բարիսէ կէլէրէք, բրէնս Վէնէրօղի նամը թահթընտա պիւլիւք տէպտէպէ սիւր-տիւկիւնիւ, հէման մուհագգադ պիլիւրիւմ:

Թահգըղաթը առլիսէ միւտիրի թահրիգ օլունտուղու կիւլի, գօնթ տախի զապթիսէ միւ-ֆէթթիլինէ շաշլըն միսիլիւ աթֆը նազար իյլէտիքտէ, Սուրի Կրիզ, իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւ իլէ,

— Սիւսիւ գօնթ, տէտի, զաթընըզ մէրգում բրէնսին գըզը իլէ էվէնմէնիլլէ, անլաշըլան պիր քէլէբիր դաբաթմըշընըզ:

— Սէօյլէտիկինիզ սէօյլէրէ էմինմիսինիզ, տէեու թահգըղաթ միւտիրի սիւալ իթտի:

— Էվլէթ, էֆէնտիւմ, հէման էմին կիպլիյիւմ:

— Ջաթէն վադթիլլէ, իշպու բրէնս Վէնէրօղինին մէտիսէլի օլան տիկէր պիր իշտէ տէ պուլունտուղ, վէ զաննըմա մէրգում հագգընտա պադը մալիւմաթ տախի ալտըզ, տէտի թահգըղաթ միւտիրի, քէլամընա տէվամ իյլէեքէքէ:

— Օլ վադըթ տախի պու իշէ պէնտէնիզ մէմուր օլմուշտում, ֆադաթ օլթարիխտէ պիւլիւք պիր իշ կէօրէմէտիւմ, չիւնքի մէրգում պիրտէն պիրէ զսյոյ վէ նապէտիտ օլտուղունտան, իշլէր օլ վադըթ օ հալտէ գալտըլար, տէեու Սուրի Կրիզ պէեան իյլէտի:

— Էյ բրէնս Վէնէրօղի իլէ սըր Ֆապիուսուն այնի ատէմլէր օլտուղլարընա էմինմիսինիզ, տէտի թահգըղաթ միւտիրի:

— Էվլէթ, պու իքի իամին այնի շախսա այիտ օլտուղունու հէման մուհագգադ սուրէթտէ պիլիւրիւմ: Հաթթա սըր Ֆապիուսուն սագալը բէնկինէ եագընէն տիգաթ իտէրոնիզ, իշպու սագալը բէնկինին թապիի օլմառըղընը կէօրիւրսիւնիւզ... Բրէնսին տաըլ բէնկի էամէր իտի...

Գրուա-Տիէօ, պիր նէվի շաշընիլըզ վէ տալկընըզլա, զապթիսէ միւֆէթթիլինի տինլէմէքտէ օլուպ, աճապա ըիւեոմ մը կէօրիւեօր օլտուղունու քէնտի քէնտինէ սիւալ իթմէքտէ իտի: Վէ լաբին իշիթտիկի հիքեաեէ, Ջաֆրանանըն պաշլամըշ օլտուղու, հալպու քի քէնտիսինին թահգիրլէ տինլէմէք իսթէմէտիկի սէպէպիլլէ, մէզպուրէնին դաթթ իթմիշ պուլունտուղու հիքեաեէնին այնի իտի:

— Սէօյլէյին պադալըմ, իշպու բրէնս Վէնէրօղի հագգընտա պիլտիքլէրինիլ նէտիր, տէտի թահգըղաթ առլիսէ միւտիրի, Սուրի Կըրիզին իֆատէօինի քէսէրէք:

— Բրէնս Վէնէրօղի, քէնտիսիլլէ պիրիքտէ իթալիատան պիր կէնճ գըզ կէթիւմիշ տիրքի, մուտիւարէն, զաեթ զարիպ պիր թարգուա

մէզպուրէյի թէրք իյլէմիշ տիր : Շէշլէ քի մէր-
դումէ , մէրգումուն թասմիւմ իթմիշ օլտուզու
պիր ազադ իզտիվաճք մէնն իթտիրտիկինտէն ,
բրէնս պունսնն ինթիգամննք ալմոգ իշին իքի
խըզմէթքեարընն մուավէնէթիյլէ , մէզպուրէնն
կէօքսիւ իւզէրինտէ գըզկըն պիր տէմիր իլէ պիր
հարֆ հէքք իթտիրմիշ տիր :

— V հարֆը մը , տէտի գօնթ , իշպու քեաֆ-
ֆէյի էսրարըն ֆաշ օլմուշ օլմասընտան աօլա-
յը , լէհճէսինն րէնկի պիւսպիւթիւն սարարա-
լագ :

— Էվվէթ , էվվէթ , տէեու Սուրի կրիզ պէ-
եան իյլէտի , վէ պատէհու , ղաեթ մահիրանէ
պիր թէաճճիւպլէ , Զաֆրանանըն մաշուգը սա-
պըզընտ խիթապ իյլէեէրէք , - զաթընըզ օլ կէնճ
գատընը թանըն օլմուսունուզ , տէեու իլալէ իյ-
լէտի :

— Էվվէթ , թանըրըմ , տէտի գօնթ պիր ճահտ
իպրազըյլա :

— Պահսընք իթտիկիմ գատըն , տէեու ղապ-
թիեէ միւֆէթթիշի պէեան իյլէտի , պու կիւ-
քի կիւն բրէնս Մաթարօֆ նամընտա պիր Րու-
սիայը բրէնսին մաշուգէսի տիր :

— Անը տախի պիլիեօրում : Ֆադաթ սիզին
իտտանըզա , պու գատըն վադթիլէ բրէնս

վէնէրօղի նամընտա պիր քիմէնին մէթրէսի օլ-
մուշ , վէսըր Ֆապիուս ժադօպսըն տախի օ բրէնս
իմիշ , տէյիլ մի , տէտի Գրուա-Տիէօ :

— Էվվէթ , միւսիւ գօնթ , պու իֆատէմի
թէէքիտ իաէրիմ , տէեու Սուրի կրիզ ճէվապ
վիրտի :

Սըր Ֆապիուսուն տամատը , պու սէօզլէրտէն
պիւսպիւթիւն տալկընըզ վէ շաշգընըզ քէսպ
իտիպ , առէթա պիր կիրտապ իւզէրինտէ տու-
րուեօր կիպի զանն օլունտուղու հալտէ , տիկեր
թարաֆտան , օլ տիլպէր վէ պիկիւնահ Սվար-
կաեը խաթըրլատըգճա , պու բիւլիկին իշինտէ ,
պէշլէ պիր չիշէյին նաւը հուսուլէ կէլմիշ օլ-
տուղունու քէնտի քէնտինէ սիւալ իյլէմէքտէ ,
վէ թահգըզաթը տալիեէ միւտիրի իսէ , Սուրի
կրիզին հիքեաեէսինէ ֆէվգէլատէ ալէագա-
տար պուլունուեօր կիպի զանն օլունմագտա ի-
տի : Պինապէրին միւտիրի միւմաիլէյհ , քէլամա
աղաղ պիրլէ ,

— Հագգընըզ վար տըր , Լապուրօ , նագլ
իյլէտիկինիզ վուգուաթլար բէք ղարիպ շէյլէր
տիրլէր : Իմտի , պու իշի սէրահաթէն մէյտանա
գօյմագլըզըզ լազըմ տըր , տէտի :

— Զարըշաճաղըմ , էֆէնտիմ , տէեու Սուրի
կրիզ թէվաղու իլէ ճէվապ վիրտի :

— Հա՛, ադ գալորդ ունուտաճագ իտիմ, տէ-
տի թահգըգաթ միւտիրի, Մ. գօնթ՝ քէնտի-
նին թանըտըղը, վէ դէվճէսինին աշըրըլմասը
քէյֆիեթիինտէ անըն տախի մէտիսէլի օլմասընը
զանն իյլէտիլիլի պիր գատըն տիւշմէնինտէն պահս
իտիեօրտու :

Սուրի կրիզ, քէնտի սիւալինէ վէրիլէճէք ճէ-
վապը էվլէլէճէ հիսս իթտիկինտէն ,

— Էյ • գարը քի՞մ իմիշ , տէտի :

— Պահսընը իթտիկիմիզ գարը տըր , տէեու
գօնթ պօղուդ պիր սէս իլէ ճէվապ վէրտի :

Լապուրօ վէ ամիրի , պիր թէաճճիւպ ա-
լէամէթի իպրազ իյլէտիլէր : Պիրինճիսինին թէ-
աճճիւպիւ սախթէ օլուպ , ֆագաթ տիկէրինին-
քի սամլիմի իտի : Իմտի , զապթիեթ միւֆէթթի-
շի , քէլամա տէվամ իտէրէք ,

— Տիմէք տիր քի , բրէնս Մաթարօֆուն մա-
շուգէսի . . . տէտի , վէ տահա սէօգիւնիւ իք-
մալ իթմէմիշ իքէն , Գրուա-Տիէօ ,

— Պէնիմ տախի մաշուգէմ իտի , վէ սըր Ֆա-
պիուսուն Բարիսէ կէթիրմիշ օլտուղու գարընըն
տախի , • գարը օլտուղունու պիլիրիմ :

— Պունօգթա բէք զիեատէ շայեանը տիգ-
գաթ պիր խուսուս տուր , տէտի թահգըգաթ
միւտիրի :

— Էվլէթ , էվլէթ , տէեու Սուրի կրիզ պէ-
եան իյլէտի : Տիմէք օլուր քի , միւսիւ գօնթ ,
շիւպհէ իիտիկինիզ վէ գօնթէսին աշըրըլմասը
քէյֆիեթիինէ եարտըմ իթմիշ օլմասը գէհա-
պընտա պուլունտուղունուզ օլ գատըն , գաեըն
բէտէրինիզ սըր Ֆապիուս ժողօպըն օլման սախ-
թէ բրէնս վէնէրօզի մարիֆէթիյլէ իթալիատան
կէթիրիլմիշ պուլունտան սապըգ բօրթուգալճը
գարը տըր . . . տօղրուսու պաղէն նէ՝ թօհաֆ
թէսատիւֆլէր վադու պուլուր :

— Էվլէթ , տէտի գօնթ , պիյհուշ հալտէ :

— Պիր տէ գալգարլար տա , պիր թադըմ
րօման եաղանլարըն գուվլէյի թէխայեիւլիեթ-
լէրինի մէտհ ու սէնա իտէրլէր , տէեու միւտիր
պէեան իյլէտի : Պէնճէ , շու եա պու ֆաճիա-
լարը թէրթիպ իթտիրէն եա թէսատիւֆ վէ եա-
խօտ իտպար վէ պէտպախթլըգ տըր : — Էկէրշի
իշպու քեաֆֆէյի գուեուտաթ տէֆթէրլէրի
աշըլսա , — տէեու իւալլէ իյլէտի թահգըգաթ միւ-
տիրի , պիր տիզի եէշիլ գարադը տէֆթէրլէրի
կէօթէրէրէք , — ինսանըն հազըղի էօմիլի թա-
լիլլէրինտէ , քիմ պիլիր նէ՞ գատար րօման բը-
լանլարը պուլունուր : — Ֆագաթ , զանն իտէ-
րիմ քի , Լապուրօ , տէտի Սուրի կրիզէ խիթապ
իտէրէք , շիմտի իշ պիր ազ ալնալաշտը : Պէնիմ

էֆքեարըմճա, պու իշի թէքմիլ թէրթիպ իտէն
օ գարը օլմալը տըր :

Զապթիեէ միւֆէթթիշի, պու սըրատա քէն-
տիյի սադընմադ լազըմ կէլտիկի ճիհէթլէ, պա-
շընը սալլատըղընտան, միւտիր,

— Պու սէօղիւմիւ թաստիդ իթմէեօրմուսու-
նուզ, տէտի :

— Պէնտէնիզճէ, մէրդումէնին, քէնտի մա-
շուզը սապըզը սըր Ֆապիուսուսն բրէնա վէնէ-
րօղի օլտուղունու թանըմասը, բէք տէ իհթի-
մալտէն տէյիլ տիր, տէեու Սուրի կրիզ ճէվապ
վիրտի :

Պու սըրատա գօնթ, լազըրտըեա միւտախէլէ
իտէրէք :

— Էվվէթ, Էվվէթ, մէզպուրէ մէրդումը թա-
նըմը տըր, չիւնքի սէօլէտիքլէրինիզին քեաֆ-
ֆէսինի պանա նազլ իթմիշ տիր : Ֆադաթ պէն
քէնտիտինէ ինանմամըշ, վէ իֆատէլէրինի դա-
տընլարա մախսուս պիր գըսգանճըզ Էսէրի
զանն իյլէմիշ իտիմ : Մէզպուրէ պէնտէն մու-
ֆարազաթը Էսնասընտա, պիր թադըմ թէհ-
տիտլէրտէ տախի պուլունմուշ տուր, տէտի :

Լապուրօ թէաճճիւպլէ գօնթա պադարադ,

— Թէհտիտլէ՞ր մի :

— Էվվէթ, գազը օլաճադ իղտիվաճըմտան

տօլայը պէնտէն ինթիգամ ալաճաղընը պէեան
իյլէմիշ տիր :

— Իշիէ շիմտի մատտէ պաշգալաշտը, պու
խուսուստա պէնիմ մալիւմաթըմեօդ իտի, տէ-
տի Լապուրօ :

— Պինապէրին հէր շէյտէն Էվվէլ օ գարընը
պուլուպ, իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք լազըմ
տըր, տէեու միւտիր իֆատէ իյլէտի :

— Մէզպուրէ շիմտի Բարիստէ տէյիլ տիր, տէ-
եու Սուրի կրիզ շէտիտէն պէեան իյլէտի :

— Էվվէթ, նէզտիմէ կէլէրէք, հիսս իյլէտիկի
գըսգանճըզ տույղուսուսու իզհար իտէլիտէն
պէրու, մէզպուրէյի պէն տախի թէքրար կէօրմէ-
տիմ, տէտի գօնթ :

— Հիշ տէյիլ իսէ, նէրէտէ պուլունտուղու
մալիւմիւնիւզ միւ տիր, տէեու թահզըզաթը
ատլիեէ միւտիրի սիւալ իթտի :

— Նէրէտէ պուլունտուղունու պէնտէնիզ պիւ-
մէեօրում, ֆէնտիսինի կիճէ վազթը կէօրտիւմ,
ֆադաթ նէրէտէն կէլտիկինի անլաեամաթըմ :
Սնճադ մէզպուրէնին խանէսինէ կէճտէրտի-
կիմ խըղմէթքեարըմա, քէնտիտինին, միւլադա-
թըմըղտան իքի կիւն Էվվէլ պիր տիւզ իլէ պիր-
լիքտէ կիթմիշ օլտուղու ճէվապը վէրիյմիշ տիր :

— Տիւզ Գարօնէթթի իլէ ... մէրդումու բէքա-

լէաթանըրըմ, տէեու Սուրի կրիզ իլավէ իյլէտի :

— Պու տիւզ քի՛մ օլուեօր , տէեու թահգը-
գաթ միւտիրի սիւալ իթտի :

— Պիր իթալիան տըր . . . իշիթտիկիմէ կէօրէ,
բրէնէսին չօնուդլուղունտա տօսթու իմիշ :

— Մէզպուրէնին նէրէեէ կիթտիկինի սիզ պի-
լիեօրմուսունուզ :

— Խանէսինտէրի խըզմէթ քեարլար պիլէ պիւ-
մէեօրլար . . . Պէն պունլարըն ճիւմէսինի պիրէր
պիրէր իսթիճվապ իթտիմ :

— Փագաթ , Լա՛պուրօ , պիր ան էվլէլ մէզ-
պուրէնին նէրէտէ պուլունտուղունու խապէր
ալմագ լազըմ տըր , տէտի ամիր պիր հալտէ
թահգըգաթ միւտիրի :

— Պուլմուեա չալըչաճաղըմ , էֆէնալիմ :

— Լա՛պուրօ , պու իշի սիզէ իհալէ իտէրիմ ,
Ատէթինիզ վէճհ իւզրէ , իշ պու իշի սիւրաթ վէ
տիրանէթլէ պաչա չըգարմալըսընըզ :

— Վէ էկէր պաչա չըգարըրսանըզ , միւսիւ
թէքմիլ շիւքրանիեթիմէ կիւվէնէպիւրսինիզ ,
տէտի գօնթ :

— Եալընըզ վաղիֆէմի իյֆա իթմէքլիք , պէ-
նիմ իշին միւքեաֆաթ ատտ օլունմաեա քեաֆի
տիր , տէեու Սուրի կրիզ պէեան իյլէտի , դա-
եէթ վազարլը պիր սէտա իլէ :

Թահգըգաթը ատլիեէ միւտիրի , Լապուրօ-
նուն մէնֆաաթընը ատէմի թէրվիճ եօլունտա
վազը օլան մէքքիւր իֆատէսինտէն տօլայը , իզ-
հարը թէաճճիւպ իյլէտիկի հալտէ , գօնթ տա-
խի մէրգումուն իֆատէսինտէն միւթէէսսիր օ-
լարագ , հազգընտա զիեատէսիյլէ թէվէճճիւ-
հիւ հասըլ օլտու :

Գօնթ , գէվճէսինի պուլտուրմագ իւզրէ էլ-
տէն կէլէն ղայրէթաէ գուսուր իտիլմէմէսինի ,
թահգըգաթը ատլիեէ միւտիրինէ էքիտէն ըէ-
ճա իյլէտիքաէն սօնրա , իշիթտիկի սէօզլէրտէն
պիւսպիւթիւն շաշկըն կիպի պիր հալ քէսպ իթ-
միշ օլտուղու հալտէ , նէզարէթի ղապլթիեէ
տայիրէսինտէն մուֆարագաթ իյլէտի : Զաֆրա-
նանըն , հիտտէթ ու ղազապը էսնասընտա
սէօյլէմիշ օլտուղու քեաֆֆէյի սէօզլէր , մէր-
գումուն պիրէր պիրէր ֆիքրինէ կէլիպ , պու-
սէօզլէրին քեաֆֆէսի տախի սահիհ օլտուզլա-
րը հալտէ , աճապա մէզպուրէ կէնճ գատընըն
քէնտի գաեըն բէտէրի ալէյհինտէրի ճինաեէթ
ազվիեաթը տախի սահիհ մի եօգսա տէյիլմի
տիր տէեու , Գրուա-Տիէօ տիւշիւնմէկէ պաշ-
լատը , չիւնքի ղապթիեէ միւֆէթթիլի , պու
խուսուստա պահս իթմէմիշ օլտուղունտան ,
գօնթուն պու պապտէ թէրէտտիւտէ հազգը վար

իտի : Հասարակ մերգում տեղի գտնվելը , պու սքրատա զաննիեաթ տա՞ մը եօգսա թէ ֆէքքիւրաթ տա՞ մը պուլունմասընը պիլմէյիպ , շիմտիքի հալտէ դարանլըդ իչինտէ պուլունտուղու հալտէ , եալընըդ պիր նօգթա քէնտիսի իչին բարլադ կէօրիւնմէքտէ իտի քի , իչպու նօգթա տախի , Սվարկա հադգքնտաքի մուհասպէթի օլտուղու ճիհէթլէ , պունա ասլա խալէլ կէլմէմիշ իտի : Շէօյլէ քի շիւպհէսիդ օլ կէնճ գըզ , բէտէրինին խէթա վէ ճինաեթլէրինտէն պիլիսպէր օլտուղու ճիհէթլէ , քէնտիսի անտէն տօլայը մէսուլ օլամադ իտի : Պինապէրին վադաա մէզպուրէ , սքր Փապիուստան աեըրըլըպ , իթալիանըն թէնհա պիր մահէլլինէ կէօթիւրիւլէպիլինիր իտի իսէ տէ , մատտէ Սվարկաեը պուլմադտա իտի , վէ գօնթ իսէ , դապթիեէ նէզարէթի տալիրէսինտէն տիշարը չըգարքէն , կիրտիկինտէն տահա դիտտէ թէրէտտիւտ իչինտէ պուլունտուեօրտու , զիրա քէնտի դաեըն բէտէրի հադգքնտա Սուրի կրիդին վիրմիշ օլտուղու մալիւմաթ , ատէթա եըրթըճը հայվանլարընբէնչէլէրի կիպի , դալպինէ դատար իչլէմիշ իտի :

Գօնթ , թահգըդաթը առլիեէ տալիրէսինտէն չըգտըդտան սօնրա , Սուրի կրիդ , միւտիրին եալընա եադլաշարադ , պիր թարըլը մախուս իլէ ,

— Հէր շէյի գօնթուն էօնիւնտէ սէօյլէմէտիմ , զիրա պիհուտէ քէնտիսին ըէնճիտէ իթմէք իսթէմէեօրտում , տէտի :

— Օլ պապտէ պաշգա պիլտիկինի՞դ տէ մի վարտըր , տէեու սիւալ իթտի միւտիր :

— Բրէնս վէնէրօղլինին պաղթէթէն հարէթէթի էսնասընտա , Լուիճի նամլնտա կէնճ պիր իթալիալը , պիր սապահ քէնտի թաամ օտասընտա մադթուլէն պուլունմուշ , վէ իտիլէն թահգըդաթ , մէրգումուն վէֆաթընը պիր սուկդաստա իսնատ իլլէմիշ տիր :

— Եա նէ՞ իմիշ , տէտի միւտիր :

— Սուի գաստ տէյիլ իմիշ : Շէօյլէ քի օ պիշարէ ատէմին դաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղունա տալիր , մատտի տէյիլիսէ տէ , մանէվի իսպաթլարըմ վար տըր , վէ դաթլի տախի բրէնս վէնէրօղլի օլմադ կէրէք տիր , վէ էկէր , շիմտիքի սքր Փապիուսուն , աթիգ Լօբօրէլլօնուն պիր դալըպը ճէտիտի օլտուղունու իսպաթ իտէր իսէք , օ մատտէեէ թէրըար պադըլապիլիր զանն իտէրիմ , չիւնքի օլ պապտէ եէտիմտէ պաղը էվրադ պուլունմադտա տըր :

— Փադաթ շիմտիեէ դատար նի՞չին պանապու պապտէ պահս իթմէտինիդ :

— Բրէնս վէնէրօղլիլէ էօլմիւշ զանն իտիեօր :

տուժ, վէ անճադ տիւնքի կիւն, պիր ազ էվվէլ սիզէ նադլ իթտիկիմ շէյլէրի խապէր ալտըմ:

— Նիհանէթ, պու վուգուաթլարը սէրահաթէն մէյտանէ չըգարմագլըղը սիզէ իհալէ իտէրիմ, տէտի թահգըգաթ միւտիրի:

— Պու խուսուստա պէնտէնիզէ կիւլէնմէնիզտէ հագգընըղ վար տըր, չիւնքի պու իշի, քիմսէ պէնիմ գատար մէյտանա գօհամագ, տէեու Սուրի կրիզ պէեան իյլէտի, վէ քէնտի քէնտինէ տախի կիզլիճէ թէպէսսիւմ իտէրէք, — եախօտ գարըշտըրամագ, տէտի, վէ ամիրինէ թէվագու իթտիքտէն սօնրա, մէմուլնիյեթլէ էլլէրինի օվուշտուրագ, տայիրէտէն տիշարը չըգտը, զիրա մագսէտինէ իրմիշ օլուպ, վագըանըն վէ կէօրիւլէճէք իշին թէքմիլ պաղլարը քէնտի եէտինտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, պու պաղլարը քէյֆինէ կէօրէ հարէքէթ իթտիրմէսի, քէնտի էլինտէ իտի: Պինապէրին ֆիքրի րահաթ օլտուղու հալտէ, վատ իտիլմիշ օլան միւքեաֆաթըն նըսֆընը իսթիշսալ իյլէմէք իւզրէ, տօլլուճա Զաֆրանանըն նէզտինէ ազիմէթ իյլէտի:

3

ՄՈՒՎԱՅՑԱԳԻԹԵՆԻԹՍԻԶԼԻԲ

Թէտավիւլէ չըգարտըղը թահլիլաթ մուվաֆֆադըյեթլէ քէսպ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիւյիւք նամինը իհրազ իթմիշ օլան ոըր Պապիուս Ժագօպսըն, ումուլէն թանըլարագ, օն պէշ կիւն գատար ստատէթ ու իգպալին էն եիւքսէք տէրէճէսինտէ պուլունտու, վէ պանգատը ֆէվգէլլաեթ իթիպար գաղանարագ իւլաննամէլէրինտէ եաղըլմիշ օլան սէրմանէլէր, Օրէրա ճատտէսի օրթասընտա ալմըշ օլտուղու վասի չուգուրա ագըմ ագըմ ագմագտա իտէ, վէ քէրիմէսինի, էն եիւքսէք միւթէպէրան վէ սալլըլատէկեանտան գօնթ տը Գրուա-Տիէօ չիլէ էվլէնտիրէճէկի, ումուլէն Ֆաշ օլուպ, զաղէթալար պու խուսուստա պաղը շէյլէր եաղմագտա, վէ ասհապը սէրվէթ վէ մալիեթտէն օլան պիրասլըլատէ ֆամիլեասըյլա գատիմասըլլատէկեանտան պուլունան պիր ֆամիլեա միեանէսինտէ հուսուլէ կէլմիշ օլանիշպու իթթիֆագը ճէտիտի թահսին իթմէքտէ իտիլէր: Քեաֆֆէյի էվրագը հալատիս, մէրգ ու միմէրիգալը պանքէրին լէհինտէ

օլուպ, պունուն թէտավիւլէ չըգարաղը թահ-
վիւթը, պիր այ գատար ղաղէթալարընն իւ-
նաթ սիւթունէրինտէ տէրճի սահիֆէյի իւն
իթտիքէրի, վէ պիթթապի ճէօմէրտճէ իւճրէթ-
լէր ալտըգլարը ճիհէթլէ, ուֆուգտա կէօրիւն-
մէքտէ օլան օլ եհնի կիւնէչին բարլազլըղը հագ-
գընտա մէտհ ու սէնալէր օգուճագտան ասլա
տուր օլմամագտա իտիլէր: Ագտը իղտիլաճ հա-
վատիսի, Պօրսատա վէ Սէն Ժէրմէն վարըչընտա
թէէսսիրի ազիմ հասըլ իթտիկի միսիլու, քեաֆ-
ֆէյի սալօնլարտա տախի օլ խուսուստա պահս
օլունմագտա, վէ էկէրչի պաղը կիւնա մուախէ-
ղաթ վէ միւթալաաթը պէտխահանէ սէրտ ու
պէեան իտիլմէքտէ իտի իսէ, իչպու մուախէ-
ղաթ վէ միւթալաաթը պէտխահանէ տախի ճիւմ-
լէթէն Գրուա-Տիէօ միւնասիպէթիլէ վագը օ-
լուպ, չիւնքի անըն, հայիգ օլտուղու ասըլղա-
տէլիք իւնվանընը միւտտէթի մէտխտէտէն պէ-
րու սուի հարէքէթիլէ լէքէլէմիչ օլտուղու ու-
մուճէն մալիւմ իտի: Հալպուքի Սվարկա հագ-
գընտա եաղմուր կիպի իլթիֆաթ եաղտըրըլպ,
մէզպուրէնին ղաեթթ տիլպէր օլտուղու պէեան
իտիլտիկի միսիլու, բէտէրինին տախի, մէնաֆի-
ինի ատէմը թէրվիւճ եօլունտա վագը օլան մէզ-
քիւր գարարը թագտիր գըլընմագտա իտի: Ա-

մէրիգալը պանքէր, հագգընտա իտիլէն քեաֆ-
ֆէյի սիթայիչլէրտէն ղիեատէսիլլէ մէմուն վէ
մահղուզ օլարագ, Զաֆրանաեք վէ անըն թէհ-
տիտլէրինի ունութմուչ, վէ եալընը պիր տէ-
ֆա Զաֆարիյի թէքրար կէօրտիւկիւնտէ, բրէնս
Մաթարօֆուն մաչուգէսինի պուլմագ թէչէպ-
պիւլէրինին պաչա չըգմատըլընը անտէն խա-
պէր ալմըչ իտի:

Սըր Ֆապիուս, Զաֆարինին մէզքիւր խապէ-
րինէ ասլա վէ գաթան էհէմմիեթ վիւմիչ օլ-
մաեըպ, վէ Մատէն քիլիսէսինտէ իճրա օլու-
նաճագ օլան ըէսի իղտիլաճըն թէտարիքեա-
թըլա մէչղուլ օլմասը հասէպիլլէ, սապահտան
աղչամա գատար անճագ օ իչլէր իլէ վագըթ կէ-
չիւմէքտէ, վէ պիր թարաֆտան, տիւեիւն ճէ-
միյեթթինտէ իճրաի ահէնք իտէճէք ղէվաթ իլէ
կէօրիւչիւպ, տիկէր թարաֆտան տախի, թէզեի-
նաթ վէ մէֆրուչաթա միւթէալլիգ էչեա թէ-
տարիք իտէն էչխաս իլէ իսթիչարէ իլլէմէքտէ, վէ
իճրասը մուգարրէր օլան մէզքիւր աղտը իղտիլաճ
հագըգաթէն պատիլ մահղուղիեթթի օլտուղու
ճիհէթլէ, պունա միւթէֆէրրի օլան հէր չէյ տէ-
րէճէսիգ քէնտիսինի մէսրուր գըլմագտա, վէ
պլնապէրին քեաֆֆէյի թէրթիլաթը պիղղաթ
քէնտիսի մէվգըի իճրաեթ գօյմագտա իտի: Հէ-

լէ ադտը իղտիվածքն իճրա օլունաճաղը կիւն , սըր Փապիուս պիւսպիւթիւն թէպտիլ օլմուշ օլուպ , կիւլէյիտէն տահա զիւտտէ մէսէրրէթ իչինտէ կէօրիւնմէքտէ իտի , վէ զիւրը օլունան վասի քիլիսէտէ , քէնտիսինի , էն մէշհուր ասըլ-զատէկեան իլէ պանքէրլէր էթրաֆընտա վէ օր-կանօնուն սէտալարը իլէ օրէրա պէթէլէրի ի-շիտիլտիկի զէման , պէհազ աթլաստան վէ տան-թէլալարտան իմալ իտիլմիշ զաեէթ բարազ պիր ֆիւթան լապիսէ պուլունան գըզը , վէ վազթին մօտաւընա կէօրէ ալթուն տիւյմէլի լաճիվէրտ սէթրի վէ եէլէկ վէ սօլմուշ գըր րէնկիլ բան-թալօն կիյմիշ օլան տամաը եանընտա , վէ եըլ-տըզ կիպի մումլար վէ չիշէրլէր իլէ տօնատըլմըշ միհրապ էօնիւնտէ կէօրտիւկիւնտէ , թէքէպպիւր վէ մաղրուրիեթի ֆէվզէլատէ արթմազտա , վէ աեաղլարընըն ատէթա եէրտէն քէսիլմէքտէ օլ-տուղունու հիսս կյէտիկի կիպի , սայքի կէօղլէրի գամաշմըշ օլտուղունտան հիշ պիր շէյ կէօրէ-մէեէրէք , կիւնէշ ալթընտա եիւրիւմէքտէ ի-տի : Հաթթա , խասմի ճանը օլան Զաֆրոնա-եը կէօրմէքլէ տէրթաթըր կյէտիկի կէշմիշ գէ-մանտաքի սէֆիլ հալինի տախի ունուտուպ , վէ օնարօլիլի բօրթուգալճը դարը իլէ անըն թէշէպ-պիւսաթընտան քէնտիլի խալի զանն իթտիկին-

տէն , էթրաֆընտա պուլունան էրքէք վէ գա-տըն միւթէպէրանընտան միւրէթթէպ ճէմիյ-եէթէ նազարը մահզուգիյեէթլէ պազմազտա , վէ հիյնի հաճէթտէ , ճէմիյեէթի մէրգումէթա-րաֆընտան միւտաֆաա օլունաճաղընը մէմուլ կյէմէքտէ իտի : Պիշարէ ատամճըղա՛ղ , ապա տիւշիւնմէեօրտու քի , հազգլարընտա պունճա իլթիֆաթ վէ հիւրմէթ կէօսթէրտիկի օլ ճէմիյ-եէթ , քէնտի մէմուլ վէ զաննընըն մուղայիրի օլարազ , իլք տէֆա քէնտի ալէյհինտէ գըեամ իտէճէք վէ քէնտիսինի թաշխաեաճազ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , մէրգում Սմէրիգալը պան-քէր , օլ կիւնիւ ֆէվզէլատէ մէսէրրէթ իչինտէ վէ միւսթազպէլ հազգընտա իւմիտլէրէ միւս-թաղրազ օլարազ կէշիրիպ , քէնտիսինի , իգպալ ու սաատէթին է՛ն եիւքաէք տէրէճէսինտէ զանն իթմէքտէ իքէն , եէվմի մէզքիւրուն խթամ պուլաճազ բատտէլէրինտէ , մէմուլին զայրի օլա-րազ Սվարկանըն աշըրըմաոը քէյֆիեէթինի խա-պէր ալտըղընտա , տէհէթլի պիր սայիգաեա տիւշար օլմուշ տուր կիպի նէ՛ մէրթէպէ միւթէ-էսսիր օլտուղու , թարիֆ ու պէեանէ հաճէթ տէ-յիւ տիր զանն իտէրիզ : Ֆիլվազը մէզքիւր տէհ-շէթպախշ խապէրի սըր Փապիուս ալընճա , եըլ-տըրըմաոն վուրուլմուշ կիպի պիր հալ քէսպ ի-

տիպ , ընդգլար վե չեւէքէր իւէ տօնատըմըջ օլան սալմուռն օրթասընտա , շաշկըն միսիլու վե սալլա - նարագ գալա գալտը , վե տիհանընտան չըգա - րաճագ պիր քէլիմէ պուլամատը : Հագըգա - թէն վուգուի հալ բէք տէհչէթլի օլուպ , պէօյ - լէ պիր վագըթտա վե պէօյլէ պիր սուրէթլէ զըղընը զայպ իթմէք , էզհէր ճիհէթ մուճիպի թէէսիւֆ վե իզմիհլալ իտի : Շէօյլէ քի , պու եօլտա պիր զայպըն պատի օլտուղու քէտէր վե աճըտան պաշգա , պու վագըրանըն ալթընտան զուհուրի մէհուղ օլան վե օլ անէ տէկին կիզլիտէ գալմըջ պուլունան բիվաեթ վե շիւպհէլէրին պաշ կէօսթէրէճէքլէրինի , բիւեա միսիլու կէօղիւ էօ - նիւնտէ կէթիբտիքճէ , պիթթապի պու հալին ին - թաճ իյլէեէճէկի սէմէրէյի հիսս , վե զագէթա - րարտա նէլէ՛ր նէլէ՛ր եագըլաճագընը բէշինէն տէրը իթմէքտէ , վե պիր թագըմգըսգանճ գա - րըլաըն , պու հալտէն մէֆուռն վե մէսրուր օ - ւաճագըլարընտ շիւպհէ իթմէմէքտէ , վե իլը ագշամը , պագը տօթթլար , պիրինճի տէֆա հիոս օլունան հէեէճան միւնտէպէթիյլէ պէլքի պիր տէրէճէ միւթէտիլ էֆրեար վե միւթալաթտա պուլունասալար պիլէ , քի՞մ պիլիբ իրթէսի կիւն , բիվաեթլի վագըա պիր քէրրէ ումուռն վե խոսսուսիլլէ պիր թագըմ վագիֆէսիլլէրին տիւ -

լէրինէ տիւշտիւ , վե իշին բէղալէթի անլաշըլտը՞ մը իտի , նէլէ՛ր տինմէեէճէք , վե տայիմա ար - գալարը սըրա պիրէր կիզլի ճինաեթ վագըաը չէքիպ կէթիբէն էճնէպիլէր ալէյհնտէ էֆրեա - րը ումուռիեք քի՞մ պիլիբ նէ՛ տէրէճէ թահրիբ օլունմաեաճագ , վե Գրուա-Տիէօեէ նէլէ՛ր նագլ իտիլմէեէճէք , վե անըն հագըրնտա տախի նէլէ՛ր տիւշիւնիլմէեէճէք իտի :

Պիշարէ ատէ՛մ , տամատընըն եիւզիւնէ պիլէ պագմաեա , պիր շէյ սօրմաեա , վե եախօտ պիր սէօղ սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իթմէյիսլ , վեալէսէ - լէրինի մէրգուճա թէպիլղէ գալգըստ , պէլքի , իսթէտիկի եէրտէ տուրամաեաճագը գօրգու - սույլա , օլ ճիհէթի տախի թէնսիպ իտէմէ - մէքտէ իտի : Պինաէն ալէյհ տամատը նէղտին - տէ մահգունիյեթպախշ պիր սիւքիւթիւ իիթի - եար իտիպ , լաքին եալընըլ գալտըղընտա , ա - ճըսընտան վե հիտտէթլնտէն նաշի ատէթա ճին - նէթ հալի քէսպ իյլէտի : Զիւնքի քէնտինին եէ - կեանէ նամուս վե սաատէթ ու իգպալի տիմէք օլան քէրիմէսի Սվարկա աշըրըմըջ վե պէլքի տէ էօլտիւրիւլմիւշ , վե լաքին հէր հալտէ խասմի ճանը օլան օ գարը թարաֆընտան տիւշարը իս - կէնճէ օլմուշ իտի : Յագաթ մատտէ շու տըր քի , օ գարընընէ՛րէտէ պուլմալը իտի : Զաֆարի ,

մէջպուրէնին էսէրինի պիլէ պուլամամըլ օլտու-
ղունտան , չիւպհէսիզ պիր էճնէպի մէմլէքէթինէ
կիթմիլ օլմասը , սըր Յապիուսուն էֆքեարընճա
մալնուն օլուպ , հալպուքի նէրէքէ կիթմիլ օլ-
տուղունտու նա՞սըլ անլամալը իտի : Հասըլը էկէր
պիր քիմսէ , պունճա ֆէնալըղա սէպէպ օլմագտա
օլան Զաֆրանա հագգընտա մէրգումա պիր ի-
շարէթ վէ մալիւմաթ վիրէպիլսէ իտի , ինտին-
տէ հէր վէճհ իլէ թագտիր , վէ մագհարը միւ-
քեաֆաթ օլաճաղը տէրքեար իտի . . . Իշթէ ,
խայինլիք կէօրմիւլ օլան պիր դարընըն , խուսու-
սիլլէ պիր իթալեան դարըսընըն , զարազ ու ա-
տալէթինի պիր միւտտէթ սօնրա պիւթիւն պիւ-
թիւն ուսուտուր զաննընա զահիպ օլմագլը-
ղըն , նէ՛ պիւլիւք տիվանէլիք օլտուղունա , պա-
լէատէքի ֆըղրա պիր իսպաթ օլուպ , նասըլքի
սըր Յապիուս տախի , պէօյլէ պիր զաննա զա-
հիպ օլմասըլլա , հագըգաթէն բէք զիեատէ ա-
դըլըղըգտա պուլունմուլ իտի :

Սըր ժագօպսըն , կիրիֆթար օլտուղու ֆէլա-
քէթին նէթիճէլէրինի վէզն իթտիքճէ , ատէթա
պիր նէվ ճիննէթ բէյտա իտէրէք , տէնիզին օր-
թասընտա , տիւմէնսիզ պիր սանտալ իչինտէ
գալմըլ օլան , վէ պահրը Օգլիանսուն կիրտապ-
լարընը կէօղիւ էօնիւնտէ միւշահէտէ իլլէմէք-

տէ պուլունան ատէմլէրէ պէնզէմէքտէ իտի . . .
Մէէլունէ դարէ՛ , տարպէսինի ինտիրմէք իչին ,
վագթինի վէ մահէլլինի նէ՞ կիւզէլինթիխապ իյ-
լէմիլ իտի : Վագաա ինթիգամընը ալմագ իչին
պիր միւտտէթ կէճիքմիլ իտի իսէ տէ , ագըպէթ
իւլէմը զաեէթ մէհարէթլէ էմէլինէ նոյլ օլ-
մուլ իտի : Հէմտէ , հագըգաթէն , իճրաաթտա
նէ՛ պիւլիւք շէյթանի մէհարէթ իսթիմալ օլուն-
մուլ իտի : Շէօյլէքի արապա , արապաճը , բիա-
տէ սէյիս , վէ արապանըն արգասընտա օթու-
րան ուշագ , հէք պիրլիքտէ , ատէթա բիւեա
միսիլու զայպ վէ նապէտիտ օլմուշար իտի , վէ
պունլարըն իզլէրի նէրէտէ պուլունաճագ իտի
. . . Պու պապտէ Զաքարինին հագգը վար ի-
տի , չիւնքի Զաֆրանանըն ինթիգամ վէ ատա-
վէթինի , ուսթա պիր էլտէրիւհտէ իթմիլ օլուպ ,
ֆագաթ օ էլի նա՞սըլ անլամալը իտի :

Իլք մէյեուսիյեէթ զէմանը կէչինճէ , պանքէր
Զաֆարիյի ճէլպ իտիպ ,

— Մալիւմիւնիւզ օլան դարընը պանա թէս-
լիմ իթտիկինիզտէ , սիզէ պիր միլեօն ֆրանզ
վատ իթմիլ իտիմ , տէտի :

— Խաթըրմտա տըր , էֆէնտիմ , վէլաքին է-
կէր պիլիմ էլիմիզտէ օլսա իտի . . . տէեու Զա-
ֆարի ճէվապ վիրտի :

— Շիմտի տախի, էկեր գըղըմը պուլուր իսէ-
նիդ, սիդէ իբի միւեօն ֆրանդ վիւմէքիկի վատ
խտէրիմ:

Ջաֆարի շաշըրարագ,

— Մատմուազէլ Սվարկաեը՝ մը, տէեու սօր-
տու:

— Էվվէթ, դիրա պու կիճէ Սվարկաեը աշըր-
տըլար:

Ջաֆարի, շաշըրըպ, էլլէրինի գուպպէյի ա-
սիւմանէ տօղրու գալտըրտըղընտա, սըր Ֆապի-
ուս, գօնթէս աը Գրուա-Տիէօ հագդընտա պիւ-
տիքլէրինի նագլ իթաի, վէ մէզպուրէյի աշը-
րանլարըն հանկը թարաֆա տօղրու ֆիրար իթ-
միշ օլտուգլարընը անլթաը, վէ իլավէթէն
տախի շէօյլէ սէօյլէտի:

— Բարիսին քեաֆֆէյի ճիվարլարը թահար-
րի իտիլմէլի վէ Պուլօնեը ճատտէսինտէ վէ օր-
մանը թարաֆլարընտա հէր քէսէ վուգուի հալ
սօրուլմալը տըր: Պունտան պաշգա արտպաճը-
լարա կիտէրէք, մատտէյի մալիւմէտէ գուլլա-
նըլան արապանըն նէրէտէն կէլտիկի, վէ պու-
արապաեը գուլլանմըջ օլան առէմլէրին իսիմլէ-
րի, հիշ օլմագ իսէ, նէ գըեաֆէթտէ պուլուն-
տուգլարը թահգըգ գըլընմալը տըր: Հասըլը
պու իշտէ էմէք վէ բարա էսիրկէնմէմէլի տիր:

Ջաֆարի, տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւ
հալտէ, պիրտէն պիրէ,

— Պէնճէ, պու վուգուաթը իճրա իտէն տիւգ-
տիւր, տէտի:

— Հա՞նկը տիւգ, տէեու պանքէր սիւալ իյ-
լէտի:

— Ջաֆրանա իլէ պիրլիքտէ կիթմիշ օլան տիւգ:
Պէն, պու իշ իլէ մէշըուլ օլտուղումտան պէրի
տիր, պու խուսուստա իյի տիւշիւնտիւմ վէ վէղն
իթտիմ: Պու տիւգ տէնիլէն շախս, պէնճէ պիր
մուամմա, վէ անլաշըլմասը մուհալ պիր սըրը
աըր: Իշպու տիւգ, իսթէր սահիհ իսթէր սախ-
թէ օլտուն, Ջաֆրանանըն պաղթէթէն վու-
գու պուլան հարէքէթինտէն էվվէլ, Մատրիտ
ճատտէսինտէքի խանէեէ տալա կէլմէմիշ տիր,
վէ նասըլքի խաթըրընըլտա օլմագ կէրէք տիր,
մէզպուրէնին մէզքիւր հարէքէթ վէ աղիմէթի,
սիդին իլէ վագը օլան միւլագաթընը միւթէագըպ
վուգու պուլմուշ տուր: Պունունլա պէրապէր,
մէրգում տիւգ, մէզքիւր խանէտէ առէթա ա-
վիր կիպի թավր ու մէսլէք թութմուշ, վէ հա-
րէքէթ ու աղիմէթի էմի վէ թէրթիպ իյլէեէն
քէնտիսի օլմուշ տուր: Էվվէլքի գարուճունուն
էէրինէ գօնուլան վէ մալիւմիւնիւղ օլտուղու
եօլտա պանա ճէվապ վիրէն շախսը տախի, օ
Բ. 7

նաոսպ իյլէմիշ տիր, վէ քէնտի տրապասըյլա հա-
րէքէթ վուգու պուլմուշ տուր . . . Հասըլը թէք-
րար պէ թէքրար սէօյլէրիմ, պու տիւգ կիզլի
պիր առէմ տիր, վէ Զաֆրանանըն առաւլէթ ու
ղարազընը • դօմանտա իյլէմէքտէ տիր :

— Էյ սիզ օլ տիւգիւ կէօրտիւնիւզ միւ :

— Խա'յր, ֆադաթ շիւպհէմ վար տըր քի,
պու տիւգ տէնիլէն առէմ պիր տէրպէտէր տիր.
շէօյլէ քի, Զաֆրանանըն ազիմէթինին ֆէրտա-
սը կիւնիւ, մէրգումուն տիգդաթլընա պիզէ
պադտըղընը, վէ սօնրա տախի Օթէլ Մաթարօ-
ֆուն դարուճուսույլա կէօրիւշտիւկիւնիւ կէօր-
տիւմ, իմտի, կէրէք օ եէնի գարուճու վէ կէ-
րէք տիւգ ետխօտ պլուզ կիյմիշ առէմ, պիզիմ
վէթիմ տիւշմէնլէրիմիզ տիրլէր :

— Գարուճուեու գօլլամալըսընըլ :

— Իքի կիւնտէն պէրի տիր մէրգում կէօրիւշ-
մէմէքտէ տիր :

— Պէլքի բրէնս, քէնտի մէթրէսինին նէրէտէ
պուլունտուղունտան խապէրտար տըր . . . Պի-
նապէրին մէրգում իսթիճվապ իտիլիւ իսէ . . .

— Իրէնս պիր այտան պէրի տիր Բարիստէ օլ-
մաեըպ, Պալզանլարտա պիր օրտու դօմանտանլը-
ղը իթմէքտէ տիր : Բի'մ պիլիւր, ալտէթ իթսէ
պիլէ, նէ' վազըթ իտէճէք տիր :

— Էյ • տէրպէտէր քիմնէ թէքրարէն կէօ,
րիւլմէմիշ մի տիր :

— Խա'յր :

— Լաքին զիքր իթտիկինիզ տիւգիւ, տէրպէտէ-
րի վէ դարուճուեու կէօրտիւկիւնիւզտէ, թա-
նըմազմըսընըլ :

— Էկէր, տիւգ, տէրպէտէր վէ դարուճու
գընաֆէթլէրինտէ կէօրիւր իսէմ, շիւպհէսիլթա-
նըրըմ, ֆադաթ քէնտիլէրինի • գընաֆէթտէ
կէօրէճէկիմէ էմին տէյիլիմ . . . Մէրգումլար
ղաեթ գուրնազ օլտուգլարընտան, քէնտիլէ-
րինի թանըթմաեաճազլարը պէնճէ մուհազդադ-
տըր :

— Պու հալտէ պիլմէմ քի, նէ' եաբմազ լա-
ղըմ տըր . . . քի'մ պիլիւր, մէկունէնին ինթիգա-
մը նէ' տէրէճէեէ գատար կիտէճէք տիր, վէ
զըզըմը էօլտիւրմէեէճէկինէ նէ' իսպաթ վար
տըր : Ա'հ, հէր հալտէ Սվարկաեը, • զալիմէ-
նին բէնշէլէրինտէն գուրթարմազ լաղըմ տըր,
տէտի սըր Ֆապիուս, բէրէլէեէրէք :

Զաֆարի տիւշիւնճէլի պիր թարզլա,

— Բօլիս իշլէրինտէ, թէսատիւֆ տէնիլէն շէ-
յէ բէք զիեառէ կիւվէնիլիւր իսէ տէ, պէն պու
իշտէ ապա թէսատիւֆէ տայիւր էսէր կէօրմէ-
եօրում, Շէօյլէ քի տիւշմէնլէրիմիզ թարաֆըն :

տան վուգու պուլաճադ պիր թէսատիւֆ վէ
եախօտ պասիրէթսիլիք, պիլի թէհլիքէտէն
գուրթարըր վէ մագսէտիմիլէ վարարըրըր իսէ տէ,
օ թէսատիւֆ վէ պասիրէթսիլիք նէ՝ վագըթ
վուգու պուլաճադ տըր: Իշթէ պունու քիմսէ
պիլէմէդ: Անըն իշին, պէնիմ սիլէ վատըմ եալը-
նըդ շու օլապիլիք քի, հէր նէ վագըթ ֆըրսաթ
պուլուր իսէմ, օլ ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթ-
մէքտէ գաթան իհմալ իթմէմ:

Սըր Ֆապիուս, իշպու իգթիտարսըղըդ գար-
շըսընտա մէյեուս օլուպ, հիտտէթ ու զաղա-
պընտան նաշի կէօղլէրի եաշարտըղը հալտէ,

— Տիմէք տիր քի, սիլ պիր շէյ եաբամադ-
սընըդ, տէեու պէեան իթտի, տէտի:

— Իշար իյլէտիկինիլ թահարրիեաթտան պաշ-
գա պիր շէյ եաբամամ, ֆագաթ իտիլէճէք
թահարրիեաթտան նէ՝ իւմիտ վար տըր: Դապիլ
տիր քի արապա ֆապըրիգաթօրունտան եանըշ
պիր մալիւմաթ ալմագլա, պիւսպիւթին եօլու-
մուզու շաշըրաճաղըդ: Անճագ, էկէր Սվարկա-
եը համիլ օլան տրապաեը, վէ պու արապանըն
պիր մահէլտէ տուրմուշ օլտուղունու կէօրէն
պիր քիմսէ պուլունուր իսէ, օլ վագըթ իշ պաշ-
գա տըր, ֆագաթ պու տա, պիր ազ էվլէլ սիլէ
սէյլէտիկիմ թէսատիւֆ դապիլինտէն տիր:

— Իմտի, չալըշմալը քի, օ թէսատիւֆ...

— Ասլա դուսուր իթմէեէճէկիմիլէ էմին օ-
լապիլիւսինիլ: Լօթի վէ պէն, արապանըն կիթ-
տիկի թարաֆա աղիմէթլէ, թահգըգաթը լա-
ղըմէյի իճրա իյլէեէճէկիլ, վէ էկէր պիլ պիր
էսէր պուլամագ իսէք, պիլդտէն սօնրա քիմսէնին
պուլամաեաճաղընա իշթիպահ եօգ տուր:

— Հա՛նկը մէվգըֆտան կիթմիլ օլտուղլարը
անլաշըլապիլսէ իտի... տէտի սըր Ֆապիուս:

— Պունլար Բարիսին ճիվարլարընը թէրք իթ-
մէմիշլէր տիր, տէեու Զաֆարի պէեան իյլէտի:

— Նէ՛տէն զանն իտիեօրսունուդ:

— Հէր շէյ պու զաննըմը թաստիլ իյլէմէք-
տէ տիր... Պէնճէ, Զաֆրանանըն Բարիստէ
պուլունտուղու մուհագգադ տըր, չիւնքի անըն
հարէքէթ ու աղիմէթինին իրթէսի կիւնիւ, մէդ-
պուրէ իլէ պէրապէր կիթմիլ օլտուղունու չիւպ-
հէ իթտիկիմ առէմի կէօրտիւմ... Պինսէն ա-
լէյհ գըղընըդ տախի Զաֆրանաեա կէօթիւրիւ-
միւշ օլաճաղընտան, մէգպուրէ գըղընըդ իլէ
պիրլիքտէ սէյեահաթ իտիլէմէեէճէկի մալիւմ
տիր, չիւնքի խուսուսը մէգըլուր, հէմ մուխա-
թարալը տըր, վէ հէմ տախի էմիլ պասիրէթէ
մուղայիր տիր: Թէքրաք իտէրիմ քի, շիմտի-
քի հալտէ, Զաֆրանա, ճիվարլարտա պուլուն-

մագտաւ տըր : Հաթթա եկեր պիղի կէօրմէսէ-
լէր իտի , պելքի մէրգումէ Գլիշի ճատտէսինտէ-
քի խանէտէ պուլունուր իտի : Փագաթ էսէֆ
օլունուր քի , օրասը եանտըղընտան , շիմտի պաշ-
գա պիր մահէլլտէ մէգպուրէյի արամագ լա-
ղըմ կէլմէքտէ տիր :

— Նասըլ քի սիղէ սէօյլէեօրտում , պու հալ-
տէ շէհրին թէքմիլ ճիվարլարընը արաշթըրմագ
էն զիեատէ քեարը աղըլ տըր , տէտի պանքեր :

— Շէհրին ճիվարլարը բէք աօի տիրլէր ,
պունունլա պերապեր էլիմիղտէն կէլէնի եաբա-
ճաղըղ , վէ հէման թահարրիեաթա պաշլաեբպի
վաղը օլաճագ էն ճիւղի հատիսէյի պիլէ սիղէ
խապեր վիրէճէկիմ :

Զաֆարինին մուֆարագաթըյլա , պանքեր եա .
լընըղ գտլտըղընտա , մահղուն թէֆէքքիւրլէրէ
տալաը : Մէրգումուն , տէրունինտէ պուլունտու-
ղու օլլասի խանէ , Սվարկանըն թէպէսսիւմլէրի
իլէ պիր մէսէրրէթ իշինտէ օլմագտան խալի գալ-
մըշ օլտուղու ճիհէթլէ , քէնտիւինէ վիրան վէ
մուճիպի էսէֆ պիր հալտէ կէօրիւնիւեօրտու ,
վէ Զաֆարի իլէ վուգու պուլան միւլագաթըն-
տան տախի պիւյիւք պիր իւմիտ հասըլ օլա-
մամըշ իտի : Իմտի , մէրգում լաղմէթքեարը-
նըն զիքը իթտիկի ատէմլէր քիմլէր օլապիլիւր ի-

տիրլէր , վէ քէնտինին կէշիրտիկի էօմիւր հագ-
ղընտա պունլարըն նէ մալիւմաթը օլապիլիւր ի-
տի , վէ • կիղլի տիւմէնլէրին մաղաըրաթը նէ
տէրէճէեէ գատար կիտէպիլիւր իտի : Հասըլը
սըր Ֆապիուս Ժագօպըն , հէր հանկըթարաֆա
տէօնտէ , աղիմ տէհէթ վէ իզտիրապ , քէնտի-
սինի իսթիլա իտիպ , զաթէն տէրքեար օլան
գալպի իսկէնճէլէրինէ տիկէրլէրինին տախի ի-
լալէ օլունտուղունու , վէ դուրմուշ օլտուղու օլ
միւճէսսէմ պինանըն քէնտի իւղէրինէ եղգըլտը-
ղընը հիսա իթտիկի կիպի , օլ անէ տէկին Ֆիք-
րինէ ասլա կէլմէմիշ օլտն մագթուլ Լուիճինին
խաթըրէսի տախի , նակէհան Ֆիքրինտէ թէ-
վէլլուտ իտէրէք , վիճտանընը բահաթսըղ իթ-
մէկէ պաշլատը , վէ տիւմէնլէրինին քիմլէր օլ-
տուղլարընը , վէ նէ իսթէտիրլէրինի վէ գուվ-
վէթլէրինին պիւյիւքիւկիւ տէրէճէսինի անլա-
մատըղը ճիհէթլէ , տէհէթ վէ իզտիրապը տա-
հա զիեատէ արթմագտա իտի :

Պինապէրլին թագաթ վէ տէրմանը գալմա-
եարագ , սըր Ֆապիուս պաշընը եաղըխանէսինէ
տաեաթտը : Պու արալըղ , սապահ օլմագտա օլ-
տուղունտան , վասի օտանըն տէրունինէ , շէֆ-
ֆագըն սօլկուն զիեալարը կիրմէկէ պաշլամըշ
իտիրլէր : Օտա խըղմէթքեարը , սիւքիւրմէքիւղ-

րէ, վաղթը մուայեէնինտէ օտաեա կիրտիկինտէ,
էֆէնտիսինի տէրմանսըզ վէ թագաթսըզ պիր
վաղիեէթտէ, վէ եանագլարընը էօրիւ կիպի սօլ-
կուն պիր հալտէ պուլտուղունտա, գօրգուպ
եարտըմա աոէմ չըղըրմաեա պաշատը:

Սըր Ֆապիուս, պիրտէն պիրէ ուեանարագ,
խըզմէթքեարընըն շաշգըն վէ տալկըն հալինի
կէօրիւնճէ,

— Նէ՞ վար, Նէ՞ օլուեօրսուն, պու պաղըր-
մագլար Նէ՞ տիր, տէեու սիւալ իթտի:

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիզէ աֆվ պուեուրու-
նուզ, զանն իթտիմ քի:

— Նէ՞ զանն իթտին:

— Էֆէնտիմի նամիզան զանն իթտիմ:

— Հա՛յվան, նամիզան օլանագ Նէ՞ սէպէպիմ
վար տըր:

— Էֆէնտիմ, րէնկինիզ քէք զիեատէ սօլմուշ
իտի, վէ սիզ աէ ասլա դըմբլտանմաեօրտունուզ
տա . . .

— Տիւշիւնիւեօրտում . . . Հա՛յտէ տիշարը չըգ,
վէ սէօլէ քի քիմսէ իչէրի կիրմէսին:

Խըզմէթքեար ալթիւսթ օլարագ տիշարը չըգ-
տըղընտան, սըր Ֆապիուս, պէ թէքրար, քէմալ
զաաֆէթ իչինտէ օլուպ, տիւշար օլտուղու իզ-
միհլալ վէ մուլաֆֆագըյեթսիզիկէ թէհամ

միւլէ իգթիտարը պուլունմաեարագ, եաղըլտա-
նէսի իւզէրինէ եաթը վէրտի, վէ պու տէֆա,
կիւճպէլա իլէ իչէրի կիրէպիլմիշ օլան գօնթ աը
Գրուա-Տիւշնիւն տուխուլի իւզէրինէ աճը աճը
րիւեալարընտան աեըլտը:

Գօնթ, իչէրի կիրտիկի դէման, լէհճէսի սէրթ
վէ պաղըշը շիտտէթլի վէ ալթէշի իտի:

Սըր Ֆապիուս ժագօպսըն, մէրգումու կէօ-
կէօրիւնճէ, լէհճէսի սօլուպ, թարիֆ օլունմաղ
սուրէթտէ տէհշէթ վէ իզտիրապ հիսս իյլէտի:

— Պէն, զապթիեէնէզարէթինտէն կէլիեօրում,
վէ սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, աէտի գօնթ,
քէսիք պիր սէտա իլէ:

Ֆապիուսը քէպիրին աղալարը, պու սէօղլէր-
տէն սըթմաեա թուլթուլանլար կիպի տիթրէտի:

4

ԻՅՁԱՀԱԹ

Գօնթ աը Գրուա-Տիւշ, թահգըգաթը աալի-
եէ միւտիրի տայիրէսինտէն տիշարը չըգ տըղըն-
տա, հիտտէթ ու զաղապ տուլղուլարը ֆիք-
րինի իսթիւա իթմիշ օլուպ, Սուրի կրիզին միւս-

թէ հղիանէ թալր ու հարեքէթիլէ պագըլարը , մէրդումսէ զտինտէ ֆէվզէլատէ հադարէթ առտ օլունմուշ , վէ կէրէք անըն վէ կէրէք թահգըդաթ միւսիքինին լէհէհէլէրինտէ միւշահէտէ իյլէ-տիկի թահգիրամիդ պիր նէվլիդդաթ կէօս-թէրիշի , աթէշի զազապընըն տէրէհէսինի թէհա-վուդ իթտիրմիշ իտի : Վազաա զօնթ տը Գրուա-Տիէօ սիւքիւնէթի հալ իւզրէ դալմագ , վէքէնտի-սինի թահրիք իտէկէլէն հէհէհան վէ իզտիրա-պընը կիզլէմէքիւզրէ , ֆէվզէլդաեէ ճահտ վէ իգ-տամտա պուլունմագտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմ-լէ իլէ տախի , էն էտնա սէքսէրիլէր օլան վէ մահզա մէնֆաաթը շախսիւէ ֆիքրի վէ պիր թադըմ սատէտիլանը իզֆալ մագսէտիլէ Բա-րիսէ կէլէն դուրոանլարտան պուլունան պիր հիլլէքեար վէ տէսիսէքեարտան ալտանմըշ , վէ ա-նըն տէքինէ կէլմիշ օլտուզունա պիզզաթ շիւպ-հէ իթմէտիկի միսիլու , մէդըիւր զապթիւէ մէ-մուրլարը տախի , իշպու էֆքեարտա պուլուն-մագտա իտիլէր :

Ֆիլվազը Գրուա-Տիէօ , նա՞սըլ հիտտէթ հիսս իթմէսին քի , օլ անէ տէկին լէքէսիդ սագլա-նըմիշ , վէ քէնտիսինտէն էվվէլ բէք եիւքսէք մէվզիւէ չըդարըմըշ օլան քէնտի իսմի , էօյլէ պիր ատէմին գըզընա ինթիդալ իթմիշ իտիքի

պու ատէմ , կիւնիւն պիրինտէ , ճէզա մահքէմէ-սի բանգօլարընտա կէօրիւլաիւքտէն պաշդա , պէլքի տէ , Ջաֆրանանըն ազվիեաթը սահիհ օլ-տուզու թադարտէ , - նասըլ քի Սուրի կրիդ թարաֆընտան թաստիգ օլունտուզունտան պէ-րու , գօնթ , ազվիեաթը մէզըիւրէնին սահիհ օլ-տուզունա ինանմաեա պաշլամըլ իտի , - ճինա-եէթ մահքէմէսի բանգօլարընտա տախի կէօրիւ-լէհէք իտի , Հէր նէ հալ իսէ , մէրդումուն զանըն բէտէրինին , քէնտի սէվապըդը ահվալինէ տա-յիւր վիւմիշ օլտուզու մալիւմաթ , միւպհէմ օլ-տուզունտան , դապիլ տիր քի , կէշմիշ էօմիւիւն-տէ գան էսէրի տախի պուլունմագտա , վէ պիւր քէրէ իշ մէյաանա չըգմիշ իտուկինտէն , մէր-դումուն ապը վէ հարաքեաթը վագըասը հադ-դընտա թահգըդաթ իճրա իտիլէհէկի , վէ պու սուրէթլէ , մէրդումուն տիւշտիւկիւ մահէլլ խայլիճէ տէրին վէ հէհալէթ ու բէզալէթի միւ-քէմիշ օլուպ , սէրկիւզէլթի վագըասը մալիւմ օլտուզունտա , վէ թէֆէրրուաթը հիքեաեկսի վէ սէպէպլէրի խապէր ալընտըզընտա , սըր ֆիւ-պիւսուն , ատէթա Բարիսին մասալը հիւքմիւ-նէ կէշէհէկի , վէ գօնթուն գարըսընը աշըր-մադլա ինթիդամ ալմագըդ ֆիքրէ , պէլքի տէ քիդպ ու տիրուզ , հիլլէ վէ խիեանէթ վէ դապիւ

տիր քի ճինաեթիւրէ մէմու օլան դաեըն բէ-
տէրինին կէչմիշ էօմրինին նէթիճէսի օլտուղու,
չինքի ճինաեթիճ ճինաեթի ճէլլ իթտիկի ճի-
հէթլէ, պանքէրի մէրգում, հանկը սիւհաշար-
լա տիկէրլէրինի վուրմուշ իսէ, քէնտիտինի տա-
խի այնի սիւհաշար իլէ վուրտուղլարը, վէ պու
իսէ, մուվաֆըղը դայիտէյի ատալէթ օլուպ,
շէօյլէ քի, հէր քիմ իճրայի խիեանէթ իտէր ի-
սէ, քէնտիտինին տէ խիեանէթլէ թէլէֆ օլա-
ճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի: Իշթէ
գօնթ տը Գրուա-Տիէօ, իշպու քեաֆֆիյի նա-
մուսուղլուղլար իշինտէ քէնտի իսմինին տախի
պուլունմասընտան տօլայը ֆիքրի դաեթլէ սլ-
թիւսթ օլմուշ օլտուղու հալտէ, դաեըն բէտէ-
րինտէն իյղահաթը դաթիեթ թալէպ իթմէք
իւզըն, մէրգումուն խանէսինէ կէլտի, վէ նա-
սըլքի սէօյլէտիք, սըր ֆապիուսուն օտտսը խըղ-
մէթքեարը, էֆէնտիտինին քիմնէյի դապուլ իթ-
մէեէճէկինի տիկէր մէմուղլարա թէպլիղ իթմիշ
իտուկինտէն, պունլար, գօնթա, պանքէրին
քիմնէյի դապուլ իթմէմէք իւզըն էմր վիրմիշ
օլտուղունու սէօյլէտիլէր: Լաքին Գրուա-Տիէօ,
քէմալ թէքէպպիւրլէ,

— Ֆագաթ պէնի դապուլ իտէճէք տիր, տէ-
տի:

— էֆէնտիմիղ քիմնէ հագգընտա իսթիսնա-
կէեթ իթմէմիշ տիր, տէեու դաբուճունուն պի-
րի ճէվապ վիրտի:

— Լաքին սիղ պէնի թանքմաեօլմուսունուղ,
պէն անըն տամատըքմ, տէտի Գրուա-Տիէօ,
սապըր թիւքէնէրէք:

Հալ պու քի դաբուճու, պու սէօղլէրէ գու-
լագ ատմատըղընտան, գօնթուն սապըր թիւ-
քէնմէքլէ, մէրգումագաբուճուեու շիտտէթլէ պիր
թարաֆա երթտի, վէ օրատան կէչտիկի կիպի,
այնի մուամէլէյի, տիկէր խըղմէթքեարլար հագ-
գընտա տախի իսթիմալ կյէեէրէք, ազըպէթ-
քեար դաեըն բէտէրինին օտտսընա տախիլ օլ-
մագլըղա մուվաֆֆագ օլտու:

Գաեըն բէտէրի իսէ, տամատընը, վէ հաթ-
թա անըն լէհէսի հալինի կէօրտիւկիւնտէ, պօ-
րա գօրաճաղընը հիսս իտէրէք, էվիլէլ էմիրտէ
տիւշարը տէհէթ օլտու իսէ տէ, մուախիսա-
րէն թալըր մախսուսընը վէ հէր վագըթքի քիւս-
թախլըղընը թէքրար քէսպ իտէրէք,

— Չապթիեէ նէղարէթինտէն մի կէլիեօր-
սունուղ, տէեու սիւալ իթտի:

— Էվիլէթ, միւսիւ:

— Տիմէք տիր քի, սիղ, դապթիեէ նէղարէ-
թինին, Սվարկաեը պուլաճաղընը մէմուլ իտի:

եօրսունուզ, տէտի պանքէր, իսթիհլաքեարի պիր թալր իլէ,

— Զապթիսէ նէզարէթինին Սվարկաեը պուլուպ պուլմաեաճաղընը պիլմէեօրում, եալընըդ նէզարէթի մէզպուրէնին պանա, զաեէթլէ շայեանը իթինա շէյլէր խապէր վիրմիշ իտուկինի պիլիեօրում, տէեու գօնթ, պարիտ պիր հալ իլէ մուգապէլէ իյլէտի:

Սըր ֆապիուս, հէեէճանընը կիլլէմէք իչին ֆէվգէլատէ իգտամաթտա պուլունմադտա իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր եիւզինիւն սաւարտըղընը հիսս իյլէտի, վէ ֆազաթ սիւքլունէթի հալ իւզրէ չըգարմաեա չալըշտըղը պիր սէտա իլէ,

— Էյ շու շայեանը իթինա շէյլէրին նէտէն իպաբէթ օլտուգլարընը պիլէպիլի՞րմիյիմ, տէտի:

— Պէնիմ պուրաեա կէլիշիմ, զաթէն օ շէյլէրի սիղէ պիլտիրմէք, վէ աահա տօղրուսու օլ պապտէ իյզահաթ իսթէմէք իչին տիր, տէեու գօնթ սատէճէ ճէվապ վիրտի:

— Սէյլէյինիզ, տէտի պանքէր, տամաթընա պիր իսկէմլէ վէրիպ, քէնտիտի տախի, կիւեա պաղը մուհիմմ իչլէր հազդընտա իտիլէճէք մուպահասաեը տինլէմէեէ հաղըրլանան ատէմլէր կիպի, մէրգումուն եանընտա օթուրտաղ:

Գրուա-Տիէօ, տիգ-գաթլէ գաեըն բէտէրինէ աթֆը նաղար իտէրէք, շու եօլտաքէլամա պաշլատը:

— Գըզընըղլա էվլէնմէք իսթէտիկիմ դէման, Զաֆրանա նամընտա պիր իթալիալը մէթրէսիմ պուլունմուշ օլտուգունու պանա խապէր վէրտինիզ, վէ պէն տախի սիղէ, օլ պապտէ պաղը իյզահաթ իթա իթաիմ: Սիղ տէ, պիր տալի օ գարը իլէ կէօրի շմէմէք իչին, նամուսում իւզէրինէ պանա եէմին իթտիրտինիզ, Հալպուքի շիմտի անլահօրում քի, պու եօլտա պիր էմըրի պասիթթինիզ, եալընըդ Գըզընըղըն մէնֆաաթը իչին տէյիլ իմիշ, չիւնքի սիղ օ գարըեը թանըաղընըղտան, մէյտանա չըգարաճաղը վուգուաթլարտան դօրգմադտա օլտուգունուզ, պու քէրրէ ինքեարը նաղապիլ սուրէթտէ թէհազ-գուգ իթմիշ տիր:

Սըր ֆապիուս, հազարէթամիզ սուրէթտէ ումուղլարընը շէքէրէք,

— Զաթէն անըն պիր թաղըմ ազվիեաթտա պուլունաճաղընը պէն սիղէ սէյլէմիշիմ տիր, տէտի:

— Սղվիեաթ օլուպ օլմատըղընը պիր աղտան անլարըղ... Հէր նէ հալ իսէ, մատտէ շունտա տըր քի, պէն եէմինիմ թուլթուում: Սէյլէքի,

« Գարընը թէքրար կէօրմէք իւզրէ , հիշ պիր թէչէպպիւստէ պուլունմաեղպ , լաքին քէնտիսի պէօյլէ պիր եէմին թահթընտա օլմամասը հասէպլյլէ , պէնի թէքրար կէօրմէք թէչէպպիւսիւնտէ պուլունտու :

Պանքէր քէնտի միւրատընա բաղմէն , թահթընք օլունարադ ,

— Տիմէք տիր քի , սիզ մէզպուրէյի կէօրտինիւզ , տէտի :

— Էվվէթ , քէնտի միւրատըմա բաղմէն , մէզպուրէյի կէօրտիւմ :

— Տիմէք օլուր քի , « Գարը Բաքիստէ տիր , տէեու պէեան իյլէտի սըր Փապիուս , իշպու խապէր , գօնթուն վիրէճէկի հէր խապէրտէն զիեատէ մէրգուսուն նազարը տիգգաթընա չարբարադ :

— Բարիստէ օլուպ օլմատըղընտան խապէրտար տէյիլիմ , տէտի Դրուս-Տիէօ , շու գատար քի կիճէնին պիրինտէ , գարում չալընաբղընտան , գարուեու աչարմ , վէ գարչըմաա մէրգուսէեթ թէսատիւֆ իյլէտիմ :

— Քէնտիսինին նէրէեթ իլթիճա իթմիշ օլտուղունու պիլմէեօրմուսունուզ , տէեու թէքրար սիւալ իթտի , սապըգ բրէնս Վէնէրօղի , աչիքեալ , հէեթճան ալէամէթլէրիլլէ :

— Խա'յր , պիլմէեօրում , տէեու գօնթ ճէվապ վիրտի , իշպու հէեթճանտան նաշի թէաճճիւպ իտէրէք :

— Չիւնքի , « Գարընքն նէրէտէ պուլունտուղունու անլամագտա , պէնիմ իչին պիւյիւք էհէմմիեթ վար տըր . . . չիւնքի տիւչար օլտուղում պիլճիւմլէ ֆէնալըղլարըն սէպէպի « տուր , վէ Սվարկաեը տախի « աչըրթմըշ աըր . . . Լաքին սիզ մէզպուրէյի իսթիճվապ իթմէքլիկի , վէ արգասընտան կիթմէքլիկի տիւչիւնմէտինիզ մի . . . Ս.հ , պու պապտէ բէք պիւյիւք խէթա իթմիշտինիզ :

Սըր Փապիուս , պու արալըգ տեաղա գալգմըշ օլուպ , պիւյիւք ատըմլար վէ թէլաշ իլէ տէրունի օտաաա տօլաշարադ , վէ կիւեա քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք :

— Զաֆարինին հադգը վար իմիշ : Մէզպուրէ Բարիսին ճիվարլարընա իլթիճա իթմիշ օլմագկէրէք տիր : Էվվէթ , Էվվէթ , պիզ քէնտիսինի պուլաճաղըզ , վէ հաթթա էկէր էվ էվարար իտէք . . . տէտի , վէ իշպու իւմիտ , քէնտիսինի պիր աղաճըղ թէսկին իթտի : Պատէհու գօնթա իթթապ իյլէեթէք , — Ս.ֆվ իտէրսինիզ , սէօղիւնիւղիւ քէստիմ . իմոի , հիքեաեէնիղէ տէվամ իտինիզ , տէեու իլալէ իթտի :

Դրուս-Տիէօ , պէ թէքրար շու եօլտա քէլամա
պտշլաար :

— Զափրանա , դըզընըզ իլէ ադաթ իղաիվա-
ճըմը խապէր ալմըշ օլտուղունտան , պէնի օ իղ-
տիվաճաան ֆարիղ կէթիրմէք ֆիքրիյէ , խա-
նէմէ կէլմիշ տիր : Վադաա էվլէլ պէ էվլէլ մէզ-
պուրէյի դաբումոսն տիշարը աթմաղլըղը տի-
շինտիւմ իսէ տէ , վէ լաքին մէզպուրէ տիշարը
չըզմադ իսթէմէյիպ , պանա պիր թադըմ խու-
սուսաթա տայիր մալիւմաթ վիրմիշ տիր քի , մա-
լիւմաթը մէզքիւրէյի , լաեղդ օլտուղու տէրէ-
ճէտէ տիդդաթլէ տինլէմէմիշ օլտուղում իշին ,
շիմտի էսէֆ իթմէքտէյիմ :

Սըր ֆապիուս , սէվինճինտէն նաշի պիր հա-
րէքէթ իճրաոընտա պուլունուպ , ֆալաթ տէր-
հալ պու հարէքէթինի մէնն իթտի : Գօնթ խոէ ,
քէլամընա տէվամէն ,

— Խա'յր , խա'յր , տէտի . . . Զափրանանըն ա-
լէյհինտէ պուլունմադ իւզրէ էվլէլճէ պաղը թա-
լիմաթ ալմըշ իտիւմ , վէ ինթիգամալմադ իսթէ-
եէն պիր դարընըն նէլէրէ մի գթէտիրէ պու-
լունտուղունու պիլտիկիմ իշին , իֆատաթընա
գուլադ ասմատըմ : Հալպու քի մէզպուրէնին հի-
քեաեէ իթտիկի շէյլէրին քեաֆֆէսի սահիհ ի-
միշէր : Շիմտի , օլ պապտէ շիւպհէմ դալմամըշ

արր , շինքի խուսուսաթը մէզքիւրէ , դապթի-
եէ նէզարէթինտէ տախի թաստիգ գըլընմըշ
տըր :

Պանքէր սապըրսըզլըդ ալէամէթի իպրադ ի-
տէրէք ,

— Աճա'յիպ , օտա խըզմէթքեարլըղը իթմիշ
օլմագլըղմ մը թաստիգ գըլընմըշ տըր . ֆա-
դաթ տիւեհինտէն էվլէլ , պու խուսուսը պիղ-
դաթ պէն սիղէ խապէր վիրմիշ օլտուղունտան ,
զանն իտէրիմ քի , պու պապտէ պիր դապահաթ
իշլէմիշ աէյիլիւմ , տէեու պէեան իյլէտի :

— Խա'յր , տէտի դօնթ , պիրինճի գապտհա-
թընըզ շու տուր քի , քէնալինիզ մուգսատէմ
պիր օտա խըզմէթքեարը օլտուղունուզ թադ-
տիրտէ , քէնտի քէնտինիզի պիր բրէնս մադա-
մընտա թանըթըպ , պու սաեէտէ պիր թադըմ
հիլէքեարլըդ վէ տէսիսէքեարլըզլարտա պու-
լունմուշսունուզ տուր :

Սըր ֆապիուս , եիւզիւնին բէնիկի ֆէվգէլա-
տէ սօլարագ , աեաղա դալըղպ ,

— Զափրանա' մը պունու սիզէ սէյլէտի , տէ-
տի :

— Խա'յր , օ անլաթտըրտը , վէ տիկէրլէրի տէ
թաստիգ իթտիլէր :

— Մէզքէլը բրէնս ինալանընը գուլանմադլըդ ,

զաթէն հագգըմ խոր, տէեու պանքէր պէեան իյլէտի:

— Նէտէն, տէտի գօնթ կիւլէրէք:

— Զիւնքի պէն օ իւնվանը սաթըն ալմը իտիմ:

— Սաթըն մը ալմը իտիմիդ:

— Էվվէթ, իթալիատա եիկիրմի իքի պին ֆըրանզա սաթըն ալմը իտիմ: Զանն իտէրիմ քի, պու մէպլադ պիւիւք պիր բարա տէյիլ տիր:

— Բրէնս իւնվանը, առամ տէքէ կէթիրմէք տէն զայրի նէ իշինիգէ եարաեապիլիր իտի:

— Պէն քիմնէյի տէքէ կէթիրմէմիշ, վէ աւլա պօրն իթմէմիշիմ տիր:

— Փագաթ շուրասը դարիպ կէօրիւնիւեօր քի, տէտի գօնթ, միւսթէհզիանէ պիր թալր իլէ, սիդ, կէրէք օ իւնվանը սաթըն ալմագ վէ կէրէք Բարիստէ հօվարտաճա էօմիւր կէշիրմէք իշին իգթիդա իտէն բարալարը նէրէտէն պուլմուշ սոււնուղ տուր:

— Քէնտիմ գաղանմըյըմ տըր:

— Նամուսլուճա մը, տէեու Գրուա-Տիէօ ի նանմաեարագ սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, օն սէնէտէն պէրու սիդի եաշաթ մըջ օլան գատըն գատար նամուսլուճա...

Գօնթ, պիր թէհտիտ ալէամէթի իպրադ իյլէեէրէք,

— Միւսիւ, տէտի եիւքսէք սէտա իլէ, վէ սըր Փապիուս իսէ, մէրգուման հարէքէթի վագըասընտան ապա միւթէէսսիր օլմաեարագ,

— Էվվէթ, պու բարալարը Մօնագօ շէհրինտէ օյնատըղըմ գումար օեոււլարընտա գաղանտըմ, չիւնքի օլ ճիհէթլէ պախթըմ եալէր իտի: Փագաթ, միւսիւ գօնթ, շունու պիլմէք իսթէրիմ քի, սիդ, գումար օեոււնուտան պաշգա պիր շէյ եաբտընըգ մը, տէտի:

Գրուա-Տիէօ, քէնտիսինի տախի, իթհամիթմէքտէ օլտուղու շախսըն աեարընտա կէօրմէքլէ, մէյեուս օլուպ, լագըրտը իթմէկէ մէճալի գալմամը իտի իսէ տէ, պոււնուլա պէրապէր,

— Գումար օեոււնու պիր սէրրիշթէ օլապիլիր, տէտի:

— Նէ տիմէք իսթէեօրսոււնուղ, տէեու սըր Փապիուս պէեան իյլէտի, տամատըմտան զիեատէ տիլպադ չըգաղընը հիսս իթտիլի հալտէ, ֆէվգէլատէ պիր ճէսարէթ վէքիւսթալըգքէսպ իտէրէք: Էվվէթ, Էվվէթ, պու սէօլլէրինիդի իյգահ իթմէլիսինիդ... Նէ՝ զանն իտիեօրսոււնուղ, եալա՞ն մը սէօլլէեօրում, վէ պու բարալարը իըըըգլըգլա էլտէ իթտիմ իթիդատընտա մը պուլոււնուեօրսոււնուղ:

— Մուղայիրի հալինէ թէէմին օլմատըգճա,

էվվէթ, պու իթիգատտա պուլունաճաղըմ, տէ-
եու գօնթ ճէվապ վիրտի:

— Պէն Մօնադօտա ալթը եիւզ պին ֆրանգ
գաղանտըմ, — տէտի սապըգ Լօբօրէլլօ, քէլամը-
նա տէվամ իտէրէք, — պունու Զաֆրանա հէր
քէստէն իյիպիլիր... Օլ վագըթ հէնուզ կէնճ ի-
տիմ, վէ հըրսը շան իլէ մաղրուրիեթիմ վար ի-
տի: Շէօյլէ քի բրէնա օլմագ իթէեօրտում, վէ
պու արգումա նայիլ օլմագ իչին, հէր նէ էտա
իթմէք լաղըմ կէլսէ, իտէճէք իտիմ: Իմտի, մէղ-
քիւր իւնվանըն պէտէլինի թէէտիեթ իթտիմ:
Պունուն մալի պանա չօղա օլաճագ տըր զանն
իտիեօրտում, ֆագաթ պու ասըրտա, էրգագնէ
գատար չօղալըեօր իսէ, իւնվանլար տախի օլ
նիսպէթտէ աղալըղընտան, եիկիրմի իքի պին
ֆրանգ իլէ իչիմի պիթիրտիմ: Հալէա պունուն
թիրիչէ քեաղըտլարը, սանտըղլարըմըն պիրին-
տէ մահֆուզ տըր: Պատէհու Բարիսէ կէլիպ,
բարալարըմը սարֆ իթտիմ, վէ պու պապտէ
պիր տէրէճէ աղըլըղճա հարէքէթ իթմիչ օլ-
տուղունմու պէն տէ իգրար իտէրիմ... Ֆագաթ
պու պապտէ պէնի իթապ իտէճէք նէ՝ սէպէպ
վար տըր:

— Էկէր մատտէ, եալընըղ պու օլտա իտի,
պէն տէ տէրիմ քի, պու պապտէ սիզի իթապ

իտէճէք սէպէպ օլմագ իտի, տէեու գօնթ պէ-
եան իյլէտի:

— Պաչգա նէ՝ վար տըր:

— Օլ էսնատէ պիր ագտը իգտիվաճտան պահա
օլունմուչ տուր:

— Էվվէթ, վէ նասըլ քի սիդէ սէօյլէտիմ,
Զաֆրանա, իչպու ագտը իգտիվաճըն իճըասը-
նա մանի օլմուչ տուր:

— Վէ օլ գատըն իւզէրինտէ ալչագճա պիր
ախղը ինթիգամ իճըա իտիլմիչ տիր:

— Պէն մի իթմիչիմ:

— Էվվէթ, սիզին իքի նէֆէր խըղմէթքեարը-
նըղա իթտիրմիչսինիզ:

— Պունու քիմ իսպաթ իտիեօր:

— Քէնտիսի պանա սէօյլէտի, հաթթա սիզ
անը պիր էվէ կէթիւրիւպ, օ ալչագլըղա օրա-
տա միլթէճատըր օլմուչսունուզ:

— Բարիսի թէրք իթմէղտէն էվլէլ, ֆիլվագը
մէրգումէ իլէ պիր տէֆա կէթիւչտիւք, վէ Մու-
լէն Վէրտէ թաամ իթտիք: Թաամտան սօնրա,
մէղպուրէյի քէնտինին իչար իյլէտիլի մահէլլէ
կէթիւրտիւմ... Զաթէն օլ վագըթտան միւ-
նասէպաթըմըղ, ատէթա տօթմանէ օլմուչ իտի,
վէ քէնտիսինին տիկէր պիր ալըղը օլուպ, անը
օրատա պուլաճագ իտի... Օնտան սօնրա նէ

օլտուղունու արթըգ պէն պիլմէմ, վէ օ աղշա-
մը Բարիսի թէրք իտիպ, մէղպուրէնին պիր տա-
հա իսմինի իշիթ մէմիշ ի.բէն, սիղին վասըթ անըղլա
պու.քէրրէ թէրքար իշիթ տիմ:

— Պունունլա պէրապէր.քէնտիսինի կէօրմիշ-
սինիւղ:

— Պէն մի:

— Էվվէթ, սիգ, զիրա պուրաեա կէլմիշ:

— Դապիլ տիր.քի մի շիթրի մադամընտա կէլ-
միշ օլտուն: Պու միւնասիպէթլէ բէք չօղլարը
կէօրմիւշ օլտուղումտան, մէղպուրէյի թանը-
մադլըղմ ինթիմալին խարիճինտէ ատտ օլունա-
մադ:

— Փաղաթ սիղին սախթէ իսմինիղէ վէ պօ-
եալը սաղալընըղա բաղմէն, օ սիղի թանըմիշ,
չիւնքի սիղ, իսմինիղի վէ սիմանըղը թէպտիլ իթ-
միշսինիղ:

— Բրէնսլէր, խուսուսիլէ իշ կէօրմէք իչին,
Սմէրիգատտա մադպուլ սաեըլմաղլար:

— Լաքին տաքլ իսմինիղ զլան Լօթօրէլլօեու նի՞-
չին թէպտիլ իթմիշսինիղ:

— Լօթօրէլլօ իսմիմ տէյիլ տիր, իլլա սօնրա-
տան իլավէ օլունմուշ լաղապըմ տըր. շէյլէ.քի
պէն, զայրը մէշու պիր իղտիվաճտան թէվէլ-
լիւտ իթմիշ օլմաղլըղմ ճիհէթլէ, բէտէրիմ,

քէնտինին իսմիլէ պէնի թէսմիեէ իթմէք իսթէ-
մէմիշ տիր: Պինապէրին քէնտի իսմիմի.քէնտիմ
իմալ իթմէքլէկիմ իգթիղա իթմիշ տիր: Պու պապ-
տէ պէնիմնէ՞ թաղսիրաթլմ վար տըր:

— Կէօրիւեօրում.քի սիղ ճէր շէյն ճէվապ
պուլուեօրսունուղ, տէտի գօնթ մէյեուս օլա-
րադ:

— Էվվէթ, հիշ պիր շէյ պէնի ճիտտէն իթապ
իտէմէտիկի իչին, ճէր իֆատէնիղէ ճէվապ պուլ-
մադտայըմ, տէեու պանքէր ութանմադսըղըն
պէեան իյլէտի:

— Փաղաթ պէն սիղի, ագտը իղտիվաճըմ-
տան էվվէլ պու շէյլէրի սէյլէմէտիկինիղ իչին
իթապ իտէրիմ:

— Չիւնքի...

— Չիւնքի, սէյլէտիկինիղ հալտէ, դըրընըղ
իլէ էվլէնմէեէճէք իտիմ:

— Լաքին սիղ, մէղպուրէեէ մուհապպէթի-
նիղ օլտուղունու պէեան իտիեօրտունուղ:

— Հալէա քէնտիսինէ մուհապպէթիմվար տըր:

— Էկէրչի մուհապպէթինիղ, պու կիպի չօ-
ճուգճա շէյլէրին մաֆէվգինտէ պուլունմաեա-
ճադ գատար պիւլիւք տէյիլ իտի իտէ...

— Էվվէթ, մուհապպէթիմ, նամուսումուն մա-
ֆէվգինտէ պուլունաճադ գատար պիւլիւք տէ-

յիւ իտի : Հաթթա սիդ հէր նէ տախի սէօյլէսէ-
նիզ , պէնճէ , վադթ ու հալէ կէօրէ , իսիմ վէ
սազալ ընկին թէպտիլ իթ մէքլիկի , նամուսլու-
լուդ ատտ իտէմէմ :

— Հէր քէս իսթէտիկինի սէօյլէմէկէ սէրպէսթ
տիր , տէտի սըր Ֆապիուս միւթէէստիր պիր հալ
իլէ , Ֆազաթ վիճտանըմ , նամուսուղճա պիր հա-
րէքէթատ պուլունմատըղմտան սուլայը ըահաթ
տըր : Լաքին հիչ օլմազսա , Չաֆրանա , քէնտի
քէնտիմի թէլէֆ իթմէքլիկիմի մէնն իթմէք իւդ-
րէ , գումարտա իթմիչ օլտուղում պօրճլարը թէէ-
տիեէ իթտիկինտէն սուլայը պէնի իթապ իտէ-
մէզ :

— Պու տէտիկինիզի իյզա՞ իթմէնիզի թալէպ
իյլէրիմ , տէտի գօնթ , եիւղիւնիւն ընկի սա-
րարարադ :

— Իյզահաթա հաճէթ եօգ տուր , զաթէն ըն-
կինիզին սարարմասը , նէ՛ տիմէք իսթէտիկիմի
անլատըղընըղը կէօսթէրմէքտէ տիր , տէեու
պանքէր պարիտճէ ճէվապ վիրտի :

— Այչա՞գ , տէտի գօնթ էլինի եօգարը գալ-
տըրարադ :

— Հիտտէթլէնմէյինիզ , միւսիւ գօնթ , տէ-
եու Ֆապիուս սիւքիւնէթլէ մուգապէլէ իյլէտի
Տօղրուսու , սէօղիւնիւզ տէ վէ հարէքէթինիզտէ

բէք կիւզէլ տիրէր : Իքիմիզին տախի պիրիպի-
րինէ տիեէճէկի եօգ տուր : — Սիդ պէնի նէ գա-
տար թանըր իսէնիզ , պէն սիզի տահա իյի թա-
նըրմ . զիրա հազգընրդտա մալիւմաթ իսթիհ-
սալ իթտիմ , վէ պէնիմէ Ֆամիլեաճա միւնա-
սէպէթ վէ իթթիֆ հասըլ իթմէքլիկէ սիզի
լանքգ կէօրտիւկիւմտէն , գըղըմը սիզէ վիրտիմ ,
վէ պու սուրէթլէ միւսթազպէլտէ հէր կիւնա
իթիրապաթըն էօնիւնիւ ալմազ զայրէթինտէ պու-
լունտում : Էկէր դարչըմտա , հէր կիւնա լէքէ-
տէն արի վէ գուսուրսուղ պիր տամատ օլտա ի-
տի , պէլքի պու կիւնքի թավը ու մէսլէքի թու-
թամաղ իտիմ :

Գօնթ տը Գրուա-Տիէօ , պու սէօղլէրի իշիթ-
տիքճէ , հիտտէթ ու զազապը կէրչի տէքէճէսինի
աշմադտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի
հէր հանկը թարաֆա տէօնսէ , զանըն ըէտէրի-
նին իֆատէլէրի հազգը օլտուղունու թէսլիմէ
մէճպուր պուլունմադտա իտի : Ֆազաթ եինէ ,
քէնտինին մաղլուպիեէթինի աչիքեարէն իգրադ
իթմէք իսթէմէտիկինտէն ,

— Հազգըմտա հէր նէ ազվիէաթտա պու-
լունտանըղ . գաթլ ու ճինաեէթլէ պէնի իթհամ
լտէմէզլինիզ , տէտի :

Սըր Ֆապիուս կիւլէրէք ,

— Դաթլ ու ճինաեէթ մի . . . նէ՞ դաթլ ու ճինաեէթի, տէեու սիւալ իթտի :

— Ահըպպանըգտան Լուիճի նամբնտա պիր իթալիալընըն դաթլ ու ճինաեէթի :

— Պու մասալը սիգէ քլմ նագլ իթտի, տէտի պանքէր վազիֆէսիլլիքէ :

— Զաֆրանա, հաթթա պու ճինաեէթին ֆաիլի սիգ օլտուղունուդա տայիր եէտինտէ իսպաթլարը պուլունտուղունու տախի մէրգումէ պէհան իյլէտի :

— Տէտիլի իսպաթլարը սիգէ պիլտիրտի՞ մի :

— Խա՛յր :

— Լուիճի, գումարտա պիլիւք պիր դայպա տիւչար օլտուղունտան, քէնտի քէնտիսին թէլէֆ իթմիլ տիրո՞ նասըլ քի չօգ տէֆալար սիգ տէ պու եօլլարա տէօքիւլմէք հալինտէ պուլունմաւսու նուզ տուր : Իմտի, զապթիւեէ նէզարէթինտէ սիլլին պաղը տօսթլարընը պուլունմասը ըէվիլի հալինիլտէն անլաջլարըք ճիհէթլէ, եկէր իսթէրսէնիլ, օլ պապտէ բօլիս դօմիւտէրի թարաֆընտան թանղիւմ խիլմիլ օլան բարօրթօեու իսթէեէ պիլիրսինիլ : Հէմ Լուիճիլի նի՛չին էօլտիւլէյիմ, Բարտսընը սիրգաթ իթմէք իչի՞ն մի : Հալպու քի մէրգուման խըզմէթ քեարընըն իֆա տէսինէ պաղըլըր իսէ, պու խըզմէթ քեարա զա-

թէն իքի սէնէլլիք պօրճու օլտուգտան պաշգտ, պիչարէ քէնտի քէնտիսինին թէլէֆինէ դարար վիրտիլի զէման, եէտինտէ 27 ֆրանգ 50 սանթիմ պուլունմաւս տուր : Եօգսա քէյֆիմ իչի՞ն մի մէրգումու էօլտիւլթմիւլ օլաճաղըմ : Հալ պու քի պէն ճանվէր վէ հայվան տէյիլիմ : Վազաա էանա տէրէճէտէն եիւքսէք մէվգիեէ վասըլ օլան պիլճիւմէ ատէմէր կիպի, պէնիմ տախի հագըլմտա գըսգանճըգ էսէրի օլարադ պիր չօգ ազվիեաթ տէվէրան իթտիկինի պիլիրիմ, ֆազաթ բէք չօգլարըն զիւլմիւնէ մուղայիր, նէ տէրէճէ տէեէր վէ իթիպարըմ օլտուղունու քէնտիմ հիսս իյլէրիմ : Վէ մատէմքի շիմտի պիլ պյնի ֆամիլեատան օլմագ իւզրէ պիրլէշմիլ իսէք, պիր թագըմ հագըգի եախօտ խէեալի շիքստէթլէրէ էհէմիեէթ վիւմէքտէն իսէ, կիրիֆթար օլտուղումուլ իչպու ֆէլաքէթտէ եէկտիկէրիմիլ միւտաֆաա իյլէմէլիլիլ, Ծու էսնատէ, պէնճէ, հէր չէյտէն զիսատէ էհէմմ վէ էլլէմ օլան մատտէ, դըզըմ պուլմագ տըր, չիւնքի պիչարէնին հաեաթը, պէլլի մախաթաւա թահթընտա տըր, վէ պիղիմ իլին վէ պիղիմ սէպէպիմիլլէ, վէ տահա տօղրուսու սիլին սէպէպիլիլլէ էզլյեէթ չէքմէքտէ տիր, չիւնքի Զաֆրանա, թէրք օլունտուղունուն ինթիգամը-

նը ալմագ գաստիյէ, գըզըմը աչըրթմըշ արը ... էօմրիւմիւն պազը թէֆէրուաթընը սիզտէն կիզ-լէմիշ օլտուղումտան տօլայը պիր աղ էվվէլ պէ-նի թայեիպ իտիեօրտունուզ: Հալպուքի պէն սիզտէն գըզըմը իսթէրիմ, անլաեօրմուսունուզ, գըզըմը իսթէրիմ, չիւնքի սիզին էվվէլքի ալեա-գա վէ մուհապպէթինիզ, գըզըմըն զայալընասէ-պէպ օլմուշ տուր: Իմտի, մէզպուրէյի պանա իեատէ իտինիզ, վէ Զաֆրանաեը պուլմաեա եարալմընըզը տիրիզ իթմէյինիզ:

Սըր Ֆապիուս պու սէօղլէրի, դաեթթ միւ-թէէսիր պիր սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ իտիպ, գօնթ իսէ, զաթէն քէնտի քէնտիսինի, պիրթա-գըմ վէսիմ խէթալարա գարչը միւտաֆատան ածիզ պուլտուղու հալտէ, իշլիթտիկի սէօղ-լէրտէն տօլայը ֆէվգէլատէ ալթիւսթ օլմագտա, վէ գաեըն բէտէրինին, քէնտի զաննընտան զի-եատէ տէեհերլի պուլունտուղունու, վէ մէրգու-մու իթապ իտէճէք ճիտտի պիր սէպէպի օլմա-տըղընը թէսիմ իյլէմէքտէ իտի:

Սըր Ֆապիուս, տամատընըն էֆքեարը քէսպի միւլայիմէթ իտիպ, քէնտի լէհինէ տէճտիւկիւ-նիւ, լէհճէսինին հալինտէն անլաեարագ, զի-եատէսիյլէ մէֆնուն օլտու, վէ սաքին պիր սէ-տա իլէ շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի:

— Սէվկիւլիւ տամատըմ, Սվարկաեը պուլմագ իւզրէ զապթիեէ նէզարէթինճէ նէ՝ եարըլտա-ղընա տայիր պանա հիշ մալիւմաթ վիրմէտինիզ:

— Պէնիմընճամ իւզլէրինէ, տէեու գօնթ ճէ-վապ վիրտի, նէզարէթին էն միւսթայիտ մէ-մուրլարընտան պիրի, թահզըղտթ վէ թահա-րիեաթ իճրաշընա մէմուր թայեին օլունտու: Նաօջլ, սիզճէ տալի պու խուսուս միւնտաիպ տէյիլ մի տիր:

— Պէնիմ էօյլէ մէմուրլարըմ վար տըր քի, զապթիեէ նէզարէթինին մէմուրլարընտան տա-հա զիեատէ իշ կէօրէպիլիլլէր, վէ զաթէն իշէ տէ պաշլամըշ տըրլար: Իմտի սիզտէն եալընըզ շունու թալէպ իտէրիմ քի, Զաֆրանանըն պու-լունտուղու մահէլլի խապէր ալըր ալմագ, պա-նա պիլտիրէսինիզ, տէտի սըր Ֆապիուս:

— Զապթիեէ նէզարէթինին մէմուրլարը տա-լի էվվէլ պէ էվվէլ մէզպուրէնին պուլունտուղու մահէլլի արաեաճագ տըրլար:

— Մէզպուրէ, սիզի կէօրմէկէ կէլիլ օլտու-ղու հալտէ, Բարիատէն եիրագ օլմամասը իզլի-ղա իտէր:

— Զանն իթմէմ, զիրա պանա արապա իլէ կէլ-միշ իտի:

— Վադաա մէզպուրէյի պուլաճաղըմըզա է-

մին իսէմ տէ, Սլլահ վիրէ տէ, բէք կէճ պուլ-
մասագ:

Գօնթ տիթրէեքէք,

— Նէ՞ օ, գօթգուեօ՞րմուսուսուզ, տէեու սիւալ
իթմէսինտէ, սըր ֆապիուս:

— Էվվէթ, օ գարըտան գօրգադըմ, տէտի.
գիրա քէնտիսինի սիզտէն տահա իյի թանըրըմ
վէ իգթիտարընը վէ պու ալչագճա իշտէ քիմ-
լէրի գուլլանտըղընը պիլիրիմ:

— Ա՛հ, էկէր Սվարկա պէնիմ սէպէպիմէ
ղայպ օլուր իսէ, քէտէր վէ վիճտանճա իզթի-
րապըմտան նաչի քէնտիմի թէլէֆ իտէրիմ, տէ-
տի գօնթ, տէրուէն պիր ա՛հ յէքէքէք:

Պանքէր, զաեթթ միւէսսիր պիր սուրէթտէ տա-
մատընըն էլինի սըգաը:

5

ԶԱՖՐԱՆԱՆԸՆ ՄՈՒԶԱՖԵՐԻԵԹԻ

Զաֆրանա, նէթիճէլէրի մալիւմ օլտուղու իւզ-
րէ, կիճէլէյին գօնթ տը Դրուա-Տիէօեէ իթ-
տիկի վիզիթատան սօնրա, եալընըղ ինթիգամ
ալմագլըղը տիւչիւնմէկէ պաշլատը: Մէրգումէ-

նին, աշըղը հագգընտա հիսս իյլէտիկի նէֆրէթ,
աշգ ու սէվտա հիսսիեաթընը իզալէ իթմիշ օլ-
մաղլէ, գալպինտէ, քէնտիսինի հիյլէ իլէ իզֆալ
իթմիշ օլան իքի շախս ալէյհինտէ տէհչէթլի
վէ մուհիլ.ք առաւվէթ վէ զարազտույդուսու հա-
սըլ օլմուշ իտի: Զաֆրանա, պիր նէվ վահչի հայ-
վանլարըն տիշիլէրինտէն օլուպ, կէրչի գատըն-
լարա մախսուս օլան պաղք ճիլվէքեալըզլարը,
գալպինին սէրթլիք վէ վահչիլիկինի եիւզտէն
սէթր իթմէքտէ իտի իսէլէր տէ, պունտուլա
պէրապէր, պէր քէրրէ հիտտէթ ու զազապ սա-
յիգասըյլա, բէրտէյի մէզըլիւր գալգաթ մը ի-
տի, արթըգ օնտան սօնրա, գալպինին օլ սէրթ-
լիք վէ վահչիլիկի, ինսանա տէհչէթ պախշ օլա-
ճագ սուրէթտէ մէյտանա չըգարլար իտի...
Նասըլ քի տէ, սասըղէ բրէնս վէնէրօզա, գօն-
թուն խանէսինտէն ալտէթ իթտիկինտէ, հիսսի-
եաթը գալպիեէսինի պէսլէմէսի գարըսընտա
մէյտանա գօյտու, վէ ախըլ ինթիգամմատտէ-
սինտէ, պունտան պէօյլէ հիչ պիր շէյ քէնտիսինի
ալը գօյմաեաճաղընը պէեան իյլէտի: Մէզպու-
րէ, տիւչիւնտիւկիւ վէ Սուրի կրիգէ թէպլիզիթ-
միշ օլտուղու չէյթանի թասալվուրընտան տօլայը
մէֆնուն օլուպ, ագտը իզտիվաճ կիւնիւն ագ-
շամլսը, Սվարկանըն աշըրըլմասը քէյֆիեէթի,

քէնտխանին տէֆաթէն իւր տիւշմէնլերինէ դար-
չը պիւր ախդը ինթիգամ տիմէք իտի : Ամնա պու
սըրատա պիր պիլիւնահ գուրպան կիտէճէք ի-
միշ . օրատը Զաֆրանանըն վաղիֆէսի տէյիլ ի-
տի , զիրա Սվարկա , Զաֆրանանըն խասմի օլան
Գրուա-Տիէօնիւն զէվճէսի պուլունտուղու թագ-
տիրտէ , վէլէվ օլ զալիմէ գարընըն աստէմը խօշ-
նուտիւեթինի մուճիպ օլմագ Եօլունտա հիշ պիր
չէյ Եաբմամըշ տախի օլսա , Եինէ Զաֆրանանըն
նէֆրէթինի իւզէրինէ տալէթ իյլէմիշ իտի , վէ
պէլքի տէ էն զալիմանէ ճէզաեա , օլ կէնճ գըզ
տիւշար օլաճագ իտի : Հաթթա օլ պիշարէ գը-
ղըն , մէրգումէ տէհչէթլի իթալիան զարըսը-
նըն Էօմրիւնտէ վէ աշգ ու սէվտասընտա իսթէ-
մէեէրէք վէ պիլմէեէրէք մէտիսէլի պուլունմասը ,
Զաֆրանանըն զիւիւմիւնճէ , ճէզաեա միւսթա-
հագգ օլմասընա քեաֆի օլուպ , շու գատար քի
Սվարկա , պիր քէրէ օլ զալիմէնին բէնչէսի թահ-
թընա տիւշտիւկիւ թագտիրտէ , պիշարէյի նէ
Եաբաճաղը քէյֆիեթթինէ կէլինճէ , պունու հէ-
նուզ Զաֆրանա տախի պիլմէյիպ , վէ օլ պապ-
տէ շիմօիլիք հիշ պիր շէյ տիւշիւնմէմիշ օլ-
տուղու ճիհէթլէ , վուգուաթա կէօրէ հարէքէթ
իտէճէկի տէրքեար պուլունմագտա իտի : Զաֆ-
րանանըն Եալընըզ պիր տիւշիւնճէսի վէ վէսվէ-

սէսի օլուպ , պու իսէ , զապթիեէ մէմուրընըն
թէչէպպիւսիւնտէպէլքի մուվաֆֆագ օլամամագ-
գօրգուսու իտի : Պինապէրին , քէնտի սէվկիւ-
լիւ մաշուգէսինի թէքար կէօրմէք իւզրէ սապըր-
սըզլըգլա պէլլէեէն աշգլար միսիլլու . թախսիւ
իտիլմիշ օլան վագթըն կիւնլէրինի , սաաթլա-
րընը վէ տագըգալարընը պէլլէմէքտէ իտի :

Իմտի կիւնիւն պիրինտէ , զապթիեէ մէմուրը
Լապուրօ կէլիպ , քէնտիսինէ շու սէօլլէրի սէյ-
լէտիկինտէ , Զաֆրանա , մէսէրէթլէ պիլիւք
պիր նէֆէս ալտը , Մէրգուման սէօլլէրի շուն-
լար իտի .

— Իշթէ պու ագչամ վէ շու սաաթթա Եէնի
կիւվէյի իլէ կէլին քիլիսէտէ պուլունտուեօրլար :
Եօլտա տիւեիւն ճէմիյեթթինի գարչըլատըմ , վէ
արապալարտան էնտիքլէրի զէման հագըր պու-
լունտում : () սիղին սապըգտա խըզմէթքեարը ,
մունթազամ սուրէթտէ իշ կէօրմիւշ , վէ բէք
բարլաք թէրթիպլէրտէ պուլունմուշ տուր : Քի-
լիսէնին տէրունի , պու գըշ օրթասընտա , շի-
չէքլէր իլէ միւքէմմէլէն տօնատըլմըշ տըր , վէ
թէքմիլ Բարիս Էհալիսի , օրատա օլուպ , հէր ճիւս
արապալար քիլիսէնին զարուլարընա սէյիլթ-
մէքտէ տիրլէր : Արապաճըլարըն վէ սէյիպէրին
էնվայի շէրիտէր վէ գօրճալար իլէ միւզէյի էն

օլարագ կըյմիշ օլտուգլարը էլպիսէլէր , ճալիպի էնզարը տիգգաթ պուլունմագտա տըրլար : Նէր-տիվէնլէրտէն քիլիսէնին հալլիսինէ գատար գա-լըն պիր խալը սէրիլմիշ տիր : Հասըլը հէր շէյ սը-րասընտա օլուպ , պինլէրճէ էշխաս պիր շէյ կէօ-րէմէտիքլէրինտէն տօլայը մոհզուհն օլարագ , գալտըրըմ իւղէրինտէ թիւնէմէքտէ տիրլէր . . . կէօրսէնիղ օլ մուաղզամ Ֆապիուս նէ՝ գատար զուրուրլանմագտա տըր :

— Քէնտիսինի կէօրտիւնիւղ միւ , տէեու Չաֆրանա սիւալ իյլէտի , մէղքիւր բարլագլըգ-լարըն նագլիւէթիւնտէն տօլայը Ֆէվգէլատէ մոհ-զուհն օլարագ :

— Էվլէթ , կէօրտիւմ , չիւնքի մէրգում հէր թարաֆտա պուլունտուղունտան , վէ շաֆգ կի-պի բարլատըղընտան , քէնտիսինի կէօրմէմէք գապիլ տէյիլ իտի : Հալի իսէ , ատէթա հաղ-րէթի Մուսանըն Սինայի տաղը իւղէրինտէքի հալինէ միւշապիհ իտի :

— Մէղպուրէյի տալի կէօրտիւնիւղ միւ :

— Կէլինի՞ մի . . . Շէյլէ պիր կէօրտիւմ . . . Մէրգումէ տալի պէեաղ պիր պուլութ իչինտէ պուլունան պիր մէլէքէեէ պէնգէմէքտէ տիր : Լա-քին նամուսում իւղէրինէ եէմին իտէրիմ քի , բէք տիլպէր շէյ տիր . վէ հաթթա էլլի եաշըմուտ օլ-

տուղում հալտէ , կիւվէյիյի պէն պիլէ գըսգան-տըմ :

— Պու ագշամ գըսգանմագլըղընըղ դայիլ օ-լուր , տէտի Չաֆրանա հիւզնէնկիղ պիր սէտա իլէ :

— Ֆիլվագը թասավլուր իթտիլիմիղ խուսուս , մէրգումուն թէրթիպլէրինի իսլալ իտէճէք տիր : Ֆագաթ տօղրուսու , պու տիւշիւնտիւկիւնիւղ բէք զալիմանէ պիր թէտպիր տիր :

— Նա՞սը , կիւվէյի մէսուտ վէ պախթիեար պիր հալտէ կէօրիւնիւեօրում իտի , տէեու Չաֆ-րանա սիւալ իթտի , Լապուրօնուն իֆատէսինէ ճէվապ վիրմէեէրէք :

— Էվլէթ , պախթիար վէ մէսուտ պիր հալ-տէ կէօրիւնիւեօրում . . . Ֆագաթ տիւշիւնմէլի պիր քէրրէ քի , իշպու քեաֆֆէյի սատտէթ , տարաթ , պիւյիւքլիւք , դէնկինլիք , վէլհասըլ պունճա շաշաա վէ թանթանա , եալընըղ պիր գարընըն ինթիգամը խըչմընա դուրպան կիտէ-ճէք տիրլէր , տէտի Սուրի Կրիղ , Ֆէյլէսօֆլարի պիր սուրէթտէ , վէ լաքին Չաֆրանա , տայիմա քէնտի թասավլուրլարընը տիւշիւնտիւկիւ ճի-հէթլէ , շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Թէրթիպլէրինիղ լաեքգըլա իթթիխաղ օ-լունմու՞ մու տուրլար . . . հէր շէյտէն դիեատէ

պանա լաղըմ՝ օլան պու տուր . . . Նէմէ լաղըմ՝
պանա անլէրին մէսէրէթ վէ թէպէսսիւմլէրի . . .
Պէն անլէրին քէտէրլէրինի կէօրմէքլէ մէսուր ,
վէ ագան կէօղ եաշլարընտան մահղուղ օլմագ
լսթէրիմ :

— Սիղ բահաթ օլուն , արղունուղ միւքէմիւէ-
լէն իճրա օլունահագ տըր :

— Մուվաֆֆագ օլահագմըսընըղ :

— Շիւպհէսիղ , չիւնքի արապա եարըմը ,
հաղըր տըր . պիր աղ էվվէլ պիղգաթ կէօրտիւմ :

— Արապա՞ մը , տէեու Զաֆրանա սիւալ իթ-
տի :

— Էվվէթ , կիւվէյի վէ կէլինլէրին արապա-
լարընա միւշապիհ օլարագ խաոսէթէն պիր ա-
րապա ըսմարլատըմ : Թանըտըղլարըմտան Ամէ-
րիղալը մաթօր ժօնաթան նամ շախս , օ իշէ նէ-
ղարէթ իթմէքլիկի տէրիւհտէ իյլէմիշ տիր :

— Մաթօր ժօնաթա՞ն մը , տէտի Զաֆրանա ,
մէղքիւր իսմի իյիճէ անլահամահարագ :

— Էվվէթ , տիւգ Գարօնէթթի կիպի սախթէ
պիր մաթօր , տէեու Սուրի Կրիղ , թէպէսսիւմ-
լէ ճէվապ վիրտի . . . Պէդ-ան-Ֆէօ իսէ , ճալիպ
պիր սուրէթտէ սէյիա էլպիսէսի կիյմիշ տիր . . .
ամամ կէօրսէնիղ , նէ՞ կիւղէլ էլպիսէ տիր , բէն-
կի տօնուղ լահիվէրտ օլուպ , սիմտէն շէրիտլէր

իլէ տէ թէգլին օլունմուշ տուր . . . Պանա կէ-
լինճէ , պէն տէ պունլարտան աշաղը գալմամ .
. . . Էկեր Մարիշէթ պէնի օղքեաֆէթտէ կէօրէճէք
օլսա , հայրան օլահագտըր : Արապանըն արգա-
սընտա օթուրթմագ իչին տախի բէք միւնասիպ
պիրինի պուլտում , եանի պիրինճի տէֆա էօմիւ-
նիւ գուրթարմիշ օլաուղում՝ բէֆիգլէրիմիղտէն
պիրինի , օմէմուրիէթէ թայիլին իյլէտիմ հալըլ
պու իշտէ հէյ պիր շէյ ունուտումմիշ տըր ,
վէ քեաֆֆէմիղին տախի , հօգապաղըրդտա
գուլանըլան ուֆագ թօրլար կիպի սիւրաթլէ
ղայոլ վէ նապէտիտ օլմագլըղմըղ իչին , հէր շէյ
էվվէլճէ թէրթիպ իտիլմիշ տիր , վէ իղլէրիմիղին
պուլունամահագաղը մահագագաղ տըր :

Զաֆրանա , զապթիւէ մէմուրունուն նէ՞ տի-
մէք իսթէտիլինի , պալէատէքի սէօղլէրտէն ան-
լահամատըղընտան , մէրդում , օգուեանլարըմըղ-
ճա մալիւմ օլան բլանը մէղպուրէնէ թարիֆ ի-
տինճէ , կէնճ գատըն միւթէհայիլի օլտու , վէ
միւթէհայիլի օլմահա տա հագղը վար իտի ,
չիւնքի , մալիւմ օլտուղու իւղրէ , Սուրի Կրիղ
մէղքիւր բլանընըն իճրատընտա քեամիլէն քէս-
պի մուվաֆֆագըլէթ իթտի :

Լապուրօնուն թէպլիղի քէյֆիլէթի , կէնճ
գատընըն սապըրըղըղընը տահա վիտտէ թահ-

րիք խորիւ , ատէթա արդուէրինին ամէնչի իւզէ-
րինէ զէյթ տէօքիւլմիւշ օլտու : Վագաւա մէզ-
պուրէ , մէզքիւր թէնչպպիւսինն պաշա չըգա-
ճաղընա շիւսկէ իթմէեօրտու իսէ տէ , իշպու
էմնիյեէթի , պէքլէմէքտէ օլտուղու սաաթլարը
տահա զիեատէ քէնտիսինէ ուղուն զանն իթ-
տիրմէքտէ իտի : Շէօյլէ քի , խանէնին պիլճիւմ-
լէ խըզմէթքեարլարը տէրին ույգուեա տալմըշ
օլտուգլարը սըրատա , քէնտիսի , Մարիշէթ իլէ
պէրապէր օտաոքնտա դաքանմըշ օլուպ , տա-
գըգալարը վէ սանիյեէլէրի սոյմագտա , վէ խա-
րիճտէն իշիտիլէն սէսլէրէ գուլագ վիրտիկի հալ-
տէ , վագթին միրուրինէ ինթիզար իյլէմէքտէ
իտի : Պու ալա , օրթալըգտա տէրին պիր սիւ-
քիւթ մէվճուտ օլուպ , վագըթ վագըթ օճագ
պօրուլարընա կիրէն րիւզկեարըն հըշլթըսը
եախօտ պաղչէտէրի աղաճլարըն սէսի , մէզքիւր
սուսլուղու իխլալ իյլէմէքտէ իտիլէր : Կիճէ ի-
սէ , զիֆիր գաբանլըգ վէ պուլութլու օլուպ ,
պիր թագըմ գարա պուլութլար , մահիթապը
վէ երլաղլարը կիզլէեէրէք , տէհէթլի պիր
սուրէթտէ ճէրէեան իթմէքտէ իտիլէր :

Նալէհան ուղագտան պիր արապա սէտասը
իշիտիլմէքլէ , Զաֆրանա տիթրէտի , վէ պէսլէ-
մէսինէ խիթապէն ,

— Իշթէ , Մարիշէթ , կէլիեօրլար , տէտի ,
վէ տէրհալ մէզպուրէ պէսլէմէ իլէ պիրլիքտէ
քէնչէրէեէ սէյիրթտի :

Սրապանըն սէսի եագլաշարըր կիպի , աղաճ-
լարըն արասընտան պիր ըշըգ տախի կէօրիւնտիւ ,
վէ պու ըշըղըն , արապանըն ֆէնէրի օլտուղու
անլաշլար :

Կէնճ գատըն , տիթրէեէրէք վէ սիմասընըն
րէնկի սօլարագ ,

— Սլահ վիրէ տէ պիր գաղա կէլմէմիշ օլսա
իտի , տէտի , վէ արապա բարմագլըգ էօնիւնտէ
տուրտուղունտա , սէսսիգճէ պաղը ըշըգլարըն
կիտիպ կէլմէսի , վէ սօնրա պէեաղ պիր կէօլկէ
միւշահէտէ օլունտու :

— Օ տուր , տէտի Զաֆրանա , սէվինճինտէն
նաշի քէնտի քէնտիսինի պիւսպիւթինն զոյպ ի-
տէրէք , վէ հէման տիշարը չըգըպ , պիշա-
րէյի գարշըլաեաճագ իքէն , Մարիշէթ , էմրի պա-
սիրէթ իւզրէ հարէքթթ իթմէսինի թալթիւեէ իլէ ,
մէզպուրէյի գօյլէլմէտի :

Պու ալա , աշաղըրի գաբուլար աշըլաթլար , վէ
էվլէլա ճիւզի պաղը սէս իշիտիյիպ , մուախ-
խարէն օտա գաբուսու իւշտէֆա չալընտը :

Մարիշէթ գաբուեու աշտը , վէ գարշըսընտա
միւքէմմէլ արապաճը գըեաֆէթինտէ վէ էլին-

տէ գամը իլէ պիրինի կէօրմէքլէ , թէաճճիւ պինտէն նաչի նիտա իտիպ , բիւճաթ իյլէաի :

— Պէն իմ , տէտի Սուրի Կրիզ . . . թէաճճիւպ իթմէյինիզ . . . դաթէն վազթիմիզ տէ եօգ տըր :

— Էյ նէ՛ խապէր , տէեու Զաֆրանա սիւալ իթտի :

— Եադալատըզ , տէտի սախթէ արապաճը թէլաշ իլէ , վէ պէնիմ պուրաեա կէլիլիմ իսէ , պիր միգտար թուզ խթէմէք իչին տիր :

— Թո՛ղ մու , տէեու կէնճ գատըն սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , չիւնքի պաեըմը տըր :

— Մարիշէթ սիզէ եարտըմ իտէր . . . Օ պու կիպի հալլէրտէն անլար . . . Ֆազաթ մէզպուրէյի նէ՛րէեէ գոյտունուզ , տէտի Զաֆրանա , վէ Մարիշէթէ տախի պիր իշարէթ իթտի :

Սուրի Կրիզ , Զաֆրանանըն սիւալինէ ճէվապէն ,

— Սալօնտա , գանաբէ իւզէրինտէ տիր , տէտի :

Պէսլէմէ , տէրհալ պիր դաշ րուհ շիշէսի ալլպ , աշաղը քնտի : Պու արալըզ , դաբուճու արապանը իշէրի ալմադտա , վէ հայվանլարը սէսսիզճէ սէօրմէքտէ իտի : Պունտան գաթինազար , պուլունուլան խանէ , թարլալարըն օրթա-

սընտա օլուպ , կէրչի գօրգաճազ վէսվէսէ եօգ իտի իսէ տէ , պունունլա պէրապէր Սուրի Կրիզ , տայիմա էմրի պասիրէթի էլտէն պըրազմամագլըղը թալսիեէ իյլէմիշ իտի :

Մարիշէթին էնմէսինտէն սօնրա , Զաֆրանա քէլամա տէվամ իտէրէք ,

— Տիմէք հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իթտի , տէտի :

— Էվվէթ , պիր տէրէճէեէ գատար հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իթտի :

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօրտունուզ :

— Տիմէք իսթէեօրումքի , հարէքէթ վազթինէ տէկին , հիչ պիր մուճիպի իլթիրապ հատիսէ վուգու պուլմատը : Արապանըն արգասընտա օթուրմագլըղա մէմուր օլան սէյիս , վազք օլան թալսիեէմմուճիպինճէ , կիւվէյինին , քէնտի տալէթլիլէրինտէն այըլմագլըզ իհթիեաճընը հիսս իթտիլի էանտտէ , մէրգումուն թա եանընա կիթտի , վէ արապա իլէրլէյիպ , վէ պու արա Պէգան-Ֆէօ , արապանըն եաեան սէյիսլիկի խըտմէթինի իճրաեէ քէմալ տիզգաթլէ մունթաղըր օլտուղու կիպի , պէն տախի եուլար վէ գամըն էլիմտէ օլարազ պէքլէմէքտէ իտիմ . . . Վազթիլլէ արապա գուլանմագլըղը թալիմ իթմիշ օլմագլըղըմ , պու քէրրէ իշիմէ բէք եարատը ,

վէ օթէլին (օթէլ Գօնթ ինանթալքն) հաժիսին-
տէ իսէ , քիմնէ օլմանըպ , հէր քէս , պալօ-
նուն սալասընտա մէշղուլ պուլունուէօրտու :
Տիկէր արապաճըլար իսէ , սօվուգտան քէնտի-
լէրինի միւմքին մէրթէպէ մուհաֆաղա իտէրէք ,
Իխօլի սօղաղընըն պօեունտա պէքլէմէքտէ ի-
տիլէր . . . Գօնթ , քէմալ էֆնիյեթ իւղրէ ա-
րապամըղա եագլաշըպ , զարըսընը օթուրթտու ,
վէ պանա տտիսի , սիւրաթլէ հարէքէթ էմրի
վիրաի . . . Պէնիմ իսթէտիկիմտէ պու օլմաղին ,
էմրինի վէ բէճասընը թէքըար իթմէեէ իհթի-
եաճ պրադմատըմ : Հայվանլար , շայեանը թէ-
հայեիւր սուրէթտէ գաթը մէսաֆէ իթտի-
լէր . . . Զանն իտէրսին քի անլէր տախի , իշի ան-
լամապտա իտիլէր . . . Աղիզ հայվանլար . . . Ին-
սան պունլաքտան այրըլմագլըղը պիլէ արզու
իթմէզ . . . Հէր նէ հալ իսէ , Շանղ էլիզէ ճատ-
տէսինտէն երլաքըրմ միսիլլու սիւրաթլէ կէչիպ ,
Յրգ-աը-թըրիօմֆ թարաֆընտան տէօնտիւք ,
վէ Պուա-աը-Պօլօնեը ճատտէսինէ վասըլ օլ-
տուգ : Հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտիպ ,
հաթթա Պէդ-ան-Ֆէօ տախի եանըմոտ օթուր-
մուշ օլարադ , սէվինճինտէն նաշի էլլէրինի օ-
վուշտուրմագտա , վէ պէն տէ , շիւպհէսիզ կիւ-
վէյի , կէլին իլէ տէրեաեը մուհապպէթէ տալ-

մըշ օլտուղունտան , կիթմէքտէ օլտուղումուզ
եանլըշ թարիդին ֆէրդլինէ վարամահաճագ տըր
իթիգատընտա պուլունմագտա իքէն , նահէհան ,
եանի Պօլօնեը օրմանընըն իլք աղաճլարընտան
հէնուզ աղաճըգ եօլ ալմըշ օլտուղումուզ սըրա-
տա , արապանըն իշինտէ պաղը հարէքէթ սէ-
տասը իշիթտիմ : Սնինտէ , արապանըն իլէրի-
սինտէ պուլունան ճամ աշաղը էնիպ , գօնթ ,
հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ , « պէ՛ հէրիֆ , ադ-
լընը գաչըրտըն մը , նէ՞րէնէ կիտինօրուգ » տէեու
պաղըրտը : Պու արա , լաթթը հօւտուտը հէնուզ
կէչմիշ օլտուղումուզ հասէպիլլէ , պէյնիմիզտէ
վուգու պուլաճագ միւնաղտա եախօտ միւճա-
տէլէյի մէմուրլարը իշիտէպիլիր իտիլէր : Պինա-
պէրին պուրալարընը միւլահաղա իտէրէք , սաչ-
լարըմըն քէօքլէրի սօղուգ պիր թէր իլէ բսլան-
տըղընը հիսս իթտիմ :

— Իշ կէօրէճէք վագըթ տըր , տէտիմ եալաշ
սէտա իլէ Պէդ-ան-Ֆէօեէ :

— Գօրգմա , տէեու ճէվապ վիրաի մէրգում
տախի զանա :

— Սյնի վագըթտա , շիտտէթլի պիր գամը էն-
տիրտիկիմտէն , աթլար , սիւրաթլէ հարէքէթէ
պաշլատըլար : Գօնթ , հիտտէթ ու զազապըն-
տան նաշի տտէթա ճիննէթ քէսպ իտէրէք , ճատ-

տէսէ աթլատը, վէ հայրանլարըն պաշընա սըչ-
րամագ իսթէտի: Անինտէ Պէդ-ան-Ֆէօ տախի,
իսկէմէսինտէն աթլաեարագ, մէրդումիլէ կիւ-
վէյի պէյնինտէ պիր մուարագա տըր պաշլատը,
վէ պէն իսէ, էրէյիճէթէրէտաիւտ իչինտէ իքէն,
արգատաշըմըն «ա՛րշ իլէրի» տէեու պաղըրտը-
ղընը իշիտինճէ, աթլարը տօլու տիղկին գօշ-
տուրտումվէ պիր նէֆէստէ քէնտիմի պուրատա
պուլտում: Ֆագաթ գօնթ իլէ Պէդ-ան-Ֆէօ մի-
եանէսինտէ վագը օլան հալէաթը պիլմէմ: Պէդ-
ան-Ֆէօ, գուվվէթլի վէ միւտէպպիր օլտուղուն-
տան, թէշէպպիւսինտէ մուգաֆֆէր օլաճաղընա
շիւպհէ իթմէմ իսէ տէ, քէնտիսինի կէօրմէտիք-
ճէ, իղթիրապտան քէնտիմի մէնն իտէմէեէճէկիւմ
տէրքեար տըր:

Սուրի կրիլ, Զաֆրանանըն տիգգաթը թամ-
մէ իլէ տինլէմէքտէ օլտուղու իշպու հիքեաեէ-
յի տահա հէնուղ իքմալ իթմիշ իքէն, Մարի-
շէթ, նէֆէսի քէսիլէրէք, վէ գօրգու վէ տէհ-
շէթ իչինտէ օլարագ, կէլիպ,

— Մա՛տամ, տէտի:

— Նէ՞ վար, տէեու Զաֆրանա սիւալ իթտի:

— Դըղըն աղլը պաշընա կէլմէեօր:

— Զէվճինին զայղընտան պէրու պաեըլմըշ
տըր, տէտի Սուրի կրիլ:

— Էլլէրինի օվուշտուրտունուղ, վէ գուլագ
թօղլարընը ըսլաթտընը գ մը:

— Պէյլէ սըրալարտա իճապ իտէն հէր թէա-
պիրի իճրա իլլէտիք, ֆագաթ պիր նէթիճէ հա-
սըլ օլմատը: Հաթթա գըմըլտանմատը պիլէ:
Պունունլա պէրապէր նէֆէս ալըպ վէրիեօր, տէ-
եու պէսլէմէ ճէվապ վիրտի:

— Պու թօհաֆ, տէտի Սուրի կրիլ ետվաշ
սէտա իլէ:

— Գէնտիսինի կէօրէպիլիլ ըմիյիմ, տէեու Զաֆ-
րանա սիւալ իթտի:

— Շիւպհէսիլ:

Պէյլէճէ կէնճ գատըն իլէ զապթիսէ մէմու-
րը, ըիֆագաթլարընտա պէսլէմէ տախի օլա-
րագ, աշաղը կնտիլէր: Պու արա, Սվարկա սա-
լօնուն գանաքէսինտէ սէրիլմիշ օլուպ, թապիի
հալինտէն չըգմըշ օլան րէնկի, սիմասընըն սօլ-
կունլուղունու, վէ կէլինլիք ֆիսթանընըն պէ-
եաղլըղընը տահա դիեատէ կէօղէ վուրտուր-
մագտա իտի: Մէղպուրէ, պալմօմու կիպի սա-
րարմըշ օլուպ, սայքի էօլիւեէ պէնդէեօրտու:
Պունունլա պէրապէր ֆէվգէլտաէ կիւղէլ վէ
տիլպէր օլտուղու հալինտէն տնլաշլըպ, Զաֆ-
րանա, մէրդումէյի կէօրտիւկիւնտէ տիթրէտի,
վէ կէօղլէրինտէ գըսգանճլըգ վէ տապվէթ ա-

Թէչի բարլամանա պաշտոնը : Իթալիան դարը-
սընքն պու սըրատա էն զիւստէ Թէհայեիւրիւ-
նիւ մուճիպ օլան հալ, պիշարէ գըղըն, սըգ վէ
ալթուն եալարդ կիպի բարլագ սաշարը օլուպ,
պու սաշար, էօրիւլիւ օլմատըզլարը հալտէ,
եղլանդալի ֆիսթանընըն տանթէլարը արա-
սընա ուզանմըշար իտի: Տիկէր Թարաֆտան, մէ-
սէրէթ վէ աշգ ու սէվտա իշին եաբըլմըշ օլան
օլ էլպիսէլէր տէրունինտէ ճանսըզ պիր վազի-
եթտէ միւշահէտէ օլունան մէզպուրէ կէնճ
գըղըն կէօրիւնիւլիւ, մուճիպի Թէհասիւֆ օլուպ,
բօրթու գալ աղաճը չիչէքլէրինտէն մաամուլ խալ-
դալար, բարչա բարչա օլմուշ օլտուզլարը, վէ
չիչէքլէնմէզտէն էվիլէ սօլմուշ պուլունտուզլա-
րը հալտէ, աթլա ֆիսթանընըն պօեունտան
սարգըլմըշ իտիլէր: Պաշընըն Թօալէթի իսէ, պօ-
գուլմուշ, վէ րասթ կէլէ եուվարլամասընտան
եասսըլանմըշ իտի:

Եկէրչի պէօյլէ պիր մէնզարէ գարշըսընտա
Զաֆրանատան զայրի պիր գատըն պուլունմուշ
օլտա իտի, րիգ գաթ վէ Թէհասիւֆ հիսսիեաթը
իլէ միւթէհասիր օլաճաղը տէրքեար իտի:

Լաքին Զաֆրանա, պու սըրատա վաղիֆէ-
սիգճէ տուրուպ, եալընըզ,

— Էլվէրիւր բի էօլմէմիշ տիր, տէտի:

Սուրի Կրիզ, Սվարկանը գուվլէթիճէ օլալա-
մանա պաշտառըղընտան, պիշարէ տիթրէմէքլէ
կէօզլէրինի աշտը, վէ զապթիեթ մէմուրը տախի,
— Քէնտինի պուլունեօր, տէտի:

Ֆիլվագը մէզպուրէնին էլլէրի գըմըլտանտըզ-
լարը միսիլու, տօտագլարը տախի ճիւղիճէ ա-
շըլարագ, ատէթա նէֆէս կիպի, հաֆիֆճէ պիր
սէտա իլէ,

— Հանրի, տէտի:

— Հանրի, տէեու Թէքրարլատը Զաֆրանա,
ազիմ հիտտէթ վէ զազապ իլէ . . . գօճասընը
չաղըրընեօր . . . չաղըր, չաղըր . . . մէրգուլու էլ-
պէթթէ Թէքրար կէօրէճէքսին:

Զաֆրանա, չիտտէթլի պագըլընըն աթէլիլէ
սայքի Սվարկայը եագարճասընա մէրգուլուէեթ
տօղրու էյիլմիշ իտի:

Սուրի Կրիզ, Իթալիալը գարըեա խիթապ ի-
տէրէք,

— Հալտէ սիզ օտանըղա չըղըն, զիրա տեր-
տըղը զէման սիզի կէօրմէմէլի տիր . . . Հէմ տէ
սիզ քէնտի քէնտինիզի զապթ իտէմէեօրսունուզ,
տէտի:

Զաֆրանա իթաաթ իտէրէք, օտասընա չէ-
բիլտի: Մէշգուլմէ, գօնթ տը Գրուա-Տիէօնիւն
սէվկիւլիւսիւնիւ, քէնտի կէօզլէրի էօնիւնտէ վէ

տիւեխն էրպիսէլերկլէ սէրիւմիշ հալտէ կէօր-
տիւքճէ, վէ մէրգում գօնթուն, խալիպիր ճատ-
տէտէ մաղլուպ վէ բէզիլ վէ գալպի բիւր զա-
ղապ օլմուշ խտուկինի, վէ սըր Ֆապիուսուն, մու-
ղաֆֆէրիէթլէ ուշան գուշար կիպի գանտու-
լարը քէսիլէրէք, տիւշարը իզմիհլալ օլտուղունու
տիւշիւնտիւքճէ, սէվինճինտէն սայքի մէֆթուն
օլմուշ խտի:

6

ԻՔԻ ԲԱԳԻՊԵԼԷՐ

Ագըպէթ Սվարկանըն ագլը պաշնա կէլտի-
կինտէ, շաշլըն կիպի էթրաֆընա կէօղ կէզտի-
րէրէք, պուլունտուղու մահէլլի վէ քէնտիսինէ
էյլմիշ օլանլարըն քիմէր օլտուղլարըն տիւ-
շիւնմէկէ պաշլատը: Փագաթ հէր կէօրտիւկիւ
հալին քէնտիսինճէ մէճհուլ օլտուղունու անլա-
տըղընտա, տիթրէէրէք կէօղլէրինի գաբատը,
վէ պիրտէն պիրէ վուգուի հալ, շէօյլէ քի էվ-
վէլա ագտը իզտիվաճը, վէ սօնրա իճրա օլու-
նան պալօ, եանի օլ մէսէրրէթ վէ շէհրի ային
կիիճէս, վէ մուախիսարէն տախի կիրիֆթար օլ-

տուղու ազիմ գօրգու, վէ եանընտա օթուրմաղ-
տա օլան գէվճինին արապատան աշաղը աթլա-
մադը խաթրընա կէլտի: Իմտի աճապա մէր-
գումէնին գէվճի նէ օլմուշ խտի: Պաշնա պիր
ֆէլաքէթ մի կէլմիշ խտի, վէ քէնտիսի նիշին
պիր թագըմ մէճհուլ էշխաս արասընտա պու-
լունուեօրտու: Պէլքի, արապա աթլարընըն հիտ-
տէթլէնէրէք, քէնտիսինի եապանճը պիր մէմ-
լէքէթէ կէթիրմիշ օլմալարը վարիտի խաթըր օ-
լապիլիր խտի իսէ տէ, գօնթուն եանընտա պու-
լունմամսը զարիպ կէօրիւնիւեօրտու: Աճապա
մէրգում եարալանմըշ մը, եախօտ էօլտիւրիւլ-
մըշ միւ խտի: Հասըլը Սվարկա, հէնուգ պիր
նէվ եարը ույգուտա օլտուղու հալտէ, գուլա-
ղընա պիր սէս կէլտի: Իշպու սէս, շու լաֆղլա-
րը իրատ իթտի:

— Սըթըգ գուրթուլտու, վէ պէնիմ իսէ,
պուրատա գալաճագ վազթըմ եօղ տուր: Իմ-
տի, թալսիւնէլէրիմ մուճիպինճէ հարէքէթ իթ-
մէնիզի իթթար իլէ, շիմտիլիք մուֆտաղաթ ի-
տէր, վէ եագընտա թէքթար կէօրիւշճէկիմի-
ղի պիլտիլիլիմ:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա գաբու աշըլպ գա-
բանտը: Պու սըրատա տիշարը չըգան Սուրիկը-
րիզ խտի: Լաքին մէրգում, խանէյի մէղքիլը

Թէրք իթմէղտէն էվլէլ, Զաֆրանանըն նէղտինէ աղիմէթլէ,

— Ագլը պաշնա կէլտի, վէ պէնիմ պուրա-
ճա պիր իշիմ գալմատը, տիկէր կէօրէճէք իշ-
լէրիմ վար տըր, տէտի:

— Տիմէք տահա հէր շէյ պիթմէտի, տէեու
կէնճ գատըն սիւալ իթտի:

— Պիթմէք մի, տուրուն պագալըմ, տահա հէ-
նուղմիւշքիւլաթ տայիրէսինէ կիրիեօրուղ, Շու-
րասը մալիւմ օլմագ կէրէք տիր քի, իշպու գըղ ա-
շըրմագլըգ վուդուաթը, ֆէվգէլատէ թէվաթու-
րու մուճիպ օլարագ սէքիզ կիւն գատար թէքմիլ
Բարիս էհալիսի, եալընըզ պու մատտէ իւզէրի-
նէ պահա իտէճէք տիր, վէ գապթիեէ նէղա-
րէթի, պիզի հէր թարաֆտա թահարրիեաթա
սէվգ իյլէեէճէկի կիպի, դաղէթալար տախի,
մուխպիրլէրինի պիրէր թարաֆա կէճնտէրէճէք-
լէր տիր: Իմտի, իշթէ շիմտի կէօղլւմիւզիւ աշ-
մագ վէ պիր թաղըմ աստէմը տիգգաթ վէ խէ-
թալարտան սագընմագ լաղըմ տըր: Խուսուսիլլէ
հէնուղ սըր Ֆապիուսուն պէլասընտան խալի տէ-
յիլիզ, վէ ատի պիր խասիմ նաղարըյլա քէնտի-
սինէ պագամաեըզ, վէ քէնտի ատամլարը մարի-
ֆէթիլլէ պիզի թահարրի իթտիրէճէկինի պիլմէ-
լինիզ:

— Տիմէք տիր քի գօրգուեօրսունուղ, տէեու
իթալիալը գարը սիւալ իթտի:

— Պէն մի, ասլա, վէ հաթթա էկէր թասալ-
վուրում պաշա չըգար իսէ... տէեու զապթիեէ
մէմուրը ճէվապ վիրտի, վէ թէպէսսիւմլէ կէօ-
ղիւնիւ գըրբարգտան սօնրա, իլավէթէն, — պու
ազշամ սիզէ պաղը խապէրլէր կէթիլէճէյիմ...
կէօրէճէքսինիզ քի գարշընըգտա պուլունան ա-
տէմ, պօշ պիր քիմնէ տէյիլ տիր, տէտի:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Սուրի կրիզ թէվա-
գու իտիպ տիշարը չըգար:

Զաֆրանա, մէրգումուն սէյֆիեէտէն տիշարը
չըգտըղընը անլաեընճա, ալէլ աճէլէ, ըադի-
պէսինի պրագմըշ օլսուղու տայիրէեէ էնտի:

Պու արալըգ Սվարկանըն թէքմիլլէն ագլը պա-
շնա կէլմիշ օլուպ, եալընըզ Մարիշէթ եանըն-
տա պուլունուեօրտու: Պէսլէմէ, մատամասընը
կէօրիւնճէ, շու եօլտա քէլամա աղազ իյլէտի:

— Պու գատըն, քէնտիսինէ հէր նէ սէյլէ-
եօր իսէմ, տինլէմէք իսթէմէեօր, վէ կիտիպ,
թէքլար զէվճինի պուլմագ իսթէեօր: Վագտա
հէնուղ բէք զայիֆ օլտուղունու, վէ զէվճի կէ-
լիպ քէնտիսինի պուլաճաղընը անլաթըրօր ի-
սէմ տէ, պիր տիւրլիւ քեար իթմէեօր:

Զաֆրանա քէմալ ատալէթլէ Սվարկաեա աթ-

Քը նազար իյլէմէսինտէ , մէզպուրէ , տիւշմէնի քիմ օլտուղունու հիսս իթտի , վէ մէմուլինտէն զիւստէ պիւյիւ ք պիր ֆէլաքէթ տիւշար օլտուղունու անլատը իսէ տէ , մէզքիւր միւլահազաթընը , Զաֆրանանըն գարշըսընտա սէզտիրմէք իսթէմէտի , վէ հէման րէճա եօլունտա պիր հալ իլէ ,

— Զէվճիմի կիտիպ պուլմագլըղըմա միւստատէ իտէճէքսինիզ , տէյիլ մի , մատամ , տէտի :

— Խա՛յր , սիզ զէվճինիզի կէօրմէեէճէքսինիզ , տէեու Զաֆրանա ճէվապ վիրտի , սատէճէ վէ ինթիգամընը ալմըշ օլմասընտան տօլայը ֆէվգէլատէ մէսէրըթ հիսս իյլէեէրէք :

— Պագաթ նի՛չին . . . նէ՞ վազը օլտու , վէ պու հալին մանէասը նէ՞ տիր , տէեու Սվարկա եալվարարադ սիւալ իյլէտի :

— Շու վազը օլտու քի , տէտի սէրթճէ րազիպէսի , ազըպէթ սիզ պէնիմ րէնչէմէ տիւշտիւկիւնիւղտէն , սիզի ալըզ օեաճաղըմ , վէ պուրատա հըֆղ իտէճէկիմ :

— Ա՛հ , չիմտի անլաեօրում , — տէեու Սվարկա պէեան իյլէտի , մէրհամէթսիզ պիր տիւշմէն գարշըսընտա պուլունտուղունու կէօրէրէք , թէքէպպիւրիւ թահրիք օլունուպ , րէճա իթմէսինտէն տօլայը էսէֆ տախի իտէրէք , — էվ-

վէթ , անլաեօրում քի , պիղիմ պաշըմըղա , եանի զէվճիմէ վէ պանա վազը օլան պու հալ , պիր հատիսէ տէյիլ իմիշ , տէտի , կէօղիւնիւ , Զաֆրանանըն կէօղիւնտէն տեըրմաեարադ :

— Խա՛յր , հատիսէ օլմաեըպ , պէն սիզի աշըրթ տըմ , տէեու Զաֆրանա իֆատէ իյլէտի :

— Պէն սիզէ նէ՞ եաբմըշտըմ :

— Սիզ պանա նէ՞մի եաբմըշտընըղ . . . տէտի Զաֆրանա , վէ պատէհու զէհըլէնէրէք , Մալիշթէ տօղրու տէօնիւպ ,

— Իշիտիեօրմուսուն , Մալիշթ , պանա նէ եաբմըշ օլտուղունու սիւալ իտիեօր , տէտի :

Պէսլէմէ տախի , մատամասը կիպի կիւլմէկէ պաշլատը վէ Զաֆրանա , թահգիլիլէ ,

— Զէվալը պիսուշ , տէտի :

— Սիզէ պու սիւալի արղ իթմէքլէ , խէթա իթտիկիմի անլաեօրում , տէեու Սվարկա թէքէպպիւրէ պէեան իյլէտի , — էվլէթ , սիզին , իսթիճվապ օլունմալարը գապիլ օլմաեան գարըլարտան պիրի օլտուղունուղու ունութմագլա խէթա իթտիմ , զիրա սիզին կիպի գարըլարտան հիշ պիր վազըթ խայր պէքլէնէմէղ :

— Սիզ քի՛մ օլուեօրսունուղըրի , պանա պու եօլտա սէօղլըր սէյլէեօրսունուղ , տէտի Զաֆրանա , հիտաթթլէնէրէք :

— Պէ՛ն, նամուսլու պիր գատընըմ, տէեու Սվարկա ճէվապ վիրտի :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ, նամուսլու պիր առամըն գըզը, վէ նամուսլու պիր առէմին զէվճէսիսինիզ, տէտի Զաֆրանա վէ գահգահա իլէ կիւլմէկէ պաշլատը, վէ պատէհու շէօյլէ իւավէ իթտի :

— Էօյլէ եա՛, պիր նամուսլու առէմ ոքը Փապիուս, եանի սապըզ բրէնս Վէնէրօզի, վէ տիկէր նամուսլու առէմ գօնթ ոք Դրուա-Տիէօ տիւր . . . Պանա էօյլէ նամուսլու առէմէրտէն պահս իտի-եօրսունուզ քի, պու միսիլլու առհապը նամուս իլէ հապսխանէլէր տօլու տըրլար :

Սվարկանըն եիւզիւնիւն բէնկի սարարըպ,

— Սիդին Ֆէնա պիր գարը օլտուղունուղու պիլտիկիմտէն, հագարէթլէրինիզ պանա թէէսսսիր իթմէզլէր, տէտի :

— Շիւպհէսիզ, պէնիմ Ֆէնա պիր գարը օլտուղունու, սիզէ բէտէրինիզ էօյրէթմիշ, վէ պէնտէն տօլայը սիզէ պահս իթմիշ տիր, - տէեու Զաֆրանա պէեան իթտի, զէհըլէնիճի պիր կիւլիւշ իլէ : - Պէսպէլլի • սիզէ, պէնիմ Ֆէնա պիր գարը օլտուղունու, վէ քէնտիսինէ խիեա-նէթ իթտիկիմի, վէ պու գատարլա տա մէմ-նուն օլմաեարազ, քէնտիսինի իքի ճէլատըն է-

լինէ թէսլիմ իթտիկիմի, վէ ալադճասընա գըզ-կըն պիր տէմիր իլէ պիր իշարէթ հէքք իթտիր-տիկիմի, վէ էն իյի պիր տօլթումու պաթլ իթտիրմիշ օլտուղունու, վէ հիյլէքեարլըզ վէ տօլանտըրըճըլըզլա եաշատըղըմը, վէ պու կիւնքի կիւն տախի, պիր թագըմ սաֆտէրունլարը իզֆալ իլէ աշըրտըղըմ միլեօնլար իշինտէ իմիա-րը էվգաթ իյլէտիկիմի սէօյլէմիշ տիր . . . Պէն սիդին բէտէրինիզի, սիզտէն առհա իյի թանըրըմ, վէ նէ՛ կիպի խամուր իլէ եաբըրըշ օլտուղունու պիլտիկիմ, վէ քէնտիսինի եարլաթմիշ կիպի, թապիլաթ ու ախլէազընա վագըֆըմ :

Սվարկա, բէտէրի հագգընտա զիեատէ մուհապպէթ վէ ըիաեթի օլուպ, հալպու քի մէրգումա պու եօլտա հագարէթ իտիլտիկինի իշիթտիկինտէ, Ֆէվգէլատէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլարազ,

— Սիզ, պանա Ֆէնալըզ իթմէք վէ ճէզա վիրմէք իշին, եալան սէօյլէեօրսունուզ, տէտի :

— Աճապա պու սէօյլէտիքլէրիմին իսպաթը եօգ մու տուր զանն իտիեօրսունուզ, տէեու Զաֆրանա պէեան իյլէտի : - Էվվէթ, • սիզէ քէնտի ալադլըզլարընը իզրտըր իթմէմիշ տիր, վէ պիզ իքիմիզ պիրլիքտէ պաթա չըգա չամուր իշինտէ եիւրիւտիւկիւմիւզտէ, բէտէրինիզ սիզի

օ չամուրաան երբադտա պիւյիւթմիւշ տիւր :
 դիրա օ չամուրաան սիղին տախի լէքէլէնէճէ-
 կինիդէ շիւպհէ իթմէմիւշ տիւր , վէ սիղի օլ տէ-
 բէճէ մուհաֆադու իթմէքտէ պուլունմուշ տըր քի,
 իւշ սէնէ գարը վէ գօճա միսիլլու պիւլիքտէ ետ-
 շամբշ օլտուղումուղ հալտէ , պէն սիղի կէօրէմէ-
 միշիմ տիւր , վէ էկէր բէտէրինիդին ահըպտ-
 պնտան օլուպ , սէօյլէտիկի սըրրըն մալի քէն-
 տիսինէ չօղտ օթուրան պիշտրէ Լուիճի նամ
 շախս , խապէր վիրմէմիւշ օլտա խտի , սիղին վի-
 ճուտինիդէ ապիր շիւպհէ պիւլէ իթմէհէճէք
 իտիմ հապըր սիղին իգպալինիլ զտեէթլէ ետ-
 վէր իմիւշ քի , պիղիմլէ պէրապէր այնի չամուր-
 տա սիւրիւնմէտինիլ , հալ պու քի պէնի , բէ-
 տէրինիլ օլտադ օ զալիմ , քէնտիսիլլէ պիւր-
 լիքտէ պաթմագլար իշինտէ զարգ իլլէմէքտէն
 ապա իճթինապ իթմէմիւշ տիւր :

— Տիմէք տիւր քի , պու շէյլէրտէն ինթիգամ
 ալմադ իշին , պէնի , բէտէրիմտէն վէ զէվճիմ-
 տէն աեըրաընըլ , տէտի Սվարկա , հիւգնէնկիլ
 պիւր սէտա իլէ :

— Էվլէթ , պու շէյլէրտէն վէ պիւր տէ բէ-
 տէրինիլտէն զինատէ ալչադ օլան տիկէր պիւր
 քիմմէտէն ինթիգամ ալմադ իշին , պու մուա-
 մէլէտէ պուլունտում :

— Քիմտէն , տէեու զըղ սիւալ իթտի , լէնկի
 զաթէն սօլմուշիքէն , տահա զիւտտէ սարա-
 ըալադ :

— Գօնթտան , տէտի խաամի , մէրդումէյէ
 ճէվապէն :

— Զէվճիմտէն մի :

— Էվլէթ , զէվճինիլտէն :

— Տիմէք սիղ քէնտիսինի թանըօրտունուղ :

— Բէտէրինիլ թանըտըլըմ գատար անշ
 տախի թանըրըմ , տէեու Զաֆրանտ սէրթ վէ
 իսթիհզաքէարի պիւր սէտա իլէ պէեան իլլէտի :

— Նէտէն թանըօրտունուղ , տէտի Սվարկա :

— Սլթը սէնէ քէնտիսին մէթրէտի օլմուշում
 տուր :

Սվարկա , քէտէր վէ աճըտընտան սըչրաոր , վէ
 խանչէր իլէ գալպինտէն վօրուլմուշ տուր կի-
 պի , հէման էլինի գալպի իւղէրինէ կէօթիւր-
 տիւ , վէ եիւքսէք սէտա իլէ :

— Տէտիկինիլ սահիհ տէյիլ տիւր , տէտի :

— Սահիհ տէյիլ մի տիւր . . . Անըն պանտ օ-
 րան աթէշի մուհապպէթի , հէնուղ պիւ սպիւթիւն
 սէօնմէմիւշ տիւր , ետիստ սէօնմիւշ տախի օլտա ,
 քիւլլէրի հէնուղ սըճադ պուլունմադ կէրէք տիւր :
 Թրաճէտիալարտա կէօրիւ լաիկիւ վէճի իւղ-
 բէ , պիւր էյեամիլի բաղիպէ տրապընտա սիւ :

քիւթ վազը օլտու : Զափրանանքն մուղափֆէ-
րիւնէթի պու արա հիսս օլունմագտա օլուպ ,
չիւնքի մեղպուրէնին պուրուն տէլիքլէրինին գը-
մըլտանմասընտան , էթրաֆընտա հասըլ իյլէտի-
կի քէտէր վէ աճըտան տօլայը ֆէվզէլատէ
քէյֆ տույմագտա օլտուղու անլաչըմագտա ,
վէ խասմինին գարչըսընտաքի տուրուչու , սէր-
մէլայիք աղիւ Միքայէլին աթտէրհա թապիր օ-
լունան հօյվանը մէվհումու եէրէ եաթըրտըգ-
տան ոճնրա , աեաղընը անըն պաչընա տաեաթ-
մասընտաքի մուղափֆէրանէ թալր ու հարէքէ-
թինէ միւշապիհ պուլունմագտա իտի :

Սվարկա պու արալըգ աղիմհազընիյեէթ վէ
մէյեուսիւնէթ իչինտէ օլուպ , գըչ ըլւզկեարըյ-
լա տէօքիւլէն եարըրագլար միսիլու , խէեալլէրի
պիրէր պիրէր էթրաֆընա տէօքիւլմէքտէ իտի-
լէր : Պիչարէ , տէհչէթլի իսկէնճէ վէ էլէմէ միւս-
թաղըրագ օլուպ , կէրէք բէտէրի վէ կէրէք զէվ-
ճինին մուհապպէթի հազգլարընտա պիր թա-
ղըմ շիւպհէլէրէ զահիպ օլմագտա իտի :

Զափրանա իսէ , նէ եաթըրընտան խապէր-
տար օլուպ , շէյլէքի կէնճ գաաընքն գալպինէ
էնաթրաթիկի հէր պիր տարպէ , մէհարէթլէ վու-
րուլտուղու ճիհէթլէ , մագսէտէ իրաթիկինտէն ,
օլ ինթիգամ ալըճը գարը , իչպու նէթիճէտէն

ֆէվզէլատէ մէսրուր օլմագտա իտի : Պու հալ-
տէ , շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Նիչին ինթիգամ ալաղըմը , վէ նիչին ան-
լէրի թէէաիպէ չալըչտըղըմը անլաեօլմուսու-
նուգ : Սիղին իլէ հիչ պիր իլիչիկիմ եօգ տուր :
Սիղ պիր ալէթ օլտուղունուղտան , սիղէ պիր ֆէ-
նալըգ իտէճէք տէկլիմ :

— Զաթէն պանա եաթմըչ օլտուղունուղ ֆէ-
նալըգ օլ տէրէճէտէ տիր քի , պունտան սօն-
րա նէ եաթսանըգ , անընլա միւսալի օլամագ :

— Ֆագաթ կիւնիւն պիրինտէ պանա թէչէք-
քիւր իտէճէքսինիլ , տէտի Զափրանա :

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիղի անլամաեօրում :

— Սիղի գօնթ տը Գրուա-Տիէօտէն աչըրմագ-
լա , իլէրուտէ տիւշար օլաճաղընըգ տահա պիւ-
յիւք ֆէնալըգլարտան գուրթարմըչ օլտուղումա
մէմնուն օլաճագսընըգ :

— Ֆագաթ գօնթ պէնի սէվէր , տէեու նիտա
իթտի Սվարկա :

— Պէնի սէվտիկի գաաար սիղի սէվմէեէճէք
տիր : Հալպու քի սիղի պէնտէն գիեաաթ զէնկին
ղանն իթտիկի իչին , պանա օլան մուհապպէթի ,
պէնի թէրք իթմէսինէ մանի օլմամըչ տըր , էվվէթ ,
անըն , սիղին իլէ էվլէնմէսի , սէրվէթլինիլ իչին
տիր , տէեու Զափրանա պէեան իյլէտի :

— Բէնախիսի ասըլլատէկեանտան օլտուղունտան, եալան սէօյլէմէղ, տէտի կէնճ գառըն գալի սուրէթտէ :

— Հալպու ըի միւտաթի էօմրիւնտէ պէնի սէվէճէք իքէն, պանա եալան սէօյլէմիշ տիր : Հաթթա թէրմիլ կէօնլիւ սիղէ հասը օլունմուշ օլտուղու հալտէ, եանի ագաթ իզտիվաճընըգտան իւշհաթթա էվլէլ տախի, մէրգում պու եէմինի նի պանա թէքրար իթմէքտէ պուլունմուշ տուր :

— Եալան տըր, վէ քէնախինէ մուհապլէթինիլ օլտուղու իչին, միւրաաընք պէնի ալտաթմադ տըր, տէտի Սվարկա հէեհճան իլէ :

— Սիլ իսթէրսէնիլ իթիգաա իտին, իսթէմէզսէնիլ իթմէյին, օրասը պէնիմվաղիֆէմտէյիլ տիր, կէնճլիկիմտէ պէնի իզֆալ իթմիշ օլան բէտէրինիլ, քէնախինէ վէրիլէն թրախումա իչին պէնի թէրք իթմիշ տիր, վէ բէք չօգ տէֆա էօմրիւնլիւ, վէ էօմրիւնտէն տահա զիւտաթէ օլան նամուսունու սաեհմտէ գուրթարմըշ պուլունան գօնթ իտէ, պէլքի բէտէրինիլ քէնախինէ պիր միլիօն ֆրանգ վէրիր տէեու պէնի պըրազը պիլին արգանքղտան կիթմէկէ գարար վիւրմիշ տիր, էկէրչի պէնտէն իսթէսէ իտի, իշպու միլէօնու պէն տախի քէնախինէ վիրէպիլիր իտիմ, ֆադաթ պէնտէն իսթէմէտի Հէր բէտին, քէնախինէ

նէ մախսուս պիր թագըմ գանունլարը վէ ուսուլէրի վար տըր ըի, պունլարա ըիտէթ իթմէք լազըմէտէն տիր : Պինապէրին պու սըրատա, սիզին վիրէճէկինիլ ագէ, պէնիմ վիրէճէկիմագէտէն զիւտաթէ մի թէպէր տաա օլունմուշ տուր : Անագա սիլին ագէնին մէնպալ տահա իտիս մի իմիշ :

— Մատամ, սիլ պէնի իյի թոնըմաեօրսունուղ, էկէր շու պիլտիկիմ չէյլէր իլէ, մէղքիւր ագէյի գապուլ իտէճէկիմ տէեու դանն իտիեօր իտէնիլ . . . տէտի Սվարկա զուրուրիէթլէ :

Ձաֆրանա մէսէրէթ հիսս իտէրէք,

— Ձէվճինիլ թէրք մի իտիեօրսունուղ, տէտի :

— Խայր, թրախումամը թէրք իտիեօրում :

— Սյնի չէյ տիմէք տիր :

— Սահիհէն գօնթ պէնի եալընըղ սէրվէթիմ իչին մի սէվիեօր դանն իտիեօրսունուղ :

— Սալթ դանն իթմէք տէյիլ, օլպապաթէ էմնիյիէթիմ տախի պէրքէմալ տըր : Մէրգում, էկէր զէնիլին օլաա իտի, պիլղաթ քէնախի կիւղէլիկինիլ իչին սիլի սէվմէղ իտի տիմէմ, զիրա հիւսնի ճէմալինիլ, սիլի սէվիլմէեէ միւսթա հագ գըլապիլիր : Փագաթ գօնթուն սէրվէթի օլմատըգտան մոատա, պօղաղընա գոտար տա պօրճու տուր, վէ չալըչմագ նէ իտուկինի պիլ-

մէջ : Պու հալտէ ֆաղեր պիր դըզ իլէ եաշա-
մասը նա՛սըլ միւմքիւն օլապիլիր , չիւնքի զաթէն
մէրգում տարաթ վէ սալթանաթը սէվէր , վէ
սիզին իչին , պու թապիաթընը ֆէտա իթմէեէ-
ճէկի տէրքեար տըր :

— Էկէրչի մէրգում , պէնիմլէ ֆաղիրճէ , եա-
նի , նամուսլու պիր քեար իլէ եաշամագլըղա-
րաղը օլմաղ իսէ , տիմէք օլուր քի , պէնի սէվմէ-
մէքտէ տիր , վէ աոլա սէվմէմիշ տիր , վէ պու-
հալտէ մէրգումու թէրք իթտիկիմտէն տօլայը
էսէֆ իթմէեէճէկիմէ իշթիպահ եօգ տուր ,
տէտի Սվարկա :

Զաֆրանա , պու սէօղլէրտէն միւթէէսսիր օլ-
տու , վէ մէմուլ իթմէտիկի պիր քիմսէտէն պու
եօլտա նամուսլուլուգ վէ քիպարլըգ հիսսիեա-
թը կէօրտիւկիւնտէն , զանէթ մահճուպիյեթթ
վէ հէեէճան հիսս իյլէտի , վէ պատէհու շէյ-
լէ իլավէ իթտի :

— Սիզ նամուսլու պիր գատընտընըզ , վէ սի-
զէ իթտիկիմ ֆէնալըգտան տօլայը էսէֆ իտիպ ,
նամուսում իւզէրինէ սէյլէրլիմ քի , էկէր , տի-
կէրլէրի տախի սիզին կիպի տէեէրլի օլալար իտի ,
տէրհալ սիզի սալը վէրեր իտիմ , ֆաղաթ անլէրին
սիզին գատար տէեէրլէրի օլմաեըպ , քէնտիլէ-
րինի տէրտէսթ իթմէք իչին , սիզի զապթ իթ-

մէքտէն զայրի չարէմ տէեօգ տուր : Լաքին միւս-
թէրիհ օլուն , էսարէթինիզ չօգ սիւրմէեէճէք
տիր : Պիր գաշ կիւնէ գատար չիւպհէսիզ պիր
վազըա օլաճագ տըր քի , իշլէրին սուրէթինի
թէպտիլ իտէրէք , հալը հաղըրա պիր նէթիճէ
վէրտիրէճէք տիր : Շունու պիլմէմ քի , իշպու-
նէթիճէ սիզին իչին խաեըրլը մը օլաճագ տըր ,
վէ օլ պապտէ վատ տախի իտէմէմ : Հէր հալու
քեարտէ , սըր Ֆապիուս իլէ Գրուա-Տիէօ , պու
իշտէ կիւլմէեէճէք տիրլէր , օրասքնա էմինիմ :
Սլահա ըսմարլատըզ , մատամ :

Սվարկա , իրատէթի քէնտիսինտէ օլմաեա-
րագ , թէվաղու իթտի , վէ Զաֆրանա կիթտիկի
զէման ,

— Կիտիպ սիզէ պիր աղթամա կէճտէրէյիմ
... Լաքին շունու տախի իխթար իտէրիմ քի ,
քեաֆֆէյի գաբուլար էմրի մուհաֆաղա թաշ-
թընտա օլտուգլարընտան , ֆիրարէ եախօտ խա-
րիճ իլէ մուխապէրէեէ թասատտի իթմէքլիկինիզ
պիհուտէ տիր , տէտի , վէ Մարիշէթ իլէ պիր-
լիքտէ օտատան տիշարը չըգտըղընտա , — էկէր
նամուսլու պիր ատէմ պուլունուր իսէ , քէնտի-
սի տէ նամուսլու պիր գատըն օլտուգլունտան ,
անընլա էվլէնմէսի ճայիզ տիր , տէեու պէեան
իյլէտի :

Մարիշէթ իսէ թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Թէէմին օլունուզ քի , մա'տամ , հէնուզ էօյլէ պիր նամուսլու քիմսէ պուլմագ դօլայ տէ-յիլ տիր , տէտի :

— Պէլքի դապիլ օլտուն , ֆադաթ նասրլոս պէն կէօրմէտիմ , տէեու Զաֆրանա իֆատէյի հալ իյլէտի :

— Զաթընըզ , մա'տամ , նամուսլու ատէմէ-րին խքեան իթտիքլէրի պէլտէլէրտէ պուլուն-մատըղընըզ իչին , սիզէ դապիլ օլամամագտա տըր , տէտի պէսլէմէ :

7

ԹԵՔՐԱՐ ԿԵՕՐԻԻՇԵԼԻՄ Մ. ՏԻԻԳ

Զաֆրանա , հէր նէ դատար մուզաֆֆէր զանն օլունմագտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տա-խի պիւսպիւթիւն իզթիրապտան խալի տէյիլ իտի : Շէօյլէ քի , հէնուզ միւշքիւլաթ տայիրէ-րէսինէ կիրիւմէքտէ օլտուզունա տայիր Սուրի կրիզին սէօյլէտիկի սէօզլէր , վէ մէրգումուն սէթր իտէմէտիկի էնտիշէ վէ վէսլէսէլէր , մէզ-

պուրէնին զիհնինի պիհուզուր իթմէքտէն պաշ-դա , Սվարկաներ բէնշէսի թահթընա ալմըշ օ-լուպ , մէրգումէնին գալպինի շիքէսթ իթմէքլէ , սուրէթի զալիմանէտէ ախզը ինթիգամ իթմիշ օլմագլա պէրապէր , մէվգուֆէյի մէզպուրէյի միւէպպէտ'ն հալը մէվգուֆիեթտէ սագլանա-մաեաճաղը , չիւնքի պիր կիւն տէյիլ իսէ տիկէր պիր կիւն , կիզլէնտիկի մահէլլին անլաշլըպ մէյ-տանա չըգարըլաճաղը , վէ օ հալտէ , գէվճ ու զէվճէ պիրիպիրլէրինի պուլաճագլարնտան , Զաֆրանանըն , էկէրչի մէմալիքի էհնէպիէնէ ֆի-րարէ վագթը օլամագ իսէ , մէզպուրէյի աշըր-տըղընտան տօլայը իսթինթագ վէ մուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ , հուզուրը մէհաքիմէ ճէլպ ի-տիլէճէկի տէրքեար պուլունմագտա իտի : Կէր-չի պիր արալըզ , Գրուա-Տիէօնիւն մաշուզ էի-սապըզատը , Սվարկաներ տալի պէրապէր ալա-բագ ֆիրար իթմէքլիկի տիւշիւնտիւ , ֆադաթ տէմիր եօլլար պու կիպի վուգուսթլարա միւ-սայիտ օլմատըղը հասէպիլլէ , ֆիրար իթմէքլիք նա'սըլ դապիլ օլապիլլը իտի :

Հասըլը Զաֆրանա , մուզաֆֆէրիեթթի վա-շըասընտան տօլայը ֆէվգէլատէ էնտիշէ իչին-տէ օլուպ , աղշամա դատար տալի , պապէնին բալմագլըղը էօնիւնտէն պիր արապա կէշտի' մի

խորի, տիժրէմէքտէն քէնտիյի մէնն իտէմէյիպ, գանը, առէթա տէհչէթլէ մախլուրթ պուլունմադատա իտի: Պինապէրին տիւգ Գարօնէթթինին վիրուտի իւղէրինէ ղիեատէսիյլէ սէվինճ տույտու, ղիրա մէրգուսուն քէնտիսինէ պազը խապէրլէր կէթիրմիշ օլտուղունա շիւպհէսի օլմատըղը կիպի, անը շաղ ու խէնտան կէօրմէսիյլէ, պաշղաճա քէսպի ֆէրահիյեթ տախի իյլէտի:

Տիւգ Գարօնէթթի, Զաֆրանանըն օտասընա կիրէր կիրմէղ, շիտտէթլի պիր գահգահա տըր գօբարտը, վէ պու կիւլիւշիւ կէշտիքտէն սօնրա,

— Իշ ոքրասընտա տըր, տէտի:

— Նէ՞ խապէր վար տըր, տէեու կէնճ գատըն սիւալ իթտի:

— Թէշէպպիւսիւմտէ մուվտֆադ օլտում. . . Գըղ գաշրմագլըղ վուգուաթը հագգընտա իճրա իտիլէճէք թահգըղգաթա պէն մէմուր իտիլտիմ: Տիմէք օլուր քի, թահգըղգաթա տայիր պէն մալիւմաթ վիրէճէկիմ, վէ պէլքի շիմտիեէ գատար էմալի կէօրիւմէտիք սուրէթտէ արիղ ու տմիգ սուրէթտէ թահգըղգաթ իճրասընտա պուլունաճաղըմ:

Պատէհու սախթէ տիւգ, օսապտհըսը, զապթիեէ նէզարէթինին թահգըղգաթը առիեէ միւտիլի տայիրէսինտէ վազը օլան հալէաթը, վէ

գօնթ տը Գրուա-Տիէօ իլէ Պէգ-ան-Ֆէօ պէյ-նինտէ վուգու պուլան միւնաղաաեք, վէ Պէգ-ան-Ֆէօնիւն, խասմինի սէրսէմ պիր հալտէ պրազարադ վազը օլան ֆիրարընը, Զաֆրանաեա հիքեաեէ իթտի, վէ իւալէթէն տախի,

— Պիչարէ գօնթ, տէտի, էկէրչի նէ տէրէճէ մէյեուս պիր հալտէ պուլունտուղունու կէօրսէ իտինիղ. . . Սլլահ պիլիր, բէք աճընաճագ պիր վաղիեթտէ իտի: Լաքին հագըղգաթէն, թէհամիւլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր. . . Տիւշիւնիւն պիր քէրրէքի, Սվարկա կիպի տիլպէր վէ կիւղէլ պիր գարըեա մալիք օլմագլըղը խէեալ իթտիքտէն սօնրա, իլք կիճէսի անտէն մահրում գալմագ, նէ՞ գատար մուճիպի եէս ու քէտէր տիր. . . Փագաթ սէվկիւլիւ գաեըն բէտէրի հագգընտա պազը մալիւմաթ վիրտիկիմտէ, օլ բարլագ ճէնթըմէնին քէսպ իթտիկի հալ, բարլագլըղընը պիւթիւն պիւթիւն ղայպ իյլէմիշ տիր. . . էկէր օրատա հագըր պուլունսա իտինիղ, ինթիգամլըղը ալմիշ օլուր իտինիղ:

— Վիրտիկինիղ մալիւմաթը իշիթտիկինտէ, քիմ պիլիր նէ մասիարա հէյեթ քէսպ իթմիշ տիր, տէտի Զաֆրանա:

— Էվլէթ, ֆէվգէլլաեէ մասիարա պիր հէյեթ քէսպ իթտի, վէ ասըլլատէկեան նէսլինէ

մասսուս օլան օլ պիւյիւքիւք թաւրը եէրինէ, վօտվիլ թեալթօլարընտա իճրայի վաղիֆէ իտէն մուգալլիտէր կիպի շաշկըն վէ սէրսէմ թաւրը գայիմ օլտու: Շէօյլէ քի քէնտիմի կիւլմէքտէն մէնն իթմէքիկէ կիւճպէլա մուվաֆֆադ օլտում, վէ մէրգումու պիր աղ էվվէլ թէքրար կէօրտիւմ:

— Պիր աղ էվվէլ մի, տէեու Զաֆրանա սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, պուրատեա կէլմէգտէն էվվէլ կէօրտիւմ, չիւնքի կէչիրտիկիւմ կիւնիւն հիսապընը քէնտիսինէ վիրմէքիկիւմ լաղըմ իտի: Պու միւնատիպէթլէ, գէվճէսինին նէ՝ եօլտա աշըրըլտըղընը մէրգումա նազլ իթտիւմ, վէ արապաեը իմալ իթմիշ օլան վէ քէնտիսինճէ մէճհուլ պիր մահէլլտէ եանի Սէնթ Սնթուան վարըշընտա իւքեան իտէն արապաճընըն իսմինի պիրտիրտիւմ, վէ արապաեը սըրարըշ իտէն մաթօր հազգընտա պաղը իյգահաթ վիրտիւմ: Պիչարէ դօնթ, իթա իթտիկիւմ ազաճըդ մալիւմաթա գիեատէսիյլէ խօշնուտ օլարադ, մէգքիւր մաթօրու պուլմադլըղը շէտիտէն թափսիէ իթտիկինտէն, չիմտիօ մաթօրու արատեաճըլմա . . . նաօրըշ շու իթտիկիւմ բօլիալիք թօհաֆ տէյիլ մի տիր:

— Հէմ բէք թօհաֆ տըր, տէտի կէնճ գատըն:

— Հազըգաթէն մէրգում մաթօրու պուլմադլըմ, վէ նէ՝ եաբաղընը, նէրէտէ վաղըթ կէչիրտիկինի, վէ չիմտի նէրէեէ կիթմիշ օլտուղունու քէնտիսինէ նազլ իտէճէկիւմ, վէ մէրգումու կիւեա կրանա Օթէլէ ինմիշ կիպի կէօթէրիպ, սարը սաշլը տիր գատընա ինթիեաճը պուլունան պիր հիւքիւմէթ թարաֆընտան կիղլի պիր մէմուրիէթի հայիղ օլտուղունու սէօյլէեէճէյիւմ: Հասըլը, տահա նէլէք, նէլէք ույտու ըմաեաճաղըմ. . . Հալ պու քի Գրուա-Տիէօնիւն հազգըմտա էմնիյեթի քեամիլէսի օլտուղունտան, հէր սէօյլէտիկիւմէ ինանաճադ, վէ վիրտիկիւմ հէր պիր հապը, տէրտինէ պիրապիր մադամընտա եուտաճադ տըր: Մէրգում, պէնի զաեէթ շէյթան պիր քիմաէ զանն իթմէքտէ, վէ հաթթա հայիղ օլտուղում իւնվան, քէնտիսինէ տէհէթ վիրտիրմէքտէ տիր: Էմնիյեթի ումումիեէ մէմուրը. . . պիր նէվ խէեալի տէհէթ պախշ իտիճի մէմուրլար օլտուղունտան, Գրուա-Տիէօ, պէնի տախի անլէրտէն առտ իթմէքտէ, վէ գաեըն բէտէրինին ճառուալարընը իսթիհզա իյլէմէքտէ տիր: Լաթիֆէյի պէրթարաֆ իտէլիւմ, իշթէ պու հալտէ, զապթիսէ նէզարէթի թարաֆընտան պիղճէ գօրգու գալմամըշ տըր, վէ թէրթիպաթըմըլըն, բօլիս ճանիպինտէն իսլալ ի-

տիւմէեէճէկինէ էֆնիյեէթ հասըլ օլմուշ տուր :
Պու իսէ , մուհիմմ պիր նօգթա տըր : Սըր ֆա-
պիուսուն ատէմէրինէ կէլինճէ , անէր . . .

Սուրի Կրիզ , էօյլէ պիր թահգիրամիզ հարէ-
քէթ իճրա իթտի քի , պունունլա նէ տիմէք իս-
թէտիկի անլաշլուք , վէ իլավէթէն շէօյլէ սէօյ-
լէտի .

— Պունունլա պէրապէր , սիզ տէ , նէ՞ Եաթ-
մագ միւրատընտա օլտուղունուղու տիւշիւնին ,
չիւնքի միւտտէթի մէտիտէ պէօյլէ թէհի-
քէլի վաղիեէթտէ պուլունմագլըղըմըզ Գապիլ
տէյիլ տիր . . . Կէնճ Գատըն սըգըլը՞եօր մու :

— Սվարկա՞ մը :

— Էվվէթ :

— Պիլմէմ . . . Ճիւղիճէ կէօրիւշտիւք , օնտան
պէրու պիր տահա մէգպուրէյի կէօրմէտիմ :

— Կէօրիւշտիւնի՞ւզ միւ . . . տէտի սախթէ
տիւզ . . . պու զաթէն մալիւմ իտի , Փագաթ
քէնտիսինէ հագարէթ իթտինի՞զ մի :

— Խա՛յր . . . Եալընըզ կէօղլէրինի պիր աղ
աշտըմ :

— Բէտէրի հագգընտա՞ մը :

— Էվվէթ , վէ ղէվճի հագգընտա տախի պա-
ղը մալիւմաթ վիրտիմ :

— Էյ նէ՞ սէօյլէտի :

— Թապիի պանա ինանմագ իսթէմէտի , Փա-
գաթ Ֆիքրինտէ վէ գալպինտէ պաղը իզթի-
րապլար հասըլ օլտու :

— Ա՛հ , շու գատընլար , նէ՞ գատար Ֆէնա
մախլուգ տըրլար , տէտի Սուրի Կրիզ :

— Եա՛ Էրքէքլէր , տէեու Զաֆրանա պէեան
կյլէտի :

— Օ՛ , Էրքէքլէրին սանաաթը տըր . . . Փագաթ
գատընլար . . .

Սախթէ տիւզ , սէյֆիեէտէն հարէքէթ իթ-
մէզտէն էվվէլ Սվարկանըն Ֆիրարընա մէյտան
վիրմէտիքտէն պաշգա , տիշարը իլէ մու խապէրէ
իթմէսինի տախի միւմրիւնսիւզ գըլմագ իւզրէ ,
թէտապիրի լաղըմէնին լաեղզըլլա իթթիխաղ
իտիլիպ իտիւմէտիկինէ պիզգաթ թէէմին օլ-
մագ իսթէտի , վէ հէր մէմուրը , մագամը մէ-
մուրիեէթլինտէ պուլմագլա մէֆուն օլտու :
Զաֆրանա տախի , մէրգումուն հարէքէթինտէն
պգտէմ , քէնտիսինէ , վատ իտիլմիշ օլտան պէշ
Եիւզ պին Ֆրանգը վիրտիկինտէն , Սուրի Կրիզին
շաղըղը տահա ղիեատէ արթտը , վէ քէմալ մէ-
սէրրէթլէ Բարիզէ ավտէթլինտէ , գանն իտէրսին
Քի , հէր շէյ քէնտիսինէ կիւլիւմէեօրտու : Ֆիլ-
վազը , մէրգումուն թէշպպիւսիւ միհվէրի լա-
Էրգընտա ճէրէեան իթմէքտէ օլուպ , պու իշ ,
Բ. 16

մուխաթարա վէ քնտիշէտէն խալի օլտուզու հալ-
տէ , քէնտիտի իչին սայքի պիր ալթուն մատէնի
տիմէք խալի : Հէլէ սըր Ֆապիուսուն առամլա-
րընտան ապա գօքգուսու օլմսեքպ , պիր սու-
րէթի մահիրանէտէ գօնթու իսթիճվապ իյլէտի-
կի թագաիրտէ , մէրգումլարըն ահվալ վէ էֆա-
լլնա տայիր մալիւմոթը սահիհէ ալապիլէճէկի-
նէ չիւպհէ իթմէմէքտէ խալի :

Պէօյլէճէ Սուրի Կրիզ , թէշէպպիւսիւնիւն մու-
վաֆֆազըյէթ քէսպ իթտիկինտէն տօլայը մէ-
սէրրէթ իչինտէ օլարադ , արապասը սիւրաթ-
լէ Բարիտ տօղրու իլէրլէմէքտէ իքէն , պիրտէն
պիրէ պիր առէմին քէնտիտինի կէօրիւպ , պիր
հարէքէթ իթմէսի , վէ չէտիտէն գարանլըդ ի-
չինտէ դայպ օլմասը , զանն իտէրսին քի կէօղիւ-
նէ իլիշտի :

Օլ էսնատէ օրթալըդ պիւթիւն պիւթիւն գա-
րարմըլ օլմսեքպ , Սուրի Կրիզ խալ , հալանըն
միւլայիմէթի հասէպիլլէ ըիւղկետար ալմագ իւզ-
րէ , պաշընը , նիւմ սուրէթտէ արապատան տի-
շարը չըգարմըլ խալի : Պինապէրին չալսը մէճ-
հուլու կէօրիւր կէօլմէզ , արապաեը սուրտուր-
մագ իւզրէ , արապաճընա պիր իշարէթ խալ-
ճէք իքէն , իթմէտի , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Նէ՞ լիւզումու վար տըր . չիւպհէօիզ պիր

խըրադ օլմալը տըր , տէտի , վէ արապա եօլու-
նա տէվամ իթմէքտէն տուր օլմատը :

Պու արա , գարանլըդ էթրաֆը զիւտտէ դա-
լամագտա , վէ սիս , գէմինէ գատար էնմէքտէ օ-
լուպ , ճատտէ եօլար խալ , ալտէթ խալկէլէն
արապալար իլէ տօլմագտա , վէ պունլարըն ֆէ-
նէրլէրինին տօնուգ զիւտալար , գարանլըդ տա
ղարիպ պիր սուրէթտէ միւշահէտէ օլունմագ-
տա խալլէր :

Սուրի Կրիզին արապաճըսը տալի , քէնտի
ֆէնէրինի եագմագ իւզրէ արապաեը տուր-
տուրտուղունտան , մէրգում զապթիւնէ մէմուրը
պու ֆըրսաթտան պիլ իսթիֆատէ , արդ աօրն-
տան կէլէն օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ ,
արապատան աշաղը էնտի , Ֆագաթ հիւ պիր
չիւպհէլի էսէր կէօրէմէտի , պունունլա պէրա-
պէր արապաեա հէնուղ օթուրմուշ իքէն , մէ-
մուլին դայլի պիր աղըրըդ սէպէպիլլէ , արա-
պանըն եայլարը չաթըրտատըղընը իչիթտի , վէ
արապանըն արդասընա պիրտի չըդմըլ օլմատը
զաննընա զահիպ օլարադ , տէրհալ արապաեը
տուրտուրուպ , քէնտիտի տէ աշաղը ալթաթը ,
լարին ելինէ քիմնէյի կէօլմէմէքլէ ,

— Հէր հալտէ դալաղըմա ապըսըղ սէպէր կէ-
լիւօր : Ֆագաթ , տիկէրլէրինի թատղիպ իթմէք-

լիկի միւթատ իտինմիշ օլանլար իչին , քէնտիւ-
լէրինին տէ սայիրլէրի թարաֆընտան թաագիւպ
իտիտիկինի զանն իյլէմէքլիք , թապի տիր , տէ-
տի քէնտի քէնտինէ , վէ թէքրար արապառնա
օթուրտու , վէ պիր գաշ աւրմ գաթը մէսաֆէ
իտէր իթմէղ , էվվէլքի հարէքէթ թէքրար վու-
գու պուլտու , վէ պու քէրրէ սախթէ տիւգ ,

— Պու տէֆա հիշ շիւպհէմ եօգ տուր . . . էվ-
վէթ , արապանն արգասընտա պիր հէրիֆ վար
տըր , տէտի քէնտի քէնտինէ ,

Մուախարէն եաւաշնա էօնտէքի ճամը էն-
տիրիւպ , վէ արապանն գատար ուզանարագ ,

— Արապանք ահէսթէ ահէսթէ կէօթիւրիւ-
նիւղ , վէ պիր արա , պէն սիգէ խապէր վիրմէղ-
տէն , պիրտէն պիրէ տուրտուրունուղ , շիւնքի
զանն իտէրիւքի արապանն արգասընտա պիրի
օթուրմուշ տուր , տէտի :

Արապանք , շիւպհէ օլունան շախսը պիղզաթ
տէրտէսթ իթմէքլիկէ հաղըրլանաղընտան , Սու-
րի կրիւղ , մէրգուսու տուրտուրարագ ,

— Խա՛յր , պիղզաթ պէն տէրտէսթ իթմէք իտ-
թէրիւք , տէտի :

Պու էսնատէ , օրթալըգ զիֆիր գարանլըգ օ-
լուպ , արապա , իսթիհքեամլարը կէշիշ իքէն , ա-
րապանք , միւշթէրիտինն թէնպիհի մուճիպին :

ճէ , պիրտէն պիրէ արապանք տուրտուրտու ,
վէ արապա տուրմաղտան էվվէլ , զապթիէէ մէ-
մուրը հէման աշաղը աթլատը : Փագաթ եինէ
քիմնէյի կէօրմէմէսիյլէ , իզհարը հիտտէթ իյլէ-
եէրէք , թէքրար արապանք օթուրաճաղը սը-
րատա , արապանք , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Միւսիւ , հագգընըղ վար տըր , տէտի :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ , տէեու Սու-
րի կրիւղ , շէտիտէն սիւալ իթտի :

— էվվէթ , արապանն արգասընտա պիր քիմ-
նէ վար իտի , վէ պու տա չօճուգ օլմանըպ , պօ-
եու պօսու եէրինտէ պիր հէրիֆ իտի : Զօթը-
նըղ սօլ թարաֆտան աշաղը էնտիկինիղտէ , մէր-
գուս սաղ թարաֆտան վէ աթլարըն եանքնտան
գըշ իբինի չէօզմիւշ տիւր :

— Պու սէյլէտիկինիղէ էմիհմիսինիւղ , տէտի
զապթիէէ մէմուրու , նալէհան տիւշարը իղթի-
րապ օլարագ :

— Գեամիլէն էմինիւք , զիրա սիգի կէօրտիւ-
կիւմ կիպի , անը տախի արապա ֆէնէրինին ը-
շըղըյա կէօրտիւք , տէեու արապանք ճէվապ
վիրտի :

— Մէրգուս հա՞նլը թարաֆտան նապէտիտ
օլտու :

— Շու թարաֆտան :

Արապաճը պու լադըրաբլարը խաբըքէն, պիր քիւմէ ուփագ աղաճլար կէօսթէրմէքաէ խոի: Սուրի Կրիզ իսէ, քէնտի քէնտինէ շու եօլտա միւլահազաեա տալտը:

— Իշթէ պու զարիւպ, պու հէրիֆ քիմ օլապիլիր... տճապա պէնի թաադիպ խաէն մի վարաւը: Ֆադաթ քիմ օլապիլիր... Սազըն դօնթ, զանն իթաիկիմ կիպի սափաէրուն օլմաեզպ տա, պէնի դօլլամաեա դալզը՝ շմասըն... Լաքին պու դապիլ տէյիլ տիր:

Զապթիեէ մէմուրը պիր էյեամ միւթէրէտա տիւտ գալըպ, մէրգում հէր քիմիսէ, էմրի թաա, գիպինէ շիթապ իթմէքլիկի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, անըն չօդտան երադլանմըշ օլաճադընը պիթթէֆէքքիւր, թասալվուրը մէզքիւրաէն հիշ պիր ֆայտէ օլամաեաճադընը անլատը, վէ պատէհու թէքրար արապաճըեա տօզրու իւէրլէյիպ,

— Սիդ օ հէրիֆէ տիդ գաթ իթտինիլ մի, տէտի:

— Եըլաըրըմ կիպի կէչտիկինտէն, տիդ գաթ իթմէկէ վազթըմ օլմատը:

— Պօյլու աաէ՞մ մի խոի:

— Նէ՛ պօյլու, նէ՛ տէ դըստա խոի:

— Տիմէք տիր քի օրթա պօյլու խոի:

— Էլվիթ:

— Էյ սադալը՞:

— Յլ պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ:

— Պու հալտէ տիմէք հիշ պիր շէյ կէօրմէմիշսինիլ:

— Գաթիէն հիշ պիր շէյ կէօրմէտիմ, կէօրաիւկիւմ շէյ, պիր կէօլէէնին երադլանմասընտան իպարէթ տիր:

— Բէք իյի, բէք իյի, շիմաի հարէքէթ իտին, վէ չաբուգ սուրէթտէ հարէքէթ իտին, տէտի զապթիեէ մէմուրու:

— Նէրէեէ կիտիլէճէք տիր:

— Արգ-տը-թրիօմֆտա աուրուն:

— Բէք իյի, միւսիւ:

Արապա, թէքրար հարէքէթէ պաշլատը: Սուրի Կրիզ, զիեատէսիլէ մէրագտա գալմըշ օլտուղու հալտէ, քէմալ տիդ գաթլէ կէչիտէ աթֆընազար իթտի, ֆադաթ տիդ գաթընը ճէլպ խաէճէք պիր շէյ կէօրմէտի: Անտան սօնրա տախի, արապանըն եայլարը աղըրլաշտըղընը հիսս իթմէտիկինտէն, արգատա քիմսէ պուլունմաաըղընը անլատը, վէ տէհչէթինին պիր նէվտիվանէլիքտէն իպարէթ խուուկինի, շէօյլէքի շիւպհէսիլ արապաճընըն կէօրմիւշ օլտուղու շախս, եաեան եիւրիւեէն պիր քիմսէ օլուպ, գաթը մէսաֆէ իյլէմէքտէն եօրուլմիւշ օլտուղունտան,

պիր ազաճըդ արապա իլէ կիթմէք մագսէտիլլէ, արապանն արդասունտա օթուրմուշ օլմասը, իհ-թիմալը էղլէպտէն պուլունտուղունու, հէր նէ գատար քէնտի քէնտինէ սէօյլէտի իսէ տէ, շախսը մէճհուլուն մէհարէթ վէ սիւլաթլէ վուգու պու-լան ֆիրարը, զապթիկէ մէմուլունն պիր տէ-րէճէ իզթիրապըն մուճիպ օլմագտա խի, իմ-տի, թասալվուր իթտիկի վէճհ իւզրէ, Արդ-տը-թրիօմֆ էօնիւնտէ արապասընը թէրքլէ, մա-հէլլի մէգըիւրտէն ետեան կէշտի, վէ բիատէ-լէր իլէ արապալարըն արասընտան տօլամագաճլը սուրէթտէ միրուր իլլէտիքտէն սօնրա, քէնտի-սինի թաագիպ իթմէքտէ օլտուղունու շիւպհէ իթտիկի շախս, քէնտի իզինի զայպ իթմիշ տիր զաննըլա, տիկէր պիր արապաեա օթուրտու, վէ խանէսինին գարուսունտա պու արապատան աշաղըեա էնտի:

Սուրի Կրիզ, խանէսինէ կիրինճէ, քէնտիլի տիւզ Գարօնէթթի գըլան սագալ վէ գըեաֆէթի թէպալի պիրլէ, լօգանթասընա կիթտի, վէ պիր ազ սօնրա, քէնտիլի զապթիկէ մէմուրը Լա-պուրօ գըլան սիմուեա վէ էլպիտէեէ կիրէրէք, Պէգ-ան-մէօյիւ պուլմագլըղա վէ միւլթէրէք թէշէպպիւսէրինին քեարընը պէյնլէրինտէ թէվ-զի խտիպ, վագթընը կէշիրմէք իւզրէ տախի,

միւթատը օլան տօմինօ օեուունու օնամագլըղա գաբար վիրտի, վէ պու սուրէթլէ մէրգում Բուլ-թիէ սօգաղընն քէօշէսինի տօլաշաճագ իքէն, իսթիհզա իտիճի պիր սէտա իլէ,

— Թէքրար կէօրիւշէլիմ, Մ. տիւզ, տէեու պաղըլտըղընը իշիթտի:

Սուրի Կրիզ, շաղըրըպ, արգասընա տէօնմէ-սինտէ, ուզուն պօյլու վէ ինճէ վիճուտու պիր ատէմին սիւրաթլէ ֆիրար խտիպ, գարանլըգտա զայպ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ շախսը մէր-գումուն Զաֆարի օլտուղունու թանըտը:

8

ԹԵՍՍՏԻԳ

Զաֆարի, սըր Փապիուս Ժագօպսընա սէօյլէ-միշ օլտուղու վէճհ իւզրէ, Զաֆրանաեք եախօտ անը աղըրանլարը պուլմագ իշին, հիշ պիր կիւ-նա մալիւմաթը օլմաեըպ, վէ օլ պապտէ խա-պէր տախի ալամատըղընտան, պաշլըճա իւմիտի, թէսատիւֆ իւզէրինտէ խտի, վէ թէսատիւֆէ կիւ-վէնմէսինտէ հագղը տա վար խտի, չիւնքի թա-հարրիեաթա պաշլատըղը կիւն, թէսատիւֆ քէն-

տիտինէ ետրաքմ իթմէկէ պաշլամըշ խտի : Շէօյ-
լէ քի ճասուսու մէրգում, արգատաշք Լօթի ի-
լէ պիրլիքտէ, Նէօյլի կէշիտինտէ վազք միւթէ-
ատտիտ շարապճը մաղաղալարընտան պիրլինէ
կիրիպ, պունլարըն, թամիչերի կիրտիքլէրի սըրա-
տա, սէրսէրի հէրիֆին պիրի, իլք կէճէսի րասթ
կէլմիշ օլտուղու զարիպ պիր վուգոււաթը հիքեա-
եէ իթմէքտէ խտի : Մէրգումսուն հիքեաեէ իթ-
տիկլինէ նէղարէն, օ կիճէսի, եօլուն իւղէրինտէ
պիր արապա տուրուպ, թէմիղճէ էլպիսէլի պիր
աւոնմ արապատան աշաղը էնէրէք, հէրիֆին
պիրի իլէ գավկանա թութ ուշմուշ, վէ պու էանա-
տէ արապաճը աթլարը գամշլատըղընտան, ա-
րապա սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ հարէքէթ իթ-
միշ խտի : Զաֆարի, պու հիքեաեէյի իշիտինճէ,
գուլադ գապարթտը, վէ հիքեաեէյի խտէն շախս,
իլավէթէն, գավկա իտէնլէրտէն պիրինին եէրէ
տիւշտիւկիւնիւ, վէ տիկէրինին օրմանա տօղրու
գըշ իրինի չէօղտիւկիւնիւ, վէ անճադ մէզքիւր
գավկա, քէնտիսինէ րաճի օլմաեըպ, վէ կիճէ
վազթը, սայիլըէրինին իշինէ միւտաթէլէ իթ-
մէքլիք, քեարը ագըլ օլմատըղընտան, վէ հաթ-
թա գավկա իտէնլէր, քէնտի սընքֆընտան կէօ-
րիւնմէտիքլէրինտէն, վազըաեը մէզքիւրէեէ
ղիեատէ մէրադ իտիպ պագմատըղընք, վէ ա-

րապանըն, իքի աթլը պիր գօնադ արապասը օ-
լուպ, բարլադ իւնիֆօրմա կիյմիշ օլան իքի սէ-
յիտին, պու արապատա օթուրմուշ պուլուն-
տուգլարընք, վէ իշպու արապտեը, վազըաեը
մէզքիւրէտէն չէնտ տադքգա սօնրա, հարէքէթի
էննասընտա, խաթթը հուտուտտան կէչէրքէն
կէօրտիւկիւնիւ, վէ քէնտիտինտէն չօգ զիեատէ
սիւրաթլէ հարէքէթ իթտիկի ճիհէթլէ, քէն-
տիտինտէն խայլի իլէրտէ օլարադ տուրտուղու
իհթիմալտէն իտուկինի սէօյլէտի :

Զաֆարի, անինտէ սէրսէրի մէրգումսուն եա-
նընա եազլաշարադ,

— Արապաճընըն իւղէրինտէ բօրթուղալ չի-
լէքլէրի օլուպ օլմատըղընտ տիգգաթ իթտի-
նիղ մի, տէեու, իշէ էհէմիեէթ վիրմէեօր կիպի
կէօրիւնէրէք սիւալ իթտի :

— Յիլվազը պանա էօյլէ կէլիեօր քի, մէր-
գումսուն եանընտա վէ հայվանլարըն պաշընտա
պիրէր պէեազ պուքէթ կէօրտիւմ, տէտի շախսը
մէճհուլ :

— Թէմամ, օ տուր, տէեու Զաֆարի քէնտի
քէնտինէ միւլահազա իյլէտի :

Պատէհու շախսը մէճհուլա տօղրու տէօնէրէք,

— Արապանըն կիթտիկի թարաֆը խաթըրլա-
նօրմուսունուղ, տէտի :

— Տօղրուհա ճատտէտէն կիթտի : Պէն խայլի վազըթ ֆէնէրլէրին ըջըղնա տիգգաթ իթտիմ : Իշպու ճատտէտէ տիկէր արապա պուլունմաեօրտու : Վազաա սիւտհիւ վէ սէպղէ վաթճը արապալարը վար իտի իսէ տէ , մալիւմ եա՛ , պուսուն ըջըղ , • արապալարըն ըջըղ կիպի տէյիլ իտի : Քէօշէ պաշընա կէլտիկինտէ , դօլլատըղըմ՝ արապա , սաղա տէճնտիւ :

— Վիրտիկինիզ պու մալիւմաթա թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , տէտի Զաֆարի , վէ շախսը մէճհուլուն իշմիշ օլտուղու շարապըն իւճրէթիւնի թէէտիեէ իյլէտիքտէն սօնրա , էվվէլա քէնտիսի , վէ արգատան Լօթի , մէգքիւր տիւքքեանտան տիշարը չըգտըլար : Պատէհու Զաֆարի , արգատաշընա խիթապէն ,

— Հէլէ պիր իզ պուլտուգ , վէ շիմտի հանկը թարաֆտա թահարրիեաթ իճրա իտէճէկիմիզի պիլիլիմ : Կէօրտիւն միւ թէսատիւֆիւ , տէտի :

Ֆիլվազը թէսատիւֆ , Զաֆարիեէ , թէշէպպիւսիւնիւն թա իպլթիտատան եալտըմ իթմէկէ պաշլամըշ իտի իսէ տէ , մէրգումու , թէքմիլէմէլինէ նայիլ գըլմամըշ իտի :

Պինապէրին իքի արգատաշլար , ագշամա գատար Գուրպըլուանըն քէօշէ պաշը ճիվարլարընը տօլաշմագլա վազըթլարընը կէշիրտիլէր իսէ տէ ,

հիշ պիր նէթիճէյի միւֆիտէեէ տէսթրէս օլամատըլար , զիրա օրալարտա քիմսէ էօյլէ պիր արապանըն միրուրինի կէօրմէմիշ իտի , վէ կիճէ վազթը Բարիսէ կիտէն սէպղէվաթճըլարտան հիշ պիրի տախի , • եօլտա պիր արապաեա րասթ կէլմէմիշ իտի : Պու սուրէթլէ մէրգումլար , թէքքարէն մէյեուս օլարագ , Բարիսէ ավտէթ իտէճէքլէր իքէն , Զաֆարի , րասթ կէլտիկի քեաֆֆէյի արապալարա տիգգաթլէ պազմագլըղը միւթատ իտինմիշ օլտուղու հալտէ , կէշմէքտէ պուլունան պիր արապանըն իշինտէ , թանրաղը պիր սիմաեա թէսատիւֆ իթմէքլէ , նախէհան թահրիք օլունտու , վէ Լօթիեէ խիթապէն ,

— Օ տուր , տէտի աճէլէթէն :

— Քի՛մտիր :

— Տիւգ տիւր , տէեու Զաֆարի պէեան իյլէտի , վէ արգատաշընը եօլուն իւզէրինտէ շաշկըն կիպի պրագըպ , քէնտիսի արապանըն արգատաշտա զայպ օլտու :

Օլ զէմանտան իթիպարէն , Զաֆարանին , Սուրի Կրիզի նա՛սըլ դօլլատըղը մալիւ միւմիւզ օլուպ , հաթթա Սուրի Կրիզին խանէսինէ գատար արգատաշտան կիտէրէք , պիր միգտար ըրշվէթ սաեէսինտէ , մէրգում հագգընտա գաբուճուլարտան մալիւմաթ տախի ալտը , վ՛ Զաֆրանա իլէ

սիրելիքտէ ֆիրար իթմիշ օլան սախթէ տիւգիւն , հագըգաթէն քիմ իտուկինի թահգըգ իյլէտի : Զաֆարի , պունտան պէօյլէ , թէշէպպիւսիւնիւն մուվաֆֆագըլեթինէ էմին օլուպ , խասմինի զապթիւնէ գըւեաֆէթինտէ տախի կէօրտիւկիւնտէ , իսթիհպա եօլունտա քէնտիսինէ սէլամ վիրմէրիկէ թէրէտտիւտ իթմէտի , վէ սօնրա , թէսա տիւֆ սաեքսինտէ էլտէ իթտիկի մէղքիւր մուհիմ վէ գըլմէթտար քէշֆիւեաթընը սըր Ֆապիուսա թէպլիշ իյլէմէք իւզրէ , ալէլ աճէլէ զայպ օլտու , վէ մուվաֆֆէրանէ սիր թալը իլէ , էֆէնտիսինին տայիրէսինէ կերիպ , պիրտէն պիրէ ,

— Աթէշ սաչաղը սարաղ , տէեու պաղըրտը :

— Նէ՞ օլտու , տէտի պանքէր , հէեէճանընտան նաչի եիւզինին ըէնիլի սօլարագ :

Զաֆարի , շարապը տիւքքեանընտա վուգու պուլան իլք թէսատիւֆլինիւ , վէ սօնրա Գուրպըվուա ճատտէսինին քէօշէսինաէքի թէսատիւֆիւ նաղլ իթտիքտէն սօնրա ,

— Սիլէ սէօյլէտիլիմ , վէ կիւվէնմէքտէ օլտուղում , վէ զապթիւնէ մէմուրիւնէթինտէ պուլունանլարըն հիքմէթի րապպանիւէսի մագամընտա օլտուղունու պէեան իյլէտիլիմ թէսատիւֆիւ կէօրիւեօրսունուղա' . . . Օլ սախթէ տիւգիւն քիմ օլտուղունու շիմտի սիլիլիմ . . . թապիլի

սիմասընը կէօրտիւմ . . . իսմինի էօյրէնտիմ , վէ պունտան պէօյլէ էլիմտէն եագաեը գուրթարմասը իչին , քէնտիսինէ մէյտան օղուրում :

— Էյ պու առէմ քիմ իմիշ , տէեու սըր Ֆապիուս սիւալ իթտի :

— Լապուրօ նամընտա սիր զապթիւնէ մէմուրը տըր :

Ֆապիուս ժագօպսըն , պիրտէն պիրէ եէրինտէն սըչրաեարագ ,

— Լապուրօ մու տէտինիդ , տէեու պէեան իյլէտի :

— Էվվէթ , Լապուրօ :

— Ֆագաթ տամաղըմ թարաֆընտան թահարրիւեաթ իճրա իթմէք իւզրէ , զապթիւնէ նէզարէթինին թայեին իյլէտիլի մէմուր տախի օ իսիմտէ տիր :

— Սահիհ մի տիւօրսունուղ :

— Հայ հայ , սահիհ տիւօրում :

— Նէ՞ պիլիւք պէտապաթիլըգ . . . տէտի Զաֆարի մէյեուսանէ պիր սուրէթտէ : Անլաշըլան , եանլըչ պիր քիմէյի գօլլամըլըմ , իմտի եէնի պաշտան իշէ պաշլամագ լաղըմ կէլմէքտէ տիր : Պէն իսէ , տիւշմէնիմիլի թաադիպ իտիւօր օլտուղումու զանն իլէ , մէրգումու թաադիպ իթտիմ :

Պիրտէն պիրէ տախի Զաֆարի, էլինի անլընա վուրարագ,

— Յագաթ Զաֆրանաեր ալմաեա կէլէն վէ մէզպուրէյի զայպ իթտիրէն, օ սախթէ տիւգ օլ-տուղունա շիւպհէմ եօգ տուր... — Սիզ պունա նէ՞ տէրսինիզ, տէեու պէեան իյլէտի:

— Պէն պունա հիշ պիր մանէա վիրէմէմ, տէ-տի սըր Ֆապիուս, թէքըար շաշիլէն կիպի պիր հալ քէսպ իտէրէք:

— Պու իշին ալթընտա պիր էսըար օլուպ, ա-նը մէյտանա չըգարմագ կէրէք տիր... էվվէթ, պէնճէ պու շէյլէր, թապիի տէյիլ տիրլէր, վէ էսասը մատտէյի եինէ Լապուրօնուն վասըթա-սը յլա անլաեաճաղըմըղ տէրքեար տըր: Իմտի, պու մէմուրուն քիմ օլտուղունու, նէ՛ եաբտը-ղընը, վէ քէնտիսինէ նէ՛ տէրէճէ էմնիյեթ օ-լունապիլէճէկինի անլամալըեղ: Պու հալտէ, մէրգումու պուրաեա ճէլպ իլէ, քէնտիսինի կէօրտիւկիւմ թէպտիլ գըեաֆէթինին սէպէպի-նի սօրմալըեղ, վէ Զաֆրանաեր նէրէեէ կէօ-թիւրտիւկիւնիւ սիւալ վէ թահգըգ իթմէիյիզ, զիրա մէզպուրէյի կէօթիւրէն քէնտիսի իտու-կինէ գալիէն էմինիմ... Մէրգում, գօնթէս տը Գրուա-Տիէօնիւն աշըրըմասը քէյֆիեթինին ֆայիլլէրինի պուլմագլըղա մէմուր օլտուղու հալ-

տէ, Զաֆրանանըն զայպուպէթի հիքեաեէսին-տէ, նա՛սըլ օլուպ տա մէտիէլի պուլունուր:

Պանքէր սըր Ֆապիուս, պու սըրատա քէնտի-սի տախի Զաֆարի գատար մէրագտա գալտը-ղընտան,

— Պու խուսուստաեանըլմատըղընըղա էմին-միսինիզ, տէեու սիւալ իթտի:

— Հէր վէճհ իլէ էմինիմ, վէ հաթթա, Օ-թէլ Մաթարօֆտա կէօրտիւկիւմ ատէմ քէնտի-սի օլտուղունու մուսիրրանէ պէեան իտէրիմ: Պունտան գաթինազար, գըեաֆէթինին քեաֆ-ֆէյի թագըմլարը, եանի էլպիսէլէրի, սախթէ սագալը, շաբգասը, վէհասըլ հէր շէյի, քէնտի խանէսինտէ տիր: Պինապէրին, խանէսի ա-րաշտըրըլըղը թագտիրտէ, պու շէյլէրին պու-լունաճաղընտա իշթիպաս եօգ տուր: Շու տա վար քի, մէրգումուն թէպտիլ գըեաֆէթէ կիր-տիկինէ, իլք տէֆա օլարագ թէէմին օլմագտա տէյիլիմ: Շէյլէ քի, քէյֆինէ վէ միւրտաքնա կէօրէ, սիմասընը վէ հէյեթթինի թէպտիլ ի-տիպ, պաղէն պիւլիւք ատէմէրէ վէ պաղէն տախի խըրըղլարա պէնգէմէքտէ տիր: Մէր-գումուն իգամէթկեանը գարուճուսու, անըն ի-շին, սանաաթը պու եօլտա թէպտիլ գըեաֆէթ-լէրէ կիրմէք տիր, տէտի: Պու հալտէ, պու ա-

տէմ, Զաֆրանանըն իլթիճակեահընտան մաս-
տա, Սվարկանըն իլթիճակեահընը տա պիլմէլի
տիր :

— Ֆադաթ տամատըմա թախսիս իտիլէն մէ-
մուրուն, այնի պու առէմ օլտուղու նաճըլ Գա-
պիլ օլապիլի :

— Զապլթիեէ նէգարէթինտէ, քիմէնին պու
չէյլէրտէն մալլամաթը եօգ տուր, Եալընըզ պու
մատտէ իւզէրինէ իլք րաբօրթօեու թանղիմ ի-
տէն զապլթիեէ մէմուրունու քիմ օլտուղունու
սէյլէտիլէր : Ֆադաթ պու րաբօրթօեու թան-
ղիմ իտէնին տէ, այնի շախս օլտուղունա հիչ
չիւպհէմ եօգ տուր . . . Պիր ազ էվվէլ սիզէ, ա-
թէչ սաչաղը սարտը տիեօրաում . . . Լաքին չօգ
չիւքիւր, իչ միւսայիտ տիր :

— Էվվէթ, շախսը մէրգում հէր չէյի իգրար
իտէր իսէ, իչին սըրասընտա օլտուղունու պէն
տախի թաստիգ իտէրիմ :

— Հէր չէյի իգրար իթմէսի իչին քէնտիսինի
իճպար իտէրիզ :

— Նէ կիպի :

— Սմիրլէրինէ խապէր վէրիլիզ տէյի, քէն-
տիսինէ թէհտիալէր իտէրիզ :

— Պիզքէնտիսինէ թէհտիալէր իտէմէյիզ
իհթիմալ տըր քի, մէրգում պիր թարաֆտան

պիլի բէնչէսինէ ալմըչ տըր, Զաթէն պիր գաչ
կիւնտէն պէրի տիր, պիլմէմնիչին, Լուիճինին
խաթըրէսի Ֆիքրիմի թաղեիգ իյլէմէքտէ տիր,
տէտի պանքէր եիւղիւնին ըէնկի սօլարադ :

Զաֆարի տախի պու սէօզլէրի իչիտինճէ սար-
սըլտը, վէ քէնտիսի տէ,

— Գապիլ տիր, տէտի, Ֆադաթ գօնթուն
մէրգումտան գօրգաճադ հիչ պիր սէպէպի եօգ
տուր զանն իտէրիմ :

— Էվվէթ, Էվվէթ . . . վազըթ կէչիլիլմէքսի-
ղին գօնթու կէօրմէք, վէ քէնտիսինէ թախսիս
օլունան մէմուրուն իսմի, պանա իշար իյլէտիլի-
նիզ իսիմտէ օլուպ օլմատըղընը աճլամադ լազըմ
տըր . . . Պանա կէլիեօր քի, տամատըմըն էմրինէ
թախսիս գըլընան մէմուրուն իսմի, այնի իսիմ
իսէ տէ, Գապիլ տիր քի, պու խուսուստա պէն
եանըլըեօրում :

Զաֆարի, մուվաֆֆադըյեթ իւմիտիլէ պիր
նէվ սըլմաեա թութուլմուչ տուր կիպի պիր
հալ իլէ, աճէլէթէն սըր Ֆապիուսուն օտասըն-
տան չըգարադ :

— Իչթէ պէն տամատընըզը պուլմաեա կի-
տիեօրում, տէտի :

Նասըլ քի սէյլէմիչ իտիք, Զաֆարինին, իս-
թիհգաքիտրի սուրէթտէ Լապուրօեա վիրտի-

կի սէլամ, զապթիսէ մէմուրունու ու տէրէճէ
սէրսէմէթմիշ իտի քի, մէրգում, պուլունտուղու
մահէլլատէ գալա գալաթ, չիւնքիքէնտիսինին ան-
լաշըմըշ օլմասը, պիւթիւն թէշէպպիւսինիւն
մահվը տիմէք օլուպ, ֆէվգէլատէ մէհարէթլէ
զուրմուշ օլտուղու տէսիսէ վէ հիլլէ պինասընըն,
պու սուրէթլէ քեամիլէն միւնհէտիմ օլաճաղը,
վէ խարապ իտիլէճէկի մուհագ-գադ պու-
լունմագտա իտի: Պինաէն ալէյհ Սուրի Կրիզ,
միւտտէթի էօմրիւնտէ հիսս իթմէմիշ օլտուղու
շիտտէթլի պիր աճը վէ քէտէր հիսս իտիպ, է-
կէրչի տաեանմագ իւղըն, օրատա պիր տիվար
օլմասսա իտի, վագը օլան շէտիտ, գալիմանէ վէ
խուսուսիլլէ մէմուլին զայրի հալին շիտտէթի
թէէսսիրինտէն եիւզ իւթիւնէ տիւշէճէկի տէր-
քեար իտի: Մէրգում, շախսը մէճհուլու թաա-
գիպ իթմէքլիկի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, տիղլէրի
տիթրէտիկինտէն, մուվաֆֆագ օլամատը Պուն-
տան տա գաթինաղար, Զաֆարի, խայլի ուղադ-
լանմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումուն արգա-
սընտան եէթիշմէք գապիլ տէյիլ իտի: Շու տա
վար քի, մէրգումուն արգասընտան եէթիշտիկի
թագտիրտէ, նէ՝ իսթիֆատէ իտէպիլէճէք իտի:
Եանի անըն պիլտիկինի մէնն իտէպիլի՞ր մի իտի:
Իմտի Լապուրօ, սըր Ֆապիուսուն ճապուսու:

նու թաագիպ իտէճէք եէրտէ, ալտէթէ գա-
րար վիրտի: Մէրգումուն տիկէր պիր գօրգու-
սու տահա վար իտի քի, օ տախի, ճասուսը
մէզպուրուն քէնտի իգամէթկեահընա աղիմէթ-
լէ, գարուճուտան պագը մալիւմաթ ալմասը
մատտէսի իտի: Պինապէրին պու իուսուստա
թէէմին օլմագ իսթէտի, վէ չէնա տաղըգա
սօնրա, մէղքիւր գարուճունուն քէնտի հագդըն-
տա հէր պիլտիկինի սէյլէմիշ իտուկինի խապէր
ալաթ: Տէրհալ, ֆէվգէլատէ պիր հիտտէթ ու
զազապ ֆիքրինի իսթիլա իթմէքլէ, քէնտինին
թէրթիպաթը գարշըսընտա նակէհան զուհուր
իտէն օլ մանիին, եանի Զաֆարինին մահվընա
ֆիքրինճէ գարար վիրտի, վէ Պէգ-ան-Ֆէյիլ
պուլուպ, վուզուի հալի ճա անլաթաթ, վէ սըր
Ֆապիուսուն ատէմի թարաֆընտան մէյտանա
չըգարըլաճագ վուզուաթլարըն, քէնտիլէրի իլին
նէ՝ տէրէճէ էհէմիսէթի պուլունտուղունու
մէրգումա հիսս իթտիրտի: Շէյլէքի, էկէրչի
զապթիսէ նէզարէթինտէ շիւպհէեէ զահիպ օ-
լունսա իտի, մէրգուման իքի արգատաշլարըն
մահվիսէթլէրի աշիքեար պուլունմագտա իտի:
Պու չէյլէրի Պէգ-ան-Ֆէօնէ անլաթաթըմագ
իլին, թաթվիլի քէլամա իհթիետճ հասըլ օլմա-
եըպ, մէրգում իսէ, արգատաշլարին հիքեաէ:

սինի տինէտիքճէ, տիթրէմէքտէն քէնտիյի մէնն
իտէմէմէքտէ իտի: Պատէհու Սուրի Կրիզէ խի-
թապէն,

— Շիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ, տէեու բէբէլէ-
եէրէք սօրմասընտա, արգատաշը շէօյլէ ճէվապ
վիրտի:

— Նէ՞ մի եաբաճաղըզ: . . . նէ եաբաճաղըմը-
ղը պէն բէք ալէա պիլիրիմ: . . . Շէօյլէ քի շախ-
սը մէրգում, հէր քիմ իսէ, լազըրտը իթմէկէ
վաղըթ պուլմաղտան էվվէլ, օրթատան մահվ վէ
տէֆ իթմէլիյիզ:

— Պիր ճինաեթ մի իճրա իտէճէյիզ, տէ-
տի Պէգ-ան-Ֆէօ, եալաշ սէտա իլէ:

— Խա՛յր, ճինաեթ տէյիլ, մէրգումու պիր
միւտտէթ իչին զապթըմըզա կէչիրմէրլէ իթի-
ֆա իտէպիրիլիզ: Լաքին էկէր ճինաեթ իշլէ-
մէք տախի լազըմ կէլսէ, թէրէտտիւտ իթմէ-
եէճէկիւմ, տէտի Լապուրօ էօյլէ պիր սօղուգ
պազըշ իլէքի, բէֆիգի պիլէ պու պաղըշտան
սարսըրտը: — էվվէթ, պէն, պէնի թաղեիգ ի-
տէնլէրի սէվմէմ. վէ զանն իտէրիմ քի, պէնիմ
վիճուտիմ, մէրգում շախսըն վիճուտինտէն տա-
հա զիեատէ գըյմէթլի տիր: Հէմ տէ նի՛չին կէ-
լիպ իշիմիզէ մանի օլու եօր: . . . Իմտի, էկէր պիգ
անը մահվ իթմէգ իսէք, քէնտիսի պիզի մահվ

իտէճէկինտէն, պէնիմ անը մահվ իթմէրլիկի
տահա միւրաճճահ տըր:

— Հէր նէ իսթէրսէնիզ, եաբմտեա հաղըրմ,
տէտի Պէգ-ան-Ֆէօ իթաաթ իլէ:

— Էօյլէ իսէ, կէլին, եօլտա կիտէրքէն կէօ-
րիւշիւրիւզ, տէեու պէեան իլլէտի Սուրի էք-
րիզ, արգատաշընը պիրլիքտէ ալըպ կէօթիւրէ-
րէք:

Զաֆարիէէ կէլինճէ, մէրգում, թէսատիւֆ
սաեէօինտէ անլատըղը էսարըլարտան տօլայը
ղաեէթ մէմնու՛ն օլտուղու հալտէ, Օրէրա ճատ-
տէսինտէ վաղը պանդա իտարէխանէսինտէն
հարէքէթ իթմիլ օլուպ, պու տէֆա իգպալի
եալէր օլմուշ օլտուղունա, վէ պիր տախի օ
իգպալի էլինտէն չըգարմաեաճաղընա շիւպհէ
իթմէմէքտէ, վէ պիր թաշաֆընտա օրէրա թէա-
թրօսու վէ տիկէր թարաֆընտա Գօմէտի Ֆը-
րանսէզ թէաթրօսու մէվճուտ օլան վէ պուշլա-
լըն ըլըգըրըլա թէնվիր իտիվիլ պուլունան օլ
ասըլզատէկեան մահէլլէսինտէն կէչտիկի սըլա-
տա, Բարիսին նէֆիս հավասընը պիր մահղու-
զիյէթի ֆէվգէլատէ իլէ թէլէզզիւզ իյլէմէքտէ,
վէ չիւնքի Բարիսին ղէվգ ու ճիւնպիւշլէրի վէ
լէթաֆէթլէրի, տիկէր հիշ պիր մահէլլատէ պու-
լունմաեըպ, հէլէ Ինկիլթէրընըն սիպի հալա-

սընտան ասլա խօչանքը մեծազորն տան, մէր-
գում, քէսպի սէրվէթ իթաիկի թագաւորտէ, Բա-
րխտէ գալստադընը, վէ պունտան գաթինա-
ղար, թահսիլ իտէճէկի մուվաֆֆադը յէթի,
հիչ պիր ճինանէթ իճրա իթմէքսիզին էլտէ Ի-
տէճէկինտէն, շէհրի մէղըլուրու թէր-ք իթմէք-
լիկէ պիր մէճպուրիեթի օլմաեաճաղընը, վէ
Սվարկաեը պուլուպ, պու պուլուշու իչին վատ
օլունմուշ օլան միւքեաֆաթա նայիլ օլտուղուն-
տա, Չաֆրանաեը թէէտիպ իթմէքլիկէ լիւզում
գալմաեաճաղընը, վէ սըր Ֆապիուս, իսթէր իսէ,
թէքրար ինթիգամ ալմոդ իւզըէ, պիր տիկէրի-
նի թայեին իտէճէկի, վէ օ մէմուրիեթին իսէ,
ղաեթ մուսաթարալը օլտուղունու, քէնտի. քէն-
տիեթ միւլահաղա իթմէքտէ իտի:

Պու սուրէթլէ Չաֆարի, տէրեաեը թէֆէք-
քիւրաթ վէ խէեալաթտա միւսթաղրագ օլտու-
ղու հալտէ, ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէքտէ իտի:

Բարիսին • ճիհէթի, օ սաաթտա սայքի խէ-
եալաթա միւսայիտ օլուպ, թէքմիլ ճատտէ,
էլէքթրիք զիեասըլլա միւնէվլէր պուլունմագ-
տան, վէ թուճլար վէ էլմապար իլէ մէմլու օ-
լան բէնչիրէ ճամլարը բարլամագտա, վէ չօսէ-
նին իւզէրի, կիտիպ կէլէն աբապալար իլէ
տօլմագտա, վէ դալտըրըմլարըն իւսթիւնտէ է-

հալի ամէտչիւտ իթմէքտէ իտի, Օլ կիճէսի,
հալա գուրագ վէ կիւղէլ, ֆագաթ սօղու գ հիւք-
միւնիւ իճրա իլէմէքտէ իտի:

Օ սաաթտա, Չաֆարի, Գրուա-Տիէօյիւ Սէրգ-
լըտէ պուլաճաղընը իւմիտ իտիեօրաու:

Իշթէ մէրգում, միւսթագպէլտէ նայիլ օլա-
ճաղը հըրսը շան էվհամը ֆիքրինի իշղալ իթ-
միշ օլուպ, մաքինալարի սուրէթտէ ատըմլար
ալարագ, Անթէն ճատտէսինտէն կէլմէքտէ Ի-
քէն, վահշիճէ տէրտէսթ օլունտուղունու, վէ
աղղը գաբատըլարագ, պաղէն ըիւեալարտա օլ-
տուղու կիպի, դալտըրըլտըղընը հիսս իթաի,
վէ նէ՛ պիր հարէքէթ վէ նէ՛ պիր սէս չըգար-
մաեա վագթը օլմագսըղըն, պիր գաչ ատըմ ու-
ղագտա պէքլէմէքտէ օլան պիր արապաեա եէր-
լէշտիլիլի: Վագաա պիր թագըմ խալգ, թէհ-
տիտալէր թարղտա, արապանըն էթրաֆընտա
թօբլանտըլար, վէ պաղըլարընըն իթթարը իւ-
զէրինէ, պիր թագըմ հիւքիւմէթ մէմուրլարը
տախի մահէլլի վագըաեա եէթիշտիլէր իսէ տէ,
Սուրի կրիզ, պունլարա տօղրու իլէրլէյիպ, հա-
միլ օլտուղու, զապթիեթ միւֆէթիլիկի թէղ-
քիլէսինի իրաեթ իլէմէսինտէ, կէլէն մէմուրլար
թէվագու իթաիլէր, վէ թօբլանմըշ պուլունան
էհալիեթ,

— Ախլ ու կերիֆթ օլունան շախս, պիր ճանի տիր, տէալէր :

Պէօլէճէ մէղքիւր արապա, օրատան եիրագ-լանարըր սրրատա, էհալի էնվայի մանէալար վիր-մէքաէ վէ միւթալաալար իթմէքտէ իտիլէր :

9

ՊԱՐՈՒԹՈՒՆ ՀԱԶՐՈՒՄՆ ՄԱՍԸ

Զափրանանըն, Սվարկանըն բէտէրի վէ զէվ-ճի հազգընտա, մէրգումէեէ պէեան իյլէմիշ օլ-տուղու մուծիպի թէէսսիւֆ վուգուաթլար, կէնճ գատընա տիւեհիւնիւ ազշամըսը պաղթէթէն վու-գու պուլան ալըրըլմասը քէյֆիեթթինաէն վէ էսարէթինտէն տահա զիեատէ ոուի թէէսսիր իյլէմիշ օլուպ, պիշարէնին, օլ տէհշէթլի րադի-պէսիյլէ վազը օլան միւլազաթը միւլէլիմէսին-պէրու տիւշար օլտուղու մանէվի թազերիգաթ, վիճուտճա չէքիլէն հիշ պիր էղիյեթթ վէ իսկէն-ճէեէ թաթպիգ օլունամազ իտի :

Մէվգուֆէյի մէղպուրէ, միւսթադիմ թա-

պիաթլը վէ նամուսլու պիր գատըն օլուպ, բէ-տէրինին կէշիրտիկի էօմրին էսրարընա վազըֆ օլամամըշ, վէ պիլաքս, բէտէրիյլէ պիրլիքտէ եաշատըզլարընտան պէրու, անըն թարաֆըն-տան զիեատէսիյլէ սէվիլտիկի, վէ հէր կիւնա ար-ղուլարընը վէ քէյֆիլէրինի իճրաեէ մուվաֆֆազ օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտիսի տէ, անէ, եանի բէտէրինէ ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ րիաեթթ կէօսթէրմէքաէ պուլունմուշ իտի :

Սվարկա, սըր Ֆապիուսըն ալազճա մուամէ-լաթտա պուլունմուշ օլմասընա տայիր զէրրէ գա-տար չիւպհէեէ զահիպ օլամաեքպ, վէ մէղպու-րէ, տիւնեա իշլէրինէ գարըլմաեարազ, եալք-նըզճա եաշամըշ օլտուղունտան, ալաճաղը զէվ-ճին մէնսուպ օլտուղու միւթէմէտտին ճէմիյէթլէ-րին գալանիյն վէ ատաթթընը լաեզգըյա պիլէ-մէզ իտի : Նաոըլ քի, բէտէրի հազգընտա շայի օլան պազը րիվաեթթլէր տէ, մէրգումէնին դու-լաղընա ասլա վասըլ օլմամըշլար իտի : Վազաա աթիգ բրէնս վէնէրօղլինին վազիեթթլինճէ նակէ-հան զուհուրա կէլէն թէպէտտիւլաթ, Սվարկա-յը պիր տէրէճէ թէաճճիւպտէ պրազ մըշլար իտի իսէ տէ, բրէնսի մէրգում, թէպէսսիւմ իտէրէք, զըզընա, պու կիպի թէպէտտիւլաթ, ինսանըն էօմրինտէ, իգպալ սաեէսիյլէ վուգու պուլան

ատի թէպէտաւելաթտան տըր տէմիշ իտի : Պունունլա պէրապէր տէ, մէրգուսուն քեաֆֆէ-
յի ահվալինտէ, հարիգ իւլատէ պիր շէյ օլ-
մանըպ, շէյլէ քի Ամէրիգատա սարը սագալ-
լը օլմագ, մօտա օլտուղունտան, սագալընը պօ-
եամասը, պու մագսէտլէ իտուկի, վէ բրէնս
վէնէրօզի իսմինի թէրք իթմէսի, տէրիւհաէ իյ-
լէտիկի պիր պանգանըն իսմինի իհրազ իթմէք
իչին օլտուղու, պիզզաթ սըր Ֆապիուսուն ճիւմէ-
յի իֆատաթընտան օլուպ, Սվարկա իսէ, բէտէրիյ-
լէ պուլունտուղու մահէլէրաէ, անըն, պալշըզլա-
րա միւլէմմա օլան էօմիւնէ, քէնտի գանատ-
լարընը սօգմուշ օլմատըղընտան, էլպէթթէ իչիթ-
տիկի մէզքիւր պիւրհանլարըն ճիւմէսի, քէնտի-
սինէ թապիի կէօրիւնմիւշլէր իտի :

Ֆազաթ պու կէնճ գըզ, քեաֆֆէյի սէրկիւ-
ղէշթլէրտէն քէնտիսինին պիսապէր թութուլմա-
սը իչին իտիլէն զայրէթ վէ իհթիմամա ըաղմէն,
արա սըրա էմնիյէթսիզլիք հիսսիեաթընտա
պուլունմուշ իտի : Հաթթա էօյլէ շէյլէր կէօր-
միւշ իտի քի, քէնտիյի տիթրէմէքտէն վէ էօյլէ
քէլիմէլէր իչիթմիշ իտի քի, քէնտիյի թէաճ-
ճիւպտէն մէնն իտէմէմիշ, վէ իսթէմէեհրէք,
էօյլէ մէնղարէլէրտէ հաղըր պուլունմուշ իտի
քի, վազաա օ մէնղարէլէրտէն պիր մանէա չը-

գարամամըշ իսէ տէ, զիեատէսիյլէ միւթէէսսիր
օլմուշ իտի : Կէրչի բէտէրինին ուսթաճա սէօյլէ-
տիկի պիր գաշ սէօզ իլէ, մէզլուրէնին չիւպ-
հէլէրի իզալէ գըլընմըշ իտի իսէ տէ, պունունլա
պէրապէր գալպինին քիւհնիւնտէ թօբլանմըշ
պուլունտան մէզքիւր չիւպհէլէրին էսէրլէրի,
Չաֆրանանըն քէլամլարընըն չիտաէթի իւզէրի-
նէ, պիրտէն պիրէ թէքրար վիճուտ պուլմուշ-
լար իտի :

Իմնի, աճապա պու ազվիեաթ սահիճ մի ի-
տի . . . վէ բէտէրինամուսլու պիր քիմնէ տէ-
յիլ մի իտի : Պունտան գաթինաղար, հազգըն-
տա իսնատ իտիլէն մէզքիւր քեաֆֆէյի ալշադ-
լըզլարը աճապա սահիհէն մէրգուժ իչլէմիշ մի
իտի : Պիշարէ գատըն, պու շէյլէրին ճիւմէսինին
տէ եալան օլտուղունու բէտէրինին տիհանըն-
տան իչիթմէք իչին, անը թէքրար կէօրմէք իւզ-
րէ, էշէտտի արղու իչինտէ պուլունուեօրտու,
չիւնքի իչիթտիկի շէյլէրին քիզպ օլտուղլարընա
էլան իւմիտվար իտի : Ֆազաթ էկէրչի իչիթտի-
կի հալլէր սահիհ չըգոա իտիլէր, եանի էկէրչի
բէտէրինին վիրտիկի ճէվապլարտան, քէնտիսի-
նէ եսլան սէօյլէմէքտէ օլտուղունու անլաա
իտի, Չաֆրանաեա սէօյլէտիկինի իճրա իլէեէ-
ճէք իտի, շէյլէ քի ֆէնա սուրէթտէ գազանըլ-

մըշ օլան օլ սէրվէթի, վէ շիմտի քէնտիսինէ մէքրուհ վէ մէնֆուր կէօրիւնմէքտէ օլան օլ տարաթ վէ սալթանաթը բէտտ իտէճէք, վէ քէնտիսինէ աննը թէրիյլէ եաշաեքպ, պէքքի ֆա- գիր վէ սէֆիլ օլաճագ իտի իսէ տէ, հիշ օլմաղ իսէ, քիմսէտէն իթապ օլունմաեաճագ իտի: Էլհասըլ Սվարկանըն տամարլարընտա ճէվէլան իտէն գան, Օրէրա ճատտէսինին սէրսէրի պան- քէրինին գանը օլմաեքպ, իլլա ֆագիր, ֆագաթ նամուսըլ վալիտէսինին գանը իտի: օ նամուս- լու գատըն իսէ, վագաա աղ պիր միւտտէթ եա- շամըշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի միւս- թախտէմ օլտուղու պէսլէմէլէքտէ սատագաթ վէ ուպուտիեթտէն պիր ան կէրի տուրմամըշ իտի:

Ձէվալը Սվարկա, բէտէրինին պինամուս պիր քիմսէ օլտուղունու խաթըրլատըգճա, կէօղլէ- ըրնտէն իրի տանէլի վէ աթէշ տամլալարը կիպի եագըճը կէօղ եաշլարը ագմագտա իտի:

Ձաթէն ազիմ օլան մէրգումէնին պու աճը վէ քէտէրինէ, տիկէր պիր քէտէրի ազիմ սէպէպի տահա իլավէ օլունմագտա իտի քի, օ տախի, զէվճի վէ անըն մուհապպէթի հագգընտաքի շիւպհէսի իտի: Շէօյլէ քի էկէր գօնթուն, մէր- գումէ իլէ էվէնմէսի, մահգա մէնպալընը պիւ- մէեէրէք, անըն սէրվէթի իլին իտի իսէ, օ հալ-

տէ մէզպուրէ, մէրգումա նա'սըլ հիւրմէթ վէ ըրաեէթ իտէպիլէճէք իտի, վէ հիւրմէթ վէ ըրա- եէթի օլմաեաճ մուհապպէթին, հիշ պիր տէեէ- ըրի օլմատըղը իսէ, տէրքեար իտի:

Մէրգում գօնթ, Ձաֆրանաեը սէվտիկի հալ- տէ, անը ալտաթմըշ իտի, վէ հաթթա հէնուղ մէզպուրէյի սէվիպ տէ, տիկէրինի եանի Սվար- կաեը ալտաթմաճաճը նէ՞ մալիւմ իտի: Ֆագաթ մատէմ քի Ձաֆրանաեը ալտաթմըշ իտի իսէ, տիմէք օլուր քի, եալան սէօյլէմէքլիկէ, վէ հիսս իթմէտիկի տույղուլարը եիւզտէն կէօս- թէրմէեէ միւգթէտիր իտի: Պու սուրէթլէ ըՍ- վարկանըն, օլ ճէնթըլմէն հագգընտա մուգատ- տէմա հայիղ օլտուղու պիւլիւք էմնիյեէթ մահվ օլուպ, նակէհան ֆիքրի ուեանմագլու, օլ պէ- եաղ վէ պէրրագ էվհամէն, գօրգագ կիւվիր- ճինէր կիպի պիրէր պիրէր նապէտիտ օլտուգ- լարընը անլատը:

Պու պիշարէ գատընճըղաղ իշպու թէրէտտիւտ տալիալարը արասընտա չաղգանմագտա օլուպ, օ տալիալարտան քէնտիսինի գուրթարաճագ, վէ եանընտա, քէնտիսինէ թէսիկէթպախշ պիր սէօղ սէօյլէեէճէք պիր տօսթու պուլունմամագ- տա իտի: Վագաա էսարէթի լաթիֆ օլուպ, հիշ պիր շէյ տիրիղ իտիլմէքտէ իտի իսէ տէ, սա-

կեանս տախի ու զագտան իշխտիլէն թօր կիւրիւ-
տիւլէրի միտիլու գապա սուրէթտէ աքո իթ-
մէքտէ իտի : Իշթէ , մէվզուֆէյի մէզպուրէնին ,
վազթընը կէջիրմէքիկէ մախոուս օլան էյլէնճէ-
լէրի պունլարտան իպարէթ օլուպ , աղիմ պիր
մահլունլիկէթ ֆիքրինի իթիլա իթմիշ իտի , վէ
քիմ պիլիբ , ֆէլաքէթ պիր քէրրէ տտէթա խըր-
սըզ կիպի քէնտի պօղաղընտան գալրամըշ օլ-
տուլու հալտէ , տահա պաշքնա նէլէր կէթիրէ-
ճէք իտի :

Պու արալքզ , մէզպուրէնին զընտան մէմուրը
օլան Ջաֆրանա , կիւնտիւզ վէ կիճէ եալընըզ-
լըզլա կէջիրտիկի վագըթլարտա , ինթիգամ տլ-
մագլըզը տիւշիւնիւպ , պու մագսէտլէ էօյլէ
պիր թասաւլիուր թասմիմ իթմիշ իտիքի , խաթ-
րընա կէլտիքճէ , տիթրէմէքտէն քէնտիլի մէնն
իտէմէտիկի կիպի , օլ պապտէ Սուրի կրիզին
տէ քէնտիսիլլէ հէմէֆրեար օլաճաղընը մէմուլէ
իճթիսար իտէմէմէքտէ իտի : Պինապէրին Ջաֆ-
րանա , հէր քէսի ալտաթտըզը միտիլու , մէր-
գումգապթիկէ մէմուրունու տախի ալտա-
թարագ , թասաւլիուրունը մէվզըի իճրանէ վաղ
իտէպիլէճէկինի մէմուլ իլլէմէքտէ իտի :

Իշլէր պու բաթտէտէ օլուպ , մէրգումէ հէ-
նուզ գարարսըզ պիր հալտէ իքէն , պիր ագ-

շամ տիւզ Գարօնէթթի , քէնտիսինէ վիլիթա վի-
րէրէք , վուգու պուլմուշ օլան պիր թագըմ վէ-
խիմ հատիտէլէրի , եանի Ջաֆարինին քէնտիսի-
նի կէօրմիւշ վէ թանքմըշ խոուկինի , վէ քէնտի-
սինին տէ մէրգումու շէտիտէն թաագիպ իլլէտի-
կինի , վէ աղըպէթ Ջաֆարինին տէրտէսթ օլուն-
տուղունու , վէ լաքին ճասուսը մէզքիւրուն , պիլ-
տիկի շէյլէրի ամիրինէ հիքեանէ իթմիշ օլմա-
սընտան տօլանը վէսվէսէ իթմէքտէ պուլուն-
տուղունու , վէ մէրգումուն , նէ՛ վագըթտան
պէրու քէնտիսինի թաագիպէ պաշլատըղընտան
խապէրտար օլմանըպ , հաթթա Սվարկա իրէ
Ջաֆրանանըն պուլունտուզլարը մահէլլին պիլի-
նիպ պիլինմէտիկի , քէնտիսինճէ մէճհուլ խոու-
կինի պէեան իլլէտի : Պատէհու մէրգում գապ-
թիկէ մէմուրու , շու եօլտա իլաւէյի մէգալ
իթտի :

— Պու խուսուտա պիր գարար իթթիխագ
օլունմագլըզըն վագթը տըր , զիրա պու հալտէ
զալմագ օլամագ : Եարըն վէ պէլլի պու կիւն
հէր շէյ քէշֆ օլունապիլիբ : Շէօյլէքի գապթի-
յէ նէղարէթինէ իմզասըզ պիր մէքթուպ կէօն-
տէրիլտիկի թագաիրտէ , պուրանըն պասըլաճա-
ղը տէրքեար տըր : Իմտի պու պէլտտան սիզ
նաւըլ գուրթուլաճագսընըզ :

Զափրանա , տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնէրէք ,
 — Հազգընդ վար տըր . իշ կէօրմէլիլիզ , տէտի :
 — Ա՛հ , էկէր սըր Ֆապիուսու տէրտէսթ իթ .
 մէք իւզրէ եալընըզ պիր պէհանէմ օլսա իտի ,
 տէտի Սուրի Կրիզ :
 — Պէհանէ՛ մի , տէեու , կէնճ դատըն սիւալ
 իթ տի :

— Էվվէթ , ճիւզի պիր ճիւնհա . . . մէսէլա
 թաղեիդ մուամէլէսի կիպի պիր դապահաթընը
 թութսամ , քէնտիսինի մուվադգաթ սուրէթլէ
 թէվզըֆիսանէեէ կէօթիւրիւրիւմ : Մնտան սօն-
 րա , մէրգումուն ահվալի սապըգէսի հազգընտա
 թահգըգաթ իճրա օլունաճաղընտան , Լուիճի
 մատտէսինին թէքրար մէյտանա չըգաճաղը պի
 իշթիպահ տըր . . . Լաքին շիմոի նէ՞ եաբապիլի-
 րիմ : Հաթթա մէրգում հազգընտա ազվիեաթտա
 տախի պուլունսամ , պէնի տինլէմէղլէր , վէքէն-
 տիսինի մուվադգաթէն սալը վէրիրլէր : Վադաա ,
 մահզա գայիտէեէ ըիտէթէն իսթինթագ իտէր-
 լէր իսէ տէ , քէնտի մահվընը մուճիպ օլաճագ-
 շախս եալընըզ Զափարի օլուպ , հալ պու . քի , օ
 տտիլի պու սըրատա էֆէնտիսինին դայպընը մու-
 ճիպ օլմաեաճաղընտան , չարըզ պիր հարէքէթտէ
 պուլունմուշ վէ ըէղիլ օլմուշ օլաճաղըմըզ տէր-
 քեար տըր : Շիւպհէսիզ տահա պիր թագըմ հալ-

լէր վագը օլմասը դապիլ իսէ տէ , շիմտիլիք պուն-
 լարա տայիր սիւքիւթ իտէրիմ :

Զափրանա , տիգգաթը թամիէ իլէ Սուրի Կրի-
 ղի տինլէտիքտէն սօնրա ,

— Տիմէք տիր քի , սիզճէ պիր մուամէլէյի
 թաղեիգիեէ իճրասը քեաֆի կէօրիւնիւեօր ,
 տէտի :

— Էվվէթ , էվվէթ , եալընըզ էօյլէ պիր մուա-
 մէլէ , պէնիմ իշիմի կէօրէպիլիր :

— Բէք ալէա . պու իշինիլի պէն կէօրէճէյիմ ,
 տէտի Զափրանա շէտիտէն աեաղա դալգարագ :
 Զափրանա , ինթիգամընը ալմագ իւզրէ տիւ-
 շիւնմիւշ օլտուղու ֆէվգէլատէ պիր թասաւվու-
 րու , Սուրի Կրիզէ պէեան իթմէք իշին , պիր ֆըր-
 սաթ գօլլամագտա իքէն , մէրգումուն իֆատա-
 թը վագըասը , պու ֆըրսաթը քէնտիլիկինտէն
 վիճուտէ կէթիրտի , վէ կէնճ դատընըն արղու-
 լարընը եէրինէ վարաբրտը : Շէօյլէ քի տէրհալ
 ֆիքրինտէ պիր պիւլիւք բարլաղլըզ հասըլ օլա-
 րագ , աղըպէթքեար ինթիգամընը ալապիլէճէ-
 կինի , վէ հաթթա Սուրի Կրիզին պու պապտէ
 մալիւմաթը օլմասըլը ճիհէթլէ , մէրգումու իս-
 թէտիկի կիպի վէ տտէթա պիր ալէթ մագամըն-
 տա գուլլանապիլէճէկինի միւլահագա կյլէտի :

Հէր նէ իսէ , զապթիեէ մէմուրու , Զափրա-

նանքն պիրտէն պիրէ հէհեճանը աղիմ հիսս իթ-
մէսինտէն տօլայը հայրէթտէ գալարագ ,

— Նէ՞ եօլտա հարէքէթ իտէճէքսինիզ , տէ-
հու սիւալ իթտի :

— Սըր Փապիուսս իլէ պուլուշմագ իւզրէ , մէր-
գումուն սալթ պիր մահէլլէ ճէլպ իտիլմէսի
քեաֆի տիր , տէտի Զաֆրանա :

— Պուլուշմագ մը . . . աէհու սախթէ տիւզ
սիւալ իթտի :

— Էվվէթ . . . պէնի տինլէեինիզ :

Զաֆրանա , թէքրար օթուրտու , վէ Սուրի
կրիզ տախի ,

— Սիզի տինլէեօրում , տէտի :

Ինթիգամ ալըճը գարը , պու սըրատա շէօլլէ
քէլամա պաշատը .

— Էվվէլա , սըր Փապիուսսն նէղտինէ կիտէն
պիր ատէմ պուլմալը , վէ պու ատէմ էօլլէ պիր
մահիր քիմնէ օլմալը տըր քի , ասլա սուի էմ-
նիեթի տալէթ իթմէսին :

— Տէտիկինիզ ատէմ պէն օլուրում , տէտի Սու-
րի կրիզ :

— Սի՞զ մի :

— Էվվէթ . . . պու պապտէ թէլաշ իթմէյինիզ ,
թէպտիլի գըեաֆէթ իտէրէք , պու իշի պէն
կէօրիւրում :

— Իմօի , սըր Փապիուսսն խանէսինէ կիտիպ ,
գօնթ տը Դրուա-Տիէօ իլէ պուլուշուլմագ իւզրէ ,
պէնիմկիւեա մէրգումա եաղաղըմ պիր թէգքի-
րէյի , նասըլսա պուլմուշ օլտուղունուզու քէնտի-
սինէ սէօլլէրսինիզ , նասըլ գօնթ տը Դրուա-Տի-
էօեիլ թէքրար կէօրմէքլիկէ չալըշմագլըղըմա ,
իհթիմալին խարիճինտէ պիր շէյ եօգ տուր ա' :

— Սալա , տէհու Սուրի կրիզ ճէվապ վիրտի :

— Պատէհու , բասթ կէլա էլինիզէ կէշմիշ օլան
օթէգքիւրէյի սըր Փապիուսս սաթմաեա գաղը-
շըրսընըզ : Մէրգում պու թէգքիւրէյի ալըր ալ-
մագ , շիւպհէսիզ պէնի թէլէֆ իթմէք իւզրէ ,
գօնթուն եէրինէ քէնտիլի կէլմէքլիկի տիւշիւ-
նէճէք տիր :

Պունտան պաշգա սիզ տախի քէնտիսինէ , գօն-
թուն եէրինէ քէնտիսինին կէլմէսինտէ ասլա
մահգուր օլմաղըղընը , վէ պէնիմ , զաթէն Բա-
րիստէ մալիւմ օլաուղու իւզրէ , մաշուղլարըմը
գայտէմ իթթիզասընտա , գարանլըգ պիր օտա-
տա գապուլ իթտիկիմի սէօլլէրսինիզ . . . Մէր-
գում պէնի օրատա եալընըղճա պուլաճաղընը ,
էլպէթթէ տիւշիւնէճէք տիր . . . Պաւ սէօլլէ-
տիքլէրիմի անլաեօրսունուզ ա' :

— Բէք ալէա անլաեօրում :

— Նասըլ քի սիզտէ քէշֆ իտէպիլիւրսինիզ , սըր

Յապրուս, ախլը ինթիդամ իւմիտիլէ, գօնթուսն եէրինէ քէնտիսի կէլմէկէ ասլա թէրէտտիւտ իթմէեէճէք տիր . . . էկէր մէրգում պու Ֆիքրի տիւչիւնէմէղ իսէ, պիր եօլ իլէ խաթըրնա պը-
րազըլմալը տըր, ֆագաթ հէր հալտէ քէնտիսի-
նին կէլէճէկինէ էմինիմ:

— Պու խուսուստա պէն տախի իւքեաթ օլ-
մուշում տուր:

— Շու վար քի, մէրգում, քէնտիսինէ պիր տուղազ գուրուլմագաա օլտուղունա զէրէճէ չիւպհէ իթմէմէլի տիր:

— Օրաւընա սիզ էմին օլուն, լաքին պու թէր-
թիպինիզին նէթիճէսի նէ տիր:

— Աճա՛յիպ . . . անլամաեօ՛րմուսունուզ:

— Դավի սուրէթտէ անլամաեօրում:

— Անլաչըլմասը բէք գօլայ տըր . . . չէօյլէ քի մէրգում, զարանըգ օտա տէրունինտէ, էլլէրի պուրուչմուշ, վէ խըրս ու զազապընտան նաչի տիչլէրինի կըճըրտաթմագաա պուլունմուշ օլա-
րազ, վէ պէնի, բէնչէլէրինէ կէչիրմիշ օլտուղու զէհապըլլա, տէհչէթլի պիր ախլը ինթիդամ տիւչիւնմէքտէ պուլունարազ, պէքլէտիկի հալ-
տէ, նակէհան գաբու աչըլըր, պէն իչէրի կիրէ-
րիմ, վէ քէնտիսի տէ, պիր թագըմ քիւֆիւր վէ հագարէթլէր իլէ իւզէրիմէ հիւճում իթտիկին-

տէ, պիւլէնտի ալազ իլէ պաղըրըրմ, վէ սիզ, կիւեա պէնիմ ֆիզան ու ֆէրեատլարըմը իչի-
տէրէք, իչէրի կիրէր, վէ մէրգումու տէրտէսթ պիրլէ, ալըպ կէօթիւրիւրուինիւզ . . . Թապիա-
թիլլէ մէրգումուն իչպու կիճէ թէչէպպիւսինէ
գաթլ ու ճինաեթ թէճըլիւպէսի մանէաթ վէ-
րիլէճէկինտէն, պէնիմ միւրատըմ տա եէրինէ
վարմըշ օլուր:

— Շաեէտ . . . տէտի զապթիեէ մէմուրու
վէ իֆատէսինի իքմալէ ճէսարէթ իտէմէտի:

— Շաեէտ նէ . . . տէեու Զաֆրանա սիւալ
իթտի:

— Շաեէտ վազթինտէ եէթիչէմէղ իսէք, չիւն-
քի հէր շէյի էվլէլէ տիւչիւնմէք լազըմտըր:

— Սիզ պէնի տիւչիւնմէյինիզ, տէեու կէնճ
գատըն ճէվապ վիրտի, էօյլէ պիր զալիմանէ վէ
վահչիճէ թէպէսիւմ իլէ քի, Սուրի կրիզ, քէն-
աինին թապիի տուլղուսուզլուզունա րաղմէն,
տիթըէտի, վէ Զաֆրանա մէրգումուն միւթէ-
րէտաիւտ պիր հալտէ գալտըղընը կէօրիւնճէ,
պու բլան սիզճէ միւնտսիպ կէօրիւլմէեօրմու . . .
Պու պապտէ նէ իթիւրազընըզ վար տըր, տէեու
սիւալ իթտի:

— Սիզ, պաչընըզ կէլմէսի իհիթմալտէն պու-
լունան մուխաթարալարա գաթլանմագլըղա թէ-

բէտախաւս իթմէզդէնիզ, պէնճէ իտիլէճէք հիւ
պիւր իթիւրազ եէրի եօգ տուր:

— Տիմէք օլուր քի, գարարըմըզ վէրիլտի:

— Էլիվէթ:

— Սըր Ֆապիուսա նէ՞ վազըթ կիտէճէքսի-
նիզ:

— Եարըն:

— Պիր տէ, թէզգըրէնին սըր Ֆապիուսա թէս-
լիմ օլունտուղու վազըթ իլէ պուլուշուլաճագ
սաթ թարսընտա, տամատըն վէ գաեըն բէ-
տէրին պիւրի պիւրլէրիլէ կէօրիւշմէլէրինէ վա-
զըթ լարը գալմամասընա աիգգաթ իտիլմէլի
տիր:

— Սիզ էմին օլուն, օլ միւտտէթ զարֆընտա
պունլար պիւրիպիւրլէրինի կէօրէմէեէճէքլէր տիր:

— Պունու նա՞սըլ պիլինօրտունուզ:

— Ձաթէն իքիսի տաթի եէկտիկէրինտէն սօ-
վումուշ օլուպ, պէն տէ պու սօվուղլուղու, դէ-
րօ տէրէճէսինէ, եանի պուզ հալինէ էնտիրէ-
ճէկիմ:

— Նէ՞ եարաճագսընըզ:

— Պիր սուրէթի մախսուսէտէ, Ձաֆարինին
թէվալֆընը գօնիւա նազլ իտէճէյիմ, Գօնթու
եարըն սապահ կէօրմէք նիեէթինտէյիմ:

— Տիմէք տիր քի, հէր շէյ սըրասընտա ճէ-

բէեան իտէճէք տիր, տէտի Ձաֆրանա սէվինճ
ալէամէթի իլէ:

— Շիւպհէմ եօգ տուր, տէեու Սուրի կրիզ
ճէվապ վիրաի:

— Ալլահա ըմարլատըզ, տէտի իթալիան
գարընը, էլինի մէրգումա ուղաթարագ:

— Հօշճա գալըն, ինշալլահ եինէ կէօրիւշիւ-
րիւզ, տէեու պէեան իլէտի զապթիւէ միւ-
րու, վէ օրատան մալֆարագաթ իթտի:

Ձաֆրանա, եալընըզ գալտըզընտա,

— Չօգ շիւքիւր, պարու ճագըրլանտը...
Պէնիմլէ պիւրլէրաէ պունա ֆիթիլ վիրէճէք օլան
պիլէ, պունուն բաթլամասընտան աիւշարը հայ-
րէթ վէ տէհշէթ օլաճագ աըր, տէտի քէնտի
քէնտինէ:

Ֆիլվազը Ձաֆրանա, քէնտի բլանընը Լա-
պուրօնուն պիլմէսինի իթմէտիկինտէն, չիւն-
քի պիլտիկի հալտէ, չիւպհէսիզ քէնտիսինէ
եարտըմ իթմէեէճէկինտէն, օլ պապտէ մէրգու-
մա մալլամաթ վիրմէրիկի թէնսիպ իլէմէյիշ
իտի: Հալպուր բի մէզպուրէ, պու տէֆա պաշ-
լըճա ինթիգամընը իճրա իտէճէկինի մէմուլ իթ-
աիկի հասէպիլլէ, ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ իշին-
տէ պուլունմագտա, վէ վուզուաթլար պու տը-
զուսունա միւսայիտ օլտուգլարը կիպի, ինսուն-

լարքն տախի, պու իշտէ քէնտիսինէ մուավէ-
նէթատ պուլունաուգլարը մազնուն կէօրին-
մէքտէ իտի, Պինապէրին, սապր իլէ պու իշին
նէթիճէսինէ մունթաղըր օլմասը լաղըմ կէլիպ,
վէ մէգըլուր ինթիգամ թէշէպպիւսիւնտէն, մէգ-
պուրէյի հիշ պիր շէյ կէրի տուրտուրմաեա-
ճաղը ճիհէթլէ, տիւշար օլմուշ օլտուղու մէ-
ղէլլէթլէրին, վէ իքի տէֆա թէրք օլունմասը-
նքն, եիւղ միսլինտէ ճէղասընը վիրէճէկինէ
շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի:

Սուրի Կրիլ, զաեթթ գուրնաղ օլմաղլա պէ-
րապէր, Զաֆրանանըն քէնտիսինէ սէյլէտիկի-
շէյլէրտէն ֆաղլա պիր շէյ տիւշիւնէմէտի, վէ
պիւյի.ք պիր միւթթէհիմի, բէշէյի տաալէթէ
թէպլիմ իթտիկինտէն տօլայը քէնտիյի պախթի-
եար ատա իտէրէք, վէ Զաֆրանանըն հաղըգի
նիեթթլէրի հաղըքնտա շիւպհէ պիլէ իթմէտիկի
կիպի, պիր դարընըն ինթիգամը, 'նէ' տէրէճէ
վաշշիլիկէ դատար վասըլ օլապիլտիկինի տախի
դաթան միւլահաղա իյլէմէեերէք, Կարան թէվ-
ղըֆիսանէսինտէն մուֆարաղաթ իյլէտի:

10

ԳՍՆ ԼԵՔԷՍԻՆԻՆ ԹԷՔԻՐԱՐ ՄԷՅՏԱՆԱ ՁԸԳՄԱՍԸ

Սըր Ֆապիուս Ժագօպարն իլէ տամատը մի-
եանէսինտէ վուգու պուլան շիտտէթլի մուհա-
վէրէտէն սօնրա, պունլար պիրիպիլլէրինի պիր
տախի կէօրմէտիլէր: Գօնթ տը Գրուա-Տիէօ,
գաեքն բէտէրի թարաֆընտան իսթիմալ օլու-
նակէլէն մէհարէթէ, վէ տիհանընտան չըգա-
րաճաղ օլտուղու իթապլարը, գաեքն բէտէրի-
նին պիտտէֆաթ մէնն իյլէմէսինէ բաղմէն, միւ-
լաղաթը վաղըքատան նաշի, իւղէրինտէ ֆէնա
պիր թէէտիր հասըլ օլարաղ, մէրգուսուն նէգ-
տինտէն հարէքէթ իթմիշ իտի: Պինապէրին
Գրուա-Տիէօ, տիւշիւնտիւքճէ, սըր Ֆապիուս ա-
լէյհինտէ իշիթտիկի տգվիեաթըն ճիւմլէթէն սա-
հիհ օլտուղունա ինանմագտա իտի: Պու հալտէ,
պանքէրի մէղպուր իլէ հէր կիւնա միւնտէպաթը
քէամէքիկէ գարար վիրիպ, ծնտան սօնրա պիր
տախի մէրգուսուն իտարէլանէսինէ աեագ պիլէ
պամմատը:

Պու սուրէթլէ գօնթ տը Գրուա-Տիէօնիւն,
Սվարկաեը պուլմագլըգ էշէտտի տրզուսու սօ-

վումուշ օլուպ, մեղպուրէնին տախի, բէտէրինին հարաքեաթը վէ մուամէլաթ ընտա իշթիրաքը օլ-տուղու, վէ քէնտիսինին, էմալսիդ պիր մէհա բէթլէ պունլար թարաֆընտան իղֆալ իտիլմիշ իտուկի զէհապընա գարլը գօեամամադտա, վէ սըր Ֆապիուսուն, պու իշտէ նէ մէրթէպէ մէնա-ֆիինի ատէմը թէրվիճ եօլունա կիթտիկինի, շէյլէ քի պիր միլեօն ֆրանգ թրախուամա պէտէ-լիլլէ, Սվարկաեը միւթէպէր սուրէթատէ էվլէն-տիրէպիլմէսինտէն տօլայը քէնտիլի պախթիեար ատտ իթտիկինի անլամադտա, վէ քէնտի զէվ-ճէսի օլմագ լազըմ կէլէն օլ կէնճ գըղը, նէ սու-րէթլէ թանըաղընը խաթըրլաաղը կիպի, էճ-նէպիլէրին, խուսուսիլլէ զէնկին եախօտ քէնտի-լէրինէ զէնկին նամը վիրտիրմէք զայրէթինտէ պուլունան էճնէպիլէրին, Բարխստէ սուհուլէթլէ գապուլիլլէթ պուլմալարընտան նաշի իզհարք էտէֆ իլլէմէքտէ իտի: Էկէր գօնթ տը Դրուա-Տիէօ, քէնտի աղրապաքնտան օլան Վիգօնթ Օպրիէն Մագֆարլանըն խանէսինտէ, սըր Ֆա-պիուս իլէ մէրգումուն քէրլմէսինէ թէտաուի-ֆ իթմէմիշ օլտա իտի, պիթթապի մէղպուրէնէ տիլտատէ օլամաեաճաղընտան, պու կիւնքի պու-լունտուղու հալտէ պուլունմաեաճաղը, եանի սէրսէրի մագուլէսինտէն պիր քիմէ իլէ գարա-

պէթ հատըլ իթմէնէճէկի տէրքեար վէ մալիւմ իտի:

Դօնթ, իշպու հիւզնէնկիլ թէֆէքքիլաթ տէրեալընտա միւթաղլադ իքէն, քէնտի խըզ-մէթքեարը կէլէրէք, զապթիեէ մէմուրու Լա-պուրօնուն, վագըթ կէշիրմէքիլլին քէնտիսիլլէ կէօրիւշմէք իւզրէ կէլմիշ օլտա պունու խապէր վիրտի: Դօնթ, մէրգումմ զապթիեէ մէմուրու-նուն իշէրի կէլմէսինէ միւստատէ իթտիկինտէն, Լապուրօ իշէրի կիրինճէ:

— Պու գատար էրքէն սիլի թաճիլ իթտի-կիմտէն տօլայը աֆիլընըլը բէճա իտէրիմ, միւ-սիւ գօնթ, լաքին սիլէ օլաճագ իֆատէմ, բէք մուհիմմ տիր, տէտի:

— Հէր նէ իտէ սէյլէյլինիլ, միւսիւ, տէնու գօնթ պէեան իլլէտի:

— Զաֆարի տին ագչամ տիսլ ու կիրիֆթ օ-լունտու, տէնու Սուրի կրիլ քէլամա պաշ-լատը:

Դրուա-Տիէօ թէաճճիւպլէ Լապուրօեա պա-գարագ,

— Զաֆարի մի, տէտի:

— Շիւպհէսիլ զաթընըլ, պու ատէմին քիմ օլտուղունու պիլմէզսինիլ:

— Էվվէթ, պիլմէմ:

— Էջլէ իսէ , միւսիւ գօնթ , զաթընըզա պու հէրիֆին քիմ օլտուղունու պիլտիրէ յիմ : Զաֆարի , սըր ֆապիուս ժագօպսընքն պիր մէմսւրու տուր , վէ Լուիճիյի էօլտիւրմէքիկէ էֆէնտիսի թարաֆընտան պու հէրիֆ մէմուր օլմուշ տուր :

Գրուա-Տիէօնիւն եիւղիւնիւն բէնկի պիւսպիւթիւն սօլարագ ,

— Պու գաթլ մատտէսի սահի՛հ մի տիր , տէ . եու սիւալ իթտի :

— Սահի՛հ օլտուղունու զանն իթմէքիկէ սէ . պէպէրիմ վար տըր , Մ . գօնթ :

— Օհ , նա՛սըլ ալտանտըմ . . . տէտի գօնթ , ֆէվգէլատէ թահրիք օլմուշ օլտուղու հալտէ , օտասը իչինտէ , էնինէ պօետնա տօլաշարագ , վէ պատէհու շէջլէ իլավէ իթտի . Պու հալտէ տիմէք օլուր քի , գաեքն բէտէրիմի եագըն վագըթտա ճինաեէթ մահքէմէսինտէ կէօրէճէյիմ :

— Էկէր Զաֆարի հագըգաթը հալի պէեան իտէր իսէ . . .

— Էլպէթթէ հագըգաթը հալի պէեան իտէ . ճէք տիր , տէտի գօնթ :

— Օլ խուսուստա չիւպհէ օլունապիլիր :

— Նէ՛րէզալէթ , նէ՛ նամուսուղուգ , տէ . եու գօնթ պէեան իյլէտի եիւքսէք սէտա իլէ :

Պատէհու մէրգում , եուվարլանմագտա օլտուղու կիրտապը , վէ Գրուա-Տիէօ խանէտանը իւնվանընքն պաթմագտա պուլունտուղու գան իլէ գարըշըգ չամուրու , կէօղլէրի էօնիւնէ կէթիւրտիկի կիպի , ագտը իզտիվաճընը գըսգանալարըն շու սըրատա ինթիգամարընը ալմըշ , օլաճագլարընը տախի միւլահաղա իյլէմէքտէ իտի :

Պիչարէ գօնթ , օլ մէրթէպէ մէյեուս հալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի քի , Լապուրօ , մէրգումա աճըտըղընտան , քէնտիսինէ պիր աղաճըգ ճէսարէթ վիրմէքիկի միւնասիւպ աոտ իյլէտի : Պինասպէրին , քէլամա տէվամ պիրլէ ,

— Մ . գօնթ , պիւսպիւթիւն գաթը իւմիս իթմէյինիզ , տէտի :

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսունուղ , տէեու Գրուա-Տիէօ սիւալ իյլէտի :

— Էկէր իսթէրսէնիզ , գաեքն բէտէրինիզ իլէ զաթը մուխապէրէ իտէպիլիրսինիզ :

— Օ , զաթէն մուխապէրէմիզ չօգտան գաթթ օլունմուշ տուր : Պիր վագըթտան պէրի տիր քի , պէն սըր ֆապիուսու կէօրմէեօրում , վէ ճիտտէն քէնտի իթիպարընը տիւզմէտիքճէ , պունտան պէջլէ տախի մէրգումու կէօրմէեէճէկիմ : Պունունլա պէրապէր , քէնտիսինի հէր նէ գատար կէօրմէեէճէք իսէմ տէ , մատէմ քի գըղը

իւն նիւղամէն վէ շէրան էվլէնմիշիմ տիր , հէր հալաէ մէրգուսուն տամառը օլմագտան տա կէրի տուրամամ : Ա՛հ , քեա՛շքի շու զըզ աշըրմագ-լըզ քէյֆիե էթի , ադաը իղտիվաճըմըզտան պիր կիւն էվլէլ վազու պուստ իտի . .

— Պու տլէմտէ պէնիի առէմ , խըլղէթի իղթի-զասքնճա ալտանապիլիր , տէտի Լապուրօ , Փա-գաթ Մ . Գօնթ , զաթընըզ էկէր իսթէրսէնիզ , ադ-աը իճաիվաճընըզն ֆէսիսիսի թալէպ իտէպիլիր-ոինիզ : Զանն իտէրսէմ , ալտըղընըզ գալը իլէ ադ-առէմէ պիրիքտէ եաշամամըշ օլտուղունուղու խապաթէ միւղթէտիր պուլունմագ տասընըզ :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ :

Լապուրօ , կէօրիւնմէեէճէք պիր սուրէթլէ թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Իշթէ պէն աէ պունու տիւշիւնիւն օլտոււմ , տէեու իլավէ իթտի :

Պատէհու մէրգոււմ զապթիեէ մէմուրու , Գը-րուա-Տիէօեիւ , քէմալ էնտիշէ վէ իղթիրապ ի-շինտէ պրագարագ , օրատան մուֆարագաթ իյ-լէտի : Գօնթ աը Գրուա-Տիէօ , ադաը իղտիվա-ճընը ֆէսիս իթտիրմէքլիք չարէսիսի տիւշիւնմէ-կէ պաշատը , հալպու քի պու մագսէտինի իս-թիհսալ իտէմէեէճէկի տէրքեար պուլունմագ-տա իտի : Զիւնքի նէ՞ սէպէպէ իսթինատէն ,

պու եօլտա պիր թալէպէ գալգըշապիլիր իտի : Հէմ տէ , պու թալէպինին միւթէպէրիկի իշին , նէ՞ կիպի պիր սէպէպի ճիտտի կէօսթէրէպի-լիր իտի : Էկէրշի գաեըն բէտէրինին նամուս-սուզ պիր քիմսէ օլմաը պէհանէ կէօսթէրիլէ , պունուն քիֆաեէթ իթմէեէճէկի մալիւմ իտի : Հասըլը , պիշարէ աէլիգանլը , հէր հանկը թա-րաֆա տէօնէ , քէնտիսի իշին նամուսուղու գ-վէ մէզէլլէթտէն զայլի պիր շէյ եօգ իտի , վէ հարէքէթի վաղըասընըն ճէզասընը օլտուգճա չէքմիշ իտի : Զիւնքի , միլեօնլարա թամա ի-տէրէք , պիր զաթիլին վէ պիր տօլանտըրըճընքն զըզը իլէ էվլէնմիշ օլմաը , հազըզաթմէն քէնտի-սի իշին , բէք պիլիք պէր իտէճալթ տիմէք իտի : Շէյլէ քի , իսմինէ պէտէլ քէսպի սէրվէթ իթմէ-սինտէն տօլայը պիր տէրէճէ պէլքի քէնտիսինէ աֆվ օլունմագ լաղըմ կէլէ իտի պիլէ , աճապա հիշ եէրինէ , իսմինի , եալընըզ սասլէթի օլմաըղը իշին իթաղ օլունապիլէն պիր պանքէրէ տէյիլ , իլլա , բայիթալիլլարըն վէ սէրմաեէլէրին պիր նէվ գուրսանը օլան , վէ Բարիստէն զաթմէն թարա իտիլալիկի կիպի , իւշ աէֆա տալիս իսմինի թէպ-տիլ իթմիշ , վէ քիմ պիլիր նէ սուրէթլէ սէրվէթ բէյտա իյլէմիշ , վէ չամուր վէ հաթթա գան ի-լէ միւլէվլէս օլմուշ պուլունան պիր խապիսէ

Ֆէտա իթտիկի տուեուլտուղունտա, քի՞մ պիլիր մերգուամէ մէրթէպէ թահգիր խալէճէք, վէ գապիլ տիր քի, էլինի թուլմագ իւզրէ պիր տօս-
թու պուլունմահաճագ, վէ բարմագլա կէօթէրի-
լէճէք իտի: Իշթէ, մէրգուամ գօնթ, պու սու-
րէթլէ, վագթիլլէ բէք նամտար օլան, վէ էճ-
տատը թարաֆընտան ալէա գըլընմըչ պուլու-
նան քէնտի խամինի վէ ճինօինի մահվ իթմէքտէ
իտի: Հէյ վահ, պագընըքի, սէֆիհլէք վէ ֆիսք
ու ֆիւճուր իլէ կէչիրիլէն էօմիւր, ինսանը նէ-
րէլէրէ սէվգ իլլէր:

Պիշարէ տէլիգանլը, խքրս ու զազապընտան
նաչի հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա իտի:

Ֆագաթ գօնթ, Սվարկաեը հալէա սէվմէ-
հօրմու իտի: Էվլէթ, մէզպուրէյի տայիմա սէ-
վիեօրտու, անճագ շիմտի մուհապալէթինէ, քին
ու զարաղ գարըչմըչ իտի, չիւնքի պու հալինէ
սէպէպ, մէզպուրէ տէյի՞լմի իտի, վէ քէնտի-
սի տէ, բէտէրինին էֆալընա շէրիք պուլունմա-
հօ՞ր մու իտի: Պու հալտէ Սվարկա, հէր շէյի
պիլմէսի լաղըմ կէլտիկի ճիհէթլէ, էկէր գօնթու
սէվիեօրտու իտէ, նի՞չին հագըգէթի հալի մէր-
գումա էվլէլճէ խապէր վիրմէմիշ իտի: Շու վար
քի, միւթէհսիր օլմագսըղըն խաթրընա կէթիւրէ-
մէտիկի օլ թաթլը կէօղլէրտէ պու տէրէճէ ալ-

չագլըք վիճուտի իհթիմալտէն օլապիլի՞րմի մի
իտի: Պունունլա պէրապէր, մէզպուրէյի թահգիր
իթմէքիկի, վէ բէտէրիլլէ քէնտիսի հագըքն-
տա հիսս իթտիկի հագարէթլէրի եիւզիւնէ գար-
չը պաղըրարագ սէօյլէմէքիկի, մէրգուամ ֆէվ-
գէլատէ արզու իտիպ, ֆագաթ մէրգումէյի պիր
տախի կէօրէմէնէճէկի կիպի, պէլքի տէ կէօրտիւ-
կիւնտէ, քէնտիսինի զապթ իտէմէնէճէկինտէն,
մէզպուրէյի թէքրար կէօրմէմէքիկի թէմէն-
նի իլլէմէքտէ իտի:

Գօնթ, խայլի միւտտէթ պու կիպի թէֆէք-
քիւրլէր իլէ ֆիքրի մէշղուլ օլտուղու հալտէ
տուրուպ, պիրտէն պիրէ պաշընը գալտըրտը,
վէ քէնտի քէնտինէ,

— Խա՛յր, խա՛յր, պիր Գրուա-Տիէօ, պէօյլէ
պիր նամուսուղլուգ իչինտէ եաշամահաճագ
տըր, տէտի, վէ եագըխտնէսինի աչըպ, պիր
թապանճա սանտըղը չըգարտը, վէ լաքին այնի
վագթթտա գարուսու չալընտըղընտան, մուա-
մէլէսի գաթթ օլունտու:

Գրուա-Տիէօ,

— Պուեուրուն, տիմէսինտէ, սըր Ֆապիուս
ժագօպսըն իչէրի կիրտի:

Գօնթ, մէրգուամու կէօրիւնճէ, թէհըրտալէր
սուրէթտէ վէ եիւզիւնիւն ինչի: սօլմուլ օլա-

րագ, իլէրուեէ տօղրու պիր հարէքէթ իթաի :
Հալպուքի գաեքն բէտէրի, զալիպա պու եօլ-
տա պիր գապուլիյեէթէ զաթէն մունթաղըր
պուլունուեօրտու, չիւնքի հարէքէթի մէգքիւրէ-
տէն նաչի ասլա պօղուլմատը, եախօտ քէնտի-
նին ֆիքրի տէ զիեաաէսիյլէ մէշղուլ օլտուղուն-
տան, տտմատընըն մէգքիւր մուամէլէսինէ է-
հէմիլեէթ վիրմէտի :

Սվարկանըն պիր սուրէթի զարիպէտէ աշը-
րըլաղընտան պէրու, սըր ֆապիուսուն երլաթ-
ղը զաեէթլէ սօլմուշ իտի : Մէրգումուն, մու-
զաֆֆէրիեէթ զէմանընտա բարլաեան աճնը,
չիմտի, չիտտէթլի պիր ֆուրթունա էսնասընտա
պիր կէօլուն սաթհի կիպի պուրուշմուշ, վէ
վաղթիյլէ զաեէթ մունթաղամօլան ֆաւօրի սա-
գալը, սահիպինին տիւշար օլտուղու ֆէլաքէթ
ալթընտա էզիլմիշ կիպի, տիւղկիւնլիւկիւնիւ
ղայպ իթմիշ, վէլհասըլ պիշարէ ատէմին հէր
հալի, գօրգունն պիր թարղտա թէպտիլ օլմուշ
օլտուղտան պաշգա, խանէսիննէ տէրքեար օ-
լան ահվալի տախի թէպէտտիւլ իյլէմիշ իտի :
Մէրգումուն քէրիմէսինին, խալգա հէնուղան-
լաչլամամըշ օլտուղու պիր սուրէթտէ աշըրըլ-
մասը քէյֆիեէթի, քէնտիսի հագղընտա թէ-
վէճճիւհ վէ թիգ Թթը ճալիպ օլաճագ եէրտէ,

պիլաքս, քէնտիսի վէ ահվալը սաղըգէսի հագ-
ղընտա նամիւսայիտ պաղը չիւպհէլէր հուսու-
լինէ սէպէպիյեէթ վիրմիշ իտի : Մէրքիւր աշըր-
մագլըգ քէյֆիեէթինին սէպէպլէրի անլաշըլա-
մաեըպ, անլաշըլմաեան պիր մատաէնին տէ բէք
չաբուգ մահքիւմ իտիլմէսի, թապիլաթը մաուլա-
հաթտան տըր :

Շէօյլէ քի, սըր ֆապիուսուն նէրէտէն կէլտիլի,
վէ Բարիս բիայասընա չըգտարաղը թահվիլաթ
իչինտէն էվվէլ նէ եարտըղը քիմաէեէ մալիւմ
օլմաեըպ, պիր թագըմ վուգուֆճուլար, պու
պապտէ իշ անլամագ զայրէթինէ տիւշմիւշ,
վէ պաղը մէրթէպէ էմէլլէրինէ նայիլ տախի օլ-
մուշ օլտուղլարընտան, պիթթապի, հուսուլէ
կէլմիշ օլան էսնիյեէթ, պիրտէն պիրէ զայիլ օլ-
մուշ իտի :

Բարիս չէհրի, պու կիպի պու թլարը սէվէր,
վէ հէր հանկը մատէնաէն օլուր իսէ օլտուն,
քէնտիսի տէ պունլարտան իմալ իյլէր : Լաքին
բէք չտրուգ իշպու պու թլարտան օսանըպ, ան-
լէրի նէ՝ գատար սիւրաթլէ վիճուտէ կէթիլմիշ
վէ եիւքսէլթմիշ իսէ, եինէ օլգատար սիւրաթ-
լէ չիքէսթ իտէր . . . :

Սէպէպի մալիւմ օլմաեարագ, սու թէֆսիր
իտիլէն մէգքիւր վուգուլաթտան պէրու, թա-

սարրուֆը պէյն էլ միշտ պանդասը հիսսէլէրի հէր կիւն իթիպարտան տիւշմէքտէ օլուպ, մէղքիւր պանդաեա ֆօնտօլարընը վաղ իթմիշ օլանլարիսէ, ասյիմի սուրէթտէ մէպլաղլարընը կէրի ալմաեա պաշլամըշ իտիլէր :

Սըր Ֆապիուս, պու ֆէլաքէթին էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ, ֆէվգէլատէ իգտամաթտա պուլունուպ, վէ իշպու մուվաֆֆադըյնէթսիլիք վիւճուտ պուլտուղու թագտիրտէ, նէ մէրթէպէ թէնէզզիւլ իթմիշ օլաճաղընը ըանա պիլտիկինտէն, պէօյլէ պիր քիւշիւքիւկէ վէ ըէզալէթէ գարշը ուղրաշմասը թապիի իտիւ Լաքին էսէֆ օլունուր քի, քէնտիսինին իգտամաթթ ֆէվգէլատէսինէ ըաղմէն, ֆէլաքէթին վուգուի մուհազգազ կէօրիւնմէքտէ օլուպ, զաթէն քեաֆֆէյի ըէֆիգլէրի տէ, մէրգումուն պու ֆէլաքէթէ տիւշար օլաճաղընը հիսս իթմէքտէ իտիլէր : Հաթթա, պանդա իտարէխանէսի տախի, թէէսսիս օլունտուղունուն իլք կիւնլէրինտէ, տէլլալար վէ պօրսաճըլարիլէ տօլու օլուրքէն, շիմտիլէրի պիւսպիւթիւն թէրք օլունմուշ պիր մահէլլ կիպի կէօրիւնմէքտէ, վէ խատէմէսի իշպիկ կիւճսիւզ գալտըզլարը կիպի, օրթալըգտա աղիմ պիր մահզունլուգ տախի միւշահէտէ օլունահէլմէքտէ իտի : Մէմուրլարա կէլինճէ,

օթուրտուգլարը եէրլէրի հըֆզ իտէն գաֆէսլէրին արգասընտա, պուրունլարը ալթընտան կիւլմէքտէ օլտուգլարը ճիհէթլէ, շաեէտ պիր միւսաֆիր տախի կէլսէ, պու կիւլիւշլէրին մանէասընը անլամամագ գապիլ տէյիլ իտի : Պինապէրին իւմիտլէրինի մէրգում պանքէրին սէրվէթ վէ իգպալինէ գօյմուշ օլանլար տախի, պու պապտէ իզհարը թէրէտտիւտէ պաշլամըշլար իտի :

Պէլքի սըր Ֆապիուսուն, աղլընը վէ ֆիքրինի իշղալ իտէր տիկէր մատտէլէր օլմասա իտի, հաշիգ օլտուղու տիրաեթ վէ ֆէվգէլատէ ճէսուրէթլէ, պանդասընը ալթպ կէօթիւրմէքտէ օլան սէլէ գարշը գօեապիլի իտի իսէ տէ, մալիւմիւմիւ պուլունան տիւշիւնճէլէր, մէրգումուն իշլէրինի տահա զիեատէ պօզմագ տա իտիլէր : Հալ պու քի խալգտա, պու տիւշիւնճէլէրի պիլմէեէնլէր, պանքէրի մէզպուրուն մահզունլիյեթ վէ մէյեուսինէթինի, իշլէրինին ֆէնտ կիտիլինէ համլ իլլէմէքտէ իտիլէր :

Օգուեանլարըմըղճա ունուտուլմամըշ օլան պաղը սէպէպլէրէ մէպնի, սըր Ֆապիուս, Զաֆարիյի պիր տախի կէօրմէմիշ իտի, վէ պու զայպուպէթէ նէ մանէա վիրիլէճէկինի պիլմէեօրտու : Սըր Ֆապիուս, քէնտի ատամընա էմին օլուպ, մէրգումտան հիշ պիր ֆէնալըգ կէօրմէ-

միշտ օլտուղու ճիհէթէ , պուտա՞ մը տիւշմէնէ-
րինին էլլէրինէ տիւշտիւ , վէ պու տիւշմէնէր
աճապա քիմէ՞ր տիրէր , վէ նէ՞ կիպի կիզի
պիր իզթիտարա մաիք պուլունմագտա տըր-
լար , վէ քիւսթախլըզլարը նէ՞ մէրթէպէտէ տիր ,
վէ քին ու զարաղլարը նէ՞ րէտէ տուրաճագ
տըր տէեու քէնտի քէնտինէ պիր վագըթտան
պէրու սիւալ իթմէքլիկէ պաշատը , փագաթ
պու սիւալէրինէ ալա պիր ճէվապը միւսքիթ
պուլամատըղնտան , պիշարէ պանքէրին ֆիք-
րի տայիմա թագէիգ ալթընտա պուլունմագտա
իտի :

Պէօյլէճէ ոքը ֆապիուս , պիւսպիւթիւն ճէ-
սարէթտէն տիւշէրէք , մէյեուսիւէթի աղիմէ-
եէ կիրիֆթար օլմուշ օլտուղու հալաէ , առէ-
թա պիր թախթա բարչապը կիպի քէնտիսինի
ֆէլաքէթ ազընթըսընա պրագմը իտի : Հէմտէ
նի՞չին մուգավէմէթ իթսին . զաթէն մուգավէ-
մէթ իտէպիլիր մի իտի : Պիրիճիք իւմիտի Զա-
ֆարինին իւզէրինտէ զալմը իքէն , օ տախի
զայպ վէ նապէտիտ օլմուշ իտի : Իմտի պուլնտան
պէօյլէ պիշարէ առէմ քիմի դուլանապիլիր , վէ
քիմէ ոքըրընը անլաթապիլիր իտի : Լօթի , քէն-
տի պաշընա պիր իշէ ետըար տէյիլիտի քի , պարի
անէ կիւմէնտէ իտի :

Տամատընըն քէնտիսինէ պիր եար օլաճաղընը
զանն իտէրքէն , օ տախի քէնտիսինտէն գաշըն-
մագտա օլտուղունտան , պու իւմիտի տախի զա-
յիլ օլմուշ իտի :

Սըր ֆապիուս , պու միւշքիւլ վագիէթէթ էս-
նաօընտա , Զաֆարի իլէ վուգու պուլմուշ օլան
սօն միւլագաթընը խաթըրլատը , վէ Զաֆրա-
նանըն շէրիքի օլմապը հազգընտա , Զաֆարինին
շիւպհէ կէօսթէրմիշ օլտուղու Լապուրօ նամ
զապթիսէ մէմուրունու թահզըզը ահվալինէ
դարար վիրտի , փագաթ պու պապաէ գօնթ-
տան զայրի քիմնէտէն մալիւմաթ ալամսեուճա-
ղընտան , պու թէշէպպիւսիւնտէն տօլաեը նէֆ-
րէթ հիսս իթմէքլէ պէրապէր , մէրգում՝ դօն-
թուն նէգաիսնէ աղիմէթ իյլէտի , հալպուքի անը ,
քէնտիսինէ ճէսարէթ վիրէճէք պիր հալ ու հա-
րէքէթտէ պուլամատը : Պու ճիւմէ իլէ թէմքին-
լի տալընամսեա չալըշարագ ,

— Սիզ պանա կէլմէղ օլտուղունտալտան , պէ-
նիմ սիղէ կէլմէքլիկիմ իճապ իթտի , տէտի :

Գրուա-ճիէօ իտէ , զաեէթ պարիտճէ պիր
մուսմէլէ իլէ ,

— Պէնիմ սիղէ կէլմէմէքլիկիմ , վիզիթալարը .
նըզը դապուլ իթմէքլիկէ բէք տէ մէյեուլ օլ-
մատըղըմը սիղէ անլաթմալը իտի , տէեու պէ-
եան իյլէտի :

Սըր Ֆապիուս, պու իֆատէյի իշխաննէ, ճիտ-
աթ մի եօզսա լաթիֆէ՝ մի օլտուղունու անլա-
մագ իւզրէ, նագարը տիգգաթընը տամատընա
աթֆ իյլէտի, վէ լաքին իֆատէյի մէզպուրէ
դանէթ ճիտաի իտի, դիրա Գրուա-Տիէօնին
կիւլմէկէ ասլա մէյլի օլմատըզ տան պաշգա,
պագըըն տախի դանէթ քէսկին իտի: Պինապէ-
րին պանքերի մէրգումուն րէնկի սօլարադ, աճը
աճը պիր թէլէֆֆիւզ իլէ:

— Սնլաեօրումքի, պիր թագըմ եէնի հիքեա-
եէլէր իլէ ֆիքրինիլ թէքրար պուլանաըըըմբը,
տէտի:

— Հա՞նկը հիքեաեէլէր, տէեու գօնթ թահ-
դիրլէ սիւալ իթտի:

— Ադտէմճէ պանա պէեան իթմիլ օլտու-
ղունուզ մասալլար կիպի պիր թագըմ հիքեա-
եէլէր:

— Պանա հիլ պիր հիքեաեէ նագլ իտէն օլ-
մամըլ տըր, տէեու գօնթ տը Գրուա-Տիէօ ճէ-
վապ վիրտի, եալընըզ մէմուլլաըընըզտան, Զա-
ֆարի նամընտա օլան պիր մէմուրուն ախզ ու
կիրիֆթ օլունտուղու խապէրինի պիլտիր-
տիլէր:

Սըր Ֆապիուս, տէհչէթլի պիր սուրէթլէ եէ-
րինտէն սըչրտաը, վէ տօտաղլարը մօսմօր քէ-

սիլէրէք, տիհանընտան ազիմ պիր տէհչէթ նի-
տասը չըգաը, վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ,

— Զաֆարի ախզ ու կիրիֆթ մի օլունմուն...
Պու տէտիկինիլէ էմի՞նմիսինիլ, տէեու սիւալ
իթտի:

— Էվվէթ, քեամիլէն էմինիմ:

— Ֆագաթ ախզ ու կիրիֆթ օլունմասընըն
սէպէպի նէ՞ իմիլ:

— Վազթիլլէ Լուիճի նամընտա պիր իթա-
լիւլեքը գաթլ իթմիլ օլմասը իչին թէվգըֆի-
տիլմիլ տիր, Հէմտէ պու ճինաեէթի մէրգու-
մա էմր իթմիլ օլմաղլըդ թէօհմէթի սիզէ աղվ
իտիլիեօր:

Սըր Ֆապիուս, ախզլարը ալթընտա զէմին
աչըլեքօ՞ր մու տէեու եէրէ պագտըր, չիւնքի Զա-
ֆարի, Լուիճինին գաթլ մատտէսինտէն տօլայը
թէվգըֆ իտիլմիլ օլտուղու հալտէ, տիմէք օլուր
քի, մագթուլուն նաչը մէզարտան չըգարադ,
քէնտիսինի, եանի սըր Ֆապիուսու տախի րէն-
չէյի տտալէթտէ էղէճէք իտի: Պինաէն ալէյհ
պանքերի մէզպուր, պիւյիւք պիր թէհամիլիւլ
իգթիտարընա մալիք օլմաղլա պէրապէր, շու սօն
տարպէտէն օլ մէրթէպէ միլ թէէսսիր օլտու քի,
քէնտիյի սարըլմագտան մէնն իտէմէտի, վէ
կէօզլէրի դարըլմընտա պիր գան լեքէսի բար-

լամագտա օլմուսը զաննքնա վէ չիւպհէսինէ
ղահիպ օլտու: Պունունլա պերապեր հալէա քէն-
տիսինի մաղլուպ օլմուշ առա իթմէեէրէք:

— Պու պիր ալաղլըդ տըր, չիւնքի օ առէմ
քէնտինէ սուի գասա իթմիշ տիր . . . վաղը օ-
լան պիւթիւն զայրէթ իսէ, պէսի մահվ իթմէք
իշն տիր, տէտի:

— Պէնիմ հուզուրումա քէնտինիդի միւտա-
ֆաա իթմէքիկինիդ, պիհուտէ զահմէթ տիր.
պօշ եէրէ սէսինիդի վէ վաղթընըղը զայպ իթ-
միշ օլուրսունուղ . . . տէեու գօնթ պարիտճէ ճէ-
վապ վիրտի, վէ օտունըն գարուսունու ալմագ-
լըղա կիթտի:

Պու ալալըդ սըր Ֆապիուս, խըրս ու զաղա-
պընտան նաչի, աղղընտան քէօբիւք բիւսկիւրիւ-
եօրաու, վէ տիշարը չըգաճաղը էսնատէ, սըրթ-
լան տէնիլէն եըրթըճը հայլան միսիլլու կէօղլէ-
րի բարլաեարադ,

— Պէնի տիշարը աթըբօրսունուղ հա' . . . պէ-
յիս եօգ տուր . . . պէն տէ պու մուամէլէյի տա-
յիմա խաթըրլաեաճաղըմ, տէտի:

Գօնթ իսէ, թահգիրլէ ումուղլարընը չէքտի,
վէ պանքէր սէրթ պիր սէտա իլէ չէօյլէ իլալէ
իթտի:

— Համո օլսուն, տահա պանա պիր չէյ օլ-

մամըշ տըր: Իմոի հաղգըմաա իսնաա իտիլէն
իշպու քեաֆֆէյի աղլիեաթըն վէ պու եալան-
լարըն աճըսընը չըգարաճաղըմ, վէ մատէմ քի,
սիղ տէ պէնիմ տիւշմէնլէրլմին սըրասընա կէշ-
տինիդ . . .

Գրուա-Տիէօ, մէրգումու տիշարը եիթիպ,
ճէվապ տալիս վիրմէքսիդին, գարու եու գարաալը:

11

ՊԱԻԼՈՒՇՄԱԳՎԸԴ

Զաֆարինին թէվգըֆը խապէրինտէն սօլայը
սըր Ֆապիուսուն հիսս իթտիկի հիտտէթ ու զա-
ղապ, օլ տէրէճէ շիտտէթլի իտի քի, էվիլէլ պէ
էվիլէլ, աղ գալաք քի նիւղուլ խապէթլէ, եէրէ
սէրիլէճէք իտի, ֆաղաթ մուախիարէն սաըրթ-
մըշ կիպի սէօղլէր սէօյլէեէրէք, հիտտէթինի պու
եօլաա իղհար իյլէտի, վէ քէնտիսինին թէհօիտ-
լէրինէ մուգապիլ, տամատընըն, եիւղիւնէ գար-
չը օտա գարուսունու գաբաեարադ, թահգիրլէ
մուամէլէ իյլէմէսի, աթէչի զաղապընը տահա
ղիեատէ ալէվլէնտիրտի, չէօյլէ քի Պրիւեէր սօ-
գաղընտաքի էվտէն տիշարը չըգտըղը զէման,

ատէթա գուտուրմուշ ճանվէր կիպի իտի : Պինապէրին, գաֆասընա շիտտէթլէ պասթօն վուրուլան հայվան միտիլու, սօգագտա պիր խայլի միւտտէթ շու եա պու թարաֆտա տօլաշտըգտան սօնրա, Ավընիւ կէչիտինէ տօլրու միւթէրահի օլտու :

Վագաա արապասը գաբուտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտի իսէ տէ, քէնտիսինին պուենա օթուրմագլըգ ֆիքրինէ պիլէ կէլմէտի, վէ եաեան եիւրիւտիւկիւ սըրատա, պիր թագըմքէլիմաթը ինթիգամճուեանէ իրատ իթմէքտէ, վէ կէչէն տէօնէնլէրէ չարքըմագտա, վէ եիւզիւ պուրուշմուշ օլտուղու կիպի, կէօզլէրի տախի հատտէն զիեատէ տիշարը ֆըրլամըշ պուլունտուզլարը հալտէ, շաշկըն վէ սէրսէմ միտիլու եօլունա տէվամ իյլէմէքտէ իտի :

Սըր Ֆապիուս, էսնայի րահտէ պաղը տէհչէթլի թասաւվուրլար տիւշիւնիւպ, քեաֆֆէ յի տիւշմէնլէրինի վէ թէքմիլէն քէնտիսի ալէյհինտէ իթթիֆագ իթմիշ օլան ինսանլարը էօլտիւրմէք խիւլեասընտա պուլունմագտա, վէ արա սըրա վագը օլան հէեէճան էսնալարընտա պէնի ատէմին թէմէննի իյլէտիկի կիպի, քէնտիսի տէ, քեաֆֆէյի ճէմիյեթի պէշէրիեէնին մահվընը թէմէննի իյլէմէքտէ իտի : Հագըգաթէն հէր քէս

մէրգումու եիւզտէն պրագմագտա, վէ քէնտիեէ գարշը կէլմէքտէ իտի : Հէլէ մէմուրու Չաֆարինին թէվգըֆը քէյֆիեէթի, պանքէրի մէգքիւրիչին բէք տէհչէթլի պիր հալ օլուպ, շաեէտ Չաֆարի, հէր պիլտիկինի սէօյլէսէ իտի, պուտէֆա, սըր Ֆապիուսուն չարէսիզ սուրէթտէ շայպ վէ մահվ օլաճաղը տէրքեար, վէ արասըրա բարլագ սուրէթտէ կէչիւրտիկի էօմիւլենիւ, բրանկապէնտլէրէ մախսուս օլան եէչիլ թագեա իլէ իքմալ իտէճէկի մուհագգագ պուլունմագտա իտի . . :

Մէրգում, կէնճիք սէնէլէրինի վէ Սվարկանըն վալիտէսի նէզտինտէ նամուսույլա վէ սամիմի մուհապպէթլէ կէչիւրտիկի սաքին կիւնլէրի յիմտի տէրխաթըր իթմէքտէ իտի : Իմտի, աճապա հաճը շէյթան, օլ սաքին էօմիւլ թէրքիտիպ տէ, հէր ատըմտա ճինաեէթլէ թէսաաիւֆ օլունան սէրէնճամը պիր էօմիէ տախիլ օլմագլըղա քէնտիսինի թահրիք իթմիշ իտի . . . Լուիճի քէնտիսինէ նէ՝ եաքմըշ իտիքի, օլ պիւշարէյի գաթլէ մահքիւմգըլմըշ, վէ էօլտիւրթմիւշ իտի : Սըր Ֆապիուս, օլ էսնատէ հէնուզ կէնճ օլուպ, կէրչի հիտտէթ ու շաղապ վէ սօնու տիւշիւնիւլմէեէն պիր քին ու ատապէթ հիսսիեաթընա թապիյեէթ իթմիշ, վէ ատէմը պասի-

բէթէրինն , նաաքըսա քէնտիանէ մալի չօղա օւմաարդընտան , եիւրիւտիւկիւ թարիգտէ տահա սայիր ույղունսուղուդ թօխումարը քմիչ իտի քի , շիմտի պունլար տախի , պիրէր սէտտը մումանաաթ կիպի գարչըսընա չըգմագտա իտիէր :

Պու սուրէթլէ , Սվարկանըն բէտէրի , եօլտա կիթաիքճէ , նամուսլու էօմրիւնիւ պրագ մասընտան տօլաեր քէնտիլի իթապ իթմէքտէ , վէ խուսուսիլէ սալիք օլտուղու մէսլէքին աղըրլըղընը գալտըրաճագ դատար դուվիլէթի օլմաաղը պիր զէմանտա , օլնամուսլու էօմրիւ պրագտըղը իչին , լանէթլէր օգումագտա իտի : Մէրգում , հագըգաթէն չօճուգ կիպի հարէքէթ իթմիշ օլուպ , չօճուգլար միսիլլու ումուսի պիր մահէլլտէ ֆալադան եհմէսի ճայիղ իտի : Քեաճքի եհնի պաշտան իմրարը էօմրէ պաշլաեապիլսէ իտի : Լաքին հաերֆքի , ինտանըն էօմրիւ թէքրար պաշլանըլամաղ : Պիչարէ աաէմ , պիւսպիւթիւն գուվլէթտէն տիւշիւշ օլտուղունու վէ վաղթինտէն էվվէլ իհթիեարլընտըղընը հիսս իթմէքտէ իտի : Ճէսարէթի իսէ , գալմամըշ օլուպ , պէյնինտէ աղիմ պիր եօրկունլուգ մէվճուտ իտի , վէ ույգուսուղուդ , քէնտիլի թէլէֆ իլլէմէքտէ իտի : Սըր Ֆապիուս , սապահլաերն եաթագտան գալգտըղընտա , կիճէ սապահա գատար տա-

եագ եհմիշ տիր կիպի , աղալարը խուրտէխաշ օլմուշ իտուկինտէն , մէրգում , թապիլի իսթիրահաթա միւհթաճ իտի իսէ տէ , պու իսթիրահաթա , պէնտանտա նայիլ օլաճաղընը տիւշիւնտիւքճէ , պիւթիւն վիճուտի տիթրէմէքտէ , վէ գուլագ թօղարընտա սօղուգ թէր տամլալարը հաաըլ օլմագտա իտի :

Սըր Ֆապիուսուն , պագըլքէյի էօմրիւնիւղընտանտա իքմալ իթմէսի լաղըմկէլէճէկի , հագըգաթէն բէք զալիմանէ պիր թէֆէլքիւր օլուպ , հէլէ Սվարկաեք , նամուսու բայիմալ օլմուշ օլարագ , տիւշմէնլէրի բէնչէսինտէ պրագմաղըլըգէյֆիեթի , ղաեթլէ քէտէնագ պիր միւլահաղա իտի : Հալպու քի օ պիչարէեհէ , մէրգումուն մուհապպէթի օլմասը , աալա շայեանը գապուլ օլմաերպ , էկէլլի հագըգաթէն մէղպուրէյի սէվսէ իտի , քէնտիսինն պուլունտուղու պաթագ տէրունինէ , անը տախի չէքիւլ չէքիշտիրէրէք կէթիրի՞ր մի իտի : Խալլ , խալլ , սըր Ֆապիուս քիմսէյի սէվմէմիշ իտի , վէ քէնտիսինէ եագլաշանլարա , տօթ օլսուն եախօտ տիւշմէն օլսուն , ֆէնալըգտան ղայրի պիր շէյ եաբմամըշ իտի , վէ շիմտի օ ֆէնալըգլար քէնտիսի ալէյհինէ տէօնմէքտէ իտի : Իմտի , մէրգումուն պունա նէ՞ տիմէկէ վէնէ՞տէն շիքեաեթ իթմէ-

կէ հագգը վար իտի : Վագաա տիւչար օլտու-
ղու ճէզա բէք տէհչէթլի իտի իսէ տէ , քէնտի-
նին եարմը օլտուղու ֆէնալըզլար իլէ պիզզաթ
կիրիֆթար օլտուղու ֆէնալըզլար , թաթպիդ վէ
թէշպիհ օլունապիլի՛ր մի իտի : Զաֆրանա վէ
Լուիհի , քէնտինին թէրթիպլէրինի թազէիգ
իթտիքլէրի իչին , թէէտիպ օլունամմը՛ մը իտի-
լէր : Պունլարա քէնտիսի աճըմը՛ մը իտի : Պինա-
պէրին , սայիլլէրի հագգընտա մէհհամէթ ու
րիգգաթը օլմանն պիր խապիս հագգընտա ,
մէհհամէթ վէ րիգգաթ հիչ ճայիզ օլապիլի՛ր մի
իտի : Էվվէթ , սըր Ֆապիուս պու հալլէրէ միւս-
թահագգ օլմուչ իտի , վէ ատալէթ , հիւքմիւնիւ
պու սուրէթլէ իճրա իտիեօրտու : Էվվէթ , ճէ-
նապը Ալլահըն հիտտէթ ու զազապը , ագըպէթ
իւլ էմր պաշ կէօսթէրիպ , շիտտէթլի սայիգա-
լար իլէ միւթթէհիմի չարբմագտա իտի :

Մէրգում , սօգազլարտան կէչտիկի զէման ,
տիթրէմէքտէ վէ տիլլէրի աչըլամամագտա իտի :
Նիլէ նիլէ տէֆալար , Զաֆրանաեա , բօր-
թուգալ սէբէթի տիզլէրի իւզէրինտէ օլարագ ,
վէ թօզլարըն իչինտէ օթուրմուչ պուլունարագ
թէսատիւֆ իթտիկինի լանէթլէտի , Ղիրա պիլ
ճիւմլէ սէֆալէթի օլ վագըթտան պօշլամը իտի :
Աճապա օլ կիւնիւ Ալլահա նէ եարմը իտի քի

գարչըսընա պու մախլուգու չըգարմը իտի : Տիւ-
չար օլալէլտիկի քեաֆֆէյի ֆէլաքէթ վէ մուսի-
պէթլէրին սէպէպի , մէզպուրէ օլմաղլէ , պիւ-
թիւն ինթիգամինը օնտան ալմագ իսթէմէքտէ ,
վէ պիր քէրրէ մէրգումէնին պօղաղընը , պու-
րուչմուչ օլան էլլէրինէ թէսլիմ իտէն օլսա իտի ,
պունա նէլէր վիրէճէկինի , վէ նէ՛ գատար սէ-
վինճ իլէ մէզպուրէյի պօղաճաղընը , վէ ֆէվ-
գէլատէ պիր շէհվէթ հիսսի իլէ ճէսէտինի չըղ-
նաեաճանը տիւչիւնմէքտէ իտի :

Մէրգում , էանայի բահտէ պու եօլտա պիր
ինթիգամ իւզէրինէ միւլահագա իտէրէք , վահ-
չիճէ նիտալէր չըգարտըղընտան , կէչիպ տէօ-
նէնլէր , քէնտիսինէ պագմագտա իտիլէր :

Նիհսեթ սըր Ֆապիուս , պանգասը իտարէ-
խանէսինին գարուսունտան կէչտիկինտէ , խըզ-
մէթքեարլարտան պիրիսի , քէնտիսինէ տօղրու
իլէրլէեէրէք , վէ էֆէնտիսինին ալթիւսթիւ-
կիւնտէն չաչըրարագ ,

— Էֆէնտիմ , տէտի :

— Նէ՛ վար տըր , տէեու պանքէր պիրտէն
պիրէ սիւալ իթտի , նալէհան ոյգուսունտան
ուեանըեօր կիպի պիր թարղ իլէ :

— Զօգտան պէրու զաթընըյր պիրի պէքլէ-
եօր :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Իսմինի պիւտիրմէք իսթէմէտի :

— Քիմ օլտու գլարընը սէօյլէմէեէն առէմլէրի գապուլ իթմէզ օլտուղումու քէնտիսինէ պիւտիրմէլի իտին :

— Սէօյլէտիմ ամմա , քէնտիսի եինէ իսրար իթտի :

— Դապուլ իտէմէմ , տէտի գաթիճէ սըր Պապիուս , վէ խըզմէթքեար թէվազու իթտի :

Պանքէր , աճէլէթէն օտասքնա կիրտի , վէ օրատա պէքլէմէքտէ օլան մէքքիւր միւսաֆիրի տախի կէօրէմէտի : Միւսաֆիր իտէ , սըր Պապիուսու կէօրտիւկիւնտէ սարսըլաը , վէ կէօզլէրինի մէրգումա աթֆ իյլէտի : Խըզմէթքեար , մահճուպիյեթլէ , միւսաֆիրէ տօղրու իլէրլէեէրէք ,

— Էֆէնտի սիզի գապուլ իտէմէեօր , ֆագաթ էկէր . . . տէտի , վէ շախսը մէճհուլ տախի թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Էվլէթ , Էվլէթ , իշիթտիմ . . . տէեու պէեան իյլէտի , վէ մասանըն իւզէրինտէն պիր քեաղըտ բարչասը ալարագ , գուրչուն դալէմ իլէ պիր գաշ քէլիմէ եաղտը , վէ պու քեաղըտը մահֆազա տէրունինէ դօյտուգտան սօնրա ,

— Պու քե . . . սըտը էֆէնտինէ կէօթիւր . է-

ֆէնտին պէնի գապուլ իտէճէք տիր , տէտի :

Խըզմէթքեար պու էմրի իճրա իթտի , վէ պիր տագըգա սօնրա ալտէթ իտէրէք , շախսը մէճհուլ իլէրի կիրէպիլէճէկինի պիւտիրտի :

Պատէհու գաբուեու աշտըլընտան , միւսաֆիր իլէրի կիրտի :

Պու սրալըգ պանգա տիրէլթօրու , կիւեա միւտտէթի էօմրիւնտէ հիւ պիր ֆիվլէլատէ հալէ տիւչտր օլմամըլ տըր կիպի , սաքին վէ տգալմէթլի պիր հալ իլէ եաղըլտանէսի գարչըրընտա օթուրմուլ օլուպ , անճագ թէլէֆֆիւղիւնտէ պիր տէրէճէ գուլվլէթսիլլիք հիսս օրունմագտա իտի : Պինապէրին սըր Պապիուս , միւսաֆիրինի տիգգաթ վէ մէրագ իլէ թէճէսսիւս իթտիքտէն սօնրա ,

— Պէնիմլէ կէօրիւլմէքիկէ իսրար իտէն սիւլմիսինիլ , տէտի :

— Էվլէթ , միւսիւ :

Շախսը մէճհուլ , թագըրիպա գըրզ եաշընտա , գըրմըզը սագալը , սիեահ չուխա բալթօլու , վէ սիւտ կիպի պէեաղ կէօմլէք կիյմիլ պիր քիմնէ օլուպ , պանքէր , պու առէմի պիր միւտտէթնազարը թէտգիգտէն կէչիրտիքտէն սօնրա ,

— Սիլ քիմինիլ , աէեու սիւալ իթտի :

— Իսմիմի պիլիպ պիլմէմէքտէ մանէա եօգ-

տուր : Պէն , Ֆրիտօլէն վէ շիւրէքեաւը գում-
բանեաւորնա մէնտուպ պիր քիմնէյիմ :

— Պու գումբանեանըն իշի նէ՞ տիր , տէտի
սըր Ֆապիուս :

— Իշի , ֆամիլեաւորըն մէնֆաաթը իշին մա-
լիւմաթ իսթիհասալ իթմէք տիր :

— Էյ պու գումբանեա պէնտէն նէ՞ իսթէ-
եօր :

— Էկէրշի չէնտ տագըղա գատար պէնի տին-
լէրսէնիզ , պու ճիհէթի չիմտի սիզէ անլաթը-
րըմ , տէտի մէճհուլ շախս սիւքիւնէթլէ :

— Սէօյլէյին , միւսիւ , տէեու պանքէր պէ-
եան իյլէտի :

— Էֆէնտիմ , պիզիմ գումբանեամըզըն կէօր-
տիւկիւ իշլէր , չօգ տիւրլիւ տիւրլէր : Շէօյլէ քի
ֆամիլեաւոր մէնֆաաթընա թահարրիեաթ իճ-
րասընտան մաստա , պիր թագըմ աշըգպաղ-
լըգ մէքթուպլարընը մահէլլէրինէ թէսլիմ իթ-
մէք իշին , իսթէեէնլէրէ տէ , սըր սագլար պա-
զը մէմուրլար թէտարիքինի տէրիւհտէ իտէր :
Իշթէ պէնտէնիզ , պու գումբանեանըն մէմուր-
լարընտան պիրիսիյիմ , վէ պու սէպէպլէ , թա-
նըմատըղըմ պիր քիմնէ , ախիրէն , բրէնսէս Մա-
թարօֆա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ պանա պիր
թէզքիրէ թէսլիմ իթմիշ տիր :

Սըր Ֆապիուս տիթրէեէրէք ,

— Բրէնսէս Մաթարօֆա՞ մը , տէտի :

— Էվվէթ , բրէնսէս Մաթարօֆա , տէեու
շախսը մէճհուլ ճէվապ վիրտի , պու իսմին հա-
սըլ իթտիկի հէեէճանը կէօրմէմէլլիք թալրը
թուլթարագ :

— Էյ սիզ տէ օ թէզքիրէյի թէսլիմ իթտինիզ
մի , տէտի պանգա սահիպի , հէեէճանընը կիւճ
պէլա իլէ մուհաֆաղա իտէրէք :

— Էվվէթ :

— Մէզպուրէեէ՞մի :

— Խայր , մէզպուրէնին իզամէթ կեահաքնը պիւ-
մէեէն պիր առէմէ :

— Էյ իզամէթ կեահաքնէ՞րէտէ տիր , սիզ պի-
լիեօրմուսունուզ , տէեու պանքէր չէտիտէն սի-
վալ իթտի :

— Պէն տէ պիլմէմ :

Սըր Ֆապիուս , պու իֆատէ իւզէրինէ սըզըլ-
մագլըգ հարէքէթի իպրագ իթտիկինտէն , Ֆրի-
տօլէն գումբանեաւոր առէմի , քէլամա աղագ ի-
տէրէք ,

— Լաքին , Էֆէնտիմ , սիզ իթմինանը գալպ
իւզրէ օլունուզ , լաղըմ կէլէն ճէվապը ալմըշըմ
սըր , տէտի :

— Բրէնսէսին ճէվապընըմը :

— Էլ վե՛լ... Պու ճե՛վապնամէտէ , բրէնսէս ճե՛վապ եաղաղըր ատէ՛մ իլէ սալը կիճէսի պու-
լու շմաղըղը վատ իթմիշ տիր :

Պանքէր , պիրաէն պիրէ եէրինտէն սըչրաեա-
րադ ,

— Պուլուշմա՛դ մը... փագաթ նէրէտէ պու-
լուշուլաճաղընը սիզ պիլին օ՛րմուսունուզ , տէ-
եու սիւալ իթտի :

— Մէքթուպտա պէր թափսիլ պէեան օլուն-
մուշ տուր :

Մէճհուլ շախս , պիր քեաղըրտ կէօսթէրաի-
կինտէն , սըր Ֆապիուս , հէմանտէմպունտն իւ-
զէրինէ աթըլարադ ,

— Տիմէք , սիզին պուրաեա կէլիշինիզ , պու-
լուշուլաճադ մահէլլի պանա պիւտիրմէք իշին
տիր , տէտի :

Մէճհուլ շախս , թէզքիրէյի չէքէրէք , չէօյլէ
սէօյլէտի :

— Աֆվ իտէրսինիզ , պուրաեա կէլիշիմ , իշպու-
թէզքիրէյի սիզէ սաթմադ իշին տիր : Պէն ֆա-
գիր պիր քիմնէյիմ , վէ միւտտէթի էօմիւմտէ
պախթիւար օլմամըշլմ տըր : Իմաի պու վու-
զուաթտան , գահվէնին պիրինտէ պահս իտէր-
քէն , պէնիմ սանաթըմտան օլան պիր թաղըմ
քէսան իլէ պիրլիքտէ պաղը զապթիեէ մէմուր-

լարը տախի , իշպու գահվէխանէտէ պուլուն-
տուզլարընտան , զապթիեէ մէմուլլարընտան
պիրի , պանա , «Էկէր իթմէրսինիզ սիզ պու-
սըրըր բէք պահալը սաթապիլիւսինիզ» տէտի : —
Քիմէ , տէեու սօրտուղումտա , մէզքիւր զապ-
թիեէ մէմուրու , — «Օրէրա ճատտէսինտէ սա-
քին սըր Ֆապիուս փաղօպօքն իոմինտէ պիր պան-
քէրէ» տէտի , վէ պէն տէ պու կիճէ պու քէլամ-
լար իւզէրինէ տիւշիւնէրէք , տօղրու ճա պուրա-
եա կէլտիմ :

Սըր Ֆապիուս , պու ալա թէֆէքքըլիւրաթը
ալիմէ տէրեսընա զարդ օլմուշ կիպի կէօ-
րիւնէրէք ,

— Էյ պու ճե՛վապ , մահէլլինէ թէպլիզ օլուն-
տու մու , տէտի :

— Խա՛յր , տահա թէպլիզ օլունմատը :

— Թէպլիզ իթմէզսինիզ , օլմուր մու :

— Շիւպհէսիզ օլուր , չիւնքի պու ճե՛վապնա-
մէնին պէնտէ օլտուղունու քիմնէ պիլմէզ , Շու
գատար քի , պունտն իշին պիր ֆիւեաթ թայեին
օլունմալը տըր :

— Սիզ միւսթէրիհ օլուն , պէնտէն խօշուտ
օլաճաղօքնըզ տըր , տէտի սըր Ֆապիուս , աղլը
ֆիքըրի , քէնտի թասալվուրունտա օլարադ , վէ
իւալէթէն տախի , թէզքիրէյի թէսլիմ իտէճէք

մահէլլինիզ պէն օլա՞մաղմընըմ, տէեու պէեան իյլէտի :

— Հա՛յ հա՛յ, օլապիլիրսինիզ, տէեու մէճ-հուլ շախս թէպէսսիւմ իտէրէք ճէվապ վիրտի : Իշիթտիկիմէ կէօրէ, օլ մահպուպէ քէնտի աշք-լարընը, գարանլըդ պիր օտատա գապուլ իտէր իմիշ, լաքին քէնտինիզի էլէ վիրմէմէք իշին, հիշ պիր քէլիմէ աղզընըդտան չըգարմամալըսընըզ, վէ հիշ պիր հարէքէթ տախի իթմէմէլիսինիզ, չիւնքի պունուն մուղայիրի հալինտէ պուլունտու-ղունուզ թադտիրտէ, սօնրա, ասըլ աշք օլան շախս պէնտէն ինթիզամ ալմաեա գալգըշաճա-ղընտան թօքուն աղզընա պէն կիթմիշ վէ դուր-պան օլմուշ օլուրում :

— Սիզ րահաթ օլուն, մէզպուրէ սիզի ասլա էլէ վիրմէեէճէք տիր, տէտի սըր Ֆապիուս :

— Զաթընըզա էմնիյեէթիմ վար տըր, վէ պու պապտէ չիւպհէ իթմէմ :

— Թէքրար իտիեօրում, սիզ ասլա վէսվէսէ իթմէյինիզ :

Պու սըրատա շախսը մէճհուլ, թէզքերէյի ու-ղաթարագ,

— Պու թէզքերէեէ պէտէլ, չիմտի պէշ պին ֆրանգ վէ պուլուշտուղունուղուն իրթէսի կիւնիւ պէշ պին ֆրանգ տահա իթէրիմ : Զանն իտէրիմ

քի, զիեատէ աշգ ու մուհապպէթինիզ վար իտէ, պու գատար պիր մէսլաղ, բէք պիլիւք սաեբլ-մամալը տըր, տէտի :

— Եախօտ զիեատէ քին ու զարագըմ վար ի-սէ... տէեու սըր Ֆապիուս քէնտի քէնտինէ պէ-եան իյլէտի, վէ եաղքխանէսինտէն պինէր ֆը-րանգլըդ պէշ ատէտ գայմէ չըգարըպ, մէճհուլ շախսա իթա իթտի, վէ սօնրա տախի, — պուլուշ-մապլըղըմըզըն իրթէսի կիւնիւ կէլիպ, մապա-գիսինի տէ ալըրսընըզ, տէտի :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ, տէեու շախ-սը մէճհուլ ճէվապ վիրտի, վէ աեաղա գալգըպ թէվաղու իյլէտի :

Ֆրիտօլէն գումբանեատը մէմուրու տէտիկի-միզ Սուրի կրիզ տիշարը չըգարքէն, էլլէրինի օվուշտուրարագ, քէնտի քէնտինէ,

— Իշթէ պու տէֆա մէրգումուն եազասընը էլտէ իթտիք, տիմէքտէ իտի :

Տիկէր թարաֆտան, սըր Ֆապիուս տախի աղիմ պիր մահպուլիէթ իշինտէ օլուպ, զիրա իգպալի եավէր օլմաղլա, Զաֆրանաեը թէք-րար բէնչէսի ալթընա ալապիլէճէկինտէն, պու տէֆա տխըր ինթիգամընտա մուվաֆֆագ օ-լապիլէճէկինէ չիւպհէ պիլէ իթմէմէքտէ իտի, վէ պիր դուշ սաաթ էվլէլ, օլ մէէլունէ-դարը-

նրն պողազքնտան , պուրուշմուշէլէրիլէ գաւ-
րահապիւմէք իշին , պիւթիւն սէրվէթինի վիր-
մէքիկէ բազը օլմագտա իքէն , պուքէրրէ եա-
լընըզ օն պին ֆրանգ իլէ պու միւրատընա իրէ-
պիւմէսի տախի , պաշգաճա պիւյիւք պիր մու-
վաֆֆադըյեթ տիմէք իտի :

Հէմտէ էօյլէ պիր ինթիզամ ալաճագ իտի
քի , պու եիւզտէն քէնտիսինէ գաթան ճէզա
թէրէթթիւպ իթմէեէճէկի , հէման մուհազգագ-
կէօրիւնմէքտէ իտի , չիւնքի քիմ օլպապտէ
չիւպհէեէ զահիպ օլաճագտը : Զաֆրանանըն
թէզքիւրէսինի քէնտիսինէ վիրմիշ օլան շախս ,
քէնտիսի տէ յէրիքի թէօհմէթ աատ օլունաճա-
ղքնտան , մէնֆաաթը իգթիզասընճա , սըր Ֆա-
պիուսու էլէ վիրմէմէսի իգթիզա իտէր իտի :
Ֆիւլվազը , պանքէրի մէրդում , քէնտի քէնտի-
սինի պիւսպիւթիւն մէյեուս պիր հալտէ գանն
իթմէքտէ իքէն , իգպալի եինէ եալէր օլմագտա ,
վէ Զաֆրանանըն ահրէթէ եօլնու գըլտըզտան
սօնրա , գըզընը կիլլէմէքտէ քիմսէ իշին մէն-
ֆաաթ գալմահաճաղքնտան , անը տախի պու-
լաճաղը մուհազգագ կէօրիւնմէքտէ իտի : Վէլ
հասըլ , պիր խայլի վազըլթտան պէրու , սըր
Ֆապիուսուն եըլտըզընը սէթր իտէն պուլութ-
լար տաղըլմագտա օլուպ , եալընըզ պիր նօզթա

գարանըզ գալմագտա իտի : Խչպու նօզթա իտէ ,
Զաֆարի օլուպ , լաքլն անըն տախի , միւնասի-
պէթսիզ սէօզ սէօյլէմէեէճէկինէ էմին իտի : Ին-
սան , իշթէ պէօյլէ տիր : պիր քէրրէ գալպինտէ
էմնիյեթ հասըլ օլուր իտէ , օնտան սօնրա հէր
չիւպհէսի զայիլ օլուր :

Պինապէրին պանքէրի մէրդում , չօղ տան պէ-
րու արզու օլունան պիրինճի պուլուշմագըզ մա-
հէլինէ կիտէն աշըզպաղլարա մախսուս սիւքիւ-
նէթ վէ թէհամմիւլ իլէ , Զաֆրանանըն թէզըլի-
րէսինտէ իշար օլունան կիւնէ վէ սաաթա պէք-
լէտի :

12

ՊԱՐՈՒԹՈՒՆ ԲԱԹՂԱՄԱԸ

Սաաթ , եալը կիճէյի չալտը : Պու էսնատէ
Գլիշի ճատտէսի հէման իտի իտի : Եալընըզ
պաղը շարապճը մաղաղալարընըն գանաաղաղը
արգասընտան բըզլար բարլամագտա վէ ու-
ղագտան պաղը արապալարըն ֆէնէրլէրի միւ-
շահէտէ օլունմագտա իտի : Արա սըրա գուրու
պիր բիւզկեար հուպուպ իթմէքլէ , եօլուն թօզ

տիւմանքնը պուլուծ կիպի հաւալանտըրմագտա
իտի : Գարարմըջ օլան գուպպէյի ասիւման իւ-
ղէրինտէ իսէ, պուլուծլար սիւրաթլէ ճէրէեան
իթմէքտէ իտիլէր :

Պու արալըգ, պիր գօնագ արապասը, օգու-
եանլարըմըղճա մալլում օլտուղու իւղրէ, տիկէր
խանէլէրտէն թէֆրիգ իտիլմիշ օլան վէ գա-
նատլարը սըգը սըգը դաբալը պուլունան պիր
էվին էօնիւնտէ տուրտու : Իշպու էվին պիրինճի
դաթընտաքի գանատլար արգասընտան պաղը
զիեալար կէօրիւլիւեօրտու : Տիմէք տիր քի, պու-
էվ իսալգը հէնուղ եաթմամըջ իտի :

Մէգըլուր արապատան, իւսթիւ պաշը տիւզ-
կիւն, վէ կէօղլէրինէ գատար պէեաղ իբիբլի
գումաշտան պիր պիւյիւք պաղ սարմըշ պիր
ատէմ աշաղըեա էնիպ, արապասընը եօլա գօյ-
տուգտան սօնրա, իւշ տէֆա էվին գարուսու-
նու չալտը :

Գարու տէրհալ աշըլարագ, չախսը մէրգում,
թէգըլրէտէ միւնտէրիճ թալիմաթը խաթըրլա-
մագ իւղրէ, պիր էյեամ քէնտիյի թօրլատը, վէ
պատէհու պիւլա թէրէտտիւտ իչէրի կիրիպ, գա-
բունուն էչիկինտէ տուրմագտա օլան իհթիեա-
րէ գարընըն էլինէ պիր ֆրանսըղ ալթունու սը-
գըշտըրարագ, մուպեէն օլան քէլլմէյի իրտտ

իթտի, վէ սօնրա էօնտէն իհթիեարէ գարը վէ
արգատան շախսը մէրգում եիւրիւմէկէ պաչլա-
տըլար :

Պու սըրատա, հէր շէյ կիւզէճէ ճէրէեան
իթտի : շէյլէ քի, գարուճու գարը աւլա շիւպհէ
իզհար իթմէյիպ, պէլքի մէրգումէ, մատա-
մասըյլա պուլուշաճագ օլան ատէմի թանըմա-
մագտա իտի, վէ պու խուսուստա գաթան էմ-
նիյեէթսիղլիք կէօթէրմէմէոինէ պաղըլըր իսէ,
պու գաղիյեէ բէք տէ իհթիմալին խարիճինտէ
պուլունմամագտա իտի :

Հէրնէ հալ իսէ, շախսը մէրգում, եանի սըր
Ֆապիուս, գարտնըգ պիր օտտեա կիրաիբլիտի:
Պու օտա, չօգ տէֆա իսմինի իշիթմիշ օլտուղու,
Զաֆրանանըն սիեահ գատիֆէլի օտասը իտի:
Իհթիեարէ գարընըն էլինտէ թութուղու լամ-
պանըն ըշըղըյլա, տէրունի օտանըն մէֆրուշաթը
պիր արա կէօրիւնիւպ, պատէհու մէրգումէնին,
թէհամմիւլ իլէ պիր միւտտէթ պէքլէմէքինի,
սըր Ֆապիուսա պէեան իլէ, քէնտիսի գաբուեու
գաբամասը իւղէրինէ, տէրունի օտա պիւսպիւ-
թիւն գարարտը :

Մէրգում, եալընըղ գալընճա, մահղուղիեէ-
թի աղիմէսինտէն նաշի պիր ֆէրահլըգ հիսս իթ-
տի, չիւնքի քէնտիսի ալտաթըլմըջ օլմաեղպ,

ճիտոյնն պուլուշուլաճազ օլտուղունու , վէ չէնտ տագըզ տեա դատար , պէլքի մէզպուրէյի դօլ-
լարը իչինտէ թաղեիգ խտէպիլէճէկինի , վէ մէվ-
գըի մէզբիւրէ քէնտիսի հաքիմի մուծլագ օլտու-
ղունան , նիւէթի մուղիւրէսինի պիլա միւշբիւ-
լաթ իճրանէ միւզթէտիր օլաճաղընը մուհագ-
գազ գանն իթմէքտէ , վէ Զաֆրանահը միւէպ-
պէտէն մահվ իթտիրմէք , վէ դըղընը թէքրար
կէօրէպիլմէք իչին , Զաֆարիւնէ իքի միլիօն ֆրանգ
վատ իթմիշ օլտուղու հալտէ , օ , ետգանը էլէ
վիրմէքտէն զայրի պիր չէյ եաբամատըղը հալտէ ,
քէնտիսինին , եալընըղ օն պին ֆրանգ իլէ պու-
արղուլարընա նայիլ օլտալիլաիկինի տիւչիւնտիւք-
ճէ , ֆէվզէլատէ պիր քէյֆ տույմագտա , վէ
թէսատիւֆ եարտըմ խտէր իսէ , պիւյիւք իչէր
եաբըլապիլիր օլտուղունա տայիր ճատուսու թա-
րաֆընտան տէրմիւնա դըլընմըշ օլան պիր իֆա-
տէյի , պու միւնասիպէթլէ թաստիգ իյլէմէքտէ
խաի :

Շէյլէքի կիճէ վագթը , վէ պիր իճթիւնարէ
դարըտան մաատա քիմսէ պուլունման պիր
էվտէ , խասմինի էլտէ իթմէքլիքտէն զայրի տա-
հա պիւյիւք արղունի օլապիլիր մի խաի : Հաթթա
էկէր քէնտիսի պիր տուղագ դուրմուշ օլտա խաի ,
պու տէրէճէ էմին օլամաղ խաի :

Պինապէրին պանքէրի մէրդում , պու օլան չէյ-
լէրէ հագըզի նաղարըլա պագմանա ճէտորէթ
խտէմէյիւ , պու չէյլէրի խտէալաթտան խա-
րէթ գանն իյլէմէքտէ խաի : Հալպուքի պու պագ-
տէ շիւպհէե տէ ալա մահէլլ օլմանըպ , ֆիւ-
վագը մէրդում , մէզպուրէեէ , եանի տիւնեա խ-
զէրինտէ էն զիւնտէ թահգիր իյլէտիկի , վէ
մահվը իչին , չօգտան պէրու թէքմիլ սէրվէթինի
հագըր օլտուղու պիր դարընա պէրէ-
ֆէտանէ հաղըր օլտուղու պիր դարընա պէրէ-
մէքտէ , վէ կէրչի արասըրա « եա՛ կէլմէղսէ » տէ-
յի տիւչիւնէրէք , շիւպհէե զահիպ օլմագտա
խաի խտէ տէ , մէրդումէնին կէլէճէկի , իճթիւն-
րէ դարը թարաֆընտան պէեան խաիլմիշ օլտու-
ղու ճիհէթլէ , օլ պապտէ արթըղ շիւպհէ
մահէլլ գալմատըղընտան , սըր ֆասիուս , թէ-
համիլլ իլէ պէրէմէքտէ խաի : Հէմոնէ մէրդումէ ,
համմիլլ իլէ պէրէմէքտէ խաի : Նօգթաթընա
թէքթիւրէտէ հէր չէյի նօգթաթընա շօգթաթընա
եաղմըշ , եանի պու միւլագաթթա պիւյիւք էհէմ-
միւնէթ վիրմէքտէ օլտուղու տէրընար պուլուն-
մուշ օլտուղու հալտէ , հիշ կէլմէմէսի խաթրա
կէլէպիլիր մի խաի : Զաթէն պանքէր տալի , իչէ-
րի կիւրէրէն , թէքթիւրէտէ միւնտէրիճ թալմիւս-
թա քեամիլէն մուլաֆըդ հարէքթ իթմիշ օլ-
մասը ճիհէթլէ , շիւպհէե դաթան մահէլլ վիր-
մէմիշ խաի :

Պէտքէ՛նք որ Գաղտնիք, տիշարեալ գուլագ վերմէքտէ իտի իսէ տէ, հիշ պիր սէս իշխտէմէմէքտէ իտի, վէ եալընըզ խարիճտէն իշխտիլէն իւղիեարըն տէհչէթպախշ սէտասը, տէրունի տայիրէտէքի սուսլուղա պաշղա պիր սուրէթի միւէլլիմէ քէսպ իթտիրմէքտէ իտի: Շէօյլէ քի, էկէր պանքէրի մէրգում, իթիգատաթը պաթըլէեէ ինանանլարտան օլա իտի, պէօյլէ պիր ազիմ սուսլուղտան տիւշարը տէհչէթ օլուր իտի, լաքին գարուսու եալաշնա չալընաըղընտան, պիրաէն պիրէ տիթրէտի, վէ գուլագ վիրիպ, աթլաս գումաշ սէսլէրի կիպի պազը սէսլէր սէմինէ վասըլ օլտու:

Սըր Գաղտնիք, պու հալտէն ֆէվգէլատէ հէեհնանա կիրիֆթար օլուպ, գալպի վուրմաեա պաշլատը, վէ թասալվուրունուն իճրասընա հազըրլանտը: Մալլում օլտուղու իւղրէ, մէրգում օրանա կէլէլիտէն պէրու, իճրա իտէճէկի ֆիլիլի գաթիլ թասմիմ իտիպ, շէօյլէքի Զաֆրանա, քէնտիսինի թանըմաեա, վէ ալտաթըլմըլ օլտուղունու անլումաեա վագթը օլմաղտան էվիլէլ, նակէհան մէղպուրէ իւղէրինէ հիւճում իթմէքլիկի, վէ իւք հիւճումանտա, անը աեաղլարը ալթընա ալմագլըղը, վէ պունու եարմատըղը թագալիրտէ, մէրգումէ, քէնտիսինի միւտաֆաեա գալգըշաճա-

ղընտան, պիթթապի բաթըրտը կիւրիւլթիւ հուսուլէ կէլէճէկի, վէ պինապէրին սէս չըգարթմագլըլըն, մէղպուրէյի պօղմագ լաղըմ օլտուղունու, վէ պու իշի պիթիթինճէ, իհթիեարէ գարը, պիլա թէրէտտիւտ գարուեու աչաճաղընտան, քէնտիսի տէ ինթիգամընը ալմըլ օլարագ, օրատան սալուշուպ կիտէճէկինի, վէ օնտան սօնրա քիմսէնին, քէնտիսինի արաեըպ թարամաեաճաղընը, վէ իհթիեարէ գարընըն տալի քէնտի հագգընտա քիմսէեէ մալլումաթ վիրմէեէճէկինի տիւշիւնմիւշ իտի:

Թագաթ էվիլէճէ իշխտիլէն սէսլէրէ ըաղմէն, գարու աշըլմագտա օլմաեըպ, պանքէր աշաղըտա, պազը կիտիպ կէլմէքլէր սէսլէրի ալմագտա օլտուղունտան, Զաֆրանա իլէ իհթիեարէ գարընըն կիտիպ կէլմէլէրի օլմաեընը գանն իլլէմէքտէ իտի:

Սըրթգ մէրգում սապըրսըղըղ հիսս իթմէկէ պաշլաեարագ, պիլթիւն վիճուտի տիթրէմէքտէ վէ մուղտարըպ պիր սուրէթլէ պէքլէտիկի սըրատա կէչէն վագըթ, թէհամմիւլ օլունմաղ մէրթէպէեէ կէլմէքտէ իտի:

Նիհաեթթ, նէրտիլէն աեաղլարընտա պազը կիւնա հարէքթթ հիսս օլունտուղունտան, պանքէր, օտա գարուսունուն վագը օլտուղունու

զանն իյլէտիկի թարափա տօղրու իւլէրլէտի, վէ
էլլէրինի իւլէրուէ ուզաթարադ, չիքարը իւ-
ղէրինէ հիւճում իթմէքլիկէ հազըր վէ նազըր
պուլունտու: Պու արա մէրգուսուն կէօղլէրի ա-
տալլէթ մէսէրրէթիլլէ գարանլըգտա օլտէրէճէ
բարլաեօրլար իտիքի, գարանլըգտա գուրտ կէօղ-
լէրի միսիլլու իքի բըքլը նօղթա զանն օլուն-
մագտա, վէ սինիլլէրի իտէ. կէրկիլէչմիչ վէ պու-
րուչմուչ հալտէ պուլունմագտա իտիլլէր:

Ա.գըպէթ իւլէմը, գաբու եափաչճա աչըլա-
րադ, նիմ բըքլ իչինտէ պիրնէվ պէեաղլըգ մի-
չահէտէ օլունտու: Պու պիր գարը շէքլի օլուպ,
սըր ֆապիուս, պիր սըչրաեբըտա չիքեարը իւ-
ղէրինէ աթըլտը, վէ պիր միւտտէթ էլլէրի, եան-
լըչլըգլա չիքեարընն կէօքսիւնտէ վէ ումուղլա-
րէնտա տօլաչտըդ տան սօնրա, սօղաղընը էլտէ
իթմէքլէ, տէմիրտէն պիր ալլէթ կիպի, մէգըիւր
պօղաղը սըգտը, վէ շէքլի մէգըիւրուն սահի-
պէսի, չիւպհէսիլ պիրտէն պիրէ աղիմ պիր տէհ-
շէթէ տիւչար օլտուղունտան, նէ՛ պաղըրապիլ-
տի, վէ նէ՛ տէ պիր հարէքէթ իճրասընտա պու-
լունտու: Անճադ, տճը տճը ինլէեէրէք, եէրէ
սէրիլտի: Հալպու քի պանքէրի մէրդում, մէ-
սէրրէթլէ պաղըրաբադ,

— Ա.հ, մէկլունէ գարը, աղըպէթ քեար սէն-

տէն ինթիգամընը ալտըմ, տէտի, վէ անինտէ օ
պիչարէ իւղէրինէ աթըլարադ, տիղիլլէ կէօքսիւ
իւղէրինէ պաստը:

Պու արա, մէգլուրէ եէրինտէն պիլէ գըմլլ-
տանմաեղպ, աղալարը, հարէքէթտէն տուր օլ-
մուչլար իտի Պատէհու սըր ֆապիուս չու սէօղ-
լէրի իրաա իթտի:

— Նիհաեթթ, թէալիմի բուհ իթտի... զաթէն
թէլլէֆ իտիլլէճէկի եաղլըլ իտի... Եվլլէթ, սալթ
պէնիմանլաեաճաղըմ պիր թարղտա հէքք իթ-
տիրտիկիմ ինթիգամ մանէասընը միւչիւր հար-
ֆըն, համու օլտուն. թէքմիլ ահքեամը ֆիլիէն
իճրա օլունտու (1):

Մուախարէն մէրգում, էօլիւնիւն գօրսաթը-
նը աչըպ, խասմինին կէօքսիւնտէ հէքք իթտիր-
տիկի հարֆը եօղլաեա եօղլաեա արաաը, ֆա-
գաթ էլլէրի, հիւ պիր լէքէեէ թէսատիլֆ իթ-
մէտիլլէրինտէն, սըր ֆապիուս, լէնկի պիւս-

(1). — Զաֆրաննըն կէօքսիւ իւղէրինտէ, գըղտըրըմըն
պիր տէմըր լիլ վէ մէգպուրէնին մաշուզը սապըզը բըհնո
վէնլըգլի եախօտ սըր ֆապիուս ժապօպըն մարիֆէ-
է իլլէ ֆրանսըզ հրուֆաթընտան V հարֆը հէքք իտիլ-
միւ օլտուղու մալիւմ տիւր իչպու V հարֆը ֆրանսըզճա
վանքան քէլլիմէսինին իլք հարֆը տըր, վէ պու քէլլիմէ
ինթիգամ մանէասընտա տըր:

պիւթիւնն ուղմուշ, սաչլարը տիբիւմիշ, վէ վի-
ճուտի թէր իլէ ըսլանմըշ օլտուղու հայտէ, տօղ-
բուլտու, զիրա եէրաէ սէրիլի պուլտնան էօլիւ,
Ձաֆրանա տէյիլ իտի: Պատէհու տէհշէթլի նի-
տալէր իլէ, մէրգու մէլլէրինի տիվարլարա վու-
րարադ,

— Ըշըգ, ըշըգ, տէհու պաղըրմահա պաչլա-
տը, վէ նասըլսա, ֆիբրինտէ տէհշէթպաիշ վէ
ադլ ու ֆիբրին խարիճինտէ պիր չիւպհէ հասըլ
օլտու, եանի էօլտիւրտիւկիւ մախլուդ, քէնտի
քէրիմէսի Սվարկա օլմասը կիպի պիր դաննը զա-
րիպ վէ էսէֆ իշթիմալ ֆիբրինի իսթիլա իլլէտի:

Պէօյլէճէ սըր Ֆապիուս, վահշի պիր հայվան
էիսիլլու օտատա տէօնիւպ, ֆադաթ տէրուսի
խանէտէն պիր սէս իշիտէմէտիկի եախօտ պիր
ըշըգ կէօրէմէտիկի կիպի, գարուեու տախի
պուլամատըղընտան, անճադ տիշարը չըգաճադ
պիր տէլիք պուլմադ իշին, տիվարլարըն դատիֆէ-
լէրինտէ թըրնադլարընը բարալամագտա, վէ մէզ-
բիւր գատիֆէլէրի եըրթմահա չալըչմագտա իտի:

Իշպու իւք տէհշէթ դէմանը կէչինճէ, հասըլ
օլան չիւպհէսինին գապիլ օլամտեաճաղընը, վէ
ֆիլվադը քէնտիսինին ալտաթըլըպ, տէյիլ
Ձաֆրանանըն, իլլա սայիր պիր գատընըն խա-
նէսինէ ճէլպ իտիլմիշ իտուկինի, վէ պիր մէճ-

հուլէ գատընը էօլտիւրմիւշ օլտուղունու քէնտի
քէնտինէ միւլահաղա իլլէմէկէ պաչլատը, վէ
թէքրար էօլիւնիւն եանընա կէլէրէք, եօղլատը-
ղընտա վէ օլկիւմիահ սաչ տէմէթլէրինի թութ-
տուղունտա, Սվարկանըն սաչլաքը օլտուղունու
թանըտը, վէ եինէ քէմալ տէհշէթլէ եէրտէն
դալգըպ, մէյիսուսանէ պիր հալ իլէ ֆիդան ու
ֆէրեատլէրէ վէ սաչլարընը եօլուպ գօբարմահա
թէքրար մուպաշէրէթ իլլէտի:

Մէրգուսուս, օլ հիւղնէնկիլ հալ վէ նիտալէ-
րինէ գարշըլըգ դապա պիր կիւլիւշ իլէ մուգ ապէ-
լէ խտիլտիքտէն սօնրա, պիրտէն պէրէ օտա ըշը-
լէ, վէ սըր Ֆապիուս, ֆիլվադը քէնտի քէրիմէ-
սինին, կիյտիկի պէեաղ ֆիթթանտան զիեատէ
սօլմուշ օլարադ, պիլա հարէքէթ եէրտէ սէրիլ-
րիշ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ էօլտիւրտիւկիւ
մախլուդ, քէնտի պիշարէ դըզը օլտուղունու
թանըտը:

Տէրհալ տօտագլարընտան դըքըգ պիր սէտա
չըգըպ, պիր միւտտէթ սէրսէմ կիպի դալտըգ-
տան սօնրա, քէնտիսի տէ նաչը մէգըլուսն եա-
նընտա ճանսըղ պիր մատտէ կիպի սէրիլիվէրտի:
Ձաֆրանա, պիր միւտտէթ պու մէնզարէյի
մահըլուկիէթլէ սէյը իտիպ, եիւղիւնտէ թէ-
պէսիւմ ալէամէթի կէօրիւլտիւ, վէ պատէհու
Բ. 27

դարուեալ զարանարագ, նապէտիտ օլաու, չիւնքի նէրտիվէնտէն սիւրաթը առըմար իշիտիկնտէն, քէնտիօնինն արթըդ օրատա զալամաեաճաղը մայիւմ իտի:

Նէրտիվէնտէն եօգարը չըգանլար, Սուրի կըրիզ իլէ Պէդ-ան-Ֆէօ օլուպ, Սուրի կըրիզ, դարանլըդ օտաեա կիւրէրէք, Սվարկանը վէ սըր Փապիուու, իքիտի տաիւրի էօլիւ հալինտէ, եէրէ սէրիլմիշ կէօրաիւ կիւնտէ, իղհարը թէաճճիւպիւ աղիմ իյլէտի, վէ քէնտի քէնտինէ, — Պուսուս մանէաը նէ տիր, տիւէրէք, մէղքիւր իքի վիճուտ իւղէրինէ էյիլտի: Պատէհու թէքրար քէլամա աղաղ պիւրէ, — Պու գարը՝ Զաֆրանա տէյիլ տիր, ֆադաթ քիմ տիր... տէեու պէեան իյլէտի, վէ նակէհան աղիմ պիւր տէհէթ իլէ սարսըլաը, վէ եիւղիւնիւ, ֆէվգէլատէ ոլիւ սօլկուսլուգ իհաթա իթտի: Պինապէրին եիւքսէք պիւր սէտա իլէ:

— Շիմաի անլաեօրումքի, տէքէ կէլմիշիմ... Ահ, ալչա՛գ... Պէդ-ան-Ֆէօ, տահա քէնտիսի պուրատա օլմալը աըր, վէ պիղիմտէ քէնտիաի նէ լիւղումու մուղ պուլունմադատա աըր: Մէղպուրէյի պուլտու զումուղ հալտէ, թէքրար պուրաեա կէլէճէ կիլ տիր:

Տէրհալ միւրդում զապթիեէ մէմուրու, օտա-

տան տիշարը ֆըրլաեըպ, արդ առաջը իսէ, պու իշտէն հիւշէյ անլաեամաեարադ, քէմալ իթտաթլէ րէֆիգլինէ սիւլուք իթտի:

Սուրի կըրիզ, թէքմիլ էվի արաեըպ, վէ լաքին պիւր նէթիճէ չըգարամատըղընտան, մէյիուս հալտէ, սըր Փապիուս իլէ դըղընըն նէղտինէ ալտէթ իյլէտի, վէ իւղէրէրինէ էյիլէրէք, էլինի եիւրէքէրի իւղէրինէ դօյտուդ տան, վէ պիւր միւտտէթ, նէֆէս ալըպ ալմատըղ լարընը տինլէտիւրտէն սօնրա,

— Դատըն էօլմիւշ տիւր, տէտի:

— Փազաթ էրքէք... տէեու Պէդ-ան-Ֆէօ յիւալ իթտի:

— Օ հէնուղ նէֆէս ալըեօր:

Իքի արգատաշլար, պանքէրին հաեաթտա օլուպ օլմատըղընը անլամադ իշին, պաղը թէճըրուպէլէր իթտիլէր:

Սուրի կըրիզ, պու արա, շու սէօղլէրի սէօլլէմէքաէ իտի:

— Շիմաի հէր շէյի անլաեօրում... Շաշըն կիպի տէքէ կէլտիմ, ֆադաթ իշ, պու սուրէլմէ պլէմէեէճէք տիր, էլղէթմէ պիւր կիւն օխապիւ գարընը եադ ալաեաճաղըմ աըր... Պու միսիլու գարընը եադ ալաեաճաղըմ աըր... Պու միսիլու ինթիգամլարը սալթ դատընընը տիւ չիւնէպիլիլէլէր... Վադատա մէրդումէեէ րէքաէ էմիլյեէթ

իթմէլի տէյլի իտիմ ամմա, նէ՛ չարէ, ինսան
պաղէն պօշ պուլունուեօր:

Պէգ-ան-Ֆէօ թէաճճիւպլէ կէօղլէրինի ֆէվ-
գէլատէ տչմըշ օլտուղու հալտէ, արգատաչընա
պաղմագտա իտի իտէ տէ, սէօյլէտիկի լագըր-
աղըարը անլաեամամագտա իտի: Նիհաեթ սապ-
ը թիւքէնէրէք,

— Հայտէ պաղալըմ, վուգուի հալ հէր նէ
իտէ, պանա տա նաղլ էթ, տէտի:

— Աճայիպ, անլամահօրմուսուն... Փապի-
ուսու, գապահաթ իշլէտիկի զէման եագալա-
եըպ տէրտէսթ իտէպիլմէքլիկիմիլ իչին, կիւեա
մէրգում իլէ պու մահէլլտէ պուլուշմագլըղը,
Զաֆրանա պանա թէրթիպ իթտիլմիշ իքէն, օ
շէյթան գարը պուրաեա քէնտիսի եալընըղ կէլ-
մէեէրէք, քէնտի իլէ պիլլիքտէ, սըր Փապիու-
սուն գըղընը տախի կէթիլմիշ, վէ կէրչի օլ
կէնճ գատընը պուրաեա կէթիլմէք իչին, նէ տէ-
տիկիլնի պիլմէմ իտէ տէ, պէսպէլլի զէվճինի կէօ-
րէճէքսին տէմիշ, վէ օ պիչարէ տախի պու խու-
սուսա խքեաթ օլմուշ օլմալը տըր: Հալպուքի
շու հայվան բէտէր տէ, ագլը ֆիքրի ինթիգամ
հալվէսիլլէ մէֆթուն օլտուղու հալտէ, ագը-
պէթքեար, Զաֆրանաեը բէնչէսինէ կէլլիլմիշ օլ-
մասը իթիլ տտըյլա, ատէթա պիլ բիլիճ կիպի,

քէնտի գըղընը պօղմուշ օլմագ կէրէք տիլ...
Պիչարէ գըղճըղա՛ղ... Տիկէր թարաֆտան մէր-
գումբէտէր, պիղգաթ քէնտի գըղընը էօլտիլմիշ
իտուկիլնի մուախարէն թաստիլ իյլէ յինճէ, ճան-
սըղ պիլ նէսնէ կիպի. քէնտիտի տէ եէրէ սէրիլմիշ,
վէ պու արալըգտա Զաֆրանա ֆիլար իթ միշ օլմա-
լը տըր... իշթէ վուգուի հալ պունտան իպա-
րէթ տիլ, վէ պունու անլամագլըղ տա ասլա կիւճ-
լիւք եօգ տուր: Պիղ պու իշտէ ատէթա տէքէ
կէլտիք, վէ բաթլաեան պարութու պիլ թու-
թուշտուրտուգ, վէ իքիմիլ տախի պու խուսուս-
տա պիլէր շաշգըն վէ սէրսէմ ատտ օլունտուգ
... Ա՛հ, պու բէք ութալըղը պիլ թէրթիպ
իմիշ, վէ օլ գարընըն, հաղբգաթէն բէք պիւլիւք
մէհարէթի վար իմիշ... Լաքին, խա՛յր, խա՛յր,
Սուրի կրիլ իլէ օեունա չըգան, ճէղասըղ պրա-
գըլամաղ... Իմտի, օ գալը տա պունտան ոճն-
րա րահաթ օլամահաճագ տըր... Հալպուքի
պու ֆիլիլի գաթլ մատտէսի գարշըսընտա շիմտի
պիլ նէ՞ մէսլէք իթթիխաղ իտէճէյիլ... Պու
ֆիլիլի ճինաեթթքեարանէյի խապէ՛ր մի վէրէճէ-
յիլ... պու ատէմի տէրտէսթ մի իյլէեէճէյիլ
... Շաեէտ զապլիեէ նէղարէթինտէ չիւպհէ
հասըլ օլուր, վէ պու իշտէ պիլիմ մէտիլիլմիլ
պուլունտուղու անլաշըլըր իտէ, նէ՞ եաբաճա-

ղըզ . . . Այլ սանա բիւ սկիւլլիւ պիր պէլա . . . Իմ տի, մատէմ քի Զաֆրանա պուրատա տէյիլ իսէ, վէ պիղիմ տէ, քէնտիանի տէրտէսթ իթմէքլիկէ իւմիտիմիղ եօդ իսէ, պիլի՛րմիսին, պիղճէ նէ՞ եարբլմասը խաեբլը աըր :

— Խայր, նէ՞ պիլէյիմ, տէեու Պէզ-ան-Ֆէօ ճէվապ վիրտի :

— Էօյլէ իսէ, պիղիմ իչին խայրըսը, քիմնէ պիղի կէօրմէտէն վէ իչի չադարմատան, հիւ-րըմտարլար միսիլլու թէպտիլ գըեաֆէթլէ պու-րատան գըչ իրինի չէօղմէք տիր :

— Էյ պու հէրիֆի նէ՞ եարմասը :

— Պու հէրիֆ տէ, էկէր գապիլ օլուր իսէ, քէնտի քէնտինէ աեըլադիլը, ֆագաթ աեըլ-մամասը, քէնտիսի իչին, տահա իյի տիր, չիւն-քի պուլունաճաղը հալ, բէք տէ արզու օլունուր հալլէրտէն տէյիլ տիր . . . Տէրունի խանէտէ իսէ, քիմնէ եօդ տուր . . . Շէօյլէքի իհթիեարէ գարբ սալուչուպ կիթտիկի կիպի, Զաֆրանա տախի նապէտիա օլմուչ տուր . . . Պինապէրին էկէր պու հէրիֆ տէ քէսպի իֆագաթ իտէմէզ իսէ, էլ-պէթթէ պիր տրա պու իրի նաչլար պուլունա-ճադ տըր : Հիչ օլմազ իսէ, սիղ տէ օլվազըթա գատար եարաճաղըմըղը տիւչիւնիւրիւզ : Լաքին էկէր պու հէրիֆ էօլմէզ իսէ, իլէրուտէ պու

մատտէեէ իսթէտիկի կիպի բէնի վիրէճէք տիր :

Պէզ-ան-Ֆէօ, արգատաչքնն սէօղլէրինէ ի-տէճէք հիչ պիր իթիւրազը պուլունաճաղըղնտան, մէրզումուն հէր սէօյլէտիկինի թաստիգ վէ գա-պուլ իթտի : Պինապէրին իքի գապթիէ մէմուր-լարը, քէմալ իհթիեաթ իւզրէ Գիլի ճատտէ-սինտէքի խանէյի թէրք իթտիլլէրինտէն, իտ-նէյի մէզքիւր, էվլէլէրի մահղունիյիէթ պուսչ տիւքիս թիւնիս թէքրար քէսպ իյլէտի :

ԽԱԹԻՄԷ

1

ԱԼԷԼ ԱՃԷԼԷ ՊԻՐ ՍԵՅԵՍՋԱԹ

Յուլիս անընտա, պիր սապահ, գուպպէյի
ասիւման քեամիլէն պերրադ օլտուղու հալտէ,
Պայեթօտէն Արրօմանչա կիտէն թարիգի, սաաթ
տէօրթտէն պէշէ գատար գաթթ իտէկէլէն օմ-
նիպուս արապանտա, իքի սէյես հպուլուն-
մադտա իտիքի, օգուհանլարըմը, պունլարըն
քիմ օլտուղլարընը ետգընտա անլահաճաղլար
տըր: Պունլարտան պիրիսի, զայիֆ, սադալլը,
սաչլարը աղարմըշ վէ քէօքտէն քէսիլմիշ, սիմասը
եօրկուն, Ֆադաթ կէօզլէրի բարլադ վէ քէսկին
օլուպ, արապանըն գաբուսունտան սյըըմա-
մադտա, վէ սօգադտա օլանա կէշէնէ տիգ գաթ-
լէ պադմադտա իտի: Հալպուքի պունուն սը-
գատաշը, վիճուալու վէ տէօրթ քէօշէ շէքիլլի օ-
լուպ, զանէթ շիշման լնէքլէր կիպի նէֆէս ա-
լըպ վիրէրէք, արապանըն պիր քէօշէսինտէ ու-
եուգլամադտա իտի:

Իքիսի տալի սէյես հլպիսէլէրի կիյմիշ օլուպ,
վազաա կիյտիքլէրի հլպիսէլէր պիշիմի տէկիլ

խախտելու , օլտուգճա թէմիզ խախտել , վէ
հանլարընտան տախի պիրէր չանթա աարըմըշիտի
Պիրտէն պիրէ գայիֆ օլան շախս , տիրաէկիլէ
չիյմանը շիտաէթլէ տիրթիւշտիւրտիւ , վէ պու-
տախի , ույգուտան շիշիլշ օլան կէօղլէրինի ,
զօրգունն պիր սուրէթտէ աչարագ , գապա պիր
սէս չըգարտը , վէ պատէհու , սայքի «պէնի նի»
չին ույանտըրտըն» թարգընտա արգատաչընա
պագմասընտա , զայիֆի ,

— Ուհուհաճագ եէրտէ , շուրալարա պագ-
սանա , տէտի , վէ տրապա իլէրլէտիքճէ միւշա-
հէտէ օլունմագտա օլան շայեանը սէյր ու թէ-
մաշո մահէլլէրի բարմաղըլա կէօթէրտի , հա-
զըզաթէն մէնզարէյի մէզքիւրէ , Սբէրա թէա-
թրօսունուն թէղէինաթընտ միւշապիհ օլտու-
ղունտան , կէօրիւլմէեէ շայեան իտի . . . Շէօյլէ
քի , Սրօմանշ նամ քէօյիւն էթէյինտէ , դայրը
մունթաղամ պիր սուրէթտէ , եանի պէեաղ թաշ-
տան վէ գըրմըզը թուղատան ինշա խախտիլ , վէ
սիեահ արտուաղլար , վէ գըրմըզը քիւրէմիտլէր
եախօս բարլագ սամանլար իլէ էօրթիւլմիւշ
պուլունան պինալարըն ուֆաճըգ շան գուլլէրի
օճագլարը վէ տամլարը , զանն իտէրտին քի ,
մալի պիր տիւման իչինէ գարընըշ օլուպ , ու-
ֆուգտա իսէ , եէշիլ պիր խաթթ միւշահէտէ օ-

լունմագտա , վէ պու խաթթ իւզէրինտէ , պաղը
քէօրիւլքիւ պէեաղլըղլար , կիւմիւշտէն սայի-
գալար միախլու , կեահ կէօրիւնմէքտէ վէ կեահ
նա գէտիտ օլմագտա խախտիլ : Իշթէ պու եէշիլ
խաթթ , տէնիլ իտի . . . : Իշպու մէնզարէյի տիւ-
քիւշանըն պիրինճի մէվզընի հէր ճինա եէշիլլիք-
լէր , եախօս պուղտայ թարլալարընն սարը
րէնկլէրի իշղալ իթմիշ օլուպ , պունլարըն իւս-
թիւնտէ տախի կիւնէշ պուլունմագտա , վէ հէր
թարաֆա էլմաս կիպի պիր բարլագլըգ վիւմէք-
տէ իտի :

Շիշման հէրէֆ , ույղ ուսունտան ուեանտըրը-
մասընտան տօղայը ճանը սըղըլմըշ օլտուղու հալ-
տէ , պիղայտըղլա գարչըսընա աթֆը նաղար
իտէրէք ,

— Սալթ պու շէյլէրի պանա կէօթէրմէք իչին
մի , տիւն ազշամ պէնի , օթուրտուղում պիրա-
խանէտէն ալէլաճէլէ գալտըրըպ , պիր վալօնա
աթտըն , էօյլէ պիր վալօնա քի , եօլմուլար իլէ
տօլու օլտուղունտան , կէօղլէրիմի պիլէ գաղա-
եամատըմ , վէ սօնրա տախի կէթիլիպ էօյլէ
պիր օմիլպուռ արապասընա սօղատն քի , հէր
պիր եաեը գարնըմա սաթլանըեօր զանն իտի-
եօղում տէտի :

— Գապիլ տիր , տէեու տիկէրի թէպէտիմ

խաբէք պէտան լայտի, վէ շիշման հէրիֆ, սա-
պըրսըղըդ հարէքէթի կէօթէրէքէք,

— Շունու սէօյլէ պագալըմ, նէ՞րէտէ պուլու-
նուեօրուզ, տէտի:

— Մահէլի մագսուտէ վասըլ օլտուզ, տէեու
զայիֆի, սիւքիւնէթլէ ճէվասլ վիրտի:

— Նէ՞րէեէ վասըլ օլտուզ:

— Արօմանչա:

— Արօմանչ նէ՞րէսի տիր:

— Գալվատօս էեալէթի տախիլինտէ, Բօր-ան-
Պէսէն իլէ Ասնէլ արասընտա քեային վէ սահիլէ
եազըն քիւչիւք պիր քէօյ տիւր: Իշպու քէօ-
յէ Պայեէօտէն կիրիլիր. չէօյլէքի Պայեօտէ տէ-
միր եօլ տուրուզ, ծնտան էօթէսի օմնիպուս ա-
րապասը իլէ կիտիլիր, նասըլքի շիմտի պիզ
էիտիեօրուզ: Արօմանչ սէքէնէսի, պէշ ալթը
էիւզ նուֆուստան իպարէթ օլուզ, իւշ ատէտ
օթէլի վէ պաղը սէյֆիեէլէրի վար տըր: Կէրէք
օթէլէր վէ կէրէք սէյֆիեէլէր, եազ մէվսիմն-
տէ տէնիլէ կիրմէք իւզրէ, մէզքիւր քէօյէ
կիտէնլէրէ իծարա վէրիլիր: Պու մահէլլտէ, կէր-
չի պիր նէվ էլմա սուեու շարապը իլէ ըսկումրի
պալըղը տախի պուլունուր իսէ տէ, պիրինճիսի
ասըլ էլմա սուեունտան իմալ իտիլմիշ օլմատը-
ղընտան, վէ ըսկումրի պալըղը, աղըղա պիր լէզ-

ղէթ վիրմէտիկինտէն, իքիսի տախի մագպուլ
տէյիլ տիրլէր — Նասըլ, վիրտիկիմ մալիւմաթ-
տան խօշնուտ օլտո՞ւն մու:

Շիշման վիճուտու ատէմ, սըգըլըրճասընա
ումուզլարընը չէքէրէք,

— Լաքին պիզ Արօմանչա նէ՞ եարմաեա կի-
տիեօրուզ, տէեու սիւալ իթտի:

— Տէմիր եօլ, ֆիքրիմի ալթիւսթ իթմիշ օլտու-
ղունտան, էվվէլ էմիրտէ օրատա ուեումաեա
կիտիեօրուզ, չիւնքի մալիւմ եա՛, պէն կէնճ օլմա-
տըղըմտան, եօլճուլուզ պէնի եօրմագտա տըր:

— Էյ սօնրա նէ՞ եարաճաղըղ... Պու մա-
հէլլտէ չօգ դալաճա՞գմրեղ:

— Տահա պէն տէ պիլմէմ, ֆագաթ արա-
տըղըմը պուլուր իսէմ, չիքեաեէթէ սէպէպին
զալմազ զանն իտէրիմ:

Պունտան պէօյլէ Պէգ-ան-Ֆէօ իսմիլլէ թէս-
մինէ իտէճէկիմիզ շիշման ատէմ, պու սըրատա
սէսլիճէ պիր նէֆէս ալըզ, սայիր մալիւմաթ
իսթէմէտի: Զաթէն տօսթունուն, եալընըլ իս-
թէտիլի չէյի քէնտիսինէ սէօյլէր օլտուղունա
չօգտան պէրու ալըճըլ իտուկինտէն, ֆագլա պիր
չէյ տէ սօրսա, ֆայտէսի օլմաեաճաղընը րանա
պիրիլիր իտի:

Պու սըրատա օմնիպուս արապասը, Արօման-

չա կիրիւյ , մահէլի մէղքիւրը իբիե է թագսիմ
իտէն վէ տէնիդտէն պիր դաչ մէթրօ ուզադատա
պուլունան եօլտան պիր միւտտէթ եիւրիւտիւք-
տէն սօնրա , օթէլ Գրէթիէնին էօնիւնտէ տուր-
տու :

Սուրի կրիդ վէ արդատաչը , արապատան էնիւյ ,
մէղքիւր օթէլէ տաիւլ օլտուլար , վէ իբի օտա
իսթէտիքլէրինտէն , տէրհալ պու օտալար թէր-
թիւյ իտիւտի :

Անէր օրատա րահաթ իթմէքտէ օլտունլար ,
պիդ իբի զապթիեէ մէմուրլարընըն իչպու եօլ-
ճուլու գլարը էսպտպընը օգուեանլարըմըղա պիւ-
տիրմէքլիկէ միւսարատթ իտէլիմ :

Խաթըրլարտա օլմագ կէրէք տիր քի , Սուրի
կրիդ իլէ Պէդ-ան-Յէօ , Գրիչի ճատտէսինտէ վա-
գը խանէտէ , պիդգաթ քէնտի էլլէրիյլէ քէնտի
գըղքընը պօղմուչ օլան սըր Ֆապիուս ժագօպսը-
նը , մէղպուրէնին հաչը եանընտա եալընըզ պը-
րագ մըչլար իտի :

Զապթիեէ մէմուրլարը , պու իչտէ քէնտիլէրի-
նին մէտթէլի պուլունտուղունուն մէյտանա չըդ-
մասը իհթիմալինտէն զիեատէսիյլէ գօրդուպ ,
Ֆիւլվագը էկէր Սուրի կրիդին մէհարէթի օլմաա
խտի , պու խուսուտա քէնտի հագգլարընտա
չիւպհէեէ վարըմասը դապիլ օլապիլիւր իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , ճինաեէթի վագըանըն իր-
թէսի կիւնիւ , զապթիեէ նէղարէթինէ պիր րա-
բօրթօ կէօնտէրիլէրէք , պունտա , Գլիչի ճատ-
տէսինտէ քեայլին զայրը մէսքիւն պիր խանէտէ ,
մանէասը անլաչըմագ սուրէթտէ պաղը սէյլէր
իչիտիլտիլի , վէ խանէյի մէղպուրտէ հարիդ
իւլ ատէ պիր վուգուաթ օլմուչ օլմասը զանն
օլունտուղու պիլտիրիլտի :

Տէրհալ զապթիեէ նագըրը , Սուրի կրիդի չա-
ղըրթըպ , իչար օլունան խանէտէ իճրայի թէ-
հարրիեաթ իթմէքլիկէ , մէրդումիլէ պիրիքտէ
մահէլլէնին բօլիս գօմիտէրինի մէմուր գըլտը :
Սուրի կրիդ , իչպու էմրի իճրաեէ կիթմէքտէ
իքէն , տիկէր պիր մէմուր կէլէրէք , զապթիեէ
նագըրընըն դուլագընտան աչաղը պաղը շէյլէր
սէյլէտի , վէ նագըրը միւմաիլէյս տաիւլ Սուրի
կրիդի տուրտուրմագ իւզրէ պիր իչարէթ իթ-
տի , վէ տիկէր մէմուր կիտինճէ , ումուրը զապ-
թիեէ նագըրը :

— Լապուրօ , գօնթէս տը Գրուա-Տիէօնիւն
աչըրըմասը մատտէսինէ տայիր պիր խապէրի-
նիդ եօգ մու տուր , տէեու սիւալ իթտի :

Սուրի կրիդ , պիրտէն պիրէ շաչըրտը , զիրա
ամիրինին օլ պապտէ ալմըչ օլտուղու մալիւմա-
թը վէ քէնտիսինի թէհլիքէեէ տիւլար իթմէմէք

իշին, նէ՛ ճէվապ վիրմէսի լաղըմկէլտիկինի պիւ-
մէեօրտու : Պինապէրին պիր աղածըգ թերէտ-
տիւտտէն սօնրա ,

— Խա՛յր , հիշ պիր խապէր ալմատըմ , տէտի :

— Պու մատտէ եէնիտէն պիր տահա գարըշ-
տը , տէեու նաղըր պէեան իյլէտի :

— Նէ՛ կիպի , տէտի Սուրի Կրիզ , էնտիշէ ի-
շինտէ օլարադ :

— Գօնթ պու կիճէ քէնտի քէնտիսինի էօլ-
տիրմիւշ :

Լապուրօ , Ֆէվգէլատէ պիր թէաճճիւպ հալի
կէօթէրէրէք ,

— Գօնթ քէնտի քէնտիսինի էօլտիրմիւշմա ,
տէտի :

— Էվվէթ , շիմտի խապէրինի ալտըմ . . . Մէր-
գումնն խանէսի , եօլունուղուն իւզէրինտէ օլ-
տուղունտան , օրաճա տախի թահգըղաթը լա-
ղըմէնին իճրաւընա սիզի մէմուր իտէրիմ . . . Ղա-
լիպա պիշարէ քէնտիսինի վուրալը , խոյլի սաթթ
կէշմիշ տիր :

Սուրի Կրիզ թէվաղու իլէ , օրատան մուֆա-
րադաթ իթտի :

Մէրգում , թապիի տույղունուղունղունա րաղ-
մէն , մէգըիւր խապէրտէն զիեատէսիյլէ միւ-
թէէսսիր օլտու , շիւնքի Գօնթուն սուի գասա

իթմէսի , քէնտիսինին մէրգումա պիլտիրտիկի
վուգումաթլարտան նէշէթ իթտիկինէ շիւպ՛է իթ-
մէմէքտէ , վէ պինապէրին իշպու վուգումի վէֆաթ
մատաէսինտէ քէնտիսինէ պիւյլը պիր մէսուլի-
եէթ իսապէթ իթտիկինի անլամագտա իտի , Լա-
քին տիկէր թարաֆտան , մէգըիւր սուի գասա ,
Սուրի Կրիզին բէք զիեատէ իշինէ եարաեւպ ,
շէօյլէքի Սվարկանը պուլմագլըգտա եէկեանէ
ալէադատար օլան վէ մէղպուրէնին նաշընը թա-
նըեապիլէն շախս , պու սուրէթլէ նապէտիտ օլ-
մուշ օլտուղու ճիհէթլէ , Գլիշի ճատտէսի գաթլ
մատտէսինին , կէրէք ֆայիլէրի վէ կէրէք մէ-
ֆուլլարը անլաշըլամաեան վէ պիր գաշ հաֆթա
պիհուտէ թահգըղաթտան սօնրա , էվրաղը ,
ղապթիեէ նէղարէթինին թօղլու տէֆթէր մահ-
ֆաղալարընտա հըֆղ օլունան կիզլի ճինտէթ-
լէրտէն մատաուտ օլաճաղը տէրքեար վէ պի իշ-
թիպահ պուլունմագտա իտի Գօնթտան մատա ,
իշպու գարանլըգ մատտէ իւզէրինէ իյղահաթ
վիրէպիլէճէք եալընըղ սըր Ֆապիուս օլուպ , հալ
պուքի պու խուսուստա մալիւմաթ վիրմէրլիք ,
մէրգումնն տախի իշինէ էլվիրմէզ իտի :

Պինապէրին , հէրնէ գատար վուգումաթլար ,
Սուրի-Կրիզին միղաճընա կէօրէ ճէրէեան իթմէք-
տէ իտիլէր իսէ տէ , պունունլա պէրապէր մէր-

գում հինէ խօչնուտ օլմուշ տէկիլ իտի : Շէօյէ-
քի, Սվարկանըն ճինանէթի վազըսաքնտան տօլա-
յը զօրդաճագ սէպէպի զարմանըպ, ֆազաթ
Ջաֆրանատան տէքէ կէլմիշ օլմասը, ֆէվզէլա-
տէ կիւճիւնէ կիթմէքտէ իտի, վէ Սուրի կրիզ
կիպի պիր տաէմին, պիր դարըտան ալտաթըլ-
միշ օլտուղունու տիւշիւնտիւքճէ, հագըգաթէն
բէք տէհշէթլի ինթիգամ եէմինլէրի իթմէքտէ
իտի :

Մէրգում, պու եօլտա թէֆէքքիւրաթ իլէ
դօնթ տը Գրուա-Տիէծնիւն խանէսինէ վասըլ օլ-
տու : Խանէյի մէքքիւր դարու ճուստունն օտա-
սընտա պիր չօգ ճէմիյէթ պուլունուպ, քեաֆ-
ֆէսի տաթի վազըայի միւէլլիմէյի մէքքիւրէ-
տէն տօլանը ազիմ տէհշէթէ միւսթաղրադ օլ-
տուղլարը հալտէ, Լապուրօ, հայիզ օլտուղու
սըֆաթը պիլ պէեան, դօնթուն նէզտինէ կէօ-
թիւրիւլու :

Պիշարէ Գրուա-Տիէօ եաթաղքնտա սէրիմիշ
օլուպ, եիւզիւնիւն սաքին հալինէ վէ պալ մօմու
կիպի սօլկունլուղունա պազըլտըզը հալտէ, ա-
տէթա պիր սանէմէ պէնզէմէքտէ իտի : Լէհճէ-
սինտէ իսէ, զէրրէ գատար թէպէտաթիւլ միւշա-
հէտէ օլունմանըպ, էզիյէթ չէքմէտիկի, վէ
վուրուլմասըլլա թէսլիմի բուհ իթմէսի պիր ան-

տէ վազը օլտուղու, բէվիշի հալտէն անլաշըլ-
մագտա իտի : Նաչըն եանընտա պուլունան հէ-
քիմ, Գրուա-Տիէծնիւն եարէսինի Սուրի կրիզէ
կէօթէրտի : Իշպու եարէ, կէքսիւ իւզէրինտէ
քիւ չիւք վէ եուվարլագ պիր տէլիք իտի : Թա-
պիպ, պու եարէյի կէօթէրիւրքէն,

— Թա գալպինին օրթասքնտան վուրուլմուշ
տուր, տէաի :

Պիշարէնին նաչը, քէնտի դանարէսի ալթըն-
տան զալարըլարագ, գարեօլասընա վազ իտիւ-
միշ իտի : Գօնթուն, սատթ գաչտա քէնտիսինի
էօրաթիւրմիւշ օլտուղունտան քիմանին միւլի մա-
թը օլմտերպ, շու գատար քի, օտասը խըզմէթ-
քեարը, էֆէնտիսինին, հարէքէթ տէն տուր օլ-
տուղունու հիսա իթտիկինտէն, չազըլըմասընա
պէքէմէքսիլին, քէնտիսի, էֆէնտիսինին օտա-
սընա կիրմիշ, վէ մէրգումու պուլտուղունտա,
էլլինտէ բէվօլթըր վար իմիշ, վէ զաթէն վիճու-
տի սօլունմուշ իմիշ : Սուր գատարն սէպէպէրի-
նէ, կէլլինճէ, պու ճիհէթ միւքէմիէլէն մալիւմ
օլմանըպ, մէրգում խըզմէթքեարըն սէօզիւն-
տէն, էֆէնտիսինին սօն տէրէճէ մուղայիգանը
մալիսէսի օլտուղու, վէ զէվճէսինին անլաշըլ-
մագ պիր սուրէթտէ զայպը, քէնտիսինէ բէք ֆէնա
թէէսիւր իթմիշ իտու կի անլաշըլմագտա իտի :

Սուրբ Կրիզին պու պապտէ պիլտիքէրի, քէն-
տիսինէ մալւմաթ վիրէնլէրին պիլտիքէրինտէն
չօգ զիեաառէ օլտուղունտան, մէրգում, մուխ-
թասար պիր թահգըգաթլա իրթիֆա իթտի, վէ
պատէհու բօլիս գօմիսէրիլէ պիրլիքտէ Դլիշի
ճատտէսինտէքի էվէ կիթտի:

Սուրբ Կրիզ, Սվարկանըն նաչընը, պրագտըղը
հալտէ օրատա պուլուպ, ֆագաթ սըր Ֆապի-
ուսու տախի, դըղընըն եանընտա պուլաճաղընը
մէմուլ իթմէքտէ իքէն, անը պուլամամասը իւ-
ղէրինէ, զիեաառէսիլլէ թէաճճիւպ իթտի, վէ
էվին տէօրթ թարաֆը քէօշէլի պուճադը արա-
նըլար իսէ տէ, հիշ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս
օլունամատը:

Գօմիսէր, պու սըրատա նէ՝ տիւշիւնէճէկինի
պիլմէեօրտու: Մագթուլէնին պօղաղընտա պաղը
բարմագ թաղեիդի աշիքեար սուրէթտէ կէօ-
րիւնմէքտէ օլտուղունտան, մատտէնին պիր ճի-
նաեթ օլտուղունա շիւպհէ եօգ իտի: Լապուրօ
տախի, պու իշին պիր ճինաեթ օլտուղունու
տիւշիւնիւպ, ֆագաթ մագթուլէ քիմ իտի, նէ-
րէտէն կէլմիշ իտի վէ նիշին էօլտիւրիւլմիւշ
իտի: Իշթէ բօլիս գօմիսէրի պունլար վէ պուն-
լարա մանէնտ սայիր սիւալլէր արզ իտիպ, վէ
զապթիեէ միւֆէթթիշի իսէ, ճէվապ վիրմէք-

տէն իսթինքեաֆ իլլէտիկինտէն, պիր թապիպ
ճէլպ օլունտու, վէ մէզպուրէնին պօղուլմուշ ի-
տուկի, վէ ճանինին, պու սըրատա ֆէվգէլատէ
պիր գուլվէթ վէ շիտտէթ իսթիմալ իթմիշ պու-
լունտուղու, վէ մագթուլէնին տէրհալ պօղուլ-
տուղու թապիպ թարաֆընտան տէրմիեան գը-
լընտը: Մահալլէ գօմիսէրի, բարօրթ օսունու
թանղիմ իթտիքտէն սօնրա, նաչը մէզպուր օրա-
տան գալտըրըլարագ, սահիպսիդ էօլիւլէրին
թանըլմալարը իշին վաղ օլունան Մօրկ նամ մա-
հէլլէ կէօթիւրիւլտիւ, վէ օրատա մուայեէն օ-
լան միւտաթթտէ գալըպ, վէ հիշ պիր քիմնէ
թարաֆընտան թանըլմամաղը իւղէրինէ, Շսն-
տէ-նալլէ գապրիսթ անընտա, մէճհուլ քիմնէլէ-
րին նաչլարընա մախսուս օլան գապրտէ տէֆն
իտիլտի:

Սուրբ Կրիզ, գօմիսէրտէն մուֆարագաթըն-
տան սօնրա, ումալը զաթիեէսի իշին թա-
ստրուֆը պէյն էլ միլէլ պանգասընա կիթտի,
վէ իշպու պանգաեը պիւսպիւթիւն գարըչըգ
պիր հալտէ պուլտու: Շէօլլէ ի պիլճիւմէ մէ-
մուրլար շաչըմըշ օլուպ, հիւքիւմէթ թարա-
ֆընտան թայեին իտիլմիշ օլան պիր մէմուր մա-
րիֆէթիլլէ, հէր թարաֆա մէօհիւր վուրուլ-
մագտա իտի: Պանգա տիրէրթ օրունա կէլլնճէ,

խըզմէթքեարլարտան պիրինին իֆատէսինէ նէ-
ղարէն , սապահաւըն քէնտիսի մէրզումու կէօր-
միւշ , վէ լարին ու գատար թէպտիւ օլմուշ ի-
միւքի , կիւճ իլէ թանըեպտիւմիւ տիր : Շէօյլէ քի
միւտիրի մէրզում , օն սինն գատար իհթիեար-
լաշմիւշ օլուպ , սաշլարը պիւսպիւթիւն աղարմիւշ
իմիւշ : Պու խըզմէթքեար , էֆէնտիսինին տիշարը
չըգտըղընը կէօրմէմիւ տիր : Տիկէր պիր խըզ-
մէթքեար իսէ , էֆէնտիսինի զաթէն չօգ տէֆա
խտարէխանէտէ պիրիւքտէ կէօրմիւշ օլտուղու ,
վէ ֆագաթ իսմինի պիւմէտիկի պիր անէմ իլէ
օ սապահ տախի պիրլիքտէ կէօրմիւշ իտուկինի
խտաա իթմէքտէ պուլունմուշ տուր :

Սուրի Կրիդ , սըր Ֆապիուս իլէ կէօրիւշմիւշ
օլան ատէմին Զաֆարի օլտուղունու միւլահաղա
իթտի իսէ տէ , Զաֆարի թահթը թէվղըֆտա
օլտուղու ճիհէթիլէ , մէղքիւր զաննը բէտտ իթ-
տի : Հալպուքի զապթիսէ միւֆէթթիլի , զապ-
թիսէ նէղարէթիսէ ալտէթիստէ , ֆիլվաղը Զա-
ֆարինին չըգան կիճէ ֆիրար իթմիւշ օլտուղու-
նու իսպէր ալտը :

Պունուն իւղէրինէ Լապուրօ , պանքէրի մէր-
զում իլէ պէրապէր պուլունտն շտիսըն Զաֆա-
րի օլմադընա արթըգ չիւպհէսի գալմանըպ ,
մէրզումլարըն , Զաֆրանաւը թէէտիպ իթմէք

իւղրէ , անը տրամաեա չըգտը օլտուղլարը զան-
նքնա զահիպ օլտու :

Իչթէ , Սվարկանըն , բէտէրի թարաֆընտան
գաթլու թէլէֆի իտիլմիւշ օլմասընըն իրթէսի կիւ-
նիւ վաղը օլան վուգուաթլար պունլար օլուպ ,
հալպուքի զուհուրա կէլէն վէ եալընըպ Սուրի
Կրիդէ մալլումօլան օլճինտէթի միւտհիշէ հագ-
գընտա քիմէանէ չիւպհէ իթմէքտէ տէկիլ իտի ,
վէ իլք հէհէճան կէչինճէ , կէրէք խալի պիր էվ-
տէ պիր գարը նաշը պուլունտուղու , վէ կէրէք
գոնթ աը Գրուա-Տիէօնիւն սուի գատտ քէյֆի-
նէթլէրի ունուաուլտու : Հաթթա չէնտ կիւն
սօնրա , տիկէր պիր պիւլիւք ֆէլաքէթ վաղը օլ-
մաղլա , խալղըն նաղարը տիգգաթթը օլ խուսու-
սա աթֆ օլունտու , վէ զանն իտէրսին քի Լա-
պուրօ , պիւլիւք իչլէր կէօրտիւ կիւ մատտէյի
սապըգա իւղէրինէ օնտան սօնրա տիւ չիւնմէղ
օլտու , վէ պու շէյլէրէ տայիր պահա իտիլմէ-
սինտէն տէ խօշլանմամաեա պաշլատը , նասըլ
քի Պէգ-ան-Ֆէօ իլէ կէօրիւ չիւրքէն , մէրզում
օլ մատտէ իւղէրինէ լաղըրտը իթտիկինտէ , Սու-
րի Կրիդ խօշնուաուղլու գալէամէթլէրի կէօս-
թէրիւ իտի :

Մէրզում զապթիսէ միւֆէթթիլի , էվվէլէրի

դատար չայլըմագտան տախի տուր օլմուչ օլուպ,
պինապերին Պէգ-ան-Ֆէյլու նատիրէն կէօրմէք-
տէ պուլունմուչ, վէ սօն տէֆա կէօրմէեքի ծն
պէշ կիւն դատար կէշմիշ իքէն, պիր ագշամ,
Պէգ-ան-Ֆէյ, պիրախանէնին պիրինտէ թիւթիւն
չըպուղու աղղընտա, վէ պիրա դատէհլէրի դար-
չըսընտա օլարագ ալէա պիր քէյֆ սիւրտիւկիւ
սըրատա, տօսթու սապըղընըն կէլտիկինի կէօ-
րիննէ, քէմալ թէհայեիւրլէ,

— Վա՛յ, սէնմիսին Սուրի Կրիզ, հա՛նկըր ըրիզ-
կեար սէնի պուրաեա աթտը, տէտի եիւքսէք
սէտա իլէ, վէ պէեաղ մէրմէր մասաեա շիտ-
տէթլէ վո՛րարագ,

— Կա՛րսօն, պիր դատէհ պիրա կէթիր, տէտի:

— Պիրա իշէճէք վաղթըմ եօգ տուր. — Սաաթ
սէքիզ տիր, վէ սէքիզի դըրգ պէշ կէշէ թրէն
իլէ հարէքէթ իտէճէյիզ տիր, տէտի Լապուրօ:

— Հարէքէթ մի իտէճէյիզ, տէեու Պէգ-ան-
Ֆէյ շաչըրարագ սիւալ իթտի:

— Էվլէթ, Էվլէթ, պէնիմլէ պիրլիքտէ կէ-
լէճէքսին: — Իմօի, հայտէ դալգ պազալըմ:

Պէգ-ան-Ֆէյ թէրէտտիւտ կէօսթէրէրէք,

— Էվլէլ էմիրտէ... տէտի:

— Նէրէեէ կիտէճէկիմիզի պիլմէք իսթէրսին,
տէյի՛լ մի, իլէրու տէ անլարսըն:

— Փա՞գաթ... տէեու Պէգ-ան-Ֆէյ եինէ թէ-
րէտտիւտ պէեան իյլէտիկինտէ,

— Փագաթ նի՛չին կիտիեօրուզ, տէյի՛լմի,
անը տախի իլէրուտէ անլաեաճագսըն, տէտի
Լապուրօ:

Սուրի Կրիզ, արգատաչընըն տիկէր շէյլէր
սօրմասընա միւսաատէ իթմէեքէք, մէրզումու
պիրախանէտէն տիշարը չըգարտը, վէ իքիսի
պիրլիքտէ արապաեա օթուրուպ, հալը մէվզի-
ֆինէ կիտէրէք, օրատա պիրինճի սընըֆտան
պիր վալօնա րաքիպ օլտուլար:

Պուսլարըն Արօմանչա կիթտիքլէրի մալիւմիւ-
միւզ օլտուղու միսիլլու, եագընտա, իշպու ա-
ճէլէ սէյեահաթըն մագսէտինի տախի անլաեա-
ճաղըզ տըր:

2

ՆԵԹԻՃԷ

Սըր Փապիուս Ժագօպսըն, քէնտի միւրատը-
նա րաղմէն վաղը օլան ճինաեէթինտէն սօնրա,
պիր խայլի սաաթ գըղընըն նաչը եանընտա պայ-
կըն դալըպ, մուախիսարէն աղլը պաչընա կէլտի-

կինտէ, պիւսպիւթ իւն թէպտիւ օլմուշ իտի Շէօյ-
լէքի սաչլարը քեամիլէն աղարմըշ, վէ պէյնին-
տէ, պիրտէն պիրէ պիւյիւք պիր չուգուր հասըլ
օլմուշ տուր կիպի պիր հալ հուսուլէ կէլմիշ
օլուպ, պիչարէ բէտէր. վաղիֆէսիզլիքլէ Սվար-
կանըն նաչընա պաղարղընտա տօլա մէզպուրէյի,
թանընամամըշ, վէ անճաղ ֆիրար իթմէքլիկէ
դարար վիրէպլմիշ տիր. չիւնքի պաչընտա եալը-
նըզ պիր թասալվուր դալըպ, պու իսէ, Զաֆրա-
նաեք էօլալումէք, վէ անտէն ինթիզամալմադ-
տան իպարէթ պուլունմուշ տուր: Պինապէրին,
զաթէն, զապթիսէ մէմուրլարը դաբուլարը աչըդ-
պրադմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, ճանի բէտէր,
պիսուհուլէ խանէյի մէրաուտէտէն քէնտլիյի տի-
շարը աթապիլմիշ, վէ րաթ կէլա եիւրիւհէրէք,
պիր միւտտէթ սօնրա, քէնտի պանդասընըն դար-
չըսընա վասըլ օլմուշ, վէ հէրնէ գատար օրասը
քէնտի պանդասը օլտուղունու թանընամամըշ
իսէ տէ, պիր նէվ հիսսի թապիի եախօտ ալըշ-
մաղլըդ իլէ իլէրի կիրմիշ, վէ նէրտիվէնտէն եօ-
դարը չըդարքէն, քէնտիսի, խըզմէթ քեարլարա
թէհայիւրլէ պաղարղը կիպի, անլէր տախիէ-
ֆէնտիլէրինէ թէհաճիւպի աղիմլէ պաղմադտա,
վէ մէրգումու տաթթա թանընամամադտա պու-
լունմա չլար ալը: Պատէհու, սըր Ֆապիուս, քիմ-

սէեէ պիր սէօղ պիլէ սէօյլէմէհիպ, ասէթա
պէրհաեաթ օլմանլար միեանընտա պիր կէօլիէ
միսիլու եիւրիւհէրէք, վէ հիշ պիր սէս իշիթմէ-
յիսպ, վէ պիր շէյ կէօրմէյիպ, վէ սալթ աղլը ֆիւր-
րի, քէնտինին թասալվուրունա հասր իտիլմիշ
օլարադ, տայիրէյի մախսուսէսինէ տախիլ օլ-
մուշ, վէ տայիրէսինտէն տիչարը չըդարքէն,
հէնուղ հապսխանէտէն ֆիրար իլէ, նէրտիվէնտէն
եօդարը չըդմադտա պուլունման Զաֆարիսէ թէ-
սաաիւֆ իթմիշ, վէ զանն իտէրսին քի, անը կէօ-
րիւր կէօրմէզ, ֆիրքինտէ պիր զիւեաեք աղլ հու-
սուլէ կէլէրէք, իւք լաղըրաթըր,

— Մէզպուրէյի էօլալումէք իտթերիմ, պէ-
նիմլէ պիրլիքաէ կէլմէ՞ղմլանտէն իպարէթ պու-
լունմուշ, վէ մէրգումուն էլինտէն թուլթուպ,
պիր թարաֆա չէքմիշ տիր:

Զաֆարի պու վաղըատան պիր շէյ անլամաեա-
րադ, հայրէթ վէ թէհաճիւպլէ ալիլինէ պաղ-
մադտա, վէ անըն սիմասընտա հուսուլէ կէլմիշ
օլան թէպէտտիւլաթտան տօլալը տէ հէթ հիսս
կյլէտիլի միսիլու, տիր տիր վէ քէսկին սուրէթ-
տէ պաղըչընտան տախի, հաղըդաթէն դօրդ-
մադտա օլուպ, քէնտի պաչընա կէլէն ֆէլաքէթի
մալիւմէյի, վէ մատտէյի մալիւմէ հաղըչընտա
պիլաիլէրինէ նաղլ իթմէքլիկէ չալըչմադտա

իտի իսէ տէ, սըր Ֆապիուս, մերգումուն հի-
քեանէսինի նէ՛ տինէմէքտէ, վէնէ՛ տախի օլան
սէօլլէրի իշիթմէքտէ իտի: Պունտան գաթինազար
պու շէյլէրին քէնտիւինճէ էհէ միսէթի օլմատը-
ղը կիպի, վուգու պուլան հալլէրի տախի գաթան
խաթըլումամագտա իտի, զիրա գուվլէյի հա-
ֆըղաը պիւթիւն պիւթիւն գայիլ օլմուշ իտի:
Զաֆարի, իշպու ազըլ զաաֆէթի գարշըսնտա
նէ՛ հաւաճողընը շաշըրըպ, էֆէնտիսինին պու
հալէ տիւշար օլմաը սէպէպլէրինի տիւշիւնմէեէ
պաշլատը:

Պանքէր իսէ, Զաֆարինին էլինտէն թութուպ,
վէլտէմիր քէլէբէ միսիլու սըգարագ:

— Մէգպուրէյի պուլաճաղըղ... էվվէթ,
պուլաճաղըղ վէ էօլտիւրէճէյիղ, տէտի:

Զաֆարի, պաշը իլէ մուվաֆֆագաթ ալէա-
մէթի իպրագ իթտի, վէ պանքէր տախի շու
հօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի:

— Պիւթիւն վարիեթիմի սանա վիրէճէյիմ:
Էվվէթ, էվվէթ, թէքմիլ վարիեթիմի վի-
րէճէյիմ... Ձիւնքի պէնիմ հիշ պիր շէյէ իհ-
թիեաճըմ գալմամըշ աըր, վէ պէն տէ թէրքի հա-
եաթ իթմէք իսթէրիմ... Գըղըմ էօլմիւշ տիւր
... Անը պանա էօլտիւրթտիւլէր... Սվարկա
օլմանընճա հաշամագ իսթէմէմ... Իմտի, պէն

տէ կիտիպ, անը պուլաճաղըմ... Օ պանտ աֆվ
իտէճէք տիր... Բէնտիսինի } թանքմատըղըմը
րանա պիլիր... Հիշ թանքսամ էօլտիւրիւր միւ
իտիմ... Պէն պաշգաթընը էօլտիւրմէք իսթէ-
եօրտում... էվվէթ, էվվէթ, օլ խապիսի, օ
պիր մէէլունէյի պօղմագ իսթէեօրտում... Լա-
քին հազընտա անը տախի էլտէ իտէճէյիմ, վէ
նաշընը Սվարկանըն աեազլարընա գատար սիւ-
րիւքէեէճէյիմ... Օ հալտէ Սվարկա տիրիլէ-
ճէկինտէն, իքիմիլ տախի մէսուտ օլաճաղըղ:

Զաֆարի, հէեէճան իչինտէ օլարագ մէրգու-
մու տինէմէքտէ իտի: Պանքէր, իֆատէլէրինէ
շու սուրէթլէ եինէ տէվամ իյլէտի:

— Զաֆարի, սէն պէնի թէրք իթմէեէճէք-
սին... Պէնիմէ կէլէճէքսին... Պանա հարտըմ
իտէճէքսին... Պէնիմ հէնուղ ազչէմ վար տըր...
Հէմ տէ չօգ ազչէմ վար տըր... Պուրատա
պունու պիլմէզլէր... Պէնիմ ազչէմ Նիւ-Եօրգ-
տա տըր... Իշթէ պէշ միլեօն ֆրանզլըգ պիր
պօնօ: Պու մէպլաղըն եէրինի պիլիրիմ, վէ պիր
քէլիմէ իլէ...

Մէրգում, իշպու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի
սըրատա, չիգտանը իչինտէ պիր քեաղըտ կէօս-
թէրմէքտէ իտի:

— Էվվէթ, պիր քէլիմէ իլէ, պէնիմ պիր քէ-

լիմէմէ, Զաֆարի, սէն պու մէպլաղը սալթ քէն-
տին իշին ալապիլիբսին, վէ թէէմին օլ քի, օ քէ-
լիմէյի սանա սէօյլէ եէճէկիմ տիր, զիրա պէնիմ օ
քէլիմէեէ իհիթիեաճըմ գալմամըչ աըր, վէ հիշ պիր
չէյէ տէ իհիթիեաճըմ պուլունմամադտա տըր:
Սվարկա արթըգ քօգ տուր: Շիմտի օ դէնկին տիր,
վէ եադընտա պէն տէ անըն կիպի դէնկին օլաճա-
ղըմ, վէ պիզիմ, ալթ ունտան եըլաղլարըմը օլա-
ճադընտան, անլէրին իւ դէրինտէ տէճնէճէյիղ տիր:
Եըլաղլար միւճէսսէմ ալթ ուն տըրլար...: Սէն
պունու պիլմէզսին տամա, պէն պիլիբիմ: Պու
պիր սըրը տըր քի, սալթ պանա էօյրէթմիշ տիր-
լէր...: Սվարկա, պէրհաեաթ օլարադ ալտէթ
իթտիկինտէ, մէզըիւր սըրտան իթիֆատէեէ
չալըչաճաղըմ: Իմտի, Սվարկանըն էօլմիւշ օլ-
տուղունու, վէ հաթթա պէնիմ, անը էօլտիւր-
տիւկիւմիւ քիմ սէօյլէեօր: Պիր բէտէր քէնտի-
գըզընը էօլտիւրսին...: հիշ պու գապիլմի տիր:
Սահիհ տէյիլ տիր, վէ սէն պէօյլէ պիր շէյէ
ինանմաղսն, տէյիլմի...:

Զաֆարի, սէրսէմ վէ պիյհուշ գալըպ, նէ՛ տիւ-
չիւնէճէկինի, խուսուտիյէ նէ՛ ճէվապ վիրէճէ-
կինի պիլմէմէքտէ իտի: Պանքէր, լաղըրտըլա-
րընը շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Զաֆարի, պէնիմ պէշ միլիօնու մու իթմէ՛ր-

միտին... Պէնիմ իշին պու պէշ միլիօն նէ՛ տիր,
նէ՛եէ եարար:

Սըր Ֆապիուս, չիզտանը էլինտէ սալլամադ-
տա օլտուղունտան, Զաֆարի էլինի ուղաթտը-
ղընտա, պանքէրի մէզպուր, չիզտանը տահա
գիւեատէ սըգտրադ,

— Խալլը, չիմտի վիրէմէմ, օ էօլտիւրտէն սօն-
րա վիրէճէյիմ. էվլէթ, հէրնէ վաղըթ, պէնի,
քէնտի էլլէրիմէ, անլան օրմուսուն, Սվարկանը
պօղտուղում կիպի, քէնտի էլլէրիմ իլէ անը պօ-
ղապիլմէքիկիմ իշին, անըն խօտ պէ խօտ
գարչըսնտա պուլունտուրուր իսէ, օլ դէման
մէզըիւր պօնօեու սանա վիրէճէյիմ, տէտի:

— Սվարկանը պօղտուղում կիպիմի, տէեու
թէքրաըլտը Զաֆարի... Աճապտ սահիհէն
մէրդում, գըզընը էօլտիւրմի՛շմիւ տիր:

Զաֆարի, աղիմ պիր բիզդաթ իլէ էֆէնտի-
սինէ պադմադտա օլուպ, մէրդումու, պիւս-
պիլթիւն տիվանէ զանն իթմէքտէ, վէ մէվգու-
ֆիեէթինտէն պէրու վաղը օլան հալլէրի պիլէ-
մէտիկինտէն, մէրդումուն աիվանէլիկինի, գը-
զընըն զայպ օլմաճնա համլ իյլէմէքտէ իտի:

Սապըգ պանդա տիրէքթօրունուն ուեար ոյ
մաղ լաղըրտըլարը արադընտա, Զաֆարիեէ եա-
լընը պիր խուսուս աշիքեար վէ բարլադ կէօ-

ընկնուպ, խոստուսը մէղքիւր իոէ, նիւ-եօրդ-տա պիր պանդաեա էմանէթէն պրագըլմըն օւլան պէշ միւլեօն ֆրանգ քէյֆիեթթի իտի քի, Զաֆրանաեը պուլարագ, պանքէրի սապըզըն տիվանէլիկինի խօշնուտ գըլտըզը թագտիրտէ, մէպլաղը մէղքիւրէ նայիլ օլտպիլէճէկի, մէմուլի դավիտէն պուլունմագտա իտի:

Պինապէրին ճասուսը մէրգում, տէրհալ բըրէնսէս Մաթարօֆու թէհարրիեէ պիլիպթիտար, Մատրիտ ճատտէսինտէ վագըլ օթէլինէ ավտէթ իյլէտիկինի, վէ չէնտ սաաթ գատար օրատա գալըպ, բրէնս Մաթարօֆտան պիր թէլէկրաֆ-նամէ ալմըշ իտուկինտէն, Բուսիաեա ազիմէթ իյլէտիկինի էապէր ալտը, վէ օ ագշամը, սըր Ֆապիուսու տախի պէրապէր ալարագ, Բէթ-րէսպուրկա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի: Մէրգուման իրի շախալար, իւշ այ գատար Բուսիանըն քեաֆֆէյի պիւլիւք շէհրլէրինի տօլաշըպ, պիր նէթիճէ չըգարամաեարագ, թէքրար ֆրանսաեա ավտէթլէրինտէ, Զաֆարի, Զաֆրանանըն տախի ֆրանսաեա ավտէթ իթմիշ իտուկինի նաալսա խապէր ալտը: Անճագ, յ մէվսիմ եազ օլտուղունտան, վէ հէր քէս, համամլարա կիթտիկինտէն, մէգպուրէ տախի Բարիսէ ավտէթ իտէճէք եէրտէ, քիմնէ թարաֆընտան

թանըլմաեարագ, իրի իւշ այ գատար րահաթ իտէպիլէճէք պիր խալի մահէլլէ շէքիլմէքլիկի տիւշիւնմիւշ, վէ Արօմանշ նամ գարիեէ, մէրգումէնին արղուլէտիկի թէէմինաթըն քեաֆֆէսինի չամիլ օլտուղունտան, օրաեը մահէլլի իլթիճա ինթիէապ իյլէմիշ իտի:

Զաֆրանանըն հէման վասըլ օլտուղու գէման, Զաֆարի իլէ սըր Ֆապիուս տախի, գարիեէյի մէղքիւրէեէ մուվասըլէթ իթտիլէր, վէ միւնասիւպ պիր ֆըրսաթ գօլլաեըպ, իշպու ֆըրսաթ իսէ, աղ վապըթտա վագըլ օլտու:

Զաֆարի, Զաֆրանանըն տէնիզտէ թէնէգ-զիւհէ չըգմագ արղուսինտէ օլտուղունու, վէ հաֆթա իչինտէ, սուլար թէնէգզիւլ պուլտուղունտա, մէյտանտ չըգաճագ օլան Գալվատօս գաեալարընա զիեարէթէ կիթմէք իւղրէ պիր սանտալ թութմուշ իտուկինի խապէր ալտըզընտան, եաղընտա մէվզըրի իճրաեէ գօեաճաղը թասալվուրու տիւշիւնտիւ, վէ ամիրինէ պիլտիրտի: Սըր Ֆապիուս, թասալվուրու մէգպուրու հէր ճիհէթլէ թագտիր իտիւպ, կէրէք քէնտիսինէ վէ կէրէք ճէզասընը վիրէճէկի ճինտաեթլէրէ լաեըգ սուրէթտէ տէհշէթլի պիր ինթիգամ ալտաղընտան տօլաեը, ֆէվզէլլաեէ մէմուսն օլտու:

Զափրանա, Արամանշտա եկելէ չէլի սէրիդ կիւն
դատար օլմուշ, վէ Զափարի իլէ սըր Փապիուս
այնի վազըթ տա օրատա պուլունմուշլար իքէն,
Սուրի Կրիդ տախի, Զափրանանըն Փրանսաեա
ավաթթի վէ իլթիճա իթմիշ օլտուղու մահէլլի
հազգընտա մալիւմաթ ախզ իլլէտի:

Մէրգոււմ զապթիեէ մէմուրունու, խաթըր-
լարտա օլտուղու իւզրէ, քէնտի աթիդ միւշթէ-
րիսիլլէ թէսվիեէ իտէճէք պիր հիսապը պուլուն-
տուղունտան, տէրհալ մէզպուրէյի պուլմագ-
լըզա դարար վիրտի, վէ պու սըրատա Պէգ-ան-
Ֆէօ քէնտիսինէ Փայտէյի մուճիպ օլտալիլէճէ-
կինտէն, անը տախի պիրլիքտէ ալարագ, Ար-
մանշա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իլլէտի:

Իշթէ, դարլիեէյի մէզքիւրէեէ, իքի զապթի-
եէ մէմուրլարընըն իթտիլլէրի սէյեահաթթըն
մագսէտի պու օլուպ, լաքին Լապուրօ իշպու նի-
եէթինի ալգատաշընա պիլտիրմէմէքլիկի միւնա-
սիպ կէօրտիւ: Պունուշլա պէրապէր, Սուրի Կրիդ,
օլ մահէլլտէ թէսատիւֆ իտէճէկի ահվալը զա-
րիպէյի ֆիքրինտէն պիլլէ կէչիրմէմէքտէ խաի-

Իմտի Պէգ-ան-Ֆէօ, արդատաշընտան տահա
դիեատէ գուվլէթլի օլմագլա պէրապէր, Եօր-
կունլուղունու ալմագ իւզրէ, Արամանշտա ույզու-
եա տալարըլընտա, Սուրի Կրիդ, գարիեէտէ

թահգըգաթա չըգալը, վէ Զափրանանըն, օրատա
կէլէլի պիր դաշ կիւն օլտուղունու, վէ քէօյիւն
մէտիլէլինտէ վազը քիւշիւք վէ զահիրէն սատէ
պիր խանէտէ, պէսլէմէսի Մարիշէթ իլլէ պիր-
լիքտէ օթուրտուղունու, վէ օլսըրատա տէնիզ-
տէ թէնէզղիւհէ չըգմիշ խուկինի, վէ լաքին
պէսլէմէսի, սանտալը կէօրիւր կէօլմէզ միտէսի
պուլանտըլընտան, անը պիրլիքտէ ալմատըլընը,
վէ Մարիշէթլին սահիլ իւզէրինտէ գալմիշ պու-
լունտուղունու թահգըգ իլլէտի, վէ պու գու-
տար մալիւմաթ քէնտիսինէ քեաֆի օլմասըլլա,
Զափրանաեք սանտալընա ալմիշ օլան սանտալը
հազգընտա քէսպի վուգուֆ իթմէքլիկի ախ-
շիւնտիւ, վէ պու արա, զարիպ պիր հատիսէեէ
թէսատիւֆ իլլէտի:

Շէօյլէքի, Զափրանա իլլէ սանտալրաղարըլը
իթմիշ օլան, մէզպուրէնին պինմիշ օլտուղու սան-
տալըն աալը սահիպի օլմանըպ, իքի քիշի մէ-
գոււմ սանտալընա պիր միգտար ազլէ վէրէ-
րէք, քէնտիլլէրի, սանտալընըպ իթմէքլիկի թէք-
լիֆ իթմիշ, վէ սանտալըն տախի իշպու թէքլի-
ֆի պիլտ միւշքիւլաթ դապուշ իլլէմիշ խաի Մէր-
գոււման շախսլար, տախիլի դարլիեէտէ թա-
նըմիշ քիւմէլէր օլմանըպ, քէնտիլլէրինին ճի-
վարլարտա խքեան իթտիլլէրինի, վէ սանտա-

լըն միւշթերիսի օլան դատընը կէօթիւրմէք ար-
ղուսինտէ պուլունտուգլարընը պէեան իյլէմիշ-
լէր իտի : Լաքին պու մէճհուլ շախսլար քի՛մէր
իտիլէր : Իշթէ Սուրի Կրիզ, պիրտէն պիրէ պու
սիւալի իտիպ, մուախսարէն Զաֆարի իլէ սըր
Ֆապիուսու խաթըրլատը, ֆադաթ պունլարնէ՝
եարմագ իսթէեօրլարաը, վէ քէնտիսի պու սը-
րատա նէ՝ եարաճագտը : Աճապ, մահզա պան-
քէրին ախզը ինթիգամընտա հազըր պուլունմագ
իչի՛ն մի Արօմանշա կէլմիշ իտի : Պու հալտէ, մէր-
զում, եանի Սուրի Կրիզ, ֆաճիանըն մուգատ-
տէմէսինի կէօրտիւկիւ կիպի, խիթամընը տախի
կէօրմիւշ օլաճագ իտի, վէ Զաֆրանանըն քէնտիսի-
նի ալտաթմըշ օլմասընտան տօլայը մէզպուրէտէն
չէտիտէն իյթիյզահաթ իսթէմէսի, կէրչի սէյեա-
հաթընըն մագսէտի եէկեանէսի օլուպ, պինա-
պէրին շու սըրատա իշպու մագսէտինէ իրէմէ-
եէճէկի տէրքեար պուլունմագտա իտի իսէ տէ,
պունունլա պէրապէր դալգըպ օրալարա դա-
տար կէլմէրիք քիւլֆէթինէ գաթլանմըշ պու-
լունտուղու իչին տէ էսէֆ իթմէմէքտէ իտի :

Արօմանշըն սէվահիլի իւզէրինտէ, վէ տէնիզ-
տէն թագրիպա իքի ֆարսախ ուզագտա, ու-
ղուն պիր խաթթ իւզէրինտէ պազը գաեալար
պուլունուպ, սուլար արա սըրա չէքիտիկինտէ,

տէնիզ օթլարը վէ չագըլ թաշլարը իլէ դաբըլ
պուլունան իշպու գաեալար, շայեանը թէմաշա
պիր մէնղարէ հալի քէսպ իտէրլէր, վէ Արօ-
մանշտան չօղլար օրաեա թէնէզղիւհէ չըգարլար,
վէ ըիւզկեար միւսայիտ օլտուղունտա, պիր
սաաթ գաթը մէսաֆէ իտէրէք, պալըգ գաեըգ-
լարը մէզըրիւր գաեալարա վասըլ օլուրլար իտի :

Զաֆրանա տախի օ գաեալարա տօղրու հա-
րէքէթ իթմիշ օլուպ, հալպու քի օլ կիւնիւ
րիւզկեար սէրթ վէ տէնիզ տալկալը օլտուղուն-
տան, վէ սանտալար տէմիր աթմըշ օլտուղլարը
հալտէ պիլէ, չալգանմագտան խալի պուլունմա-
տըգլարը ճիհէթլէ, օրալարըն սուլարընը պիլէն
պալըգճըլարըն քէնտիլէրինէ ըհհպէրլիք իթմէ-
լէրինէ պէքլէտիքլէրինտէն, պիթթապի տէ-
նիզտէ նատիրէն էրպապը զէֆի ու թէնէզղիւհէ
թէսատիւֆ օլունակէլմէքտէ իտի :

Սուրի Կրիզ պու հէնկեամտէ ըհֆիզի նէզտի-
նէ ալտէթ իտիպ, մէմուռն օլտուղու զէման-
լարտա չըգարտըղը իսթիհզալը պիր կիւլիւշ իլէ :

— Հա՛ հա՛ հա՛, մէմուլիմտէն տահա զիեա-
տէ զարիպ պիր հալ կէօրէճէյիլ . . . Զաբուգ-
տեաղա գալգ պագալըմ, տէտի :

— Եինէ՛ մի կիտիեօրուզ, տէեու Պէդ-ան-Ֆէօ
գամըզըզլա ոիւալ իթտի :

— Վա՛յ, պիհուղուր մաւ օլուեօրսուն :

— Բէք զիեատէ պիհուղուր օլմաեօր իսէմ տէ, անճագ շունու պիլմէք իսթէրիմ քի . . .

— Նէ՛րէեէ կիտէճէկիմիզլի՞ մի պիլմէք իսթէեօրսուն . . . Եօյլէ իսէ, պիլմիշ օլ քի տէնիզէ կիտէճէյիզ :

— Տէնիզէ՞ մի, տէտի Պէզ-ան-Ֆէօ թէաճ-ճիւպտէ գալարագ :

— Էվվէթ :

— Պու հավատա՞ մը . . . Զանն իտէրիմքի պու հավատա հիշ պիր սանտալ իտարիճտէ պուլու-նամազ :

— Պիզլիմ իշիմիզէ եարաեան սանտալ իտարիճ-տէ տիր :

— Ֆագաթ քի՞մ պիզի կէօթիւրէճէք տիր :

— Վագթիլլէ քէնտինին մէշուր պիր սան-տալճը օլտուղունու պանա սէօյլէմէտին մի :

— Էվվէթ, լաքին . . .

— Հա՛յտէ, հա՛յտէ, սանտալը քիրա իլէ թուլմուշում տուր : Պէն տիւմէնի դօմանտա ի-տէճէյիմ, սէն տէ եէլքէնլէրի դուլլանաճագօրն :

Պէզ-ան-Ֆէօ, իտէճէկի իթիրազլարըն ֆայ-տէսի օլմատըղընը անլաեարագ, աեաղա զալ-գըսլ, արդատաշը իլէ պիրլիքտէ կիթմէկէ գա-րար վիրտի :

Ֆիլվագը քիրալանմըշ օլան սանտալ հազըր, վէ տէմիրինի գալտըրմըշ օլուպ, վէ իքի նէֆէր սանտալճըլար պէքլէմէքտէ : օլտուզլարընտան, Սուրի Կրիզ, գարաեա չըգմալարը իշին պունլարա պիր իշարէթ իթտի, վէ Պէզ-ան-Ֆէօ տաիի, մէրգուլարը կէօրիւնճէ,

— Պունլարը կէօթիւրէպիլիլիլ, զիրա պաշ-լարընա կէլէճէկինի պիլմէղլէր, տէտի : Հալպու-քի ըէֆիգի, գաթի պիր սուրէթտէ,

— Պիզլիմէ պիրլիքտէ իտարիճտէն ատէմպու-լունմասը ճայիզ տէկիլ տիր, տէեու պէեան իյ-լէտի :

Պու արա, սանտալճըլար գարաեա չըգմըշ ի-տիլէր :

Տէնիզին սուլարը կէրչի զաեթթ ալչագ իտի-լէր իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տաիի տալկալար, շիտտէթլէ սահիլէ հիւճում իտիպ, տէհշէթլի սէտալէր չըգարմագտա իտիլէր, վէ ֆուրթու-նա, սէրէն տիրէկինին էթրաֆընտա իճրայի հիւքմ իլլէտիքճէ, եէլքէն սարսըլմագտա, վէ գուպպէյի ասիւման, միւրէլքէպ կիպի սիեահ պուլուլթլար իլէ գարլը օլուպ, պու պուլուլթլա-րըն ալթընտան կէշիլտիկի սքրատա, զանն իտէր-սին քի գարանլըգ տա պուլունուլմագտա իտի :

Տալկալար, զիւմրիւա միսիլու եէշիլ վէ քէօ-

բիւքիւ օլուպ, պիւրիպիւրէրինէ չարբըլտըզա-
րընտա, ազիմ շամաթա չըզարմագտա իտիլէր:

Սուրի Կրիզ վէ Պէզ-ան-Ֆէօ, պիւրա ֆիւթուր
սանտալա օթուրտուլար:

Սանտալին եէլքէնէրի գապարմըլ օլտուրը
հալտէ պիլէ, տայիմա քէնտիսինէ չարբըլմագտա
օլան տալիալարտան շիտտէթլէ սարսըլտըղը ճի-
հէթլէ, բէք միւշքիւլաթլէ գարատան այրըլապի-
լինտի, վէ սահիլ պօեուհա պիր ազաճըզ գաթը
մէսաֆէ իտիլտիքտէն սօնրա, Սուրի Կրիզ թա-
րաֆընտան արգատաշընա իշար օլունան թարա-
ֆա տօղրու Եօլ ալընմահա պաշանտը, Լաքին
սանտալ Կեահ ճէվիզ գապուղու կիպի տալիալար
Խզէրինէչըզմագտա, վէ Կեահ Նէմլագ կիրտապ-
լարա տիւշմէքտէ, վէ պու կիրտապլարտան պիր
տախի չըզմահաճաղը զանն օլունմագտա իտի:

Պէրէքէթ վիրսին քի, իքի արգատաշլար ճէ-
սուր օլտուղլարընտան, գօլայճա դօրգան քիմ-
սէլէրտէն տէյիլ իտիլէր: Սուրի Կրիզ, ֆուր-
թունահը իշ եէրինէ գօյմահըպ, տիւրպիւնիւ
վասըթասըյլա ուֆուգտա պիր նօգթա արա-
մագտա իտի, վէ նակէհան հէեհճան իլէ,

— Իշթէ, տէտի եիւքսէք սէտա իլէ:

— Նէ՞ վար տըր, տէեու Պէզ-ան-Ֆէօ սիւտլ
իթտի:

— Սանտալ:

— Հա՞նկը սանտալ:

— Սրատըղըմըզ սանտալ:

Սուրի Կրիզ, քէնտիսինէ մանի օլմամասընը
իշարէթլէ բէֆիգինէ անլաթաբգտան սօնրա,
քէնտիսի տիւրպիւնիլլէ քէմալ տիգգաթ իւզրէ,
ուզագտան կէօրիւնէն սանտալը գօլլամահա
պաշլատը: Մէրգում, պիր յիւտտէթ թէտգիգ
իտիպ, պատէհու, թէաճճիւպ ալէամէթլէրիլլէ
տօղրուլտու, վէ Պէզ-ան-Ֆէօ տախի, թէհայ-
եիւրլէ արգատաշընա պազմասընտա, Սուրի
Կրիզ, քէնտի քէնտինէ սէյլէեօր կիպի,

— Պու նէ՞ տիմէք տիր... Սանտալտա Եա-
լընըզ պիր քիշի վար տըր... Պու հալտէ, տի-
կէրլէրինի օրատա պրազմըլ օլմալը տըր: Սճա-
պա նէ՞ վագը օլտու, տիմէքտէ իտի:

Պատէհու Պէզ-ան-Ֆէօեհ, պաղը գօմանտա-
լար վիրտի:

Սուրի Կրիզին գօլլատըղը սանտալ Սրօմանշա
տօղրու կէլմէյիպ, Բօր-ան-Պէսէնէ տօղրու կիթ-
տիկի զանն օլունմագտա, վէ չիւպհէսիզ իշինտէ
պուլունան առէմ Զաֆարի օլուպ, մէրգում,
սանտալա օթուրտուղու մահէլլէ ալտէթ իյլէմէք
իսթէմէմէքտէ իտի: Զապթիեհ մէմուրու, խա-
մինին Եօլունու քէօմէք միւրատընտա իտի իտէ
տէ, լիւզկեար քէնտիսինէ գարշը օլուպ, հալ-
պու քի խասմինէ միւսայիտ պուլունմագտա ի-
տի: Պինապէրին մէրգումա Եաղլաշմագ գա-
պիլօլմատըղընտան, իշպու թատգիպտէն ֆա-

ընդ կէմէքիկէ մէնպուրիցէթ հասըլ օլտու :

Սը վաղըթ Սուրի կրիլ արգատաշընա , բուրա եէլքէն իլէ պիր ան էվիլէլ զանաւարա տօղրու կիտիլէօնի էմր իլէտի , չիւնքի պէլքի պու մու - տմմանըն մանէտար օրատա անյաշըլապիլիր իտի :

Պէգ-ան-Ֆէօ , մէգքիւր էմրէ մուվաֆֆաղաթ իթաիկիւնաէն , սանտալ , սիւրաթլէ եօլ ալմանա պաշլատը :

Պէգ-ան-Ֆէօնիւն թախմինի իւզրէ , խարիճ - տէ հիլ պիր սանտալ զալմըլ օլմանըլ , կէօղի - լէ կէօրիւլէն էն ուղագ մահէլէրտէ պիլէ , պիր եէլքէնէ թէսատիւֆ օլունմանօրտու :

Սուրի կրիլ , պու տէֆա տիւրպիւնիւնի գա - եալարա չէվիրիւլ , մէգքիւր զանաւարըն քէօ - բիւքիւ վէ մահղունիցէթ պախշ թէլէլէրի , տալ - կարար արասընտան կէօրիւլմէկէ պաշլամըլ իտի :

Զապթիէ մէմուրը , քէնտի քէնտիսինի զապթ իթմէքիկէ միւղթտիր օլմագլա պէրապէր , նա - կէհան հէեհճան վէ թէաճճիւպիւնտէն նաշի րէնկի սօլմուշ օլարագ , սանտալ իչինտէ սըրա - տը , վէ Պէգ-ան-Ֆէօնէ իթիթապէն ,

— Դայրէթ , զայրէթ , տէեու պաղըրտը , վէ պատէհու տիւրպիւնիւ արգատաշընա վիրտի :

Օտախի պաղմասընա , քէմալ թէհայելիւ - րիւնտէն նաշի զօլտըրըն սալլամանա պաշլատը , չիւնքի տալլալարըն շիտաթթլէ չարըլարգլարը մէգքիւր զանաւարըն տիլի իւզէրիւնաէ , պիրի էրքէք վէ տիկէրի գատըն օլարագ , իքի ինսան չէքի պուլունուպ , պուլար , ֆէճի հարէքէթ -

էր իլէ կիտիւլ կէլմէքաէ իտիլէր : Տալլալարըն շամաթտալ , մէրղուլարըն սէտասընըն իչիտիլմէ - սինէ մանի օլուպ , հարպուքի անլէրին , եա հիտաէ - թամիլ կախօտ էսէֆամիլ շիտալէր չըգարմագ - տա օլտուղլարը տէրքեար պուլունմագ տա իտի :

— Շու կէօրիւնէն դարընըն քիմ օլտուղունու պիլիւնօրմանու , տէեու Սուրի կրիլ պէեան իլ - լէտի , որգատաշընըն զօլթուղունա գուվլէթլէ տաեանարագ :

— Խայր , պիլմէեօրում , տէտի Պէգ-ան-Ֆէօ :

— Զաֆրանա , եանի չըպլագ դարը տըր :

— Զըլլագ դարըմը , տէեու Պէգ-ան-Ֆէօ պէեան իլլէտի , օլ իսմին խաթընա պրագաղըլ խուսուսըր կէօղիւ էօնիւնէ կէլէրէք :

— Էվիլէթ , չըպլագ դարը :

— Էրքէք քիմ տիր , տէեու չիչման զապթիէ մէմուրու սիւալ իթտի :

— Էրքէք տէ , Լուիճինին գաթիլի սապըգըրէնս վէնէրօղի , վէ քէնտի զըղընըն գաթիլի վէ օլ դարընըն ալըղը սըր Ֆապիուս ժագօպըն տըր : Պէգ-ան-Ֆէօ , տէհէթէ տիւշար օլարագ կէօղ - լէրինի աշտը , վէ քէլամա աղաղէ ,

— Ֆաղաթ նիչին օրատա պուլունուեօլտը , վէ օրատա նէ եարքեօրտը , տէեու սիւալ իթտի :

— Սըր Ֆապիուս ինթիգամընը արընօր . . . տէ - տի Սուրի կրիլ քէսիւր պիր սէտա իլէ , վէ սօն - րա արգատաշընա տօղրու տէօնէրէք ,

— Նէ գատար վաղըթտա օրտեա վաղըլ օլա - պիլիրիլ , տէեու սիւալ իթտի :

— Բիւզկեսար միւսայիտ օլմամագլա պերապեր, օօգ օօգ պիր չարեէք սասթմտա վասըլ օլապիլի-րիդ :

— Կէճ դարմըլ օլաճաղըղ, տէտի Սուրի Կրիդ վէ տիւրպիւնիւնիւ թէքրար էլինէ ալտը :

Պէշ ալթը տաղըգա գատար կէշմիշ իքէն, զապթիէէ միւֆէթթիշի, երաքսէք սէտա իլէ,

— Իշ պիթտի... սըր Ֆապիուս ինթիգամընը ալտը, տէտի :

Պէդ-ան-Ֆէօ, իքի վիճուտուն, տալլալար ի-չինտէ պիրիպիրինէ սարըլմըլ օլարադ եուվար-լանտըղլարընը միւշահէտէ իյլէտի : Մէրդու-լար, պիր միւտտէթ տալլալար ալթընտա գալ-տըղտան սօնրա, նապէտիտ օլտուլար :

— Էյյօ ճատտէսինտէ պիրինճի ֆասլընը կէօր-տիւկիւմիւզ ֆաճիանըն նէթիճէսի տիր, տէտի Լապուրօ եավաշ սէտա իլէ, վէ արգատաշընըն քէնկի իտէ, պիւսպիւթիւն սօլտու, վէ սօնրա, ֆուրթունալը հալատա, գանալարա եաղըն օ-լարադ տէնիղ օրթասընտա տուրմադ մուխա-թարաեք մուճիպ օլաճաղընտան, իքի արգա-տաշլար, կէօրաիւքլէրի շէյլէրտէն աօլայը ֆէվ-ղէլտաէ միւթէէսիթ օլմուշ օլտուղլարը հալտէ, Արօմանշա ալտէթ իյլէտիլէր :

Վազը օլան հալի անլամադ գօլայ տըր, Շէօյ-լէքի Սուրի Կրիդին հիսս իթմիշ օլտուղու վէճհ իւղրէ, Զաֆրանաեք Գալվատօս առալարընա կէօթիւրմէքիլի տէրիւհաէ իտէնլէր, Զաֆարի

իլէ սըր Ֆապիուս օլուպ, մէրդուլար, սաղալ գօյմուշ, վէ թէպաիլ գըրեաֆէթ իտէրէք, ա-տէթա կէմիճի հալի քէսպ իթմիշ, վէ թանըլ-մաղ պիր հալէ կէլմիշ օգտուղլարընտան, Զաֆ-րանա, զաթէն սըր Ֆապիուսու քէնտինտէն քէք ուղադ զանն իթտիկի ճիհէթլէ, մէրդուլար հաղգընտա գաթան շիւպհէեէ զահիպ օլմամըլ, վէ պանքէրի սապըգ տախի, պու արա աղլընա քեամիլէն սահիպ օլմաղլէ, էմնալի վուզուաթ-լարտա իսթիմալ իտէկէլաիկի մէհարէթ վէ շէյ-թանէթի, պու սըրատա տախի իճրա իթմէքաէ պուլունմուշ իտի :

Գանալարա վասըլ օլունտուղունտա, Զաֆրա-նա, սանտալտան ինմէքիլիկի արղու իթտի, վէ սահիլաէ վէ էնվայի նէպաթլար իւղէրինտէ պու-լունմաքընտան տօլայը զիեատէսիլլէ մահղուղ օլմագտա իքէն, տիկէր թարաֆտա սըր Ֆա-պիուս, Զաֆարինին եանընա կիտէրէք,

— Իշթէ սանա վատ իթտիկիմ չիղտան, տէ-լունինտէ պուլունան իմղալը պիր պօնօ իլէ պէշ միլիօն ֆրանզը ալապիլիլաին... Իմաի, հայտէ, վա՛ր սէլամէթ, վէ պէն մէսուս օլամատըմ իտէ, պարի սէն օլ, տէտի :

Զաֆարի, թէաճճիւպլէ,

— Լաքին պէն կիթտիկիմ հալտէ, սիղ նէ՞ ետրաճագսընըղ, տէտի :

— Պէնիմ էօմրիւմ զաթէն պիթմիշ տիր... Իմաի Սլլահա ըմմարլատըղ, տէեու ճէվապ վիբաի սըր Ֆապիուս :

Այնի վազըթտա պանքերի սապըզ, սանտալը
երթմեքէ, աէնիդէ սիրտիւ, վէ Զափրանա,
տէհէթէ տիւշար օլարագ, մէրզումա եագ-
լաշըպ,

— Նէ՞ եարըն օրսունուզ, տէեու պաղըրտը :

— Եարտըղըմ պիր մանօլրա տըր, տէտի սըր
Ֆապիուս, էօյլէ պիր սէտա իլէքի, կէնճ գա-
տընը տիթրէթտիտի :

Մէզպուրէ, մէզքիւր սէտանը թանրեօր օլ-
տուղունու զանն իթտի իսէ տէ, սըր Ֆապիու-
սուն, Դալլատօս գանալարը իւղէրինտէ պու-
լունմասը դապիլ օլամանաճաղընը պիլմիւլահա-
ղա, զաննը մէզքիւրու ըտտ իթտի :

Լաքին Զափարինին սանտալը պիւսպիւթիւն
կէօղիւքմէզ օլմանա պաշլտընճա, Զափրանաեք
գօրգու ալըպ, «պիզ պուրատամը գալաճաղըղ»
տէտի, վէ կէլիպ քէնտիտինի տլմասը իլին, Զա-
փարիեք իսիթապէն ֆէրեատէր գօրարտը, լա-
քին օ սալթէ սանտալը ճէվապ պիլէ վերմէ-
տիկինտէն, մէզպուրէ, քէմալ տէհէթլէ սըր
Ֆապիուսա տօղրու տէճնտիւ :

Պու էսնատէ, պանքերի սապըզ իսթիհգա իլէ
կիւլմէքտէ օլտուղունտան, Զափրանա, մէրզու-
մու թանրմաղլա թէքմիլ քէմիլքէրինտէ աղիմ
պիր սօլուղլուզ կիպի պիր հալ հիսս իթտի, վէ
գօրգու վէ հիատթիկինտէն նաշի պաղըրմանա
պաշլատը :

Սըր Ֆապիուս սիւքիւնէթլէ շու սուրէթտէ
քէլամա աղաղ իյլէտի :

— Վաղը օլան մանօլրա տէյիլ տիր. էվիլէթ,
սանտալճը պիլի թէրք իտիեօր, վէ իքիմիլի տալի
պու գանա իւղէրինտէ պրագըեօր : Պէնի թա-
նըեօրսուն, տէյիլ մի : Իշթէ չիմտի, հիշ պիր
ճիւմանի գուտրէթ, սէնի պէնիմ էլիմտէն գուր-
թարամանաճագ տըր : Պիզ պուրատա եալընը-
ղըզ, վէ պէն չիմտի սէնի, էօլտիւրէպիլի իսէմ
տէ, աղըր աղըր ճան չէքիշտիլմէք իսթէրիմ :
Նէօյլէքի եալաշ եալաշ տէնիլին սուլտըր պու-
ղանա իւղէրինտէ գատար եիւքսէլէճէքլէրինտէն,
չիմտի թօրուղուն սու իլինտէ օլտուղու հալտէ,
պիր աղտան պալտըրընա, սօնրա պէլինէ վէ
տահա սօնրա պօղաղընա գատար սուեա պա-
թանաճագըն, վէ մուալիսալէն տալլալար աղղը-
նա կիրէճէքլէրինտէն, պօղալաճագսըն . . . Լա-
քին պու հալ էքի սալթ գատար իսթիտատ ի-
տէճէք տիր, եանի իքի ուղուն սալթ ճան չէ-
քիշէճէքսին :

— Ալա՛գ, տէեու պաղըրտը Զափրանա,
տէհէթ վէ հէեէճանը ֆէվգէլատէ օլարագ :
Պատէհու մէզպուրէ, սըր Ֆապիուսուն եա-
նընտան այրըլըպ, սահիլտէ, էնինէ պօյունա տօ-
լաշարագ, նիտալէր չըգարմանա վէ տիվանէ կի-
պի հարէքէթլէր իթմէկէ պաշլատը : Իշթէ թամ
պու էսնատէ, Սուրի կրիլ իլէ Պէզ-ան-Ֆէօ
մէրզումէյի կէօրմիւշլէր իտի :

Զափրանա տալի անլէնին սանտալընը կէօր-
տիւկիւնտէն, պիր տէրէճէ իւմիտվար օլարագ,
իշարէթլէրի արթըրտը : Ֆագաթ մէզքիւր սան-

տալ բէք ետալ չարեքէթ իթմիկի կիպի, սու-
լար տախի ըիւզկեարըն շիտաէթի հասէպիյլէ
սիւրաթլէ գապարտըղընտան, մէրգումէնին պէ-
լինէ գատար ուզանմըշլար իտի: Պունունլա պէ-
րապէր, Զաֆրանա էլան իւմիտինի գաթթ իթ-
մէյիպ, հալպու քի սըր Փապիուս, սանտալը
կէօղիւնաէն անըմատըղը ճիհէթլէ, պունուն
գանալարա բէք ետալ շարըղըն կէօրլանճէ, հէ-
մանտէմ խառմինին իւզէրինէ աթըլտը, վէ քէն-
տիսիյլէ պէրապէր գատար տէրեաեէ չէքիպ կէօ-
թիւրմէսի, պիր անտէ վագը օլտու:

Իրթէսի կիւն, Ասնէլ նամ մահէլին գումարը
իւզէրինէ տալկալար իրի ինսան նաշը աթըպ,
պու նաշլար սըգը սըգը պիրիպիրինէ սարըմըշ
օլտու գլարընտան, կէօրէնլէր, աշգ ու մուհուպ-
պէթ Փաճիասը գանն իլէ,

— Վահ գէվալլըլար, պիրիպիրլէրինի նա՞սըլ
տա սէվէր իմիշլէր, տիմէքաէ խաիլէր:

Իշթէ, ինսանիյեթլէ չէսպան օլմանտադ պիր
սուրէթ տէ եէկտիկէրլէրի ալէյհիւնտէ իղհարը
պուզը ու առաւլէթ իյլէմիշ պուլունան պու էր-
քէք վէ պու գարը հադգլարընտա, դարիպ պիր
խթիհզա իլէ սէօյլէնիլէն լահմէթ տուտոր, պա-
լէատէքի սօն սէօյլէրաէն իպարէթ պուլուն-
մուշ տուր:

ԽԻԹԱՄ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594056

